

Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2022

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Procedure	3
3. Overzicht van de wijzigingen	4
Hoofdstuk 1 - Algemeen.....	5
Hoofdstuk 2 – Watersysteem	5
Hoofdstuk 3 – Ondergrond en bodem.....	6
Hoofdstuk 4 – Bereikbaarheid en mobiliteit	23
Hoofdstuk 5 – Energie	27
Hoofdstuk 6 – Natuur	27
Hoofdstuk 7 – Cultuurhistorie en landschap	34
Hoofdstuk 8 – Landbouw	36
Hoofdstuk 9 – Wonen, werken, recreëren	37
Hoofdstuk 10 – Uitvoering en procedures.....	40
Bijlagen bij Omgevingsverordening	41
Bijlage I Begripsbepalingen	41
Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen	46
Bijlage IX Vaarwegbeheer.....	48
Bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten	50
Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden	51
Bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen	53
Bijlage XIV Mobiliteitsanalyse	54
Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	56
Bijlage XIX Wonen en werken	58
Bijlage XX Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering	59
Algemene toelichting	60
Toelichtingen op artikelen	62
Hoofdstuk 1 - Algemeen.....	62
Hoofdstuk 2 – Watersysteem	62
Hoofdstuk 3 – Ondergrond en bodem.....	64
Hoofdstuk 4 – Bereikbaarheid en mobiliteit	78
Hoofdstuk 5 – Energie	82
Hoofdstuk 6 – Natuur	84
Hoofdstuk 7 – Cultuurhistorie en landschap	93
Hoofdstuk 8 – Landbouw	98
Hoofdstuk 9 – Wonen, werken, recreëren	99
Hoofdstuk 10 – Uitvoering en procedures.....	104
4. Bijlagen	104
Bijlage A Kaarten.....	105
Bijlage B Tekst bekendmaking	118

1. Inleiding

De Omgevingsverordening is door Provinciale Staten vastgesteld op [30 maart 2022](#). De Omgevingsverordening treedt tegelijk met de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening ([10 maart 2021](#)) hebben Provinciale Staten besloten om de Omgevingsverordening jaarlijks te herzien: er wordt geen geheel nieuwe Omgevingsverordening opgesteld, maar onderdelen van de verordening worden gewijzigd. Ook de terinzagelegging en besluitvorming gaan alleen over de te wijzigen onderdelen van de verordening. Hiermee blijft de Omgevingsverordening actueel.

Voor u ligt het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 (vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 13 juli 2023). De inwerkingtreding van het ontwerp 1^e Wijziging Omgevingsverordening is voorzien op 1 maart 2024, met uitzondering van de wijziging van de vrijstellingslijst "vergunningplicht andere soorten" (bijlage X), waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 september 2024. De 1^e wijziging bevat deels diverse kleine, technische wijzigingen en deels inhoudelijke wijzigingen. Voorbeelden van inhoudelijke wijzigingen:

- Een zogenaamde energietoets in de vorm van een instructieregel aan gemeenten. De gedachte hierachter is dat er bij nieuwe initiatieven op gemeentelijk niveau rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur, voor zover de nieuwe functies tot overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden.
- Een instructieregel aan gemeenten voor de bescherming van oude bosgroeiplaatsen.
- Een wijziging van de vrijstellingslijst "uitzondering vergunningplicht overige soorten" (bijlage X). Vanwege de negatieve populatietrend en de ongunstige staat van instandhouding worden de soorten konijn, haas, en de kleine marterachtigen wezel, bunzing en hermelijn van de vrijstellingslijst "vergunningplicht andere soorten" gehaald. Op grond van artikel 3.57 Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL) is de provincie verplicht om soorten die in een ongunstige staat van instandhouding verkeren van de vrijstellingslijst te halen. Voor de bescherming van deze soorten en hun leefgebied geldt dan weer de vergunningplicht. Om initiatiefnemers voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op de situatie dat voor de vijf soorten geen vrijstelling meer geldt, is het voornemen om deze wijziging in werking te laten treden op 1 september 2024. Daarmee hebben initiatiefnemers een jaar de tijd om zich hierop voor te bereiden. Dit is voldoende tijd om aan de aanvullende onderzoeksverplichting te voldoen.
- Meer ruimte voor het ontwikkelen van nevenfuncties bij agrarische bedrijven. Momenteel is veel gaande in het landelijk gebied en specifiek voor de agrariërs. Agrariërs moeten met de vigerende maatschappelijke opgaven een economisch rendabele bedrijfsvoering behouden. Dit vraagt soms een andere manier van bedrijfsvoering of de kans wordt aangegrepen voor het ontwikkelen van nevenfuncties. Om agrariërs te ondersteunen wil de provincie daarom ruimte bieden in het ontwikkelen van nevenfuncties die passen binnen de gebiedsgerichte ontwikkelingen of als recreatiemogelijkheid dienen bij nieuwe woonwijken.
- De regels ten aanzien van verstedelijking in het landelijk gebied zijn uitgebreid om meer ruimte te bieden voor de realisatie van tijdelijke locaties met flexwoningen. Het gaat om een nieuw artikel dat flexwoningen (vooruitlopend op permanente woningbouw) toestaat op in het PPWW opgenomen uitbreidingslocaties. Het aantal flexwoningen is gemaximeerd op het aantal permanente woningen dat in het PPWW is geprogrammeerd. Tot 200 flexwoningen zijn deze locaties vrijgesteld van de anders verplichte investeringen in lokaal en regionaal groen. Die worden doorgeschoven naar de opvolgende ontwikkeling van permanente woningbouw. Daarnaast is een nieuw artikel opgenomen dat onder voorwaarden per kern één tijdelijke locatie met maximaal 50 flexwoningen mogelijk maakt direct aansluitend aan het stedelijk gebied.

De Omgevingsverordening 2022 wordt deels gewijzigd. In een wijzigingsbesluit moet duidelijk staan wat de verschillen zijn tussen twee versies van de Omgevingsverordening. Dit heet renvooi. Als Provinciale Staten de 1^e wijziging Omgevingsverordening vaststellen, dan moet het wijzigingsbesluit nog bekend worden gemaakt. Dit gebeurt via de LVBB (Landelijke voorziening bekend maken en beschikbaar stellen). Na publicatie van het wijzigingsbesluit verwerkt de LVBB de wijzigingen in een geconsolideerde versie die te zien is in het Omgevingsloket, in het onderdeel [Regels op de kaart](#). Nu is het nog niet mogelijk om het wijzigingsbesluit via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) te ontsluiten. En dus ligt er nu dit "boekje" voor met gewijzigde artikelen en werkingsgebieden (kaarten) waarvoor die regels gelden. In de werkingsgebieden staat waar in de provincie welke regels gelden. Een overzicht van de gewijzigde werkingsgebieden is te vinden in bijlage A Kaarten. Online kunt u ze bekijken via: [Viewer gewijzigde werkingsgebieden](#). Hele kleine verschillen (kleiner dan 5 m²) zijn niet op de kaarten en in de viewer zichtbaar gemaakt, maar zijn wel verwerkt in de werkingsgebieden.

2. Procedure

In overeenstemming met de wettelijke vereisten ligt het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening zes weken ter inzage. De Ontwerp Omgevingsverordening ligt vanaf dinsdag 22 augustus 2023 t/m maandag 2 oktober 2023 ter inzage. Het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening is op papier tijdens kantooruren in te zien in het Huis voor de Provincie Utrecht. Digitaal is het document in te zien op <https://www.provincie-utrecht.nl/loket/ter-inzage>, de gemeentelijke websites en de websites van de waterschappen. Op 6 september 2023 is er een informatieavond.

Gedurende deze zes weken kan iedereen die dat wil zienswijzen tegen de te wijzigen onderdelen van de verordening indienen. Dit kan zowel schriftelijk, digitaal als mondeling. De schriftelijke zienswijzen moeten worden gericht aan Provinciale Staten van Utrecht (t.a.v. de heer R. Poort, postbus 80300, 3508 TH Utrecht).

Begin 2024 stellen Provinciale Staten de 1e wijziging van de Omgevingsverordening vast. Mondelinge zienswijzen kunnen tijdens een digitale hoorzitting op donderdag 21 september 2023 worden ingediend. De gehele tekst van de bekendmaking staat in bijlage B.

3. Overzicht van de wijzigingen

Hieronder zijn per hoofdstuk de belangrijkste wijzigingen (tabelletje) weergegeven, gevolgd door de renvooitekst. Tekst die komt te vervallen is ~~doorgehaald en in een "rode kleur" gemarkeerd~~. De nieuwe tekst is dubbel onderstreept en in een "blauwe" kleur gemarkeerd.

Hoofdstuk 1 - Algemeen

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 1.12	Artikel gaat slechts over een melding, niet over een informatieplicht

Artikel 1.12 Aanvraagvereisten melding of informatieplicht

Een melding wordt ondertekend en bevat in ieder geval:

- de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
- het telefoonnummer en indien de aanvraag elektronisch wordt ingediend, het e-mailadres van de aanvrager of gemachtigde;
- de aanduiding van de activiteit;
- het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
- de dagtekening.

Hoofdstuk 2 – Watersysteem

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 2.29a en 2.48a	In de paragrafen 2.3.2. en 2.3.3 zijn beoordelingsregels opgenomen om duidelijker te maken dat een aanvraag om een omgevingsvergunning bij deze activiteiten alleen wordt verleend voor zover het oogmerk van deze paragrafen niet onaanvaardbaar wordt geschaad. Dat het toetsingskader dwingend en beperkend van aard is, staat nu slechts in de toelichting.
Artikelen samenvoegen	Artikel 2.29, 2.35 en 2.40 betreffende 'Gebied ligplaatsen' zijn vervangen door 1 artikel 2.29 in (sub paragraaf) 2.3.2.1 Algemene bepalingen woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats.

2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats
Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in het **Gebied ligplaatsen**.

Artikel 2.29a Beoordelingsregel activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats
Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit zoals bedoeld in deze paragraaf wordt verleend voor zover het oogmerk van artikel 2.28 niet onaanvaardbaar wordt geschaad.

Artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip
Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen in het **Gebied ligplaatsen**.

Artikel 2.35 Toepassingsbereik voorwerp in en op het water
Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten met vaartuigen en voorwerpen in het **Gebied ligplaatsen**.
Artikel 2.35
[gereserveerd]

Artikel 2.38 Beoordelingsregel omgevingsvergunning partyschip

Een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.37, kan worden verleend voor ten hoogste één partyschip bij een als zodanig in het omgevingsplan aangewezen horecagelegenheid, mits het vaartuig voldoet aan een landschappelijk inpassingsplan, waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats op landschappelijke aspecten positief zijn beoordeeld.

Artikel 2.39 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.37, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- eventuele naam van het vaartuig;
- lengte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- breedte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- hoogte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- type vaartuig (open of gesloten);
- in geval van een partyschip een landschappelijk inpassingsplan;
- omschrijving van de ligplaats (eigen erf, oeverzone tussen vaarweg en weg, oeverland);
- een tekening in A4-formaat op schaal met daarop het vaartuig of de boatsaver, de ligplaats en eventuele afmeervoorzieningen zoals steigers, vlonders en afmeerpalen.

[Artikel 2.40 Toepassingsbereik haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp](#)

Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten met havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen in het **Gebied ligplaatsen**.

[Artikel 2.40](#)
[\[gereserveerd\]](#)

[Artikel 2.48 Omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam](#)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Gebied dempen oppervlaktewaterlichaam** oppervlaktewaterlichamen te dempen, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 2.49 en 2.50.

[Artikel 2.48a Beoordelingsregel Omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam](#)

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het dempen van oppervlaktewaterlichamen wordt verleend voor zover het oogmerk van artikel 2.45 niet onaanvaardbaar wordt geschaad.

Hoofdstuk 3 – Ondergrond en bodem

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 3.2a, 3.4a en 3.4b Meet- en registratieplicht GS	Meet- en registratieplicht wordt voor grondwateronttrekkingen waarvoor GS bevoegd gezag is, geregeld via de vergunning. Dit geldt ook voor de mba bodemenergiesystemen. In de verordening is echter een vrijstelling vergunningplicht voor mba bodemenergiesystemen opgenomen voor systemen kleiner of gelijk aan 10 m ³ /u. Hiervoor kan meet- en registratieplicht niet via de vergunning worden geregeld. Het is ook niet bij wet geregeld. Daarom is een meet- en registratieplicht opgenomen in de verordening.
Artikel 3.7	Aan artikel 3.7 zijn de 100-jaarsaandachtsgebieden toegevoegd (staat wel in de IOV, maar abusievelijk niet in de Omgevingsverordening).
Artikel 3.17 Vrijstellingen waterwingebied	Het aanbrengen van een constructie in een waterwingebied is opgenomen in de lijst met verboden. Hiervoor is geen aanvullende vrijstelling geregeld. Dit is beduidend strenger dan oorspronkelijk geregeld was in de PMV. In de 1e wijziging is de invulling vanuit de PMV weer opgenomen. Daarbij worden alleen constructies verboden waarbij verspreiding van schadelijke stoffen in de bodem of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan.
Artikelen 3.21 t/m 3.24	Verwijzing naar artikel 1.12 opgenomen. In hoofdstuk 3 wordt niet consequent verwezen naar artikel 1.12 als het gaat om specifieke vereisten melding of informatieplicht.
Artikel 3.27 Uitzondering verbod gastanks in grondwater- beschermingsgebieden	Er is een vrijstelling voor kleine propaangastanks bij particuliere woningen opgenomen. Deze tanks vormen geen noemenswaardig risico voor het grondwater.
Artikel 3.37, 3.57 en 3.58 Specifieke indieningsvereisten	Er wordt invulling gegeven aan de specifieke indieningsvereisten van innovatief open bodemenergiesysteem in een grondwaterbeschermingsgebied (art. 3.37) en voor een innovatief open bodemenergiesysteem (art. 3.57) en industriële onttrekking voor winning menselijke consumptie (art. 3.58) in boringsvrije zone.
Artikel 3.30, 3.39a Buisleidingen	Tweede lid van artikel 3.30 (risicoanalyse voor verleggen/vervangen buisleidingen) is verplaatst naar nieuw artikel 3.39a. Hiermee is geregeld dat het verleggen/vervangen van buisleiding gekoppeld is aan een meldplicht en de risicoanalyse wordt overlegd aan bevoegd gezag.
Artikel 3.38 en 3.59 Horizontaal gestuurd boren	Horizontaal gestuurde boringen zijn vrijgesteld van het boorverbod beneden de dieptegrens in grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones. Deze vrijstelling geldt tot een diepte van MV –10 m. Deze aanvullende dieptebepering is vervallen, juist om de veiligheid te garanderen in gebieden met veel klei (boring kan dan worden doorgezet tot op het stabielere zand). De opgenomen voorwaarden waaronder de boring uitgevoerd kan worden, waarborgt de zorgvuldige uitvoering.
Artikel 3.39 en 3.60	De vrijstelling voor schroefpalen is uitgebreid naar 'voorgevormd of in de grond gevormde schroefpalen'.
Artikel 3.39, 3.39a Aardgasleidingen	Voor aardgasleidingen geldt een vrijstelling op het verbod om buisleidingen aan te brengen in grondwaterbeschermingsgebieden. Deze vrijstelling is per abuis geregeld in artikel 3.39 (meldplicht voor boorputten, grond- en funderingswerken). Er is nu een apart artikel (artikel 3.39a) voor de vrijstelling van aardgasleidingen (o.g.v. de Gaswet) opgenomen. Aan dit artikel is meteen toegevoegd dat de risicoanalyse die moet worden uitgevoerd conform artikel 3.30, tweede lid, aan bevoegd gezag moet worden overlegd.
Artikel 3.49 Parkeren	Dit artikel gaat over de ontwerpeisen van parkeerplaatsen in grondwaterbeschermingsgebieden. Dit artikel komt, op grond van nieuwe inzichten, deels te vervallen en wordt deels samengevoegd met artikel 3.48.

Artikel 3.51 en 3.56, 3.58 Activiteiten in boringsvrije zone	De samenhang artikelen 3.51 en 3.56 is verduidelijkt. De hele paragraaf 3.2.6 is nagekeken: toelichtingen geschreven, specifieke aanvraagvereisten ingevuld (artikel 3.58).
Artikel 3.91	De formulering van verbodsartikel 3.91 is aangepast (vanwege risico aansprakelijkheid) in 'te egaliseren en geëgaliseerd te houden'.
Artikel 3.94 t/m 3.97 en 3.102	In de artikelen is iets opgenomen over het zo spoedig mogelijk uitvlakken van gestorte hoeveelheden materiaal bij vrijstelling storten en ophogen.
Artikel 3.97a	Beoordelingsregel opgenomen om duidelijker te maken dat een aanvraag om een omgevingsvergunning bij deze activiteiten alleen wordt verleend voor zover het oogmerk van deze afdeling niet onaanvaardbaar wordt geschaad. Dat het toetsingskader dwingend en beperkend van aard is, staat nu slechts in de toelichting.

Artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekking en -infiltratie

1. Een waterschapsverordening regelt dat de informatieverplichting, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, van de bruidsschat waterschapsverordening, geldt voor onttrekkingen of infiltraties van meer dan 12.000 m³ per jaar en voor tijdelijke onttrekkingen of infiltraties van in totaal meer dan 12.000 m³.
2. ~~Het eerste lid is niet van toepassing op wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.~~
3. Het waterschap verstrekt aan gedeputeerde staten uiterlijk op 31 mei van elk jaar of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen vier maanden na die beëindiging:
  - a. gegevens die op grond van het eerste lid worden verkregen; en
  - b. een overzicht van de vergunningen en meldingen op basis waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.2a Instructieregel registratie grondwateronttrekking en -infiltratie

1. Gedeputeerde staten houden een grondwaterregister bij met alle installaties voor:
  - i. het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water bedoeld in artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, én
  - ii. open bodemenergiesystemen bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. De in het eerste lid benoemde installaties worden ingeschreven met vermelding van de gegevens die op grond van artikel 3.4b worden verstrekt.
3. In het register, bedoeld in het eerste lid, worden ook de op grond van artikel 16.3 Besluit activiteiten leefomgeving verleende vergunningen vermeld op grond waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.
4. Gedeputeerde staten kunnen een installatie voor het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water bedoeld in artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving of open bodemenergiesysteem bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving ambtshalve inschrijven in het grondwaterregister als de installatie:
  - a. niet overeenkomstig artikel 3.4a is gemeld; of
  - b. overeenkomstig artikel 3.4a, moet worden gemeld aan een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten.
5. Als datum van inschrijving wordt aangehouden 1 januari van het jaar waarin de ambtshalve inschrijving plaatsvindt.

Artikel 3.3 Instructieregel onttrekking grondwater voor menselijke consumptie

1. Met het oog op de verplichtingen op grond van artikel 7 van de Kaderrichtlijn water regelt het waterschap in ieder geval dat:
  - a. de locaties en debieten van de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie geregistreerd worden bekend zijn;
  - b. ~~de eigenaar van een onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie~~ een ieder die grondwater voor menselijke consumptie onttrekt, voor zover dagelijks meer dan 10 m³ water wordt onttrokken of water wordt onttrokken ten behoeve van meer dan 50 personen, het ruwwater monitort volgens de methoden en parameters uit tabel II en tabel IIIC van het Drinkwaterbesluit, voor de eerste keer bij aanvang van de onttrekking, en vervolgens ten minste elke zes jaar een meting en analyse van een beperkter parameterpakket, afhankelijk van de uitkomsten van de eerste en daaropvolgende metingen en de te verwachten risico's;
  - c. ~~een ieder die de eigenaar van de onttrekking van~~ grondwater voor menselijke consumptie onttrekt voor aanvang van de winning een risicoanalyse van de omgeving van de onttrekking uitvoert en deze risicoanalyse minimaal iedere zes jaar herhaalt; en
  - d. het dagelijks bestuur de gegevens, bedoeld onder a tot en met c, uiterlijk binnen vier maanden nadat ze zijn verkregen aan gedeputeerde staten verstrekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op onttrekkingen als bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.4 Vrijstelling vergunningplicht klein open bodemenergiesysteem

1. In afwijking van artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in ~~het gebied~~ **Klein open bodemenergiesysteem** geen omgevingsvergunning vereist voor het aanleggen of gebruiken van een open

bodemenergiesysteem, indien de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken niet meer bedraagt dan 10 m³/u.

2. Het eerste lid geldt niet voor het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem dat gelegen is in een interferentiegebied dat is opgenomen in een omgevingsplan.

Artikel 3.4a Specifieke vereisten meet- en informatieplicht open bodemenergiesysteem

1. In aanvulling op artikel 4.1150 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt door een ieder die een open bodemenergiesysteem in gebruik heeft de jaarlijks onttrokken en teruggebrachte hoeveelheid grondwater gemeten met een nauwkeurigheid van ten minste 95%.
2. In aanvulling op artikel 4.1150a van het Besluit activiteiten leefomgeving worden de geregistreerde gegevens en bescheiden over de jaarlijks onttrokken en teruggebrachte hoeveelheid grondwater voor 1 april van het daarop volgende kalenderjaar aan bevoegd gezag verstrekt.

Artikel 3.4b Specifieke vereisten meet- en informatieverplichting grondwateronttrekking en -infiltratie

1. In aanvulling op paragraaf 16.2.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt bij het verrichten van een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving dat de in elk kwartaal en jaarlijks onttrokken hoeveelheid grondwater of in de bodem gebracht water wordt gemeten met een nauwkeurigheid van ten minste 95%.
2. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar, of als de activiteit, bedoeld in artikel 16.3, onder a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is beëindigd binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, worden aan het bevoegd gezag de op grond van het eerste lid verkregen meetgegevens verstrekt.

Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied, Grondwaterbeschermingsgebied, Boringsvrije zone, Beschermingszone oppervlaktewaterwinning, 100-jaarsaandachtsgebied** of **Kwetsbare strategische grondwatervoorraad** laat geen activiteiten toe die een risico vormen voor de grond- en oppervlaktewaterwinning voor menselijke consumptie.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied, Grondwaterbeschermingsgebied, Boringsvrije zone, Beschermingszone oppervlaktewaterwinning, 100-jaarsaandachtsgebied** of **Kwetsbare strategische grondwatervoorraad** bevat regels die de functie voor de grond- en oppervlaktewaterwinning voor menselijke consumptie beschermen.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop het waterwinbelang in acht is genomen.

Artikel 3.8 Instructieregel parkeren Bethunepolder

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied Bethunepolder** bevat voor het staat parkeren van motorrijtuigen regels die het waterwinbelang beschermen en staat uitsluitend toe met name in drukke perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie, uitsluitend parkeren toe op daartoe expliciet aangewezen locaties.
2. Een omgevingsplan voor locaties binnen Waterwingebied Bethunepolder bevat voor het parkeren van motorrijtuigen regels die het waterwinbelang beschermen.

Artikel 3.9 Instructieregel aanleg (dier)begraafplaats of uitstrooiveld

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Waterwingebied of Grondwaterbeschermingsgebied verbiedt het aanleggen van een nieuwe begraafplaats of uitstrooiveld, genoemd in de Wet op de lijkbezorging, of een dierenbegraafplaats.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Waterwingebied of Grondwaterbeschermingsgebied stelt, met betrekking tot het hebben of uitbreiden van een bestaande begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegraafplaats in een grondwaterbeschermingsgebied, regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de openbare drinkwaterwinning.

Artikel 3.10 Instructieregel ruimtelijke bescherming matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad** houdt rekening met de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de drinkwaterwinning voor de grondwaterwinning voor menselijke consumptie.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarde is voldaan.

Artikel 3.13 Verbod bestrijdingsmiddelen en glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

1. Het is in **Waterwingebied Bethunepolder** verboden bestrijdingsmiddelen voorhanden te hebben, in voorraad te hebben of toe te passen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het in een besloten ruimte voorhanden hebben, in voorraad hebben of toepassen van een geringe hoeveelheid van een bestrijdingsmiddel, als dit:
  - a. zonder bewerking kan worden toegepast;
  - b. dient of gediend heeft voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig is van normaal gebruik binnen een gebouw;
  - c. bewaard wordt in een deugdelijke verpakking; en
  - d. afdoende beschermd is tegen weersinvloeden.

3. De onder het tweede lid van dit artikel opgenomen vrijstelling is niet van toepassing op glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen, tenzij deze middelen uitsluitend gebruikt worden voor de bestrijding van onkruiden grote brandnetel, ridderzuring, akkerdistel en ruwe smele in grasland.

Artikel 3.14 Meldplicht glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

1. Het is in Waterwingebied Bethunepolder verboden zonder melding glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen toe te passen voor het bestrijden van de onkruiden grote brandnetel, ridderzuring, akkerdistel en ruwe smele in grasland, indien deze toepassing plaatsvindt;
2. De toepassing van glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen is uitsluitend toegestaan, indien:
  - a. handmatige of mechanische onkruidbestrijding redelijkerwijs niet kan worden geëist; als bestrijding met niet-chemische middelen redelijkerwijs niet kan worden geëist;
  - b. volgens de onkruidbestrijdingsmethode wordt toegepast;
  - c. de toepassing plaatsvindt door een deskundige die beschikt over met een licentie als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
  - d. als de weersomstandigheden dit dat toelaten en de hoogte van het gras redelijkerwijs geen beletsel vormt om de onkruiden aan te strijken zonder het gras te raken; en
  - e. met inachtneming van bij de toepassing een afstand van ten minste 1 meter tot geulen en greppels en ten minste 2 meter tot sloten in acht wordt genomen.
3. De melding wordt ten minste vijf weken werkdagen gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.15 Informatieplicht glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

Ten minste 24 uur voor het begin van de activiteit, bedoeld in Artikel 3.14, wordt het betrokken drinkwaterbedrijf telefonisch geïnformeerd.

Artikel 3.16 Verboden activiteiten Waterwingebied

1. Het is in **Waterwingebied** verboden de volgende activiteiten te verrichten:
  - a. een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
  - b. het toepassen of aanwezig hebben van een (potentieel) schadelijke stof;
  - c. het op of in de bodem aanbrengen van een constructie of uitvoeren van andere werkzaamheden op of in de bodem;
  - d. het op of in de bodem brengen van mogelijk schadelijke stoffen, waaronder het toepassen van grond en baggerspecie, het gebruik van meststoffen en het uitstrooien van as;
  - e. het vanaf een locatie buiten het waterwingebied schuin boren onder een waterwingebied, uitgevoerd vanaf een locatie buiten het waterwingebied;
  - f. het toepassen van uitlogbare materialen; en
  - g. het gebruiken van een locatie als parkeerterrein of terrein voor evenementen.
2. Als een (potentieel) schadelijke stof worden in ieder geval aangemerkt:
  - a. een zeer zorgwekkende stof, zoals vastgesteld door het RIVM;
  - b. stoffen opgenomen in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst';
  - c. stoffen met een schadelijke werking op de smaak of geur van het grondwater en mengsels en verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken; en
  - d. gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Artikel 3.17 Vrijstelling activiteiten Waterwingebied

Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, geldt niet voor:

- a. alle noodzakelijke activiteiten in het belang van de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening;
- b. reguliere bodemwerkzaamheden, zoals groenonderhoud en tuinieren, die de beschermende bodemlagen niet aantasten;
- c. het toepassen van strooizout ten behoeve van de gladheidsbestrijding;
- d. het aanwezig hebben van stoffen die nodig zijn voor het functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
- e. het vervoeren van stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijke gesloten verpakking, als deze afdoende zijn beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat;
- f. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden stoffen, anders dan gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, voor normaal gebruik, als deze bewaard worden in een deugdelijke verpakking en afdoende zijn beschermd tegen externe invloeden;
- g. het op of in de bodem brengen van dierlijke meststoffen als gevolg van beweiding;
- h. de aanleg van verharde of onverharde paden voor niet-gemotoriseerd vervoer;
- i. het aanbrengen van een constructie of uitvoeren van andere werkzaamheden op of in de bodem, gericht op behoud van de natuurfunctie of ten dienste van extensieve recreatie en mits hiermee geen verspreiding van schadelijke stoffen in de bodem of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan;
- j. aanleg en onderhoud van kabels en onderhoud van leidingen, en;

- k. evenementen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die een risico vormen voor verontreiniging van de bodem en het zich daarin bevindende grondwater en waarvoor voorafgaand schriftelijk toestemming is verkregen van het betreffende drinkwaterbedrijf.

Artikel 3.19 Vrijstelling gebruik kunstmest Waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen

Het verbod als bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, geldt niet voor het gebruik van kunstmest in **Waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen**.

Artikel 3.20 Meldplicht activiteiten Waterwingebied

1. Het is verboden zonder melding in **Waterwingebied** de volgende activiteiten te verrichten:
  - a. het toepassen van grond of baggerspecie met een kwaliteit die voldoet aan de achtergrondwaarde;
  - b. civiel- en bouwtechnische werken nodig voor regulier beheer en onderhoud van bestaande bebouwing, infrastructuur en waterbeheer;
  - c. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzend perceel met inachtneming van paragraaf 3.2.26 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
  - d. het onderzoeken en saneren van de bodem met inachtneming van paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
  - e. buitengebruikstelling van een boorput.
2. De melding wordt gedaan ten minste vier weken voorafgaand aan het verrichten van gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.21 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij toepassing grond of baggerspecie in Waterwingebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van het toepassen van grond of baggerspecie in **Waterwingebied** als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder a, worden ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. of betroft het grond of baggerspecie betroft;
- d. de hoeveelheid grond of baggerspecie in m³;
- e. de herkomst van de grond of baggerspecie;
- f. of voldoet de grond of baggerspecie voldoet aan de achtergrondwaarde;
- g. de klasse van de baggerspecie;
- h. bij toepassing op land, het doel waarvoor de grond of baggerspecie wordt toegepast:
  - i. landbouw en natuur;
  - ii. wonen; en
  - iii. industrie;
- i. bij toepassing op de waterbodembodem, de klasse van de baggerspecie:
  - i. klasse A; of en
  - ii. klasse B;
- j. een gemotiveerde schriftelijke verklaring verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater; en
- k. start- en einddatum e van de activiteit, werkzaamheden.

Artikel 3.22 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud in Waterwingebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van civiel- en bouwtechnische werken in Waterwingebied als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b, worden ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. een beschrijving van het civiel technische en/of bouwtechnische type van de activiteit;
- d. de oppervlakte van de werken (lengte, breedte);
- e. indien wordt ontgraven, tot welke diepte de werken worden uitgevoerd;
- f. een gemotiveerde schriftelijke verklaring verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater; en
- g. start- en einddatum e van de activiteit, werkzaamheden.

Artikel 3.23 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij verspreiding baggerspecie uit watergang in Waterwingebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van het verspreiden van baggerspecie uit watergang in Waterwingebied als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder c, worden ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. de hoeveelheid grond of baggerspecie in m³;

- d. de herkomst van de grond of baggerspecie;
- e. of voldeet de baggerspecie voldeet aan het Besluit activiteiten leefomgeving;
- f. de klasse van de baggerspecie
- g. bij toepassing op land, het doel waarvoor de grond of baggerspecie wordt toegepast:
  - i. landbouw en natuur;
  - ii. wonen; en
  - iii. industrie.
- h. bij toepassing op waterbodembodem, de klasse van de baggerspecie:
  - i. klasse A; en of
  - ii. klasse B.
- i. een gemotiveerde schriftelijke verklaring verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater; en
- j. start- en einddatume van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.24 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij onderzoek en sanering van bodem in Waterwingebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van onderzoek en sanering van bodem in Waterwingebied als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder d, worden ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. de herkomst van de (verwachte) verontreiniging;
- d. de omvang van de (verwachte) verontreiniging in m³;
- e. de maximale diepte van de verontreiniging in meter beneden maaiveld;
- f. een beschrijving van de te gebruiken saneringstechniek;
- g. een gemotiveerde schriftelijke verklaring verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater; en
- h. start- en eind datum e van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.25 Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput in Waterwingebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, bij een melding ten behoeve van de buitengebruikstelling van een boorput in Waterwingebied als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder e, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. het aantal boorputten dat wordt afgedicht;
- d. het te gebruiken afdichtmateriaal; en
- e. de start- en einddatum e van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.26 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in Waterwingebied

Bij buitengebruikstelling van een boorput in **Waterwingebied** laat de eigenaar of exploitant binnen twee weken daarna na buitengebruikstelling die de boorput (ten) afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform [BRL SIKB 2100/2101](#).

Artikel 3.27 Verboden activiteiten in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied** een milieubelastende activiteit uit te voeren, bedoeld in de lijst verboden activiteiten in Bijlage V Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden bij deze verordening.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op het hebben en houden van gastanks voor niet-bedrijfsmatig gebruik.

Artikel 3.28 Verbod opslag van schadelijke stoffen in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied** een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben, bedoeld in bijlage VI Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor een kleine werkvoorraad van maximaal 25 liter of kilogram.

Artikel 3.28a Verbod opslag van potentieel schadelijke stoffen in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in Grondwaterbeschermingsgebied een potentieel voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben, als de hoeveelheid meer is dan:
  - a. in geval van een giftige of anderszins schadelijke stof genoemd in bijlage VI Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening;-
    - a. de in Bijlage VII Tabel hoeveelhedsdrempel voor stoffen aangegeven hoeveelhedsdrempel bij deze verordening; of
    - b. in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof:
      - i. maximaal 5 m²m³ per opslageenheid bij een tot vloeistof gekoeld gas of een vloeistof; en

- ii. ~~maximaal~~ 5.000 kilogram per opslageenheid bij een viskeuze of vaste stof.
2. Bij het voorhanden hebben van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof met een hoeveelheid die minder is dan de hoeveelheid, bedoeld in het derde lid, worden bodembeschermende voorzieningen en maatregelen toegepast die de hoogst mogelijke vorm van bescherming bieden. Hieronder wordt in ieder geval verstaan dat opslag bovengronds en boven een vloeistofdichte bodemvoorziening plaatsvindt en dat processen of overslag boven een vloeistofdichte of vloeistofkerende bodemvoorziening plaatsvinden.

Artikel 3.29 Verbod boorputten, boren en grond- of funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebieden** ~~Bethunepolder, Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist~~ en in **waterwingebied Bethunepolder**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
2. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebieden** ~~Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden~~:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
3. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebieden** ~~Driebergen, Leersum en Rhenen~~:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
4. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied Beerschoten**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.30 Verbod aanleggen ~~van een~~ buisleiding in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied** een buisleiding voor het transport van olie, chemicaliën en gassen niet zijnde aardgas of een leiding voor het transport van elektriciteit die wordt gekoeld met olie of chemicaliën, aan te leggen, te vervangen of te verleggen.
2. ~~Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet als met een risicoanalyse van een deskundige overeenkomstig de Handreiking "Publicatiereeks gevaarlijke stoffen" is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door dat vervangen, veranderen of verleggen gelijk blijft of kleiner wordt ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.~~

Artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied** meststoffen op of in de bodem te brengen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het op of in de bodem brengen van:
  - a. dierlijke meststoffen;
  - b. anorganische meststoffen, compost of kalkmeststoffen als bedoeld in het [Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet](#).

Artikel 3.33 Verbod diepinfiltratie in Grondwaterbeschermingsgebied

Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied** afstromend hemelwater via diepinfiltratie in het grondwater te lozen.

Artikel 3.34 Vrijstelling boorputten, boren of grond- en funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied

De verboden in Grondwaterbeschermingsgebied, bedoeld in artikel 3.29, gelden niet voor:

- a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
- b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
- c. bronbemalingen;
- d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- e. sonderingen; en
- f. ontgroningen in het kader van paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.35 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject in combinatie met grondwatersanering in Grondwaterbeschermingsgebied

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in **Grondwaterbeschermingsgebied** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering aan te leggen en te gebruiken voor een innovatief duurzaamheidsproject.

Artikel 3.36 Beoordelingsregel omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in Grondwaterbeschermingsgebied voor innovatief duurzaamheidsproject

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering voor innovatief duurzaamheidsproject in **Grondwaterbeschermingsgebied** wordt in ieder geval geweigerd als niet is aangetoond dat een significante bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

Artikel 3.37 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in Grondwaterbeschermingsgebied voor innovatief duurzaamheidsproject [Gereserveerd]

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in **Grondwaterbeschermingsgebied** als bedoeld in artikel 3.35, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een nader bodemonderzoek dat voldoet aan NTA 5755;
- b. een beschrijving van het open bodemenergiesysteem, waarbij in ieder geval inzicht wordt gegeven in de bronnenconfiguratie, filterstelling, verpompte hoeveelheid water en energie per bron en in totaal en effecten op de omgeving;
- c. een beschrijving van de te treffen tegenmaatregelen, mocht niet de verwachte verbetering van de grondwaterkwaliteit optreden.

Artikel 3.38 Meldplicht horizontaal gestuurde boring in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden** beneden de in artikel 3.29 genoemde dieptegrenzen horizontaal gestuurde boringen te verrichten en wordt voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
  - a. andere werkmethoden zijn aantoonbaar niet toepasbaar;
  - b. de benodigde aanlegdiepte beneden de dieptegrens vormt geen noemenswaardig risico voor de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
  - c. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het in- en uitredpunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
  - d. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
  - e. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
  - f. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
  - g. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel; en
  - h. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklikkers die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklikkers.
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.39 Meldplicht boorputten, boren of en grond- en funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied

4. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebied** beneden de in artikel 3.29 genoemde dieptegrenzen de volgende activiteiten te verrichten:
  - a. ~~aardgasleidingen aanleggen, vervangen of verleggen;~~
  - b. het verrichten van grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken;
  - c. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
    - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
    - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
    - iii. voorgevormde of in de grond gevormde schroefpalen; en
  - d. het buitengebruikstellen buitengebruikstelling van een boorput in een grondwaterbeschermingsgebied.
2. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond Soestduinen en Woerden** heipalen te verwijderen.
3. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voor het begin van dat de activiteit wordt ten verricht.

Artikel 3.39a Meldplicht aardgas- en buisleidingen in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebied** de volgende activiteiten te verrichten:
  - a. aardgasleidingen, aan te leggen, te verleggen of te verwijderen;

- b. een buisleiding voor het transport van olie, chemicaliën, en gassen niet zijnde aardgas of leidingen voor het transport van elektriciteit die worden gekoeld met olie of chemicaliën aan te leggen, te verleggen of te verwijderen, zonder dat met een risicoanalyse van een deskundige overeenkomstig Handreiking "Publicatiereeks gevaarlijke stoffen" is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door het aanleggen, verleggen of verwijderen gelijk blijft of vermindert ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.
2. De melding moet ten minste vier weken voor het begin van de activiteit worden verricht.

Artikel 3.40 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring in Grondwaterbeschermingsgebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden bij een melding ten behoeve van de realisatie van een horizontaal gestuurde boring in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.38, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit boring verricht;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel van de horizontaal gestuurde boring;
- d. het diepste punt van de boring;
- e. de lengte van de boring tussen in- en uitredepunt;
- f. de totale lengte van de boring;
- g. een (boor)plan waarin de in artikel 3.38 de genoemde voorwaarden nader zijn uitgewerkt, en
- h. de start- en einddatum e van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.41 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken bij aanleg van aardgasleiding in Grondwaterbeschermingsgebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding ten behoeve van de aanleg van een aardgasleiding in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.39a, onder a, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. de lengte van de aardgasleiding;
- d. het diepste punt van de aardgasleiding in meter beneden maaiveld;
- e. het te gebruiken afdichtmateriaal;
- f. indien van toepassing, de gebruikte funderingstechniek, en
- g. de start- en eind e datum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.41a Specifieke vereisten melding aanleg, verleggen of verwijderen van een buisleiding, niet zijnde aardgas, in Grondwaterbeschermingsgebied

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden bij een melding ten behoeve van de aanleg van een buisleiding, niet zijnde aardgas, in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.39a, onder b, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. de lengte van de buisleiding;
- d. het diepste punt van de buisleiding in meter beneden maaiveld;
- e. het te gebruiken afdichtmateriaal,
- f. de start- en einddatum van de activiteit en;
- g. een door een deskundige uitgevoerde risicoanalyse als bedoeld in de Handreiking "Publicatiereeks gevaarlijke stoffen", waarin is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door het aanleggen, verleggen of verwijderen gelijk blijft of vermindert ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.

Artikel 3.42 Specifieke vereisten melding grondwerken in Grondwaterbeschermingsgebied bij grondwerk

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden bij een melding ten behoeve van grondwerken in Grondwaterbeschermingsgebied, als bedoeld in artikel 3.39, eerste lid, onder b a ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit werkzaamheden verricht;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel van het ontgraven;
- d. oppervlakte van de ontgraving in m²;
- e. diepte tot waar wordt ontgraven in meter beneden maaiveld;
- f. de wijze hoe waarop het bodemprofiel wordt hersteld zodat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
- g. de start- en einddatum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.43 Specifieke vereisten melding funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied bij funderingswerk

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding ten behoeve van funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.39, eerste lid, onder b, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit werkzaamheden verricht;
- b. de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. het doel waarvoor de fundering geplaatst wordt;
- d. de aard van de te gebruiken funderingstechniek:
  - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
  - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk is verbreed en grondverdringend wordt ingebracht;
  - iii. schroefpalen;
- e. de diepte tot waar de fundering komt in meter beneden maaiveld; en
- f. de start- en einddatum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.44 Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput boren of grond- en funderingswerken in Grondwaterbeschermingsgebied bij buitengebruikstelling boorput

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding ten behoeve van de buitengebruikstelling boorput in Grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.39, eerste lid, onder od, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- g. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit werkzaamheden verricht;
- h. de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- i. aantal boorputten dat wordt afgedicht;
- j. het te gebruiken afdichtmateriaal; en
- k. de start- en einddatum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.45 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij verwijdering heipaal in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde, worden bij een melding ten behoeve van de verwijdering van heipalen in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden als bedoeld in artikel 3.39, tweede lid, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.39, tweede lid, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. aantal van de te verwijderen heipalen;
- d. diepte tot welke de heipalen worden verwijderd;
- e. het te gebruiken afdichtmateriaal; en
- f. de start- en eind e datum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.46 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in Grondwaterbeschermingsgebied

Bij buitengebruikstelling van een boorput in Grondwaterbeschermingsgebied laat de eigenaar of exploitant binnen maximaal twee weken daarna na buiten gebruikstelling die boorput afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101.

Artikel 3.47 Specifieke eis verwijdering van heipalen in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden

Bij verwijdering van heipalen in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden wordt het ontstane gat zoveel mogelijk afgedicht met bentoniet.

Artikel 3.48 Specifieke eis lozen afstromend hemelwater in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Bij het lozen van afstromend hemelwater in Grondwaterbeschermingsgebied wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel als redelijkerwijs mogelijk is beperkt.
2. Aan het gestelde in het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen en infiltreren afstromend hemelwater Provincie Utrecht wordt gevolgd.

Artikel 3.49 Specifieke eis aanleggen parkeerplaats in Grondwaterbeschermingsgebied

1. Een ieder die een verharde of onverharde parkeerplaats voor motorrijtuigen in Grondwaterbeschermingsgebied Bij het aanlegt, gen, of hebben in stand houdt, treft en gebruiken van een verharde of onverharde parkeerplaats voor motorrijtuigen in een Grondwaterbeschermingsgebied wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel als redelijkerwijs mogelijk is maatregelen om verontreiniging van het grondwater voorkomen, beperkt.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als:
  - a. er sprake is vloeistofdichte bodemvoorziening; of
  - b. de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht wordt gevolgd.

Artikel 3.51 Verbod boorputten, boren en grond- of funderingswerken in Boringsvrije zone

1. Het is verboden in **Boringsvrije zone Bilthoven, Blokkland Benschop-ondiep, Bunnik, Cothen, De Meern, Eempolder, Leidsche Rijn, Langerak-Noord, Lexmond-Noord, Linschoten, Nieuwegein, Vianen en Vianen-Panoven**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
2. Het is verboden in **Boringsvrije zone Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
3. Het is verboden in **Boringsvrije zone Langerak en Lexmond**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
4. Het is verboden in **Boringsvrije zone Veenendaal**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
5. Het is verboden in **Boringsvrije zone Tull en 't Waal**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 55 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 55 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
6. Het is verboden in **Boringsvrije zone WCB Nieuwegein**:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 60 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 60 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
7. Het is verboden in Boringsvrije zone Benschop-diep:
  - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 80 meter of meer onder maaiveld; en
  - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 80 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.52 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in Boringsvrije zone

Het is verboden in **Boringsvrije zone op een diepte groter dan de in de artikel 3.51 genoemde grenzen** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten met als doel direct of indirect warmte of koude aan de bodem te onttrekken of toe te voegen ~~op een diepte lager dan de grenzen genoemd in de artikel 3.51.~~

Artikel 3.53 Vrijstelling oprichten van boorputten, boren en uitvoeren van grond- of funderingswerken in Boringsvrije zone

De verboden in **Boringsvrije zone**, bedoeld in de artikel 3.51, gelden niet voor:

- a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
- b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
- c. bronbemalingen;
- d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- e. sonderingen; en
- f. ontgrondingen in het kader van paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

Artikel 3.54 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in Boringsvrije zone

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in **Boringsvrije zone op een diepte groter dan de in artikel 3.51 genoemde grenzen** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten ten behoeve van een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering aan te leggen en te gebruiken, voor een innovatief duurzaamheidsproject op een diepte lager dan de grenzen genoemd in de artikel 3.51.

Artikel 3.55 Beoordelingsregel omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in Boringsvrije zone

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in Boringsvrije zone beneden de in artikel 3.51 genoemde dieptegrenzen, wordt in ieder geval geweigerd indien niet is aangetoond dat een significante bijdrage geleverd wordt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

Artikel 3.56 Omgevingsvergunning boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in **Boringsvrije zone** boorputten op een diepte groter dan de grenzen genoemd in artikel 3.51 op te richten en te hebben voor het onttrekken van grondwater voor industriële winningen ten behoeve van ~~de~~ menselijke consumptie.

Artikel 3.57 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in Boringsvrije zone

[Gereserveerd]

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in Boringsvrije zone als bedoeld in artikel 3.54 ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een nader bodemonderzoek dat voldoet aan NTA 5755;
- b. een beschrijving van het open bodemenergiesysteem, waarbij in ieder geval inzicht wordt gegeven in de bronnenconfiguratie, filterstelling, verpompte hoeveelheid water en energie per bron en in totaal en effecten op de omgeving;
- c. een beschrijving van de saneringstechniek;
- d. de te gebruiken boortechnieken om negatieve effecten van doorboring van de in de bodem voorkomende beschermende lagen zoveel mogelijk te voorkomen, en;
- e. een risicobeoordeling van de effecten van de aanleg en het in gebruik hebben van een open bodemenergiesysteem in combinatie met de grondwatersanering, waarbij in ieder geval inzicht wordt gegeven in:
  - i. de te verwachten verbetering van de grondwaterkwaliteit;
  - ii. monitoring van de effecten;
  - iii. te treffen tegenmaatregelen, mocht niet de verwachte verbetering van de grondwaterkwaliteit optreden.

Artikel 3.58 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning in Boringsvrije zone

[Gereserveerd]

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een boorput voor industriële winning voor menselijke consumptie in Boringsvrije zone als bedoeld in artikel 3.56 ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. inzicht in de proceswaterstromen, waarbij wordt aangetoond dat het onttrokken grondwater wordt gebruikt voor, of in aanraking kan komen met producten voor menselijke consumptie, waarvoor water van drinkwaterkwaliteit noodzakelijk is;
- b. een verklaring dat het gebruik van grondwater voor de bereiding van producten voor menselijke consumptie bekend is bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA);
- c. benodigde hoeveelheid water in m³/u, m³/kwartaal en m³/jaar;
- d. waterbesparingsplannen, waarbij wordt aangetoond dat zo zuinig mogelijk met het water wordt omgegaan;
- e. de te gebruiken boortechnieken om negatieve effecten van doorboring van de in de bodem voorkomende beschermende lagen zoveel mogelijk te voorkomen.

Artikel 3.59 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in Boringsvrije zone

1. Het is verboden zonder melding in **Boringsvrije zones Langerak en Loxmond** beneden de in artikel 3.51 genoemde dieptegrenzen horizontaal gestuurde boringen te verrichten als andere werkmethoden aantoonbaar niet toepasbaar zijn en wordt voldaan wordt aan de voorwaarden:

- a. de diepte van de onderkant van de boring is niet dieper dan 10 meter onder het maaiveld;
- b. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het in- en uitredpunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
- c. voldaan wordt aan:
  - i. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
  - ii. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
  - iii. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
  - iv. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel;

- v. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklidders die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklidders.
2. De dieptegrens, bedoeld in het eerste lid onder a, geldt niet voor de aanleg van waterleidingen door een drinkwaterbedrijf indien aanleg op een diepte van minder dan 10 meter redelijkerwijs niet kan worden verlangd.
- andere werkmethoden zijn aantoonbaar niet toepasbaar;
  - de benodigde aanlegdiepte beneden de dieptegrens vormt geen noemenswaardig risico voor de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
  - de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het in- en uitredepunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
  - indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
  - de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
  - de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
  - de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel;
  - indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklidders die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklidders.
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.60 Meldplicht boorputten, grond- of en funderingswerken in Boringsvrije zone

- Het is verboden zonder melding in **Boringsvrije zone** beneden de in artikel 3.51 bedoelde dieptegrenzen de volgende activiteiten verrichten:
  - grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken;
  - funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
    - grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
    - in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
    - voorgevormde, of in de grond gevormde, schroefpalen.
  - het buitengebruikstellen van een boorput in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond
- Het is verboden zonder melding in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond heipalen te verwijderen.
- De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.61 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boringen in Boringsvrije zone

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding ten behoeve van het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring in Boringsvrije zone als bedoeld in artikel 3.59, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- het doel van de horizontaal gestuurde boring;
- het diepste punt van de boring;
- de lengte van de boring tussen in- en uitredepunt;
- de totale lengte van de boring; en
- de start- en einddatum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.62 Specifieke vereisten melding bij grondwerken in Boringsvrije zone

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding ten behoeve van het uitvoeren van grondwerken in Boringsvrije zone bij een melding, als bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder a, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- de kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- het doel waarvoor wordt ontgraven;
- de aard van het oppervlak van de ontgraving;
- de diepte tot waar wordt ontgraven in meter beneden maaiveld;
- de aard van het bodemprofiel ter plaatse;
- de wijze hoe het bodemprofiel hersteld wordt zodat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
- de start- en einddatum van de activiteit werkzaamheden.

Artikel 3.63 Specifieke vereisten melding bij funderingswerken in Boringsvrije zone

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding ten behoeve van het uitvoeren van funderingswerken in Boringsvrije zone als bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder b, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. ~~bedrijfs~~naam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf dat de activiteit verricht;
- b. ~~de~~ kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. ~~het~~ doel waarvoor de fundering wordt geplaatst;
- d. de aard van de te gebruiken funderingstechniek:
  - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
  - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk ~~verbreed~~ is en ~~grondverdringend~~ wordt ingebracht,
  - iii. schroefpalen;
- e. de diepte tot waar de fundering komt in meters beneden maaiveld; en
- f. ~~de start- en eind~~datum van de ~~activiteit werkzaamheden~~.

Artikel 3.64 Specifieke eis verwijdering van heipalen in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond

Bij verwijdering van heipalen in **Boringsvrije zone Langerak en Lexmond** wordt het ontstane gat zoveel mogelijk afgedicht met bentoniet.

Artikel 3.64a Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond

Bij buitengebruikstelling van een boorput in **Boringsvrije zone Langerak en Lexmond** laat de eigenaar of exploitant binnen maximaal twee weken na buiten gebruikstelling die boorput afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101.

Artikel 3.66 Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging

1. Een programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging is gericht op:
  - a. het zoveel mogelijk voorkomen van de risico's van verspreiding van verontreiniging buiten het aangewezen gebied;
  - b. het zoveel mogelijk verminderen van de vracht van de verontreiniging;
  - c. de bescherming van bestaande en beoogde functies van, in en op de bodem binnen het aangewezen gebied; en
  - d. het verbeteren van de mogelijkheden om doelmatig gebruik te maken van de ondergrond in verontreinigd gebied.
2. Het programma wordt vastgesteld door gedeputeerde staten.
3. Het programma bevat in ieder geval de volgende gegevens:
  - a. de doelstellingen van de gebiedsgerichte aanpak binnen het beheergebied en de maatregelen die ter verwezenlijking hiervan worden genomen;
  - b. de termijn waarbinnen deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt;
  - c. een beschrijving van de verrichte onderzoeken;
  - d. de wijze waarop het plan past binnen het omgevingsplan, het regionale waterprogramma en het waterbeheerprogramma;
  - e. een begroting van de kosten van de sanering en een overzicht van de daarvoor beschikbare middelen;
  - f. de wijze waarop belemmeringen voor een doelmatige gebiedsgerichte aanpak zullen worden weggenomen; en
  - g. de verontreinigingen in het grondwater binnen het aangewezen gebied.
4. In het programma wordt rekening gehouden met de gevolgen van de gebiedsgerichte aanpak voor locaties die daarvan geen onderdeel uitmaken, en worden zo nodig voorzieningen opgenomen om voor die locaties optredende gevolgen te monitoren ~~en maatregelen om dan in te grijpen~~ te beheersen.
5. Het programma kan betrekking hebben op gevallen van ernstige verontreiniging waarop op grond van artikel 3.1 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van die wet, van toepassing is.

Artikel 3.67 Toepassingsbereik grondwatersanering

Deze paragraaf is van toepassing op het saneren van verontreinigd grondwater met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico, als bedoeld in Annex 2 van het Water en Bodemprogramma voor zover dit niet valt onder de activiteit zoals gedefinieerd in de artikelen 4.1241 en 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.69 Beoordelingsregel omgevingsvergunning grondwatersanering

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het saneren van verontreinigd grondwater ~~met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico~~ wordt alleen verleend als:
  - a. het risico van verspreiding van verontreinigende stoffen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is wordt beperkt; en
  - b. nazorgmaatregelen en gebruiksbepalingen zoveel mogelijk beperkt kunnen blijven.
2. De aanvraag wordt getoetst aan de saneringsdoelstellingen uit hoofdstuk 4 van de Circulaire bodemsanering 2013.

Artikel 3.71 Specifieke gegevens en bescheiden start en locatie grondwatersanering

1. Ten minste twee weken voor het begin van de ~~activiteit sanering~~ sanering verstrekt de vergunninghouder ~~worden~~ aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over:
  - a. de begrenzing van de locatie waarop ~~de activiteit de sanering~~ wordt verricht; en
  - b. ~~de verwachte datum van het begin van de activiteit~~ de startdatum van de sanering.
2. Gewijzigde gegevens worden onverwijld aan gedeputeerde staten verstrekt na het wijzigen van:

- a. ~~de begrenzing of de verwachte datum van het begin van de activiteit; en~~
- b. ~~naam of het adres van de sanering.~~
- a. een wijziging van de startdatum van de sanering;
- b. een wijziging van de begrenzing van de te saneren locatie;
- c. een verandering van de locatie van de sanering.

Artikel 3.72 Specifieke gegevens en bescheiden uitvoerder en milieukundige begeleider grondwatersanering

1. Ten minste vijf werkdagen voor het begin van de ~~activiteit~~ sanering worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over uitvoerder en milieukundige beheerder die bij de sanering zijn betrokken.
2. De gegevens en bescheiden ~~met betrekking tot de uitvoerder en milieukundige begeleider~~ bevatten ten minste:
  - a. de naam en het adres van ~~degene die de werkzaamheden~~ de persoon die die de sanering gaat verrichten; en
  - b. de naam en het adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.

Artikel 3.73 Specifieke eis uitvoering van de activiteit grondwatersanering

1. De ~~sanering activiteit~~ wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor [BRL SIKB 7000](#) en ~~wordt~~ begeleid door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor [BRL SIKB 6000](#).
2. De ~~sanering activiteit~~ wordt verricht overeenkomstig de beschrijving van de te treffen saneringsmaatregelen, bedoeld in artikel 3.70, onder d.
3. Als blijkt dat de maatregelen niet tot de beoogde effecten zullen leiden, wordt de ~~sanering activiteit~~ verricht overeenkomstig de andere methode om de beoogde effecten te bereiken, bedoeld in artikel 3.70, onder f.

Artikel 3.75 Specifieke eis beperkingen en nazorgmaatregelen grondwatersanering

1. De eigenaar, erfpachter of gebruiker van het grondgebied waar na de ~~sanering activiteit~~ een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven, neemt de beperkingen in het gebruik van de bodem in acht die zijn beschreven in het evaluatieverslag.
2. Degene die ~~sanering activiteit~~ heeft verricht, dan wel degene die daartoe is aangewezen in het evaluatieverslag, is belast met de uitvoering van de nazorgmaatregelen.

Artikel 3.76 Maatwerkvoorschriften activiteit grondwatersanering

Maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over het bepaalde in de artikelen 3.70 tot en met 3.75.

Artikel 3.78 Specifieke eis vooronderzoek grondwaterverontreiniging

Voordat een bodemgevoelig gebouw wordt gebouwd, wordt op het perceel een vooronderzoek grondwater uitgevoerd. ~~Het vooronderzoek grondwater~~ dat voldoet aan NEN 5725.

Artikel 3.79 Specifieke eis verkennend onderzoek grondwaterverontreiniging

1. Als uit het vooronderzoek grondwater blijkt dat er een verdenking bestaat van de aanwezigheid van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem, wordt een verkennend grondwateronderzoek uitgevoerd. ~~Het verkennend grondwateronderzoek~~ dat voldoet aan NEN 5740.
2. Bij dit verkennend grondwateronderzoek worden betrokken:
  - a. de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering, bedoeld in bijlage VC bij het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
  - b. de omgevingswaarden voor de goede chemische toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in bijlage IV bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor [BRL SIKB 2000](#) of een certificatie-instantie of een inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor [AS SIKB 2000](#).
4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een certificatie-instantie of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor [AS 3000](#).

Artikel 3.81 Specifieke eis risicobeoordeling grondwaterverontreiniging

Als uit het nader grondwateronderzoek blijkt dat sprake is van inbreng van een significante verontreiniging in het grondwater als bedoeld in Annex 2 bij het Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht, wordt een ~~risicobeoordeling grondwaterverontreiniging~~ uitgevoerd. ~~De risicobeoordeling grondwaterverontreiniging wordt uitgevoerd overeenkomstig~~ als bedoeld in Annex 2 bij het Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht.

Artikel 3.85 Informatieplicht initiatiefnemer, eigenaar of erfpachter

Een initiatiefnemer, ~~de~~ eigenaar of erfpachter van ~~het betrokken grondgebied~~ een locatie is verplicht de informatie die bij hem over de grondwaterverontreiniging bekend is te verstrekken aan de provincie Utrecht.

Artikel 3.91 Omgevingsvergunning grondverzet

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Landelijk gebied** materialen te storten, een stortplaats in te richten of te hebben, of gronden op te hogen, ~~of te egaliseren~~ of geëgaliseerd te houden, tenzij de activiteit is

toegelaten op grond van de artikelen 3.92 tot en met 3.97 en wordt voldaan aan de specifieke eisen in artikel 3.88 en 3.89.

Artikel 3.94 Vrijstelling activiteiten bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichaam

1. Als baggerspecie vrijkomt uit normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen wordt deze baggerspecie alleen gestort, geëgaliseerd en gebruikt om op te hogen als:
  - a. losse plantenresten bovenaan het talud van het oppervlaktewaterlichaam worden neergelegd;
  - b. het oorspronkelijke maaiveld met niet meer dan 10 centimeter wordt opgehoogd;
  - c. de baggerspecie niet wordt gestort op oevers die in agrarisch natuurbeheer zijn of zich bevinden binnen een natuurparel, waterparel of natuurnetwerk Nederland;
  - d. losse plantenresten en baggerspecie zo spoedig mogelijk worden uitgevlakt; en
  - e. de baggerspecie gelijkmatig over de oever van een perceel, dat gelegen is naast het oppervlaktewaterlichaam, wordt verspreid, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.
2. In het **Landelijk gebied** wordt binnen een natuurparel, waterparel, natuurnetwerk Nederland en Groene contour zonder omgevingsvergunning geen bagger in een baggerdepot gestort.
3. In het **Landelijk gebied** buiten een natuurparel, waterparel, natuurnetwerk Nederland en Groene contour wordt alleen zonder omgevingsverordening bagger in een baggerdepot gestort als:
  - a. het depot niet is of wordt aangelegd op een locatie, die in de kwaliteitsgidsen landschap van de provincie Utrecht als open of extreem open is aangeduid;
  - b. het depot voor inklinken maximaal 1,50 meter hoog is ten opzichte van het laagste naastgelegen maaiveld;
  - c. de kaden ten minste 2 meter vanuit de oever van oppervlaktewaterlichamen worden aangelegd en zowel eind juni als in november worden gemaaid;
  - d. het perceel waarop het baggerdepot zich bevindt na ophogen, inklinken, verspreiden en egalisatie niet meer dan 10 centimeter hoger ligt dan het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen; en
  - e. na inklinken, dan wel maximaal na 3 jaar na de activiteit, de bagger en de om het depot opgeworpen kaden zo spoedig mogelijk gelijkmatig worden verspreid tot ten minste 1 meter vanuit de oever van oppervlaktewaterlichamen, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.

Artikel 3.95 Vrijstelling activiteiten bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone

Voor een takkenril, stobbewal en broeihoop nabij een viaduct, ecoduct of faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone worden alleen grond en baggerspecie, met inbegrip van blad, takken, stobben en boomstronken gestort als:

- a. de beheerder van het betrokken natuurterrein of de ecologische zone hiermee heeft ingestemd en dit schriftelijk vastgelegd en verantwoord is;
- b. de grond en baggerspecie zo spoedig mogelijk wordt uitgevlakt tot een maximale hoogte van 1 meter boven het maaiveld;
- c. de ecologische meerwaarde vanuit provinciaal of gemeentelijk beleid wordt aangetoond;
- d. het gestorte element onderdeel uitmaakt van een ecologische zone of daarbij aansluit; en
- e. uitsluitend gebiedseigen materiaal wordt gebruikt.

Artikel 3.96 Vrijstelling activiteiten bij takkenwal en takkenril

Voor een takkenwal of takkenril, anders dan bedoeld in artikel 3.95, wordt alleen takhout gestort als:

- a. de wallen en rillen worden aangelegd tegen de buitenrand van een houtopstand;
- b. het gebruikte takhout afkomstig is van die nabije houtopstand;
- c. aanwezige of potentiële natuurwaarden op deze manier worden versterkt;
- d. het gebruikte takhout zo spoedig mogelijk wordt uitgevlakt tot de wallen en rillen aan de voet maximaal 1 meter breed zijn en een maximale hoogte van 1,50 meter hebben gemeten vanaf het maaiveld; en
- e. de wallen en rillen geen stobben of boomstronken bevatten.

Artikel 3.97 Vrijstelling activiteiten in tuin, park, landgoed of sportaccommodatie

In een tuin, park, landgoed of sportaccommodatie wordt alleen grond gestort voor een wal of grondlichaam als:

- a. een landschapstype dat aan de stortlocatie grenst niet wordt doorkruist of onderbroken, tenzij dit aanvaardbaar is vanuit cultuurhistorische overwegingen;
- b. aanwezige bomen niet in het grondlichaam komen te staan;
- c. de wal of het grondlichaam wordt ingepland met een gebiedseigen beplantingsmengsel; en
- d. de grond zo spoedig mogelijk wordt uitgevlakt tot de wal of het grondlichaam maximaal 2 meter breed is en een maximale hoogte heeft van 1 meter gemeten vanaf het maaiveld.

Artikel 3.97a Beoordelingsregel activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit zoals bedoeld in deze afdeling wordt verleend voor zover het oogmerk van artikel 3.87 niet onaanvaardbaar wordt geschaad.

Artikel 3.99 Meldplicht ophogen of egaliseren agrarisch gebruikt weide- en akkerperceel

1. Het is verboden zonder melding agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen op te hogen of te egaliseren.
2. De melding wordt ten minste vier twee weken voor het begin van de activiteit gedaan.

Artikel 3.102 Specifieke eisen bij agrarisch perceel

1. Bij een stortplaats of rommelterrein is het te storten of opgeslagen materiaal afkomstig uit het eigen agrarisch productieproces of bestemd voor de verwerking in dat productieproces.
2. Bij een stortplaats of rommelterrein is het aanwezige materieel benodigd voor het eigen agrarisch productieproces.
3. Op een stortplaats of rommelterrein zijn rijkuijen, sleufsilos en hooi- en kuilgrasballen afgedekt of gewikkeld in plasticfolie.
4. Op een stortplaats of rommelterrein ligt niet meer dan één hoop grond van maximaal 50 m³.
5. In het **Landelijk gebied** worden binnen een natuurparel, waterparel, natuurnetwerk Nederland en Groene contour zonder omgevingsvergunning geen agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen opgehoogd en geëgaliseerd.
6. Voor het zonder omgevingsvergunning ophogen en egaliseren van agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen in het **Landelijk gebied** buiten een natuurparel, waterparel, natuurnetwerk Nederland en Groene contour geldt dat:
  - a. alleen grond, heideplagsel en bosstrooisel wordt gestort;
  - b. grond wordt gestort volgens het principe zand op zand, klei op klei en veen op veen;
  - c. grond, heideplagsel en bosstrooisel na het storten daarvan zo spoedig mogelijk wordt uitgevlakt; terreingedeelten, zoals laagten en geulen, in stand worden gelaten; en
  - d. de percelen maximaal eens keer in de 5 jaar opgehoogd worden met maximaal 10 centimeter na uitvlakking.
7. Het ophogen of egaliseren van agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen wordt binnen vier weken na aanvang afgerond.
  - a. het op of in de bodem brengen van mogelijk schadelijke stoffen, waaronder het toepassen van grond en baggerspecie, het gebruik van meststoffen en het uitstrooien van as;
  - b. ~~het vanaf een locatie buiten het waterwingebied, uitgevoerd vanaf een locatie buiten het waterwingebied;~~
  - c. het toepassen van uitlogbare materialen; en
  - d. het gebruiken van een locatie als parkeerterrein of terrein voor evenementen.
8. Als een (potentieel) schadelijke stof worden in ieder geval aangemerkt:
  - a. een zeer zorgwekkende stof, zoals vastgesteld door het RIVM;
  - b. stoffen opgenomen in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst';
  - c. stoffen met een schadelijke werking op de smaak of geur van het grondwater en mengsels en verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken; en
  - d. gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Hoofdstuk 4 – Bereikbaarheid en mobiliteit

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 4.1 en Bijlage mobiliteitstoets	De mobiliteitstoets is aangepast naar aanleiding van Motie 62. In artikel 4.1 wordt nu de term mobiliteitsonderzoek in plaats van mobiliteitstoets gebruikt om ook meer duiding te geven aan de rol die dit onderzoek heeft. In de bijlage XIV wordt nader gespecificeerd wanneer en hoe een onderzoek moet worden uitgevoerd. Er zijn enkele toevoegingen gedaan om een ruimer scala aan maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit mee te nemen in de analyse, zoals bijvoorbeeld "maatregelen die het aantal autobewegingen kunnen beperken zoals parkeerbeleid of geïntegreerd deelvervoer" en wordt "deelmobiliteit" als deelaspect genoemd.
Artikel 4.2 t/m 4.4. en 4.7	Verduidelijking van de artikelen
Artikel 4.15	Extra weigeringsgrond toegevoegd: in principe geen uitweg voor 2 ^e perceel dat ontstaan is als gevolg van splitsing bestaand perceel met uitweg.
Artikel 4.40 en 4.41	De beoordelingsregel en de aanvraagvereisten evenement zijn aangepast en aangevuld.
Afdeling Provinciale weg	Kleine aanpassingen aan regels en/of toelichtingen.

Artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid

1. Een omgevingsplan waarin nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien, waarborgt dat knelpunten in de bereikbaarheid niet toenemen en bij voorkeur afnemen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
  - a. een beschrijving van het aantal verplaatsingen die deze nieuwe ontwikkelingen tot gevolg hebben;
  - b. een beschrijving van de wijze waarop het plangebied wordt ontsloten voor de verschillende vervoerwijzen;
  - c. een analyse of er door het aantal verplaatsingen knelpunten op het omliggende (regionale) verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen kunnen ontstaan; en
  - d. een analyse of de bereikbaarheid door de beoogde ontwikkelingen verslechtert en of de reistijd significant toeneemt.
3. Indien uit de analyse blijkt dat er mogelijk sprake is van verslechtering van de bereikbaarheid of toename van knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoernetwerk, wordt een mobiliteits ~~toets~~ onderzoek als bedoeld in de bijlage XIV Mobiliteits ~~toets~~ analyse bij deze verordening uitgevoerd. Binnen ~~dit~~ deze mobiliteits ~~toets~~ onderzoek worden mogelijke oplossingen voor de geconstateerde knelpunten uitgewerkt, waarbij ook realisatie en financiering van deze maatregelen aan bod komen.

Artikel 4.2 Instructieregel behoud provinciaal OV-netwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Provinciaal OV-netwerk** belemmeren, wordt het belang van de ongewijzigde instandhouding en mogelijkheid tot uitbreiding van het provinciaal OV-netwerk in acht genomen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop het belang van de ongewijzigde instandhouding en mogelijkheid tot uitbreiding van het provinciaal OV-netwerk in acht is genomen.

Artikel 4.3 Instructieregel behoud provinciaal bereikbaarheidsnetwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk** belemmeren, wordt rekening gehouden met het belang van de ongewijzigde instandhouding en uitbreiding van het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop met het belang van de ongewijzigde instandhouding en mogelijkheid tot uitbreiding rekening gehouden is met het Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.

Artikel 4.4 Instructieregel behoud regionaal fietsnetwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Regionaal fietsnetwerk** belemmeren, wordt rekening gehouden met het belang van de ongewijzigde instandhouding en uitbreiding van dit regionaal fietsnetwerk.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop met het belang van de ongewijzigde instandhouding en mogelijkheid tot uitbreiding rekening gehouden is met het regionaal fietsnetwerk.

Artikel 4.7 Instructieregel bouwwerken bij provinciale weg

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in het realiseren of wijzigen van bouwwerken binnen het **Beperkingengebied bouwwerken provinciale weg**, wordt rekening gehouden met het belang van de ongewijzigde instandhouding en uitbreiding van de provinciale weg.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de ongewijzigde instandhouding en de mogelijkheid tot uitbreiding van de provinciale weg.

Artikel 4.15 Beoordelingsregel omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a. de uitweg bij een perceelsplitsing voor het nieuwe perceel wordt aangesloten op de provinciale hoofdweg;
- b. de uitweg kan worden aangesloten op een parallelweg of op een weg van een gemeente, een waterschap of op een andere weg van lagere orde;
- c. de aanvraag betrekking heeft op een tweede uitweg van het perceel, tenzij een tweede uitweg in het belang van de verkeersveiligheid noodzakelijk is;
- d. de uitweg wordt aangesloten op een stroomweg;
- e. de uitweg wordt aangelegd op minder dan 50 meter van bochten, kruispunten, splitsingen, rotondes of verkeersregelinstanties; of
- f. de verkeersveiligheid door de verkeersaantrekkende werking van het gebruik van het te ontsluiten perceel onevenredig wordt aangetast.

Artikel 4.22 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning kabels en leidingen

- a. In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: ~~voor het aanleggen of plaatsen van een kabel of leiding:~~
  - i. een beschrijving van de soort kabel of leiding;
  - ii. een beschrijving van de wijze van aanleg van de kabel of leiding;
  - iii. de kilometrerings, het wegnummer en de ligging van de kabel of leiding op tekening;
  - iv. als een gestuurde boring wordt gebruikt: een boorplan;
  - v. als wordt geboord bij de fundering van een viaduct: een beschrijving van de invloed van de boring op de fundering;
- b. voor het in stand houden van een kabel of leiding:
  - i. een beschrijving van de werkzaamheden aan de kabel of leiding;
  - ii. de kilometrerings en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening; en
- c. voor het slopen of verwijderen van een kabel of leiding:
  - i. een beschrijving van de wijze van verwijderen;
  - ii. de kilometrerings en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening.

Artikel 4.23 Meldplicht lasgaten en huisaansluitingen

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** lasgaten en huisaansluitingen voor de watervoorziening, de energievoorziening of de telecommunicatie te hebben, op te richten, aan te leggen, of te wijzigen of te verwijderen als daarvoor geen verhardingen van de weg worden opgebroken of gekruist.
2. De melding wordt ten minste drie weken en ten hoogste twee maanden gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. Ten minste ~~drie~~ vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gemelde gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.
5. De activiteit bedoeld in het eerste lid wordt uitgevoerd met in achtname van de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen bij deze verordening.

Artikel 4.24 Meldplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet of laag- en middenspanning elektriciteitskabels te hebben, op te richten, aan te leggen, te wijzigen, te plaatsen, in stand te houden, te slopen of te verwijderen als daarvoor geen verhardingen van de weg worden opgebroken of gekruist, met inbegrip van:
  - a. het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken die daarmee samenhangen; en
  - b. het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die daarmee samenhangen.
2. De melding wordt ten minste vier weken en ten hoogste ~~zes~~ twee maanden gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gemelde gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.
5. De activiteit bedoeld in het eerste lid wordt uitgevoerd met in achtname van de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen bij deze verordening.

Artikel 4.26 Specifieke vereisten melding lasgaten en huisaansluitingen

Een melding bevat naast de in artikel 1.12 gevraagde gegevens ten minste een tekening met wegnummer en kilometrerings ~~hectometrerings~~ van de beoogde ligging van de lasgaten en huisaansluitingen.

Artikel 4.27 Specifieke vereisten melding telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen
In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. voor het aanleggen of plaatsen van een kabel of leiding:
  - i. een beschrijving van de soort kabel of leiding;
  - ii. een beschrijving van de wijze van aanleg van de kabel of leiding;
  - iii. de kilometrerings, het wegnummer en de ligging van de kabel of leiding op tekening;
  - iv. ~~als een gestuurde boring wordt gebruikt: een boorplan;~~
  - v. ~~als wordt geboord bij de fundering van een viaduct: een beschrijving van de invloed van de boring op de fundering;~~
- b. voor het in stand houden van een kabel of leiding:
  - i. een beschrijving van de werkzaamheden aan de kabel of leiding;
  - ii. de kilometrerings en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening; en
- c. voor het slopen of verwijderen van een kabel of leiding:
  - i. een beschrijving van de wijze van verwijderen;
  - ii. de kilometrerings en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening.

Artikel 4.32 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten

In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bord of vergelijkbaar object, bedoeld in artikel 4.29, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometrerings en het wegnummer van de locatie waar de borden of vergelijkbare objecten worden geplaatst op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop met de plaatsing wordt begonnen; en
- c. de duur van de periode waarin de borden aanwezig zijn.

Artikel 4.33 Meldplicht borden, tijdelijke verwijfsborden en vergelijkbare objecten

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**, borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame, kunstuitingen, licht- of geluidgevende voorzieningen of vergelijkbare objecten te hebben, plaatsen of wijzigen buiten het **Gebied landschappelijke waarden**.

~~en tijdelijke verwijfsborden, kort voor en tijdens een evenement te plaatsen.~~

2. De melding wordt ten minste twee weken voor het plaatsen of wijzigen van het bord begin ervan gedaan.
3. De in het eerste lid genoemde objecten moeten voldoen aan het bepaalde in artikel 4.30.

Artikel 4.34 Specifieke vereisten melding tijdelijke verwijfsborden, borden en vergelijkbare objecten

Bij een melding voor een tijdelijk verwijfsbord, een bord of vergelijkbaar object, bedoeld in artikel 4.33, worden ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometrerings en het wegnummer van de locatie waar de borden of vergelijkbare objecten worden geplaatst op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop met de plaatsing wordt begonnen; en
- c. de duur van de periode waarin de borden aanwezig zijn.

Artikel 4.40 Beoordelingsregel omgevingsvergunning evenement

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een evenement wordt in ieder geval geweigerd indien:
  - a. een evenement onaanvaardbare verstoring van, of schade aan, natuur en landschap tot gevolg zou hebben;
  - b. de route van een evenement ligt binnen het **natuurnetwerk Nederland**;
  - c. ~~een evenement plaatsvindt op dagen waarop door bijzondere gebeurtenissen of omstandigheden extra verkeersdrukte verwacht kan worden;~~
  - d. de bereikbaarheid van het verkeer, waaronder het openbaar vervoer en hulpdiensten, en de verkeersveiligheid onvoldoende geborgd zijn; of
  - e. de politie of hulpdiensten negatief adviseren over de gevolgen van het evenement voor het gebruik van en de veiligheid op de provinciale weg.
2. Indien voor dezelfde datum meerdere evenementen aangevraagd worden die gelijktijdig plaatsvinden en die in verband met situering, schaalgrootte en verkeersaantrekkende werking niet gelijktijdig kunnen plaatsvinden geldt de volgende rangorde:
  - a. internationale evenementen;
  - b. nationale evenementen;
  - c. regionale evenementen;
  - d. lokale evenementen.

Artikel 4.41 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning evenement

In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.39, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam en Kamer van Koophandel inschrijving van de vereniging die het evenement organiseert;
- b. een kopie van de verzekeringspolis waaruit blijkt dat de organisatie verzekerd is tegen de wettelijke aansprakelijkheid voor schade, die uit het (organiseren van) het evenement kan voortvloeien;
- c. de doelgroep van het evenement;
- d. het verwachte aantal deelnemers;
- e. het verwachte aantal bezoekers;
- f. een indicatie van vanwaar de bezoekers afkomstig zijn (plaatselijk, regionaal, landelijk of internationaal);
- g. het aantal volgauto's indien van toepassing;
- h. een verkeersplan met de te treffen verkeersmaatregelen conform de CROW-publicatie/richtlijn 96b:
  - i. de benodigde afsluitingen van de wegen;
  - ii. de benodigde en geregelde parkeergelegenheid;
  - iii. de benodigde en geregelde fietsenstallingen; en
  - iv. de benodigde omleidingen van het openbaar vervoer en het overige verkeer indien van toepassing;
  - v. De benodigde verkeersregelaars;
  - vi. De beoogde locaties voor verkeersregelaars;
    - i. de organisatie die de verkeersmaatregelen uitvoert;
    - j. het aantal, de soort en de plaats waar objecten zoals podia, kramen en tenten worden geplaatst;
    - k. een topografische kaart waarop de plaats van het evenement is aangegeven of waarop de gehele route van het evenement is aangegeven, inclusief rijrichting en eventuele controleposten;
    - l. een routebeschrijving, met tijdschema, waarin alle wegen die binnen de provincie Utrecht bereden worden staan vermeld, evenals de gemeenten waarbinnen ze gelegen zijn, indien van toepassing. Bij provincie overschrijdende evenementen moeten ook de wegen in de andere provincie(s) vermeld worden;
    - m. een verklaring waaruit blijkt dat de betrokken gemeentelijke overheid bereid is medewerking te verlenen aan het te houden evenement, indien een dergelijke verklaring vanuit de betrokken gemeentelijke overheid noodzakelijk is;
    - n. een verklaring waaruit blijkt dat er overeenstemming is met betrokken wegbeheerders over de eventuele omleidingsroutes;
    - o. een verklaring van de beheerder(s) van in de route opgenomen onverharde weggedeelten of eigen wegen, dat tegen het berijden daarvan geen bezwaren bestaan, dan wel een verklaring van de organisatie dat bedoelde verklaring van geen bedenkingen mondeling is verkregen; en
    - p. de wijze waarop de belangen van aanwonenden zijn meegenomen.

Artikel 4.42 Meldplicht tijdelijk verwijsbord evenement

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** tijdelijke verwijsborden voor en tijdens een evenement te plaatsen.
2. De melding wordt ten minste twee weken voor het begin van het evenement gedaan.
3. Tijdelijke verwijsborden moeten voldoen aan het bepaalde in artikel 4.30. Beoordelingsregel omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten.

Artikel 4.44 Specifieke eis tijdelijk verwijsbord evenement

1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg zijn tijdelijke verwijsborden alleen kort uitsluitend maximaal 24 uur vóór en tijdens een evenement aanwezig.
2. De borden zijn niet groter dan 1 meter bij 1 meter.
3. De borden worden binnen 24 uur na afloop van het evenement verwijderd.
4. Er worden niet meer dan twee borden bij elkaar op een locatie aangebracht.
5. De borden worden geplaatst in de onverharde buitenberm op een afstand van ten minste 2,5 meter uit de kant van de verharding.

Artikel 4.59 Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Beperkingengebied vaarweg** de volgende activiteiten te verrichten:
  - a. het veranderen van de loop of de vaarwegdiepte van de vaarweg;
  - b. het aanbrengen, hebben, veranderen of verwijderen van werken of objecten; en
  - c. het aanbrengen, hebben of veranderen van een ligplaats of afmeervoorziening.
2. Het verbod geldt niet voor activiteiten door of namens de provincie in het kader van het vaarweg- of nautisch beheer.

Artikel 4.71 Instructieregel geluidscoutour van provinciale wegen

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties gelegen binnen de **Geluidscoutour van provinciale wegen** bevat regels voor bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen mits zij een binnenwaarde van maximaal 33 Lden hebben.
2. Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op locaties gelegen binnen de **Geluidscoutour van provinciale wegen**:
  - a. zijn nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het de Geluidscoutour van provinciale wegen buiten de bebouwde kom toegestaan tot een geluidsbelasting van maximaal 60 Lden op de gevel;
  - b. nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het de Geluidscoutour van provinciale wegen binnen de bebouwde kom toegestaan tot een geluidbelasting van 65 Lden op de gevel;

- De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

Hoofdstuk 5 – Energie

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 5.3	Verplaatsing van “een onderbouwing waaruit blijkt” (geen inhoudelijke wijziging).
Artikel 5.11 en artikel 5.12 Energietoets	De ontwerp wijzigingen voorzien in een zogenaamde energietoets in de vorm van een instructieregel aan gemeenten. De gedachte hierachter is dat er bij nieuwe initiatieven op gemeentelijk niveau rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur, voor zover de nieuwe functies tot overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden.

Artikel 5.3 Instructieregel Kleine windturbine

- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Kleine windturbine** kan regels bevatten die de realisatie van windturbines tot een ashoogte van 20 meter toestaan onder de voorwaarde dat de windturbines worden geplaatst op of in aansluiting op bestaande bouwpercelen.
- In afwijking van het eerste lid is een windturbine tot een ashoogte van 30 meter toegestaan indien dat noodzakelijk is om volledig of bijna volledig in eigen energiebehoefte van de bestaande bouwwerken te voorzien.
- De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt:
  - ~~een onderbouwing waaruit blijkt~~ dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; en
  - dat de energieopbrengst van die windturbine opweegt tegen de impact die de turbine heeft op de omgeving.

5.3 (afdeling) Energietoets

Artikel 5.11 Toepassingsbereik energietoets

Deze afdeling is van toepassing op nieuwe functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden.

Artikel 5.12 Instructieregel weging elektriciteits-infrastructuur

- Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe functies die tot een overbelasting van de elektriciteits-infrastructuur kunnen leiden, wordt rekening gehouden met de gevolgen voor het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur.
- De motivering op een omgevingsplan bevat een beschrijving:
  - van de redelijkerwijs te verwachten elektriciteitsafname of -teruglevering, per jaar;
  - van de redelijkerwijs te verwachten piek- en dalmomenten van de afname of teruglevering, bezien op jaar (seizoenen) en dag (dagdelen of uren);
  - of de ontwikkeling qua locatie en type passend is binnen de energie-infrastructuur van de netbeheerder;
  - of het te verwachten energiegebruik en energielevering passend is op de aanwezige elektriciteits-infrastructuur of dat er knelpunten ontstaan;
  - of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed kunnen zijn op het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteits-infrastructuur; en
  - met welke maatregelen wordt voorzien in een afdoende aansluiting van de nieuwe functies op de elektriciteits-infrastructuur.

Hoofdstuk 6 – Natuur

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 6.3 instructieregels NNN	<p>Uitwerking aanpassing regel m.b.t. meerwaardebenadering in artikel 6.3 lid 1, onder b, n.a.v. SB Motie 30 Meerwaarde evalueren. Onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een verduidelijking van de regel door herformulering artikel 6.3 lid 1 waardoor de leesbaarheid verbeterd wordt en initiatiefnemers minder makkelijk de overstap maken van nee/geen aantasting naar de uitzonderingen; Het verduidelijken van de regel door de tekst te vervangen door het begrip “meerwaardebenadering” en vervolgens in de begripsbepaling een definitie op te nemen waarin ook het natuurbelang als medebelang is opgenomen. Het, in de regel, uitschrijven en concretiseren van het beperken van de aantasting zoals bedoeld in artikel 6.3 lid 3; Een verduidelijking van de toelichting door daarin de te nemen stappen, waaronder de belangenafweging van de gemeente explicieter uit te schrijven en de verwijzingen (naar de wet en de andere provinciale regels en de op te stellen handreiking om de samenhang te duiden) op te nemen;

	<ul style="list-style-type: none"> De bijlage m.b.t. de omvang van de oppervlaktecompensatie (bijlage XII) beter aan te laten aansluiten op de regels en de toelichting plus evt. hogere ondergrens voor oppervlaktecompensatie wenselijk is. Hiertoe is een tekst toegevoegd aan de bijlage. Bovendien wordt alleen nog in de compensatieregels verwezen naar de bijlage zodat er geen misverstand kan ontstaan over de invulling van de mwb in relatie tot een (minimaal) aantal natuurlandpunten.
Artikel 6.10 (compensatie) en artikel 6.12 (borging realisatie nieuwe natuur)	Verplaatsing van de artikelen 6.10 en 6.12 naar paragraaf 6.1.2 (instructieregels), omdat de regels zich richten tot gemeenten om iets te doen bij vaststelling omgevingsplan.
Artikel 6.13 Instructieregel houtopstanden + toelichting	Beleidswijziging vanwege Strategisch bosbeleid : <ul style="list-style-type: none"> formuleren instructieregel waardevolle houtopstanden; begrip oude bosgroeiplaatsen: verrijnen definitie van oude bosgroeiplaatsen in de toelichting van de verordening; en opnemen kaart (werkingsgebied) oude bosgroeiplaatsen.
Paragraaf 6.2.2 Regels over activiteiten houtopstand	Ter verduidelijking zijn er een aantal kleinere aanpassingen/aanvullingen aangebracht aan de artikelen over de vrijstelling meldplicht vellen, de specifieke gegevens in de melding en de eisen aan herbeplanting.
Artikel 6.30, lid 5	Een aanpassing t.a.v. samenstelling bestuur faunabeheereenheid: Gelet op het grote belang bij het deugdelijk functioneren van de Faunabeheereenheid, waarbij de voorzitter de bestuurlijke schakel is naar de provincie is het passend dat de voorzitter in alle provincies met instemming van Gedeputeerde Staten wordt benoemd. In onze provincie was dat nog niet geregeld, zoals is geadviseerd door Maatschappelijke Adviesraad flora en fauna (MARF) in hun advies over samenwerkende Faunabeheereenheden.
Paragraaf 6.2.3 Kleine landschapselementen	Kleine (tekstuele) wijzigingen om deze regel en toelichting te verduidelijken.
Afdeling 6.4 Flora en fauna activiteiten	Aan dit artikel is een aantal kleine aanvullingen noodzakelijk. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> toevoegen van periode van afschot; het toestaan van slag- en steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde ganzen van benoemde soorten; en bestrijdingsmiddelen bij veldmuis eruit (alleen inundatie mogelijk). Uitbreiden toelichting bij het verbod tot opzettelijke verstoring van ganzen.
Paragraaf 6.4.2 Activiteitenregels fauna	Toevoegen regel met vrijstelling vergunningplicht voor verwijderen nest en rustplaatsen vijf soorten i.v.m. asbestsanering. Deze vrijstelling is gericht op het wegnemen van de administratieve lasten zonder daarbij af te doen aan de belangen van de beschermde soorten en de wettelijke vereisten. De voorwaarden zijn in de bijlagen opgenomen. Het rapport met onderbouwing vrijstellingsregeling, asbestdaksaneringen, zal worden gepubliceerd op de website van de provincie.

Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

- ~~Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland** maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in Bijlage XI. Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van:
  - ~~nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten vanwege een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten;~~
  - ~~nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten die leiden tot aantasting worden gecompenseerd binnen een met die ruimtelijke ontwikkeling samenhangend gebied en met dusdanige activiteiten dat de uitvoering van die activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar resulteert in een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang; of~~
  - ~~nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in het natuurnetwerk Nederland die beperkt worden gewijzigd of worden toegevoegd, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteiten.~~~~
- ~~Onder de oppervlakte van het **natuurnetwerk Nederland** als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval niet de bestaande legale bebouwing, en de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing, en bestaande legale halfverhardingen of verhardingen begrepen.~~
- ~~Aantasting van het **natuurnetwerk Nederland** op grond van het eerste lid is slechts mogelijk als:
  - ~~de aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt; en~~
  - ~~de overblijvende aantasting tijdig wordt gecompenseerd.~~~~
- ~~In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland** regels bevatten die terreinverharding of bouwactiviteiten toestaan, mits is verzekerd dat nadelige gevolgen voor het **natuurnetwerk Nederland** tijdig worden gecompenseerd.~~
- ~~De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.~~

1. De instructieregel opgenomen in artikel 6.2, eerste lid, houdt in ieder geval in dat een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland** geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maakt die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland.
2. In een omgevingsplan kan uitsluitend van het eerste lid worden afgeweken om nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk te maken als:
  - a. sprake is van:
    - i. een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten;
    - ii. een plan waarop de meerwaardebenadering wordt toegepast; of
    - iii. een beperkte wijziging, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteiten;
  - b. nadelige gevolgen voor het NNN door deze nieuwe activiteiten of deze wijziging van bestaande activiteiten zoveel mogelijk worden voorkomen, door deze in het omgevingsplan alleen mogelijk te maken op een locatie waar het NNN zo beperkt mogelijk kan worden aangetast en door het toegestane ruimtebeslag, de toegestane bebouwing en het toegestane gebruik zoveel mogelijk te beperken;
  - c. de aantasting tijdig wordt gecompenseerd en de te realiseren compenserende maatregelen, zowel ontwikkeling, instandhouding en beheer, voldoende zijn verzekerd;
  - d. de motivering van het omgevingsplan een onderbouwing bevat waaruit blijkt dat aan deze voorwaarden is voldaan; en
  - e. de tijdige realisatie van de compenserende maatregelen zeker wordt gesteld door in de regels van het omgevingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen waarin is bepaald dat deze maatregelen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de nieuwe activiteit of de gewijzigde bestaande activiteiten, zijn uitgevoerd en daarna in stand worden gehouden.
3. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland** regels bevatten die terreinverharding of bouwactiviteiten toestaan, mits is verzekerd dat nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland tijdig worden gecompenseerd. De motivering van het omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan deze voorwaarde is voldaan.
4. Onder de oppervlakte van het **natuurnetwerk Nederland** als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval niet de bestaande legale bebouwing, en de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing, en bestaande legale halfverhardingen of verhardingen begrepen.
5. Voor zover een locatie binnen het natuurnetwerk Nederland tevens een locatie is binnen **Waardevolle Houtopstanden - oude bosgroeiplaatsen** geldt voor die locatie de instructieregel opgenomen in artikel 6.13 van deze verordening.
6. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.5a Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

1. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
2. De realisatie van de compensatie wordt in het omgevingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin de aard en omvang van de compensatie is vastgesteld en waarin is bepaald dat de uitvoering van benodigde compensatie zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de ruimtelijke ontwikkeling, is gerealiseerd en daarna in stand wordt gehouden.
3. In afwijking van tweede lid geldt voor de realisatie van nieuwe natuur als compensatie voor de plaatsing van zonnepanelen dat de inrichtingsmaatregelen uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnepanelen worden uitgevoerd.

Artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

1. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
2. De realisatie van de compensatie wordt in het omgevingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin de aard en omvang van de compensatie is vastgesteld en waarin is bepaald dat de uitvoering van benodigde compensatie zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de ruimtelijke ontwikkeling, is gerealiseerd en daarna in stand wordt gehouden.

Artikel 6.10

[Gereserveerd]

Artikel 6.12 Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

1. ~~De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.~~
2. ~~De realisatie van de compensatie wordt in het omgevingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin de aard en omvang van de compensatie is vastgesteld en waarin is bepaald dat de uitvoering van benodigde compensatie zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de ruimtelijke ontwikkeling, is gerealiseerd en daarna in stand wordt gehouden.~~
3. ~~In afwijking van tweede lid geldt voor de realisatie van nieuwe natuur als compensatie voor de plaatsing van zonnepanelen dat de inrichtingsmaatregelen uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnepanelen worden uitgevoerd.~~

Artikel 6.12

[Gereserveerd]

Artikel 6.13 Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden - oude bosgroeiplaatsen

[Gereserveerd]

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waardevolle Houtopstanden - oude bosgroeiplaatsen** bevat regels die strekken tot bescherming en instandhouding van op de locatie van die oude bosgroeiplaats aanwezige waarden.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de op de oude bosgroeiplaats aanwezige waarden én een beschrijving van de wijze waarop in het plan met deze waarden rekening is gehouden.

Artikel 6.15 Vrijstelling meldplicht vellen houtopstand

De meldingsplicht vellen houtopstanden, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor:

- a. het maken van verjongingsgaten, als
  - i. deze niet groter zijn dan ~~anderhalf keer de gemiddelde boomhoogte per perceel, met een maximale oppervlakte van~~ 10 are;
  - ii. deze gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel;
  - iii. dit maximaal één keer per vier jaar plaatsvindt op dezelfde locatie; en
  - iv. dit plaatsvindt voor duurzaam bosbeheer.
- b. het verwijderen van houtopstanden voor natuurherstel, als de te verwijderen houtopstand:
  - i. ontstaan is door spontane boomopslag op natuurterreinen of geregistreerde tijdelijke natuur;
  - ii. niet ouder is dan 20 jaar; en
  - iii. niet diende ter compensatie van herbeplanting.

Artikel 6.16 Specifieke gegevens melding vellen houtopstand

De melding, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bevat ten minste:

- a. als degene die de activiteit verricht geen eigenaar is van de grond waar de houtopstand staat: contactgegevens van de grondeigenaar;
- b. een situatietekening van de locatie van de te kappen houtopstand, waaronder ten minste een topografische kaart schaal 1:25.000 en de kadastrale percelen;
- c. de oppervlakte van de velling in are en, als het rijbeplanting betreft, het aantal bomen;
- d. de boomsoort;
- e. de leeftijd van de houtopstand; ~~en~~
- f. de reden van de velling; en
- g. de wijze van herbeplanting.

Artikel 6.18 Specifieke eisen aan herbeplanting op andere grond

1. De aanvraag om met een maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere grond dan de grond bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, toe te staan wordt uiterlijk zes maanden na het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand ingediend.
2. Herbeplanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoet aan de volgende vereisten:
  - a. de grond is vrij van houtopstand en van een herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
  - b. het gebruik van de grond past binnen bestaand natuur- en landschapsbeleid van de provincie en de gemeente;
  - c. de grond is vrij van compensatieverplichtingen;
  - d. de herbeplanting vindt plaats binnen drie jaar nadat de verplichting tot herbeplanting ontstaat; en
  - e. de herbeplanting voldoet aan artikel 6.17.
3. De herbeplanting op andere grond vindt bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht in de directe nabijheid van de velling. Indien dit niet mogelijk is, vindt de herbeplanting elders in de provincie Utrecht plaats. In uitzonderingsgevallen kan, indien hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden

teruggebracht als die door de velling verloren zijn gegaan, de herbepplanting in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie plaatsvinden.

4. De oppervlakte van de herbepplanting op andere grond bedraagt ten minste de gevelde oppervlakte aangevuld met de volgende toeslag per hectare die geveld is:

Tijd dat ter plaatse van de velling een houtopstand aanwezig is geweest (c.q. ouderdom bosgroeiplaats)	Toeslag per hectare
0 jaar	0
< 10 jaar	0,1
10-25 jaar	0,3
25-50 jaar	0,5
50-100 jaar	0,75
100-200 jaar	1,0
> 200 jaar	1,5

Artikel 6.30 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid

1. In het bestuur van de faunabeheereenheid worden de bestuurszetels als volgt ingevuld:
  - a. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de landbouw;
  - b. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de jacht;
  - c. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit het particulier grondbezit;
  - d. één bestuurszetel door Staatsbosbeheer; en
  - e. twee bestuurszetels door maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren.
2. In ieder geval wordt één van de bestuurszetels, bedoeld in het eerste lid, onder e, ingevuld door een organisatie die zich tot doel heeft gesteld het dierenwelzijn of het milieu te beschermen en te bevorderen.
3. Elke organisatie kan één vertegenwoordiger voordragen voor een bestuurszetel.
4. De organisaties kunnen, in onderling overleg, een vertegenwoordiger voordragen die namens meerdere van deze organisaties deelneemt aan het bestuur van de faunabeheereenheid.
5. Het bestuur van de faunabeheereenheid benoemt, met instemming van gedeputeerde staten, heeft een onafhankelijke voorzitter die:
  - a. geen dienstverband bij één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen heeft;
  - b. geen bestuurslid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen is; en
  - c. niet in het bezit is van een jachtakte.

Artikel 6.38 Oppervlakte, begrenzing en rechtsvorm wildbeheereenheden

1. Het werkgebied van de gezamenlijke wildbeheereenheden strekt zich uit tot het grondgebied van de **provincie Utrecht**.
2. Het werkgebied van een wildbeheereenheid:
  - a. heeft een aaneengesloten oppervlakte van ten minste 5.000 hectare;
  - b. strekt zich niet uit tot het grondgebied van een andere provincie;
  - c. overlapt niet met het werkgebied van een andere wildbeheereenheid; en
  - d. wordt in overeenstemming met alle betrokken wildbeheereenheden gewijzigd.
3. Bij wijziging van een begrenzing dragen de betrokken wildbeheereenheden zorg voor:
  - a. het schriftelijk informeren van gedeputeerde staten; en
  - b. het plaatsen van de begrenzing op de website van de faunabeheereenheid.
4. Een wildbeheereenheid heeft de rechtsvorm van een vereniging met volledige rechtsvorm rechtsbevoegdheid.

Artikel 6.42 Beoordelingsregel omgevingsvergunning afschot paarvormende ganzen

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, betrekking heeft op afschot van paarvormende grauwe ganzen of brandganzen, wordt deze omgevingsvergunning alleen verleend voor de periode van 1 februari tot 1 maart.

Een omgevingsvergunning, bedoeld artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet gelezen in samenhang met 11.37, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, betreffende afschot van paarvormende grauwe ganzen of brandganzen, wordt alleen verleend als de periode waarvoor de omgevingsvergunning wordt verleend is beperkt tot:

- a. de periode van 1 februari tot 1 april voor grauwe ganzen;
- b. de periode van 15 maart tot 1 mei voor brandganzen.

6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling ~~voor ganzen~~ soorten in verband met asbestsanering

Artikel 6.43 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering

De verboden bedoeld in de artikelen 11.38, eerste lid, en 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten die dienen voor het verjagen van de grauwe gans, kolgans en brandgans, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de activiteiten worden uitgevoerd door of in opdracht van de grondgebruiker;
- b. de activiteiten worden uitgevoerd op de gronden, of in of aan de opstallen, die bij de grondgebruiker in gebruik zijn;
- c. de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van schade die in het lopende of daarop volgende jaar door de grauwe gans, kolgans of brandgans dreigt op te treden op deze gronden, in of aan deze opstallen of in het omringende gebied; en
- d. er wordt voldaan aan artikelen 6.43 en 6.44.

Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, in samenhang met artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 11.54, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten waardoor van de vogelsoorten huismus, kerkuil en steenuil opzettelijk nesten en rustplaatsen worden vernield of beschadigd dan wel opzettelijk nesten worden weggenomen, of van de diersoorten steenmarter en boommarter opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden beschadigd of vernield, geldt niet indien:

- a. de te verrichten flora- en fauna-activiteit het vervangen van asbesthoudende dakplaten door asbestvrije dakplaten op een ander bouwwerk dan een woning binnen Landelijk gebied betreft;
- b. aan de voorwaarden opgenomen in de Bijlage XX Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering bij deze verordening is voldaan.

6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen

Artikel 6.44 Specifieke eis Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot van schadeveroorzakende ganzen

1. Activiteiten die dienen voor het verjagen van grauwe gans, kolgans en brandgans met ondersteunend doding door afschot, vindt alleen plaats met het oog op het voorkomen van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen, in de periode van 1 november tot 1 maart, tussen een half uur voor zonsopkomst en een half uur na zonsondergang, op percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en grasland, of de direct daaraan grenzende percelen.

Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, gelezen in samenhang met 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor activiteiten die dienen voor het verjagen met ondersteunend afschot van de grauwe gans, kolgans en brandgans met het oog op het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de activiteiten worden uitgevoerd door of in opdracht van de grondgebruiker;
  - b. de activiteiten worden uitgevoerd op de gronden die bij de grondgebruiker in gebruik zijn;
  - c. de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van schade die in het lopende of daarop volgende jaar door de grauwe gans, kolgans of brandgans dreigt op te treden op deze gronden;
  - d. de activiteiten vinden plaats in de periode van 1 november tot 1 maart;
  - e. de activiteiten vinden plaats op percelen met grasland of nog oogstbare akker en tuinbouwgewassen of direct daaraan grenzende percelen; en
  - f. er wordt voldaan aan de specifieke eisen opgenomen in de artikelleden 2 tot en met 6 van dit artikel en in de artikel 6.44 en artikel 6.45.
2. Er vinden geen activiteiten voor verjaging met ondersteunend doding door afschot plaats:
    - a. op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid vóór 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar;
    - b. op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar, met een oppervlakte kleiner dan 1 hectare;
    - c. op percelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geoogste percelen.
  3. Activiteiten voor verjaging met ondersteunend doding door afschot vindt alleen plaats als een groep van meer dan vijf ganzen op het schadeperceel, of op een direct hieraan grenzend perceel, aanwezig is of hier invalt.
  4. Per verjaagactie worden maximaal twee ganzen gedood.
  5. Metalen ringen die zich aan gedode vogels bevinden worden binnen 48 uur naar het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen, gezonden onder vermelding van plaats en datum van het afschot, of worden gemeld via het Geautomatiseerd Ring Invoer en Export Loket (GRIEL) via de website www.griel.nl.
  6. Kleurringen en halsbanden worden doorgegeven via de website www.geese.org.

Artikel 6.45 Specifieke eis middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen

1. Activiteiten die dienen voor het verjagen van grauwe gans, kolgans en brandgans met ondersteunend doding door afschot, bedoeld in artikel 6.44, zijn alleen toegestaan nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet conform de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de [Faunaschade Preventie Kit, module ganzen](#).
2. De grauwe gans, kolgans en brandgans mogen alleen worden gedood met een hagelgeweer of kogelgeweer.
3. Er wordt geen gebruik gemaakt van lokmiddelen.
4. Indien ganzen van de soorten genoemd in het eerste lid, door het ondersteunend afschot gewond zijn geraakt en in nood verkeren, is het toegestaan deze te doden met slag- en steekwapens.

Artikel 6.46 Specifieke gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen

Uiterlijk twee weken na het verrichten van een activiteit, zoals bedoeld in artikel 6.43~~4~~, worden de resultaten hiervan gerapporteerd in het door gedeputeerde staten aangewezen systeem

Artikel 6.47 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden

Gedeputeerde staten kunnen de werking van de artikelen 6.42 tot en met 6.44 opschorten als weersomstandigheden daar naar hun oordeel aanleiding toe geven.

Artikel 6.48 Verbod opzettelijke verstoring ganzen in ganzenrustgebied

Het is verboden in **Ganzenrustgebied**:

- a. schadeveroorzakende ganzen opzettelijk te verstoren en verjagingsactiviteiten met ondersteunend doding door afschot te ondernemen in de periodes:
  - i. van 1 november tot 1 april voor grauwe gans en kolgans; en
  - ii. van 1 november tot 1 mei voor brandgans.
- b. de foerageerfunctie van het gebied opzettelijk teniet te doen;
- c. jacht, beheer en schadebestrijding te verrichten tot 12:00 uur, met uitzondering van jacht maximaal drie dagen per jachtveld per seizoen, mits deze acties niet in hetzelfde gebied plaatsvinden en een afstand in acht wordt genomen van minimaal 300 meter tot groepen foeragerende ganzen van minimaal 100 stuks; en
- d. jacht, beheer en schadebestrijding te verrichten vanaf 12:00, mits tenzij een afstand in acht wordt genomen van minimaal 300 meter tot groepen foeragerende ganzen van minimaal 100 stuks.

6.4.2.23 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis

Artikel 6.49 Meldplicht vergunningvrije bestrijding veldmuis

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het doden, vangen, verstoren of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de veldmuis, als deze activiteiten plaatsvinden door of in opdracht van de grondgebruiker met als doel om schade op diens gronden of in het omringende gebied te voorkomen.
2. Het is verboden zonder melding de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, te verrichten:
  - a. ter voorkomen van belangrijke schade aan gewassen; of
  - b. in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Voor de bestrijding wordt alleen gebruik gemaakt van de methode inundatie of van bestrijdingsmiddelen.
4. De melding wordt door de grondgebruiker ten minste tiendrie dagen gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

6.4.2.34 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen

Artikel 6.51 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor de soorten, genoemd in de bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten bij deze verordening, als de activiteit nodig is:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchtvaartterreinen, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; of
- e. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Artikel 6.52 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag

De verboden, bedoeld in de artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.39, eerste lid, en artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet als voor het onder zich hebben of vervoeren van de soort een vrijstelling of vergunning is verleend door een ander bevoegd gezag.

Artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden

De verboden, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.37, eerste lid, onder b, c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van vogels, hun nesten en eieren en hun niet-vliegvlugge jongen tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

Artikel 6.54 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer

1. De verboden om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.46, eerste lid, onder a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving en het verbod om amfibieën te vangen, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor amfibieën als die activiteiten plaatsvinden om deze dieren veilig te stellen tegen het verkeer.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing op het vervoer van de dieren over een afstand van ten hoogste ~~50~~100 meter vanaf de vangplaats.

Artikel 6.55 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs

1. ~~Het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om eieren te rapen, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor de Poolkikker (Pelophyllax lessonae), voor zover die activiteit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.~~
2. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor het vangen van de Meerkikker (Pelophyllax ridibundus), de Middelste groene kikker (Pelophyllax kl. esculentus), de Bruine kikker (Rana temporaria) en de Gewone pad (Bufo bufo), voor zover dit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.
3. Het eerste ~~en tweede~~ lid ~~geldent~~ niet voor dieren waarvan de metamorfose is voltooid.

Artikel 6.56 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.

De verboden op het vervoeren en onder zich hebben, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.39, eerste lid, en artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor keutels, braakballen, losse veren en sterrenschot voor gebruik van deze producten bij onderzoek of onderwijs.

Artikel 6.57 Vrijstelling uitzetten diersoorten

Het verbod op het uitzetten van dieren of eieren van dieren, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet gelezen in samenhang met artikel 11.61, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor dieren of eieren die zijn gevangen of geraapt op grond van artikel 6.51, mits het uitzetten van soorten of hun eieren zo spoedig mogelijk binnen acht uur plaatsvindt op een voor de soort geschikte locatie in voor de soort geschikt habitat op zo kort mogelijke afstand van de locatie van het vangen of rapen.

Artikel 6.62 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoop

1. Maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over de maatregelen, bedoeld in artikel 6.59.
2. Gedeputeerde staten kunnen een perceelegeenaar, gebruiker of andere zakelijk gerechtigde van grond bij maatwerkvoorschrift verplichten om de grond te ontdoen van planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten, als dit nodig is vanwege:
  - a. het behouden en versterken van de biodiversiteit;
  - b. het niet voldaan hebben aan de zorgplicht die geldt op basis van artikel 6.59; of
  - c. het niet uitvoeren of laten uitvoeren van de maatregelen genoemd in artikel 6.59.
3. Het maatwerkvoorschrift bevat:
  - a. een kaart van de grond met de plaats waarop de te bestrijden planten of delen van planten van Aziatische duizendknoopsoorten zich bevinden;
  - b. de termijn of termijnen waarbinnen aan de opruimplicht moet zijn voldaan; en
  - c. de geschikte methode(n) voor bestrijding van de Aziatische duizendknoopsoorten.

Artikel 6.63 Specifieke vereisten melding beperken verspreiding Aziatische duizendknoop

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 6.61, ten minste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de locatie van de maatregelen;
- b. de datum en het tijdstip van het uitvoeren van de maatregelen;
- c. de frequentie van de maatregelen;
- d. de aard en de manier van de uitvoering van de maatregelen.

Hoofdstuk 7 – Cultuurhistorie en landschap

Onderwerp	Omschrijving
-----------	--------------

UNESCO werelderfgoed Limes	Het ingeschreven Werelderfgoed en de bijbehorende bufferzone op de locatie Hoge Woerd (Utrecht) wijkt af van hoe deze in het nominatiedossier in januari 2020 werden voorgesteld en conform het nominatiedossier in de Omgevingsverordening zijn opgenomen. Een deel van het gebied 'UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)' betreft daardoor feitelijk kernzone en behoeft strengere regels; tevens ontbreekt het later toegevoegde zuidoostelijk deel van de bufferzone. Er zijn daarom regels toegevoegd voor Kernzone bij Hoge Woerd en de Bufferzone is uitgebreid. Daarnaast is het werkingsgebied voor de bufferzone aangepast zodat deze geen archeologische rijksmonumenten van de Limes omvat (hier stelt het Rijk al regels voor).
Landschap -borden-	Er is behoefte aan een vrijstelling voor borden bij zwemwateren (denk aan borden met verboden te zwemmen of verboden te duiken).

Artikel 7.1 Oogmerk UNESCO Werelderfgoed

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op de instandhouding en versterking van de uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone) en UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone).

Artikel 7.2 Aanwijzing UNESCO Werelderfgoed

Het **UNESCO Werelderfgoed** bestaat uit:

- a. het **UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies**; en
- b. het **UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone) en UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)**.

Artikel 7.3a Instructieregel instandhouding en versterking UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone)

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties in UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone):
  - a. neemt de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes in acht en bevat regels ter instandhouding en versterking daarvan; en
  - b. bevat geen regels die activiteiten toestaan die die waarde aantasten.
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage XV Cultuurhistorie bij deze verordening.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat:
  - a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes; en
  - b. een beschrijving van de wijze waarop die waarde in acht is genomen.

Artikel 7.5a Beoordelingsregel omgevingsvergunning UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone)

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als door middel van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de voorgenomen activiteit de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes niet aantast.

Artikel 7.8 Aanwijzing Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS) en deelgebieden CHS

1. De Cultuurhistorische hoofdstructuur bestaat uit vijf gebieden:
  - a. de **Historische buitenplaatszone**;
  - b. het **Militair erfgoed**;
  - c. het **Agrarisch cultuurlandschap**;
  - d. de **Historische infrastructuur**; en
  - e. de **Archeologisch waardevolle zone**.
2. Deze vijf gebieden bestaan uit deelgebieden:
  - a. de **Historische buitenplaatszone** bestaat uit de deelgebieden Stichtse Lustwarande, Langbroekerwetering, Vecht, Amersfoortseweg (Wegh der Weegen), Laagte van Pijnenburg, Valleilandgoederen, Amelisweerd, Kasteel de Haar, Landgoed Linschoten, Maarsbergse Flank en Prattenburg-Remmerstein;
  - b. het **Militair erfgoed** bestaat uit de deelgebieden Nieuwe Hollandse Waterlinie, Oude Hollandsche Waterlinie, Grebbelinie en Soesterberg en omgeving;
  - c. het **Agrarisch cultuurlandschap** bestaat uit de deelgebieden Lopikerwaard, Kockengen-Kamerik-Zegveld, Westbroek, Linschoten, Ronde Venen, Soester Eng, Cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop e.o. en Zouweboezem;
  - d. de **Historische infrastructuur** bestaat uit de deelgebieden Route Impériale, Via Regia en Wegh der Weegen; en
  - e. de **Archeologisch waardevolle zone** bestaat uit de deelgebieden Utrechtse Heuvelrug, Limes en Dorestad.

Artikel 7.14 Toepassingsbereik activiteiten landschap

- Deze paragraaf is van toepassing op het plaatsen en behouden van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in **Gebied landschappelijke waarden**.
- Deze paragraaf is niet van toepassing op:
  - borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten die niet zichtbaar zijn vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats;
  - borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het inwendige deel van een onroerende zaak;
  - onverlichte kunstuitingen;
  - borden aangebracht door een vaarweg- of waterbeheerder voor de zwemveiligheid;
  - borden voor educatieve of geografische informatie over een gebied of bezienswaardigheid;
  - borden die zijn aangebracht ter voldoening aan een wettelijk voorschrift;
  - borden voor verkiezingen van een openbaar bestuur; en
  - onverlichte, officiële binnenlandse en buitenlandse vlaggen op locaties waar geen vlaggen zijn geplaatst als bedoeld in de onderdelen A, B, D, E en H van bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening.
- In afwijking van het tweede lid is artikel 7.15 wel van toepassing op de borden, bedoeld in onderdeel d tot en met g van dat lid.

Hoofdstuk 8 – Landbouw

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 8.1	LTO en agrarische collectieven beschouwen regels voor agrarische bedrijven als belemmerend. De regel, dat nevenactiviteit ondergeschikt moet zijn aan agrarische activiteit, is versoepeld. Er wordt meer ruimte geboden voor het ontwikkelen van nevenfuncties bij agrarische bedrijven.
Artikel 8.5 en artikel 8.6	Namen van artikelen omdraaien. Inhoudelijk geen wijzigingen.

Artikel 8.1 Instructieregel agrarisch bedrijf

- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat geen regels die voorzien in:
  - nieuwe agrarische bouwpercelen, tenzij het gaat om de verplaatsing van een grondgebonden agrarisch bedrijf voor het voldoen aan internationale verplichtingen; en
  - een omschakeling van grondgebonden agrarisch bedrijf naar niet-grondgebonden landbouw.
- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat regels die voorzien in een agrarisch bouwperceel met een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven, waarbij per bouwperceel maximaal één bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen met maximaal één bouwlaag voor het stallen van dieren zijn toegestaan.
- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan regels bevatten die voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden veehouderij tot maximaal 2,5 hectare, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
  - de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
  - de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting; en
  - de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid.
- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan regels bevatten die nevenactiviteiten toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
  - de nevenactiviteit blijft ruimtelijk ondergeschikt aan de agrarische activiteiten, tenzij de nevenactiviteit bijdraagt aan de recreatiemogelijkheden voor woonwijken waaraan in het gebied nadrukkelijk behoefte bestaat;
  - de nevenactiviteit vindt plaats binnen het bestaande bouwperceel;
  - erfinrichting en bedrijfsbebouwing zijn landschappelijk goed inpasbaar; en
  - omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 8.5 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Concentratiegebied glastuinbouw** bevat geen regels die:

- de bedrijfsoppervlakte maximeren;
- uitbreiding van de glastuinbouwbedrijven onmogelijk maken;
- op een andere wijze een belemmering vormen voor de glastuinbouw.

Artikel 8.6 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan

- Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** bevat geen regels die glastuinbouw toestaan, tenzij het de verplaatsing van solitaire glastuinbedrijven, gevestigd in de

Ronde Venen en omgeving, naar de gronden in aansluiting op bestaand kassengebied in de Polder Derde Bedijking betreft.

2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** kan regels bevatten die toestaan dat bestaande glastuinbouwbedrijven worden uitgebreid mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. de uitbreiding is beperkt tot een omvang die noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting van het glastuinbouwbedrijf tot een maximum van 2 hectare;
  - b. er is geen sprake van zwaarwegende landschappelijke bezwaren; en
  - c. bestaande omringende activiteiten worden niet onevenredig aangetast of beperkt.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat:
  - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; en
  - b. dat verplaatsing van het glastuinbouwbedrijf naar een **Concentratiegebied glastuinbouw** niet mogelijk is.

Hoofdstuk 9 – Wonen, werken, recreëren

Onderwerp	Omschrijving
Artikel 9.14 a en artikel 9.15 a: flexwoningen	Om flexwoningen tijdelijk mogelijk te maken, zijn twee nieuwe artikelen toegevoegd: artikel 9.14a instructieregel tijdelijke locaties voor flexwoningen en artikel 9.15a Instructieregel flexwoningen onder voorwaarden.
Artikel 9.15 en artikel 9.17	Aanpassing van tekst (en begrip programma Wonen en werken) over te maken afspraken over woningbouw (regionale woondeals) en aanpassing van Bijlage XIX Wonen en werken en kaart n.a.v. PPWW 2023 .
Artikel 9.16 en artikel 9.18	In de artikelen 9.16 en 9.18 zijn nadere voorwaarden opgenomen m.bt. (uitbreiding van) bedrijventerreinen.
Artikel 9.19, lid 1 en lid 7	Aan lid 1 is toegevoegd dat 'voor zover dit niet op een bedrijventerrein plaatsvindt'. Aan lid 7 is toegevoegd dat een ondergeschikt kantoor bovenop een bedrijfspand kan worden gerealiseerd.
Artikel 9.20, lid 1, sub d	De regel (sub d) wordt iets verruimd.

Artikel 9.14a Instructieregel tijdelijke locaties voor flexwoningen

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** kan regels bevatten voor een eenmalige en tijdelijke uitbreiding tot 50 flexwoningen per kern mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. binnen het bestaand stedelijk gebied zijn onvoldoende locaties beschikbaar voor flexwoningen;
  - b. de woningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied;
  - c. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
  - d. de woningbouw wordt gerealiseerd met een goede landschappelijke inpassing, die rekening houdt met de tijdelijkheid van de flexwoningen en de beoogde opvolgende groene of agrarische functie.
  - e. er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit, maar in ieder geval na 15 jaar;
  - f. de opruimplicht is verzekerd op het moment van vaststelling van het omgevingsplan waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt; en
  - g. omliggende functies worden niet onevenredig geschaad.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.15a Instructieregel flexwoningen onder voorwaarden mogelijk

1. In afwijking van artikel 9.15 kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** vooruitlopend op het realiseren van permanente woningen die passen binnen het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken regels bevatten voor flexwoningen, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. het aantal flexwoningen is niet groter dan het maximaal aantal woningen zoals opgenomen in het vastgestelde programma Wonen en Werken;
  - b. de flexwoningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied;
  - c. de flexwoningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
  - d. indien een omgevingsplan voorziet in meer dan 200 flexwoningen moet de woningbouw in samenhang ontwikkeld worden met lokale en regionale groenontwikkeling waarbij de omvang van de woningbouw in evenwichtige verhouding staat tot de hoeveelheid te ontwikkelen natuur en recreatie;
  - e. de realisatie van natuur en recreatie en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd;
  - f. er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit, maar in ieder geval na 15 jaar; en
  - g. de woningbouw wordt gerealiseerd met een goede landschappelijke inpassing, die rekening houdt met de tijdelijkheid van de flexwoningen en de beoogde toekomstige permanente woningbouw niet belemmert.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.16 Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden** mogelijk kan regels bevatten voor uitbreiding bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. de uitbreiding bedrijventerrein is een kleinschalige ontwikkeling tot 1 hectare (netto) in totaal per gemeente per 10 jaar;
  - b. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken of is opgenomen in de Bijlage XIX Wonen en werken;
  - c. de uitbreiding bedrijventerrein laat alleen bedrijven toe die optimaal aansluiten op de vastgelegde milieucategorie of vergelijkbare gebruikruimte voor geluid en geur;
  - d. voor de ten behoeve van de uitbreiding bedrijventerrein wordt een minimum percentage aan groen-blauwe inrichting opgenomen voor het onbebouwde terrein waarbij de onverharde gronden landschappelijk worden ingepast;
  - e. de uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot:
    - i. bedrijfskavels groter dan 5 hectare;
    - ii. samenvoeging van kavels als hierdoor bedrijfskavels groter dan 5 hectare ontstaan; en
    - iii. het realiseren of verbinden van gebouwen waardoor zij de grens van een bedrijfskavel overschrijden, tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt;
  - f. de uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot extra bodemdaling;
  - g. de uitbreiding bedrijventerrein wordt landschappelijk ingepast;
  - h. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd; en
  - i. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein, of, wanneer dat niet mogelijk is, in aansluiting op het stedelijk gebied.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en dat de uitbreiding bedrijventerrein een duurzame stedelijke ontwikkeling is. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.18 Instructieregel bedrijventerreinen stedelijk gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stedelijk gebied** kan regels bevatten voor bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken;
  - b. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd;
  - c. de uitbreiding bedrijventerrein laat alleen bedrijven toe die optimaal aansluiten op de vastgelegde milieucategorie of vergelijkbare gebruikruimte voor geluid en geur;
  - d. voor de uitbreiding bedrijventerrein wordt een minimum percentage aan groen-blauwe inrichting opgenomen voor het onbebouwde terrein waarbij de onverharde gronden landschappelijk worden ingepast;
  - e. de uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot:
    - i. bedrijfskavels groter dan 5 hectare;
    - ii. samenvoeging van kavels als hierdoor bedrijfskavels groter dan 5 hectare ontstaan; en
    - iii. het realiseren of verbinden van gebouwen waardoor zij de grens van een bedrijfskavel overschrijden, tenzij het gaat om verplaatsing van een bedrijf dat reeds gevestigd is in de regio en op de huidige locatie een ruimtelijk of functioneel knelpunt veroorzaakt;
  - f. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein; en
  - g. de uitbreiding bedrijventerreinen leidt niet tot extra bodemdaling.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en dat de uitbreiding bedrijventerrein een duurzame stedelijke ontwikkeling is.

Artikel 9.19 Instructieregel kantoren

1. Een omgevingsplan laat uitsluitend nieuwvestiging van zelfstandige kantoren toe, voor zover dit niet op een bedrijventerrein plaatsvindt en het betrekking heeft op:
  - a. zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen of binnen plancapaciteit op basis van het vigerende omgevingsplan;
  - b. een eenmalige uitbreiding van gerealiseerde kantoren met ten hoogste 10% van het bestaande bvo van het gebouw, voor zover deze niet gerealiseerd kan worden op basis van het omgevingsplan; of
  - c. transformatie naar zelfstandige kantoren tot een maximum bvo van 1.500 m² per gebouw.
2. Voor zover een omgevingsplan onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren bevat, wordt deze uitsluitend in stand gelaten als er sprake is van:
  - a. een verleende vergunning voor een zelfstandig kantoor;
  - b. een ontvankelijke aanvraag om een vergunning voor een zelfstandig kantoor die voor terinzagelegging van het ontwerp omgevingsplan is ingediend;
  - c. behoefte aan zelfstandige kantoren, waarbij in de behoeftebepaling rekening wordt gehouden met de geraamde vraag naar kantoren binnen een redelijke termijn en het actuele aanbod van kantoren in bestaande panden;

- d. zicht op realisatie van zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen;
  - e. uitbreidingsmogelijkheden voor zelfstandige kantoren als bedoeld onder a en b of reeds gerealiseerde kantoren; of
  - f. zelfstandige kantoren die voorzien zijn ter plaatse van bestaande gebouwen met een andere functie, tot een maximum bvo van 1500 m2 per gebouw.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een locatie binnen **Kantoren op knooppunt Utrecht Centraal** en **Kantoren op knooppunt Leidsche Rijn Centrum** mits de behoefte aan kantoren is aangetoond.
  4. Tot 1 januari 2029 zijn het eerste en tweede lid op locaties binnen **Reductielocaties** niet van toepassing op delegatiebesluiten als bedoeld in artikel 2.8 van de wet, alsmede het besluit tot verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit afwijken van de binnenplanse regels van het omgevingsplan, waar ingevolge het [Inpassingplan Kantoren](#) nog plancapaciteit voor zelfstandige kantoren aanwezig is.
  5. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Reductielocaties** kan de verplaatsing van plancapaciteit voor zelfstandige kantoren toelaten, mits gelijktijdig binnen dezelfde locatie reductie plaatsvindt van ten minste hetzelfde bvo voor zelfstandige kantoren op een onbebouwd perceel.
  6. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Gebiedstransformatie of herstructurering** kan regels bevatten voor verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
    - a. verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren naar een ander bouwperceel binnen de locatie is noodzakelijk voor gebiedstransformatie of herstructurering;
    - b. het bvo voor zelfstandige kantoren op het nieuwe bouwperceel is ten hoogste gelijk aan het bvo op basis van de maximale gebruiksmogelijkheden van het te verlaten bouwperceel;
    - c. het betreft geen bestaande plancapaciteit voor een voormalig zelfstandig kantoor dat is getransformeerd in een andere functie; en
    - d. gelijktijdig met de verplaatsing van plancapaciteit worden de gebruiksmogelijkheden voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel beëindigd.
  7. Een omgevingsplan kan nieuwvestiging van een ondergeschikt kantoren kantoor toelaten waarbij een ondergeschikt kantoor op een bedrijventerrein alleen bovenop bestaande bebouwing kan worden gerealiseerd.
  8. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.20 Instructieregel detailhandel

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** bevat geen regels die voorzien in nieuwvestiging of uitbreiding van detailhandel dan wel het wijzigen van brancheringsregels voor detailhandel, tenzij:
  - a. het gaat om detailhandel waaraan een aantoonbare behoefte bestaat als gevolg van een wijziging van een omgevingsplan dat voorziet in grootschalige toevoeging van woningen of andere stedelijke ontwikkeling;
  - b. het gaat om brand- of explosiegevaarlijke detailhandel op bedrijventerreinen;
  - c. het gaat om nieuwvestiging of uitbreiding van volumineuze detailhandel indien daarvoor aan aantoonbare behoefte bestaat en in de regio geen onbenutte capaciteit in omgevingsplannen mogelijkheden voor volumineuze detailhandel aanwezig is zijn;
  - d. het gaat om oppervlakteneutrale verplaatsing of een verplaatsing met uitbreiding van ten hoogste 10% van het bestaande winkelvloeroppervlakte van het gebouw van volumineuze detailhandel die noodzakelijk is vanuit het oogpunt van hinder, veiligheid, verkeersaantrekkende werking of het maatschappelijk of economisch functioneren van het gebied en onder de voorwaarde dat de bouwvlakken van de te verplaatsen detailhandel een andere functie krijgen;
  - e. het gaat om verplaatsing of uitbreiding van detailhandel in aansluiting op het gebied **Bestaand winkelgebied** indien dit noodzakelijk is voor het maatschappelijk functioneren van het bestaande winkelgebied;
  - f. het gaat om kleinschalige ondergeschikte detailhandel op locaties binnen **Bovenlokaal dagrecreatieterrein** ten behoeve van de recreatieve functies op het bovenlokaal dagrecreatieterrein; of
  - g. het gaat om detailhandel die qua aard en omvang vergelijkbaar is met detailhandel hiervoor genoemd onder a t/m f of waarvan aard en omvang geen negatieve gevolgen hebben voor detailhandel op locaties binnen **Bestaand winkelgebied**.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** bevat regels die voorzien in een functiewijziging van bestaande detailhandelsfunctie naar andere functies indien:
  - a. nog geen vergunning is aangevraagd; en
  - b. er geen zicht is op realisatie van de functie binnen 10 jaar.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Onderwerp	Omschrijving
Afdeling 10.1 Schadevergoeding	Afdeling 10.1 Schadevergoeding is geschrapt omdat de regels van die afdeling in een separate Verordening nadeelcompensatie worden opgenomen. Naar verwachting wordt deze verordening eind 2023 vastgesteld.

10.1 (afdeling) Schadevergoeding faunaschade

10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie

Artikel 10.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 15.1 van de wet.

Artikel 10.2 Aanwijzing adviseur

Gedeputeerde staten wijzen één of meer onafhankelijke adviseurs aan die adviseert over een aanvraag voor nadeelcompensatie, tenzij:

- a. de aanvraag zonder meer zal worden afgewezen;
- b. de aanvraag buiten behandeling zal worden gesteld; of
- c. het een soortgelijke aanvraag betreft waarvoor al eerder een advies is gegeven en waardoor hernieuwde advisering overbodig is.

Artikel 10.3 Wraking adviseur

1. Alvorens tot aanwijzing van een adviseur als bedoeld in artikel 10.2 over te gaan, stellen gedeputeerde staten de aanvrager schriftelijk in kennis van de voorgenomen aanwijzing.
2. Binnen twee weken na in het eerste lid bedoelde in kennisstelling kan de aanvrager schriftelijk en voldoende gemotiveerd een verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs bij gedeputeerde staten indienen.
3. Gedeputeerde staten beslissen binnen twee weken na het verstrijken van de in het tweede lid bedoelde termijn over een ingediend verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs.

Artikel 10.4 Werkwijze adviseur

1. Gedeputeerde staten stellen aan de adviseur ambtelijke ondersteuning ter beschikking ten behoeve van de uitvoering van de adviesopdracht.
2. De adviseur kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Als daarmee kosten zijn gemoeid, wordt deze bevoegdheid pas uitgeoefend na instemming van gedeputeerde staten.
3. De adviseur kan ter plaatse de situatie onderzoeken, indien zij dit nodig achten.
4. De adviseur hoort aanvrager, gedeputeerde staten, een andere betrokken bestuursorganen, belanghebbende en eventueel door hen ingeschakelde deskundigen. De adviseur bepaalt datum, tijd en plaats van de hoorzitting en de wijze waarop deze zal plaatsvinden.
5. De adviseur draagt er zorg voor dat van de hoorzitting en van de plaatsopneming een verslag wordt gemaakt. Het verslag maakt deel uit van het uit te brengen advies.
6. Binnen zestien weken na de aanwijzing van de adviseur zendt deze een concept van het advies aan:
  - a. gedeputeerde staten;
  - b. de aanvrager;
  - c. een betrokken bestuursorgaan; en
  - d. een belanghebbende.
7. De adviseur kan de in het zesde lid genoemde termijn onder opgaaf van redenen met ten hoogste vier weken verlengen.
8. De aanvrager, een betrokken bestuursorgaan en een belanghebbende kunnen binnen vier weken na de toezending van het concept van het advies hierop schriftelijk reageren.
9. Indien binnen de in het achtste lid genoemde termijn:
  - a. een reactie is ingediend, brengt de adviseur binnen vier weken na het verstrijken van die termijn een advies uit aan gedeputeerde staten, waarbij de ontvangen reacties zijn betrokken;
  - b. geen reactie is ingediend, brengt de adviseur binnen twee weken na het verstrijken van die termijn een advies uit aan gedeputeerde staten.

Artikel 10.5 Voorschot

1. Gedeputeerde staten kennen de aanvrager op zijn schriftelijk verzoek een voorschot toe indien naar het oordeel van gedeputeerde staten aannemelijk is dat:
  - a. de aanvraag zal leiden tot het toekennen van een vergoeding in geld; en
  - b. het belang van aanvrager een voorschot redelijkerwijs rechtvaardigt.
2. Gedeputeerde staten kunnen advies vragen aan één of meer onafhankelijk adviseurs over het nut en de noodzaak van het toekennen van een voorschot.

10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade

Bijlagen bij Omgevingsverordening	
Onderwerp	Omschrijving
Alle bijlagen	Bijlagen zijn aangepast conform de wijzigingen zoals beschreven in de hoofdstukken.

Bijlage I Begripsbepalingen	
Onderwerp	Omschrijving
Bijlage I Begrippen	Begripsomschrijvingen zijn nalopen en er zijn begripsomschrijvingen toegevoegd (oude bosgroeiplaatsen, meerwaardebenadering en flexwoning).
Definitie grondgebonden landbouw	In het ontwerp wordt de definitie grondgebonden landbouw aangepast. De begripsbepaling biedt nu ook ruimte aan een andere uitleg dan bedoeld. Omdat een andere onderbouwing van de grondgebondenheid vooralsnog niet wenselijk is, is er voor gekozen de "2,5 GVE of minder" expliciet in de begripsbepaling op te nemen. Aanleiding voor deze aanpassing is een rechtszaak over een situatie in gemeente De Ronde Venen.

Bijlage I Begripsbepalingen

flexwoning: kleine, verplaatsbare woning die vaak stapelbaar, schakelbaar of splitsbaar is en voor de maximale duur van 15 jaar geplaatst of gebouwd kan worden op een locatie:

grondgebonden landbouw: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Het betreft akkerbouw, vollegrondstuinbouw, fruitteelt en boomteelt en rundvee-, paarden-, schapen- of geitenhouderij voor zover bij deze veehouderijen het benodigde ruwvoer (gras, snijmaisvoedergewassen) geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de structureel bij het bedrijf behorende gronden, waarbij een norm van 2,5 grootvee-eenheden (GVE) per hectare of minder wordt aangehouden. Ter toelichting: bij grondgebonden landbouwbedrijven gaat het om landbouwbedrijven, waarbij het voortbrengend vermogen van de bij het landbouwbedrijf behorende landbouwgrond de basis van het landbouwbedrijf is. Denk hierbij aan akker- of tuinbouwbedrijven of om zogenoemde graasdierbedrijven (zoals melkveebedrijven), waarbij de teelt van gras en voedergewassen de basis voor de bedrijfsvoering is. Er is bij veebedrijven sprake van grondgebondenheid wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Bij een veebezetting van 2,5 grootvee-eenheden of minder per hectare gras en voedergewassen wordt aan deze voorwaarde voldaan. Grootvee-eenheid (GVE) is rekeneenheid voor het vaststellen van de veebezetting zoals vastgelegd door de Europese Commissie (EU 2009, L329/3). Melkkoe is 1,0 GVE, kalf is 0,4 GVE, paard is 0,8 GVE, schaap of geit is 0,1 GVE. Eventuele aanvoer van krachtvoer van buiten het bedrijf wordt buiten beschouwing gelaten. Onder bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving van het bedrijf, waar het bedrijf structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht over kan beschikken. Op basis van landbouwkundige productiegegevens en voedernormen is vastgesteld dat een veebedrijf wat betreft ruwvoer nog net zelfvoorzienend is bij een veebezetting van 2,0 GVE per ha op matige grond tot 2,5 GVE per ha op goede grond. Grondgebondenheid van veebedrijven wordt ook wel gedefinieerd op basis van het criterium wel of geen mestoverschot op bedrijfsniveau. Op basis van dit criterium worden ook maximale veebezettingen van 2,0 -2,5 GVE per ha vastgesteld. Gelet hierop is 2,5 GVE is daarmee een richtgetal dat een goede indicatie geeft of het veebedrijf grondgebonden is per hectare ook als norm in de begripsbepaling opgenomen. Met de vermelding "of minder" is daarbij ook aangegeven dat veehouderijen met meer grond voor het vee en daardoor een lagere veebezetting per hectare, zoals 2,3 GVE, onder het begrip grondgebonden landbouw vallen. Met het opnemen van deze norm in de begripsbepaling wordt de bestaande praktijk onder de interim Omgevingsverordening, en daarvoor de Provinciale Ruimtelijke Verordening Provincie Utrecht, voortgezet. Landelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het in voorbereiding zijnde Landbouwakkoord, kunnen ertoe leiden dat deze norm naar beneden wordt bijgesteld.

meerwaardebenadering: van de meerwaardebenadering is sprake indien in een omgevingsplan of een combinatie van omgevingsplannen wordt voorzien in een ontwikkeling die mede is gericht op verbetering en/of uitbreiding van het NNN en waarbij in dat plan of in één van die plannen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk worden gemaakt die leiden tot aantasting van de NNN. De activiteiten die leiden tot aantasting worden gecompenseerd met dusdanige maatregelen dat de uitvoering van die maatregelen gezamenlijk binnen 10 jaar resulteert in een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN en de wezenlijke kenmerken en waarden daarvan, voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang. Deze compensatie en meerwaarde worden gerealiseerd binnen een gebied dat samenhangt met de in het plan toegestane nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten.

oude bosgroeiplaats: gronden met actueel bos waarop in 1832 een bosgroeiplaats met bos, dennenbos of heide met struiken aanwezig was en waarop sindsdien een bosgroeiplaats aanwezig is geweest, dan wel locaties met actueel bos waarop al meer dan 150 jaar een bosgroeiplaats aanwezig is en die in het informatiebestand als oude bosgroeiplaats zijn aangewezen.

storten: op of in de bodem brengen of hebben van materialenstoffen om ze daar langdurig of permanent te laten;

Bijlage II Overzicht informatieobjecten	
Onderwerp	Omschrijving
Bijlage II	Nieuwe informatieobjecten toegevoegd en bestaande informatieobjecten aangepast.

Bijlage II Overzicht informatieobjecten

naam informatieobject	URL
UNESCO Werelderfgoed	[PM bij digitale publicatie]
UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	[PM bij digitale publicatie]
<u>UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone)</u>	[PM bij digitale publicatie]
UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)	[PM bij digitale publicatie]
100-jaarsaandachtsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Aandachtsgebied Stillegebied	[PM bij digitale publicatie]
Aardkundige waarden	[PM bij digitale publicatie]
Agrarisch cultuurlandschap	[PM bij digitale publicatie]
Agrarische bedrijven	[PM bij digitale publicatie]
Archeologisch waardevolle zone	[PM bij digitale publicatie]
Beperken bodembewerking	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied beheer provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied bouwwerken provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied vaarweg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied vrij zicht provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Bescherm klein landschapselement	[PM bij digitale publicatie]
Beschermingszone lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Beschermingszone oppervlaktewaterwinning	[PM bij digitale publicatie]
Bestaand evenement of activiteit	[PM bij digitale publicatie]
Bestaand winkelgebied	[PM bij digitale publicatie]
Bethunepolder waterleidingkanaal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone	[PM bij digitale publicatie]
<u>Boringsvrije zone Bilthoven, Benschop-ondiep, Bunnik, Cothen, De Meern, Eempolder, Leidsche Rijn, Langerak-Noord, Lexmond-Noord, Linschoten, Nieuwegein, Vianen en Vianen-Panoven</u>	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Langerak en Lexmond	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Tull en 't Waal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Veenendaal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone WCB Nieuwegein	[PM bij digitale publicatie]
<u>Boringsvrije zone Benschop-diep</u>	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg	[PM bij digitale publicatie]
Bovenlokaal dagrecreatieterrein	[PM bij digitale publicatie]
Buffer luchtvaartterrein	[PM bij digitale publicatie]
Bufferzone stillegebied	[PM bij digitale publicatie]
Concentratiegebied glastuinbouw	[PM bij digitale publicatie]
Cultuurhistorische hoofdstructuur	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 10	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 100	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 1000	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 1250	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 30	[PM bij digitale publicatie]

Dijktraject 1 op 300	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject Slaperdijk	[PM bij digitale publicatie]
Eiland van Schalkwijk	[PM bij digitale publicatie]
Energie uit biomassa landelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Energie uit biomassa stedelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Ganzenrustgebied	[PM bij digitale publicatie]
Gebied dempen oppervlaktewaterlichaam	[PM bij digitale publicatie]
Gebied landschappelijke waarden	[PM bij digitale publicatie]
Gebied ligplaatsen	[PM bij digitale publicatie]
Gebiedstransformatie of herstructurering	[PM bij digitale publicatie]
Geluidscontour binnen bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Geluidscontour buiten bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Gesloten stortplaats	[PM bij digitale publicatie]
Glastuinbouw niet toegestaan	[PM bij digitale publicatie]
Groene contour	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Beerschoten	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist en waterwingebied Bethunepolder	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Driebergen, Leersum en Rhenen	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Langerak	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingszone	[PM bij digitale publicatie]
Historische buitenplaatszone	[PM bij digitale publicatie]
Historische infrastructuur	[PM bij digitale publicatie]
Houtopstand	[PM bij digitale publicatie]
Kantoren op knooppunt Leidsche Rijn Centrum	[PM bij digitale publicatie]
Kantoren op knooppunt Utrecht Centraal	[PM bij digitale publicatie]
Kernrandzone	[PM bij digitale publicatie]
Kernzone lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Klein open bodemenergiesysteem	[PM bij digitale publicatie]
Kleine windturbine	[PM bij digitale publicatie]
Kwetsbare strategische grondwatervoorraad	[PM bij digitale publicatie]
Landbouwontwikkelingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Landbouwstabiliseringsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Landelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Landschap	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Eemland	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Gelderse Vallei	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Groene Hart	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Rivierengebied	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Utrechtse Heuvelrug	[PM bij digitale publicatie]
Luchtvaartterrein	[PM bij digitale publicatie]
Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad	[PM bij digitale publicatie]
Militair erfgoed	[PM bij digitale publicatie]
Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten	[PM bij digitale publicatie]
Natuurnetwerk Nederland	[PM bij digitale publicatie]

Overstroombaar gebied	[PM bij digitale publicatie]
Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk	[PM bij digitale publicatie]
Provinciaal OV-netwerk	[PM bij digitale publicatie]
Provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Amsterdam-Rijnkanaal en Lek ~~rangorde bij waterschaarste~~	[PM bij digitale publicatie]
Neder-Rijn ~~rangorde bij waterschaarste~~	[PM bij digitale publicatie]
Recreatiewoning	[PM bij digitale publicatie]
Recreatiezone	[PM bij digitale publicatie]
Reductielocaties	[PM bij digitale publicatie]
Regionaal fietsnetwerk	[PM bij digitale publicatie]
Stedelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Stille kern	[PM bij digitale publicatie]
Stiltegebied	[PM bij digitale publicatie]
Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden	[PM bij digitale publicatie]
Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden	[PM bij digitale publicatie]
Vaarweg in beheer bij provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Vaarweg niet in beheer bij provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Verbod varend ontgassen	[PM bij digitale publicatie]
Verontreinigd grondwater	[PM bij digitale publicatie]
Verplicht peilbesluitgebied	[PM bij digitale publicatie]
Vrijwaringszone regionale waterkeringen	[PM bij digitale publicatie]
<u>Waardevolle Houtopstanden – oude bosgroeiplaatsen</u>	<u>[PM bij digitale publicatie]</u>
Waterbergingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Rivierenland binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Vallei en Veluwe binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Rivierenland buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Vallei en Veluwe buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Bethunepolder	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Lexmond, Woerden en Vianen	[PM bij digitale publicatie]
Weidevogelkerngebied	[PM bij digitale publicatie]
Windenergie	[PM bij digitale publicatie]
Zonneveld	[PM bij digitale publicatie]
Zwemlocatie	[PM bij digitale publicatie]

Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage VIII	Actualisatie van de bijlage

Bijlage VIII Specifieke eisen en kabels en leidingen

Algemeen

- a. De kabels en/of leidingen moeten worden gelegd, gehouden en verwijderd zoals op de bij de verleende toestemming behorende, goedgekeurde en gewaarmerkte, situatie- en detailtekeningen is aangegeven.
- b. De te verrichten werkzaamheden moeten, eenmaal in uitvoering genomen, onafgebroken worden uitgevoerd.
- c. Ten minste ~~twee~~^{vier} weken voor het begin van de activiteiten, bedoeld in de artikelen 4.2~~32~~³³ en 4.2~~43~~⁴³, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag:
  - i. de verwachte datum en het verwachte tijdstip waarop met de activiteit wordt begonnen;
  - ii. de verwachte duur ervan; en
  - iii. een verkeersmaatregelenplan conform CROW publicaties WIU 96b 2020 Standaardmaatregelen op niet-autosnelwegen en WIU 96b 2020 Werken op niet-autosnelwegen.
- d. Binnen ten hoogste twee maanden na afloop van de activiteit, bedoeld in de artikelen 4.22 en 4.23, worden revisietekeningen met x-, y- en z- coördinaten en maatvoering vanuit vaste punten verstrekt aan het bevoegd gezag.

D. Ligging

- a. Een kabel of leiding wordt gelegd:
  - i. 1,5 meter buiten de verharding van de weg;
  - ii. als de kabel of leiding parallel aan een bermsloot wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de insteek van de bermsloot;
  - iii. als de kabel of leiding parallel aan een talud wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de teen van het talud; en
  - iv. als de kabel of leiding parallel aan een geleiderailconstructie wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf die constructie.
- b. De afstanden worden gemeten tot aan de dichtstbij gelegen zijde van de kabel of leiding.
- c. Het vlak, gelegen onder een helling van 1:3 uit de onderkant van de verharding of de fundering, wordt niet doorsneden.
- d. In de berm van de weg is de gronddekking boven de kabels en leidingen ten minste 0,6 meter.
- e. Als een kabel of leiding kruist met een bermsloot, is de gronddekking boven de kabel of leiding ten minste 1 meter.
- f. Waar kabels of leidingen boven een duiker komen te liggen of een persleiding kruisen en de voorgeschreven gronddekking niet kan worden verkregen, worden zij over bij maatwerkvoorschrift te bepalen lengte in mantelbuizen gelegd.
- ~~g. Wanneer het niet mogelijk is om buiten de wortelzone een kabel of leiding aan te leggen, wordt een mantelbuis onder de wortelzone aangelegd met een gestuurde boring.~~

E. Kruisingen met gesloten verhardingen

- ~~a. Bij een kruising van een kabel of leiding met een gesloten verharding wordt:
  - i. een roest- en zuurbestendige mantelbuis gebruikt; en
  - ii. een gestuurde boring toegepast.~~
- ~~b. De kabel of leiding wordt zoveel mogelijk loodrecht op de as van de gesloten verharding aangelegd.~~
- ~~c. Als de boring bij een kruising mislukt, wordt:
  - i. de mantelbuis niet teruggetrokken;
  - ii. een nieuwe kruising gemaakt; en
  - iii. de in het weglichaam achtergebleven mantelbuis geheel opgevuld met Dämmor en aan beide zijden waterdicht afgestopt.~~
- ~~d. Indien vanwege constructieve aard geen mantelbuis kan worden toegepast, is op de constructie de NEN 3650 van toepassing. Aangevoerd wordt dat de leiding onbeschadigd is aangebracht.~~

F. Afstanden bij boren

- ~~a. Bij een boring is de afstand tussen de bovenkant van de verharding en de bovenkant van de leiding of kabel ten minste 0,9 meter, gemeten op het laagste punt.~~
- ~~b. De mantelbuis moet door boring of persing door het weglichaam worden gevoerd. Hierbij mogen geen ingravingen plaatsvinden binnen de in D genoemde minimale horizontale afstand uit de kant van de verharding.~~

G. Mantelbuizen

- ~~a. Het intredepunt en het uitredepunt van een mantelbuis, van waaruit wordt geboord, liggen ten minste 1,5 meter buiten het weglichaam.~~
- ~~b. De lengte van een mantelbuis bestrijkt ten minste een spreidingszone onder 45 graden vanuit de zijkant van de wegconstructie.~~

H.E. Noodreparatie

Een noodreparatie wordt zo spoedig mogelijk uitgevoerd, maar pas als het voor herstel benodigde materiaal op of nabij het werk is aangevoerd en na goedkeuring van het bevoegd gezag.

H.E. Verzakkingen en beschadigingen

- a. Gedurende twee jaar na de datum van uitvoering van de werkzaamheden worden optredende verzakkingen en beschadigingen in de verharding van de hoofdrijbaan en de eventueel daarlangs gelegen voet- en fietspaden, parallelwegen, uitwegen e.d. en wegbermen en taluds hersteld.
- b. Indien de hieruit voortkomende schade door of vanwege de provincie wordt hersteld moeten de gemaakte kosten aan de provincie worden vergoed.
- c. De herstelkosten van de overige schade aan de werken van de provincie, welke het gevolg is van de aanleg en de aanwezigheid van de kabels of leiding met toebehoren moeten eveneens aan de provincie worden vergoed.

Bijlage IX Vaarwegbeheer

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage IX	Recreatieschap Vinkeveense Plassen is onderdeel geworden van Stichtse Groenlanden

Bijlage IX Vaarwegbeheer

Afkortingen:

AGV: Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht

B&W: College van burgemeester en wethouders

DB: Dagelijks bestuur

GS: Gedeputeerde staten

HDSR: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

~~RVP: Recreatieschap Vinkeveense Plassen~~

SG: Stichtse Groenlanden

Lijst A			
Nr.	Naam	1 t/m 4: bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer; 5 t/m 13: bestuursorgaan aan wie de uitvoering van het vaarwegbeheer is opgedragen	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Eem, gelegen buiten de gemeente Amersfoort	GS	GS
2	Oude Rijn-West	GS	GS
3	Merwedekanaal, beneden de Lek	GS (beheer gemandateerd aan GS van Zuid-Holland)	GS (bevoegdheid gemandateerd aan GS van Zuid-Holland)
4	Amstel	GS (beheer is bij een gemeenschappelijke regeling overgedragen aan bestuur van Noord-Holland)	GS van Noord-Holland
5	Vecht	DB van AGV	DB van AGV
6	Kromme Mijdrecht	DB van AGV	DB van AGV
7	Oudhuizenluis	DB van AGV	DB van AGV
8	Pondskoekersluis	DB van AGV	DB van AGV
9	Demmerikse sluis	DB van AGV	DB van AGV
10	Proostdijersluis	DB van AGV	DB van AGV
11	Grecht	DB van HDSR	DB van HDSR
12	Gekanaliseerde Hollandsche IJssel	DB van HDSR	DB van HDSR
13	Linge	DB van Waterschap Rivierenland	DB van Waterschap Rivierenland

Lijst B			
Nr.	Naam	Bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Geer	DB van AGV	DB van AGV
2	Bijleveld	DB van AGV	DB van AGV
3	Groote Heicop	DB van AGV	DB van AGV
4	Heinoomsvaart-binnen (met uitzondering van de Oudhuizenluis)	DB van AGV	DB van AGV
5	Kerkvaart-west (met uitzondering van de Pondskoekersluis)	DB van AGV	DB van het ~~RVP~~ <u>SG</u>
6	Ringvaart van Groot Mijdrecht	DB van AGV	DB van AGV
7	Gemeenlandsvaart	DB van AGV	DB van het ~~RVP~~ <u>SG</u>
8	Middenwetering (Vinkeveen)	DB van AGV	DB van het ~~RVP~~ <u>SG</u>
9	Geuzensloot-binnen (met uitzondering van de Demmerikse sluis)	DB van AGV	DB van het ~~RVP~~ <u>SG</u>
10	Heul (Vinkeveen)	DB van AGV	DB van het ~~RVP~~ <u>SG</u>
11	Geuzensloot-buiten	DB van AGV	DB van AGV
12	Angstel	DB van AGV	DB van AGV

13	Nieuwe Wetering-West	DB van AGV	DB van AGV
14	Nieuwe Wetering-Oost	DB van AGV	DB van AGV
15	Waver	DB van AGV	DB van AGV
16	Oude Waver	DB van AGV	DB van AGV
17	Winkel	DB van AGV	DB van AGV
18	Sluisvaart (met uitzondering van de Proostdijersluis)	DB van AGV	DB van AGV
19	Holendrecht	DB van AGV	DB van AGV
20	Vaargeul door het Abcoudermeer	DB van AGV	DB van AGV
21	Gein	DB van AGV	DB van AGV
22	Dubbele Wiericke	DB van HDSR	DB van HDSR
23	Singel te Woerden (met uitzondering van het noordelijk gedeelte)	B&W van Woerden	B&W van Woerden
24	Stadsbuitengracht/Singel	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
25	Oude Gracht	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
26	Drecht-West bij de Mijndense brug	~~DB van het Plassenschap Loosdrecht e.o.~~ <u>B&W van Wijdmeren</u>	~~DB van het Plassenschap Loosdrecht e.o.~~ <u>B&W van Wijdmeren</u>
27	Eem, gelegen binnen de gemeente Amersfoort	B&W van Amersfoort	B&W van Amersfoort

Lijst C			
Nr.	Naam	Bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Kerkvaart/Danne	B&W van Stichtse Vecht	B&W van Stichtse Vecht
2	Regionale wateren gelegen in de gemeente Utrecht met uitzondering van de Stadsbuitengracht/Singel en de Oude Gracht (lijst B, nrs. 24 en 25), de Vecht (lijst A, nr. 5), de Kromme Rijn ten oosten van de Waterlinieweg en de Leidsche Rijn ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
3	Insteekhaven	B&W van Amersfoort	B&W van Amersfoort

Bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage X	Vanwege de negatieve populatietrend die is vastgesteld door de Zoogdierverseniging en de WUR, is het nodig de soorten konijn, haas, wezel, bunzing en hermelijn van de provinciale "uitzondering vergunningplicht andere soorten" te halen. Het is juridisch gezien niet langer mogelijk deze soorten nog langer vrij te stellen.

Bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten

Zoogdieren	Aardmuis
	Bosmuis
	~~Bunzing~~
	Dwergmuis
	Dwergspitsmuis
	Egel
	Gewone bosspitsmuis
	~~Haas~~
	~~Hermelijn~~
	Huisspitsmuis
	~~Konijn~~
	Ondergrondse woelmuis
	Ree
	Rosse woelmuis
	Tweekleurige bosspitsmuis
	Veldmuis
	Vos
	~~Wezel~~
	Woelrat
Amfibieën	Bruine kikker
	Gewone pad
	Kleine watersalamander
	Meerkikker
	Middelste groene kikker of Bastaardkikker

Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden

Onderwerp	Omschrijving
Vervangen bijlage XI door uitwerking wezenlijke kenmerken en waarden	Bijlage XI waarin de voorwaarden voor de Wezenlijke kenmerken en waarden staan wordt vervangen. In de bijlage, waarin een korte toelichting wordt opgenomen, wordt verwezen naar een los document waarin de uitwerkingen zijn opgenomen (deze worden later vervangen door een storymap).

Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden dienen te worden bepaald aan de hand van beschikbare informatie, zo nodig aangevuld met veldonderzoeken.

De wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden beschreven aan de hand van een viertal aspecten, te weten:

- bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
- de robuustheid en aaneengeslotenheid van het natuurnetwerk Nederland (NNN);
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de verbindingfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.

Ad a) Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem

De nadruk in dit aspect ligt op het functioneren van het (eco)systeem:

- Functioneren van het huidige beheertype, inclusief oude boskernen (= bestaande waarden)?
- Gewenst beheertype (= potentiële waarden en ambitie)?
- Welke omgevingsfactoren vragen de actuele en potentiële systemen?

Het ecosysteem kan alleen goed functioneren als de onderliggende omgevingsfactoren goed zijn. Deze factoren worden ook wel de abiotische of milieufactoren genoemd. Denk hierbij aan donkerte, stilte, bodemomstandigheden en opbouw, grond en oppervlaktewaterkwaliteit/kwantiteit of kwel. Deze factoren hangen samen met de potenties, maar ook met de actuele waarden. Het gaat om het functioneren van het gehele ecosysteem. De ecoloog moet de actuele en potentiële doelen onderbouwen en specificeren naar het niveau van het project. De informatie in onze provinciale kaarten en inventarisaties is hiervoor niet specifiek genoeg. De natuurtypen kunnen worden afgeleid uit het meest recente natuurbeheerplan waarin natuurbeheertypen zijn weergegeven. De natuur(beheer)typen dienen echter in het veld te worden gecheckt (type en kwaliteit). Om een eerste indruk te verkrijgen van kwaliteit van de betreffende natuur(beheer)typen kan gebruik gemaakt worden van de "webviewer kaartsoorten". Deze kaart geeft een beeld van de aantallen beschermde en bedreigde soorten en soorten gekoppeld aan de kwaliteit van het biotoop. De dichtheid aan soorten (aantal soorten per hek) geeft een indicatie voor de aanwezige natuurkwaliteit.

Voor het in beeld brengen van de potenties kan gebruik gemaakt worden van de ambitiekaarten (klik op de kaart om de ambities op een locatie te vinden). De ambities per natuurtype zijn te vinden in tabel 1 van het meest recente natuurbeheerplan. Het feit dat er geen ambitie op kaart is weergegeven betekent niet dat er geen potenties en ambities zijn. Beoordeeld moet worden welke ambitie kan worden bereikt, uitgaande van het meest waardevolle natuurtype.

Ad b) De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN

Dit criterium is niet vastgelegd op kaarten en zal door een deskundige in beeld moeten worden gebracht.

Robuustheid hangt af van omvang, kwaliteit en versnippering van een gebied en heeft overlap met de criteria "verbindingen" en "samenhang".

Het effect van een ruimtelijke ontwikkeling op dit aspect hangt af van de aard daarvan in relatie tot de specifieke locatie. Grote eenheden in de NNN moeten groot blijven. Maar het is ook belangrijk dat natuur die al versnipperd is, niet verder versnipperd wordt. Bij een ontwikkeling op een kwetsbare plek, zoals een corridor naar een ecoduct, is eerder sprake van aantasting.

Ad c) De aanwezigheid van bijzondere soorten

Zowel de aandachtsoorten als de wettelijke beschermde soorten worden tot de wezenlijke kenmerken en waarden gerekend. In Utrecht is een lijst van ruim 500 soorten planten en dieren die binnen onze provincie voorkomen vastgesteld. De aandachtsoorten zijn habitatsoorten, rode lijst (categorieën verdwenen, ernstig bedreigd en bedreigd) en een aantal soorten die binnen de provincie Utrecht belangrijk zijn (bijvoorbeeld de ringslang). Het gaat hierbij om het leefgebied en de instandhouding van deze soorten.

De beschermde soorten zijn de soorten die in het kader van de Wet natuurbescherming beschermd zijn (passieve bescherming). Daarbij heeft het NNN specifiek voor de volgende, door de Wet benoemde waarden een opgave.

Het gaat hierbij om de hieronder benoemde onderdelen (deels overlappend met bovengenoemde categorieën):

- de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle in Nederland natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder de vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn die extra bescherming behoeven, en de niet in die bijlage genoemde geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten, natuurlijke habitats en habitats van soorten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn; en

c. het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in Nederland in het wild voorkomende dier- en plantensoorten die voorkomen op de door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gepubliceerde rode lijsten.

Ad d) De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

De provincie Utrecht kent geen formele verbindingzones meer. De verbindingsfunctie zal daarom moeten worden bepaald aan de hand van de lokale omstandigheden. Het aspect 'verbindingen' heeft allereerst te maken met regelmatige, soms dagelijkse, verplaatsingen via al dan niet vaste routes, bijvoorbeeld tussen voedsel- en rustgebieden. Maar ook met verbindingen tussen leefgebieden waardoor soorten kunnen migreren om hun leefgebied uit te breiden. Sommige verbindingen zijn nodig om het mogelijk te maken dat een passende soort in het ecosysteem voorkomt of om de genetische variatie te laten toenemen. Doorgaande landschappelijke structuren zijn een specifieke vorm van verbindingen. Soorten gebruiken deze voor het forageren. Denk aan vlinders en vleermuizen, die bosranden of singels volgen. Verbindingen zijn nodig in natuurgebieden, tussen natuurgebieden maar ook tussen natuurgebieden en hun omgeving.

De wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) omvatten de actuele en potentiële natuurwaarden van het NNN en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities. De WKW zijn opgesteld met als doel het beschermen, in stand houden, verbeteren en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

De WKW worden per deelgebied beschreven aan de hand van:

- de aanwezige ecosystemen (waaronder biotopen en habitats), en
- de potenties, en
- de robuustheid van het systeem inclusief de verbindingsfunctie voor soorten, en
- bijzondere soorten, en
- de abiotische en ruimtelijke condities die deze soorten en ecosystemen nodig hebben

De in het rapport "Uitwerking van de Wezenlijke kenmerken en Waarden van het NNN" (hierna het rapport) onder de paragrafen "Wezenlijke kenmerken en waarden", "potentiële waarden" en "abiotische en ruimtelijke condities" opgenomen kenmerken en waarden moeten in ieder geval worden beschouwd als wezenlijk.

Voordat een nieuw omgevingsplan wordt vastgesteld is aanvullend op de uitwerkingen in dit rapport een (veld-)onderzoek ter plekke noodzakelijk. In het onderzoek moet in beeld worden gebracht wat de feitelijke situatie in het veld is, waarbij in ieder geval de kenmerken en waarden beschreven in het rapport worden betrokken. En ook moet het onderzoek ingaan op het voorkomen van, en de functionaliteit van het leefgebied voor, soorten op de rode lijsten, wettelijk beschermde soorten en Utrechtse aandachtssoorten en het functioneren van beheertypen en potentiële natuurwaarden.

De in het rapport benoemde kansen en knelpunten behoren niet tot de WKW maar kunnen benut worden voor de verbetering van het NNN (bijvoorbeeld in het geval van de toepassing van de meerwaardebenadering). In het rapport wordt ook ingegaan op vervangbaarheid van natuur. Hier dient rekening mee gehouden te worden in het geval dat compensatie aan de orde is.

Bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage XII	<p>Uitwerking aanpassing regel m.b.t. meerwaardebenadering in artikel 6.3 lid 1, onder b, n.a.v. SB Motie 30 Meerwaarde evalueren. Onderdeel:</p> <ul style="list-style-type: none"> De bijlage m.b.t. de omvang van de oppervlaktecompensatie (bijlage XII) beter aan te laten aansluiten op de regels en de toelichting plus evt. hogere ondergrens voor oppervlaktecompensatie wenselijk is. Hiertoe is een tekst toegevoegd aan de bijlage. Bovendien wordt alleen nog in de compensatieregels verwezen naar de bijlage zodat er geen misverstand kan ontstaan over de invulling van de mwb in relatie tot een (minimaal) aantal natuurlpunten.

Bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen

Indien er sprake is van aantasting van een natuurtype worden bij compensatie onderstaande toeslagen gehanteerd.

In het geval van de uitzondering groot openbaar belang, geldt dat:

Met het oog op het voorkomen van nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken van het natuurnetwerk, wordt de compensatieopgave bepaald aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- de oppervlakte van de te realiseren compensatie is ten minste net zo groot als de oppervlakte natuur die verloren gaat; en
- het aantal natuurlpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurlpunten voor de te realiseren compensatie.

In het geval van uitzondering meerwaardebenadering geldt dat in totaliteit sprake moet zijn van een aantoonbare versterking van het NNN op alle aspecten (wkw, oppervlakte en samenhang) die aantoonbaar is en bovendien binnen 10 jaar moet kunnen bereikt. Onderstaande toeslagen voor oppervlakte natuurtypen, moeten hierin in ieder geval bij worden betrokken.

Bijlage XIV Mobiliteitsanalyse

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage XIV	De mobiliteitstoets is aangepast naar aanleiding van Motie 62. In artikel 4.1 wordt nu de term mobiliteitsonderzoek in plaats van mobiliteitstoets gebruikt om ook meer duiding te geven aan de rol die dit onderzoek heeft. In de bijlage XIV wordt nader gespecificeerd wanneer en hoe een onderzoek moet worden uitgevoerd. Er zijn enkele toevoegingen gedaan om een ruimer scala aan maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit mee te nemen in de analyse, zoals bijvoorbeeld "maatregelen die het aantal autobewegingen kunnen beperken zoals parkeerbeleid of geïntegreerd deelvervoer" en wordt "deelmobiliteit" als deelaspect genoemd.

Bijlage XIV Mobiliteitsanalyse-toets

Mobiliteitsscan

Om na te gaan of een mobiliteits toets-onderzoek noodzakelijk is, moet bij elk omgevingsplan in een vroeg stadium inzicht worden gegeven in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft voor de verschillende vervoerwijzen in relatie tot de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken (wegennet, openbaar-vervoernetwerk, fiets- en looproutes). Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen en/of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt in de bereikbaarheid gaat voordoen op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteits toets-onderzoek noodzakelijk.

Daarbij moet zichtbaar worden gemaakt hoe de desbetreffende ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot het geheel aan (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied of gemeente en de omliggende gemeenten.

Wanneer er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente of regio kan er sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken waardoor specifieke knelpunten in de bereikbaarheid ontstaan of zich er juist kansen voordoen om netwerken te versterken. Dit kan tevens een aangrijpingspunt vormen voor eventuele kostenverevening (het verdelen van de kosten van infrastructuraanpassingen over verschillende projecten).

Mobiliteits toets-onderzoek

Als een mobiliteits toets-onderzoek noodzakelijk blijkt, is het aan te bevelen om in ieder geval in te gaan op een aantal algemene aspecten zoals:

- of de ontwikkeling qua locatie en type mobiliteit passend is binnen het mobiliteitsbeleid van de provincie Utrecht zoals omschreven in de vigerende versie van het Mobiliteitsprogramma en de Omgevingsvisie;
- of het aantal (te verwachten) verplaatsingen van de diverse vervoerswijzen passend is op het de ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerken of dat er knelpunten ontstaan;
- of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed (kunnen) zijn op het functioneren van de het verkeers- en vervoersnetwerken;
- met welke maatregel(en) wordt voorzien in een afdoende aansluiting van de locatie op de het ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerken voor de diverse vervoerswijzen;
- of er voldoende financiële middelen zijn gereserveerd om de maatregelen aan het de verkeers- en vervoersnetwerken en andere benodigde maatregelen voor de diverse vervoerswijzen te bekostigen;
- wanneer de maatregel(en) aan het verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen wordt/worden gerealiseerd in relatie tot de ontwikkeling in de leefomgeving zodat een tijdige ontsluiting en goed functionerende verkeersnetwerken voor alle modaliteiten kan kunnen worden gewaarborgd.

Ten aanzien van auto (personen en goederen) daarnaast specifiek op:

- de capaciteit van het omliggend autowegennet in relatie tot de extra autoverplaatsingen;
- maatregelen die het aantal autobewegingen kunnen beperken zoals parkeerbeleid of geïntegreerd deelvervoer.

Ten aanzien van openbaar vervoer daarnaast ook specifiek op:

- het kwaliteitsniveau (centrale ontsluiting, goede doorstroming, haltelocaties) van het huidige en toekomstige openbaar vervoer (en, indien van toepassing, in relatie tot het vestigingsmilieu);
- de betaalbaarheid van de benodigde aanpassing van het kwaliteitsniveau;
- de bereikbaarheid en toegankelijkheid van haltevoorzieningen en knooppunten.

Ten aanzien van lopen en fietsen daarnaast ook specifiek op:

- de huidige en geplande fietsinfrastructuur (binnen en buiten het plangebied);
- de ontsluiting van de ontwikkeling door loop- en fietsroutes.

Het resultaat van deze toets dit onderzoek moet voldoende inzicht geven of de locatie goed en tijdig is ontsloten en welke maatregelen er, ook op de het omliggende verkeersnetwerken, nodig zijn.

Het inzicht in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft (mobiliteitsscan) alsmede de resultaten van het mobiliteitsonderzoek de mobiliteitstoets worden samen met de overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer opgenomen in het omgevingsplan.

Relevante overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer (mobiliteitsaspecten) die in omgevingsplannen aan de orde komen zijn (voor zover relevant en niet al behandeld in het mobiliteitssteets onderzoek zelf):

- a. verkeersveiligheid;
- b. kwaliteit leefomgeving (geluidsbelasting, mede in relatie tot stiltegebieden; luchtverontreiniging; compenserende maatregelen);
- c. parkeervoorzieningen voor auto en fiets;
- d. deelmobiliteit, vervoermanagement en parkmanagement;
- e. (kwaliteitsnet) goederenvervoer (multimodaal vervoer, overslagmogelijkheden);
- f. transport gevaarlijke stoffen (in relatie tot het routenet gevaarlijke stoffen);
- g. andere randvoorwaarden vanuit deze verordening.

Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	
Onderwerp	Omschrijving
Bijlage XVIII, onder A	Wijzigingsvoorstel is om bij inrit borden "in de directe nabijheid" aan te passen in "binnen 5,00 meter". De toelichting is hieraan aangepast.
Bijlage XVIII, onder E	Er is behoefte aan een vrijstelling voor borden bij zwembaden (denk aan borden met verboden te zwemmen of verboden te duiken) en aan een vrijstelling voor borden bij festiviteiten van bijvoorbeeld een dierentuin of tuincentrum.
Bijlage XVIII, onder I	De Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten, onder I, wordt aangepast ten behoeve van het uiten van gedachten en gevoelens.

Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw of tankstation

- Borden en spandoeken tegen de gevel zijn toegestaan, op het dak niet.
- Bij een bedrijfsgebouw of tankstation worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op een beroep, bedrijf of dienst, uitgeoefend in dat gebouw in overeenstemming met het omgevingsplan.
- Borden, spandoeken en vlaggen worden alleen geplaatst en behouden in het gebied tussen het hoofdgebouw en de openbare weg.
- Het aantal en de omvang van borden, spandoeken en vlaggen op een perceel is maximaal:
  - één vrijstaand bord in het gebied tussen het hoofdgebouw en de openbare weg met een oppervlak van niet meer dan 2,5 m²;
  - maximaal één permanent bord voor de verkoop van agrarische producten;
  - in totaal niet meer dan 9 m² aan borden en spandoeken plat tegen de gevel bij tankstations;
  - een dakrandbord rondom de overkapping van de brandstofpompen;
  - twee borden binnen 5 meter in de directe nabijheid van de inrit met een oppervlak van niet meer dan 2,5 m²; en
  - vier vlaggen voor of tegen het gebouw met een oppervlak van ieder niet meer dan 6 m².
- Het permanente bord voor de verkoop van agrarische producten heeft een oppervlakte van niet meer dan 2,5 m², een lengte van niet meer dan 2 meter en een hoogte van niet meer dan 2,5 meter boven maaiveld.
- Een dakrandbord heeft een hoogte van niet meer dan 1,5 meter en bevat alleen het logo van de brandstofleverancier.
- Borden bij de inrit hebben een hoogte van niet meer dan 1,5 meter boven maaiveld.
- In afwijking van het tweede en vijfde lid heeft het brandstofprijzenbord een breedte van niet meer dan 2 meter en een hoogte van niet meer dan 7,5 meter boven maaiveld.

Toelichting op A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw of tankstation

Het betreft borden, spandoeken en vlaggen over de uitoefening van een dienst, beroep of bedrijf, inclusief een tankstation. Er moet een duidelijke relatie bestaan tussen het bord of spandoek en de functie van het gebouw. Het gaat daarbij om borden en vlaggen op het gebouw of een bord in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Het kan hier gaan om restaurants, hotels, tuincentra enzovoort. Borden tegen de gevel zijn toegestaan, op het dak niet. Inritborden markeren de entree van het betreffende pand. Verder geldt: als er meerdere bedrijven op het terrein zitten, dan moeten zij het toegestane bord delen.

De borden, spandoeken of vlaggen moeten worden geplaatst in het gebied tussen het hoofdgebouw en de weg. ~~Voorheen mochten de borden alleen op het erf of aan het begin van de inrit binnen 5 meter uit de kant van de verharding staan. Er mogen ook meer borden worden geplaatst, ze mogen groter zijn en aan beide zijden gebruikt worden. Dit is een versoepeling ten opzichte van eerdere regelgeving.~~ Naast plaatsing op het erf mogen de borden geplaatst worden volgens de grafische weergave op de volgende tekening.

E. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen

- In de openbare ruimte worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling.
- De borden, spandoeken en vlaggen worden maximaal drie weken vooraf geplaatst en uiterlijk drie dagen na afloop verwijderd.
- De borden, spandoeken en vlaggen worden niet gebruikt voor de gebruikelijke commerciële uitoefening van een beroep, bedrijf of dienst.
- Er worden maximaal twee borden of spandoeken, en maximaal vier vlaggen en één vergelijkbaar object op de betreffende locatie geplaatst.
- Bij in de directe omgeving aanwezige autowegen worden maximaal twee borden of vlaggen geplaatst.
- De borden, spandoeken, en vlaggen en het vergelijkbaar object worden niet verlicht, tenzij het een evenement bij een dierentuin of tuincentrum betreft.

I. Toegelaten borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten voor het uiten van gedachten en gevoelens

- a. Bij een erf in de nabijheid van een gebouw worden alleen borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten geplaatst en behouden die dienen tot het uiten van gedachten en gevoelens als bedoeld in [artikel 7 van de Grondwet](#).
- b. Er worden maximaal twee borden, spandoeken of vergelijkbare objecten, of maximaal vier vlaggen of vergelijkbare objecten geplaatst.
- c. De borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten bevatten geen bedrijfsreclame.
- d. Een bord, spandoek en vergelijkbaar object heeft een oppervlakte van maximaal 1 m², een lengte dan wel breedte van maximaal 1 meter en een hoogte van maximaal 2,5 meter boven het maaiveld. Vlaggen en vergelijkbare objecten hebben gezamenlijk een maximale oppervlakte van 6 m².
- e. De borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten worden niet verlicht.

Toelichting op I. Toegelaten borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten voor het uiten van gedachten en gevoelens

Borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten ter openbaring van gedachten en gevoelens zijn toegestaan volgens [artikel 7 van de Grondwet](#). Maar dit mag niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte. De vrijstelling hoort bij een erf met een gebouw, dus in een bewoonde omgeving. Verder gelden er afmetingenvoorschriften en is er een maximum aantal borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten.

Bijlage XIX Wonen en werken

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage XIX	Aanpassing van Bijlage XIX Wonen en werken en kaart n.a.v. PPWW 2023 .

Bijlage XIX Wonen en werken

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	Wonen (max. aantal woningen)	Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)	
Amersfoort	3.000		Vathorst-west ('Bovenduist')
Baarn			
Bunschoten			
Eemnes			
Leusden			
Soest			
Woudenberg			

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	Wonen (max. aantal woningen)	Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)	
Renswoude		3	Groot-Overeem II
Rhenen	75		
Veenendaal			

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	Wonen (max. aantal woningen)	Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)	
Bunnik	850		Odijk-west
De Bilt			
De Ronde Venen			
Houten	270		250 Eiland van Schalkwijk 20 't Goy
Lopik	40		Lopik-oost
Montfoort	80	1	Wonen: Sportvelden Linschoten; Werken: Heeswijk Oost
Oudewater		3	Tappersheul
Nieuwegein			
Stichtse Vecht	PM		Daalseweide (Maarssen)
Utrecht	PM		Daalseweide/sportpark Zuilen
Utrechtse Heuvelrug	50		Ten noorden van Overberg
Vijfheerenlanden		5	Meerkerk
Wijk bij Duurstede	250	1,6	Wonen: De Geer III; Werken: uitbreidingbedrijventerrein Broekweg
Woerden	90		Haanwijk (Harmelen)
IJsselstein			
Zeist	PM		Willem Arntzhoeve/Dennendal (Den Dolder)

Bijlage XX Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering

Onderwerp	Omschrijving
Bijlage XX (nieuw)	Toevoegen regel met vrijstelling vergunningplicht voor verwijderen nest en rustplaatsen vijf soorten i.v.m. asbestsanering. Deze vrijstelling is gericht op het wegnemen van de administratieve lasten zonder daarbij af te doen aan de belangen van de beschermde soorten en de wettelijke vereisten. De voorwaarden zijn in Bijlage XX opgenomen. Het rapport met onderbouwing vrijstellingsregeling, asbestdaksanerings, zal worden gepubliceerd op de website van de provincie.

Bijlage XX Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering

Deze bijlage bevat de voorwaarden als bedoeld in artikel 6.43, onder b, van de verordening. Aan deze voorwaarden moet, naast de overige in artikel 6.43, aanhef en onder a, genoemde voorwaarden, volledig worden voldaan om de in het artikel beschreven activiteit vergunningvrij te kunnen verrichten.

Voorwaarden betreffende de voorbereiding van de werkzaamheden:

1. initiatiefnemer laat, gelijktijdig met de voor dit soort werkzaamheden wettelijk verplichte asbestinventarisatie, door een deskundige een inventarisatie van de aanwezige soorten uitvoeren;
2. deze inventarisatie wordt, als bijlage bij de asbestinventarisatie, aan het bevoegd gezag ter beschikking gesteld;
3. de activiteit wordt binnen één jaar na de inventarisatie uitgevoerd in verband met de vereiste actualiteit van de inventarisatiegegevens.

Voorwaarden betreffende vervangende nestgelegenheid, voortplantings- of rustplaats:

1. per aanwezig nest van de kerkuil of steenuil dat door de werkzaamheden wordt vernield, beschadigd of weggenomen, stelt de initiatiefnemer in ieder geval drie maanden voor de start van de uitvoering minstens twee vervangende nestgelegenheden beschikbaar in de vorm van nestkasten;
2. per aanwezig nest van de huismus dat door de werkzaamheden wordt vernield, beschadigd of weggenomen, stelt de initiatiefnemer in ieder geval drie maanden voor de start van de uitvoering minstens twee vervangende nestgelegenheden beschikbaar in de vorm van een nestkast en nestmateriaal;
3. per aanwezige vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de steenmarter of boommarter die door de werkzaamheden wordt vernield of beschadigd stelt de initiatiefnemer na afloop van de werkzaamheden in de directe omgeving van het andere bouwwerk waarvan de asbesthoudende dakplaten worden vervangen, vergelijkbaar nestmateriaal beschikbaar.

Voorwaarden betreffende de werkzaamheden voor het vervangen van de asbesthoudende dakplaten:

1. de werkzaamheden voor het vervangen van de asbesthoudende dakplaten vinden plaats in de periode van 31 augustus tot 15 maart, niet tijdens de vorst en op het moment dat jongen of eieren niet in het nest aanwezig zijn;
2. de werkzaamheden laten de constructie van het bouwwerk inclusief betimmering en boeiboorden ongemoeid;
3. de werkzaamheden worden per dak binnen vijf aaneengesloten dagen uitgevoerd;
4. als uit de inventarisatie of in de periode daarna blijkt dat er een nest van de kerkuil of steenuil aanwezig is, worden de werkzaamheden begeleid door een deskundig ecoloog of de plaatselijke uilenwerkgroep;
5. na afloop van de werkzaamheden is de locatie waarop het nest of de vaste verblijfplaats van de huismus, kerkuil, steenuil, steenmarter of boommarter was gemaakt, weer op dezelfde wijze geschikt en toegankelijk als vóór het uitvoeren van de werkzaamheden.

Algemene toelichting

Algemeen

De Omgevingswet (hierna: wet) bepaalt in artikel 2.6 dat Provinciale Staten één omgevingsverordening vaststellen waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. De wet regelt geen overgangsrecht voor bestaande provinciale verordeningen die opgaan in de omgevingsverordening op basis van de wet. Dus treedt de Omgevingsverordening (PS maart 2022) tegelijk in werking met de wet op het moment dat de wet van kracht wordt (1 januari 2024), de Omgevingsverordening in werking treden. In de Omgevingsverordening provincie Utrecht zijn regels over de fysieke leefomgeving opgenomen. De Omgevingsverordening is de opvolger van vervangt de Interim omgevingsverordening provincie Utrecht (vastgesteld door PS op 10 maart 2021 en op 4 april 2021 in werking getreden).

Onder de systematiek van de wet wordt geen geheel nieuwe Omgevingsverordening meer opgesteld, maar worden onderdelen van de verordening gewijzigd. Ook de terinzagelegging en besluitvorming gaan alleen over de te wijzigen onderdelen van de Omgevingsverordening. De 1^e wijziging treedt naar verwachting op 1 maart 2024 in werking.

De Omgevingsverordening bevat instructieregels over taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen. Daarnaast bevat de omgevingsverordening direct werkende regels. Dit zijn regels die rechtstreeks gelden voor bedrijven, burgers en andere initiatiefnemers bij het uitvoeren van een activiteit. Bijvoorbeeld: vergunningplichten, waarbij op basis van een aanvraag eerst een besluit wordt genomen, gelden voor iedereen. Andere voorbeelden van direct werkende regels zijn de meld- en informatieplichten en de specifieke zorgplichten.

Het ontwerp van de Omgevingsverordening is gebaseerd op:

- de [Omgevingswet](#);
- het [Besluit activiteiten leefomgeving](#);
- het [Besluit kwaliteit leefomgeving](#);
- het [Omgevingsbesluit](#);
- de [Omgevingsregeling](#); en
- de [Provinciewet](#).

Subsidiariteit

De Omgevingsverordening bevat verschillende soorten regels. In de eerste plaats de “verplichte regels”. Dit zijn de regels die de provincie moet opnemen op grond van de wet, zoals bijvoorbeeld regels over beschermde natuurgebieden (natuurnetwerk Nederland) en omgevingswaarden voor regionale kering en wateroverlast. In de tweede plaats zijn regels opgenomen ten behoeve van de provinciale belangen en de provinciale wettelijke taken. Die regels worden alleen gesteld als dit volgt uit het [Afwegingskader](#) en dit doelmatig en doeltreffend is. Deze regels bestaan uit instructieregels en regels voor activiteiten. Instructieregels richten zich tot gemeenten en waterschappen en gaan over de inhoud en motivering van een omgevingsplan, waterschapsverordening, peilbesluit, legger en programma's. Regels voor activiteiten gelden voor iedereen (burgers en bedrijven).

Nieuw in de verordening

Naast aanpassing van de regels aan de wet (incl. terminologie, verwijzingen e.d.), zijn vanuit voortschrijdend inzicht en nadere verkenning enkele wijzigingen aangebracht ten opzichte van de [Interim Omgevingsverordening](#). De volgende wijzigingen zijn in de Ontwerp-Omgevingsverordening doorgevoerd:

- bescherming weidevogels breder ingevoerd dan alleen bij duurzame energie;
- regels voor biomassa aangescherpt (Uitvoering van [motie 103](#) Duidelijk over Duurzaamheid (zie ook [statenbrief](#) van 5 januari 2021);
- regelgeving borden en andere reclameborden versimpeld (Uitvoering van [motie 74](#)): Versterking relatie boer en burger);
- kaart Kleine landschapselementen geactualiseerd en aangevuld voor Vijfheerenlanden (o.b.v. recente inventarisatie);
- aanpassing van het begrip erven in relatie tot de natuurnetwerk Nederland-regel;
- artikelen die in de [Interim Omgevingsverordening](#) op “gereserveerd” stonden, zijn zo veel mogelijk ingevuld. Dit omdat deze onderwerpen onder de wet in samenhang met andere thema's opgenomen konden worden. Het betreft de volgende onderwerpen: Grondwaterverontreiniging, Gesloten stortplaatsen, Geluid provinciale wegen (o.a. invoeren geluidsproductieplatforms) en Transformatorstations. Externe veiligheid is nog gereserveerd, omdat de regels afhankelijk zijn van een in de maak zijnde landelijke regeling. De bescherming van waardevolle houtopstanden wordt pas geregeld nadat de inventarisatie afgerond is en de Bossenstrategie door provinciale staten is vastgesteld. Voor deze houtopstanden blijven de beleidsregels gelden. Anticiperend op de wet zijn deze onderwerpen en enkele artikelen, die later ingevuld worden, alvast in de Omgevingsverordening opgenomen en staan op gereserveerd.

Dit is nader toegelicht in een [statenbrief](#). Bovendien zijn de specifieke (aanvraag)vereisten voor vergunning-, meld- en informatieplichten aanvullend op de wettelijke eisen in de verordening aangegeven. In de [Verschillentabel](#) zijn de verschillen tussen de Interim Omgevingsverordening en de Ontwerp Omgevingsverordening opgenomen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

In het digitale stelsel zijn er verschillende functies die allemaal met standaarden worden ondersteund. Denk aan het publiceren van omgevingswetbesluiten, het afleveren van een vergunningaanvraag of een melding en aan het opvragen van informatie in het Omgevingsloket.

De Omgevingsverordening heeft een formele juridische status en moet daarom voldoen aan digitale vereisten qua bestandsformaat, structurering en vormgeving. Hiermee kan zij formeel gepubliceerd worden en voor digitale dienstverlening aan burgers, bedrijven en partners via "een klik op de kaart" toegankelijk zijn via het DSO. Dit heeft tot gevolg dat de digitaliseringsopgave leidend is voor de opzet van de [\(Wijziging Ontwerp\)](#)

Omgevingsverordening. Na een "klik op de kaart" zijn de regels en informatie te zien die gelden op een specifieke locatie. Op een specifieke locatie kunnen meerder regels uit de Omgevingsverordening van toepassing zijn.

Vervolg

~~De Ontwerp Omgevingsverordening heeft van 1 juni 2021 t/m 12 juli 2021 ter inzage gelegen. In die periode zijn 56 zienswijzen ingediend. Tijdens de periode van terinzagelegging heeft één digitale informatieavond plaatsgevonden. Hier hebben twee personen gebruik van gemaakt. Van de geplande hoorzitting voor mondelinge zienswijzen is geen gebruik gemaakt. De concept Nota van beantwoording is na vaststelling door gedeputeerde staten naar de indieners gestuurd. Zij kregen op 23 februari 2022 de gelegenheid bij de Commissie Omgevingsvisie te reflecteren op de concept Nota van beantwoording. Provinciale staten hebben de ingediende zienswijzen en de concept Nota van beantwoording bij de besluitvorming rondom de Omgevingsverordening betrokken. De Omgevingsverordening is op [30 maart 2022](#) door provinciale staten vastgesteld.~~

Toelichtingen op artikelen

Onderwerp	Omschrijving
Algemeen – gehele toelichting	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels.

Hoofdstuk 1 - Algemeen

Toelichting op artikel 1.6 Ontheffing instructieregel

Gemeenten en waterschappen kunnen bij Gedeputeerde Staten een ontheffing van een instructieregel aanvragen. Een reden voor een ontheffing kan zijn dat een instructieregel een bestuursorgaan onevenredig belemmert bij het uitvoeren van zijn taken of bevoegdheden (artikel 2.32, lid 5 van de wet). Deze is bedoeld voor situaties waarbij de uitoefening van een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat met de regel wordt gediend. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet waren te voorzien. Een ontheffing kan bijvoorbeeld worden toegepast om ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming te brengen met de belangen die met de regel worden beschermd. Gedeputeerde Staten moeten in dat geval afwegen wat belangrijker is: het belang van de instructieregel of het belang van de ontwikkeling die belemmerd wordt.

Een ontheffing kan bijvoorbeeld ook worden toegepast als er een integrale afweging is gemaakt van provinciale belangen. Bijvoorbeeld als blijkt dat een bepaald plan of project bijdraagt aan een aantal provinciale belangen, maar dat een enkel provinciaal belang een belemmering vormt voor de realisatie van zo'n plan of project ("plussen en minnen-afweging"). Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden om het oorspronkelijk beoogde doel of belang te beschermen waarop de instructieregel betrekking had.

Is er ontheffing verleend van een instructieregel? Dan kan tegen deze ontheffing beroep worden ingesteld. Artikel 16.83 Omgevingswet regelt dat een verleende ontheffing voor de mogelijkheid van beroep deel moet uitmaken van het besluit waarop de ontheffing ziet. Een weigering om een ontheffing te verlenen is zelfstandig appellabel volgens de hoofdregel van de Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 2 – Watersysteem

Onderwerp	Omschrijving
Toelichtingen hoofdstuk 2	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels. Teksten aangepast aan de gewijzigde regels.

2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Toelichting op artikel 2.28 Oogmerk woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

In deze paragraaf worden regels gesteld ten aanzien van de bescherming van de het landschappelijke, de natuurwetenschappelijke, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden moet niet alleen gedacht worden aan grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het grotere aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om rekening te houden met andere belangen dan de belangen genoemd in dit artikel.

Toelichting op artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in het Gebied ligplaatsen.
Als de grens van het toepassingsbereik gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven of aanlegplaats net buiten die grens ligt, maar de oever of kade waaraan ze liggen binnen die grens ligt. De ligging van de oever is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval geldt dat het woonschip, vaartuig of ander drijvend voorwerp evenals de haven of aanlegplaats onder het toepassingsbereik valt. Als de oever of kade waaraan ze liggen zich buiten de aangegeven grens bevindt, geldt dat ook het woonschip, het vaartuig, het ander drijvend voorwerp, de haven of de aanlegplaats niet onder het toepassingsbereik valt. Bij de provinciegrens kunnen woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in de ene provincie liggen, terwijl de oever of kade waaraan zij zich bevinden zich in een andere provincie bevinden. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het woonschip, het vaartuig, het ander drijvend voorwerp, de haven of de aanlegplaats geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens of aanlegplaatsen die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende oever of kade geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens ligt. Deze benadering van de provinciegrens geldt ook ten aanzien van de grenzen van het uitgezonderde gedeelte van Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht.

2.3.2.2 (sub paragraaf) Activiteiten met woonschip

Toelichting op artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen in het **Gebied ligplaatsen**, met uitzondering van een aantal woonarken en woonschepenparken, en een gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Als de grens van het toepassingsbereik gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een woonschip net buiten die grens ligt, maar de oever of kade waaraan ze ligt afgemeerd binnen die grens ligt. De ligging van de oever is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval geldt dat dit woonschip onder het toepassingsbereik valt. Als de oever met de aanlegplaats of afmeervoorziening zich buiten de aangegeven grens bevindt, geldt dat ook het woonschip niet onder het toepassingsbereik valt. Bij de provinciegrens kunnen woonschepen in de ene provincie liggen, terwijl de oever en de afmeervoorzieningen zich in een andere provincie bevinden. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het woonschip geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt en voor de afmeervoorzieningen geldt de regelgeving van de andere provincie. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op woonschepen die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende aanlegplaats of afmeervoorziening geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens ligt. In dat laatste geval is deze paragraaf wél van toepassing op de aanlegplaats of afmeervoorziening. Deze benadering van de provinciegrens geldt ook ten aanzien van grenzen van het van toepassing zijnde gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Toelichting op artikel 2.35 Toepassingsbereik voorwerp in en op het water

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met vaartuigen en andere drijvende voorwerpen in het **Gebied ligplaatsen**, met uitzondering van een aantal woonarken en woonschepenparken, en een gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Als de grens van het toepassingsbereik gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een drijvend voorwerp of vaartuig net buiten die grens ligt, maar de oever of kade waaraan ze liggen afgemeerd binnen die grens ligt. De ligging van de oever is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval geldt dat deze drijvende voorwerpen en vaartuigen onder het toepassingsbereik vallen. Als de oever met de aanlegplaats of afmeervoorziening zich buiten de aangegeven grens bevindt, geldt dat ook het drijvende voorwerp en vaartuig niet onder het toepassingsbereik valt. Bij de provinciegrens kunnen drijvende voorwerpen en vaartuigen in de ene provincie liggen, terwijl de oever en de afmeervoorzieningen zich in een andere provincie bevinden. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het drijvende voorwerp of vaartuig geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt en voor de afmeervoorzieningen geldt de regelgeving van de andere provincie. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op drijvende voorwerpen en vaartuigen die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende aanlegplaats of afmeervoorziening geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens ligt. In dat laatste geval is deze paragraaf wél van toepassing op de aanlegplaats of afmeervoorziening. Deze benadering van de provinciegrens geldt ook ten aanzien van grenzen van het van toepassing zijnde gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Toelichting op artikel 2.38 Beoordelingsregel omgevingsvergunning partyschip

Diverse restaurants hebben een vaartuig (partyschip) dat gebruikt wordt bij feesten en partijen afgemeerd bij het restaurant. Dit past in het (ook provinciale) streven naar een grote diversiteit aan recreatief-toeristische voorzieningen. Landschappelijk gezien is er geen groot bezwaar tegen het permanent afmeren van maximaal één partyschip tot een bepaalde grootte, omdat er een functionele binding is met het gebouw waarbij het hoort (de horecagelegenheid). Daarom maakt dit artikel mogelijk dat er een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.37 kan worden verleend voor maximaal één partyschip bij een, als zodanig in het omgevingsplan aangewezen, horecagelegenheid. Voorwaarde hiervoor is dat het vaartuig voldoet aan een landschappelijk inpassingsplan, op basis waarvan waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats door Gedeputeerde Staten op landschappelijke aspecten positief worden zijn beoordeeld.

Toelichting op artikel 2.40 Toepassingsbereik haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en (drijvende) voorwerpen in het **Gebied ligplaatsen**, met uitzondering van een aantal woonarken en woonschepenparken, en een gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Als de grens van het toepassingsbereik gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een (drijvend) voorwerp of vaartuig net buiten die grens ligt, maar de oever of kade met haven of aanlegplaats waaraan ze liggen afgemeerd binnen die grens ligt. De ligging van de oever is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval geldt dat deze (drijvende) voorwerpen en vaartuigen evenals de haven of aanlegplaats onder het toepassingsbereik vallen. Als de oever of kade met haven of aanlegplaats zich buiten de aangegeven grens bevindt, geldt dat evenals de haven en aanlegplaats ook het (drijvende) voorwerp of vaartuig niet onder het toepassingsbereik valt. Bij de provinciegrens kunnen (drijvende) voorwerpen en vaartuigen in de ene provincie liggen, terwijl de oever met haven of aanlegplaats zich in een andere provincie bevinden. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het (drijvende) voorwerp en vaartuig geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt en voor de haven en aanlegplaats geldt de regelgeving van de andere provincie. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op havens en aanlegplaatsen die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende (drijvende) voorwerpen en vaartuigen geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens liggen. In dat laatste geval is deze paragraaf wél van toepassing op de

(drijvende) voorwerpen en vaartuigen. Deze benadering van de provinciegrens geldt ook ten aanzien van grenzen van het van toepassing zijnde gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht.

Toelichting op artikel 2.45 Oogmerk dempen van oppervlaktewaterlichaam

In deze paragraaf worden regels gesteld over de bescherming van ~~de~~ het landschap ~~pelijke~~, de natuur ~~wetenschappelijke~~, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden moet niet alleen gedacht worden aan grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om rekening te houden met andere belangen dan de belangen genoemd in dit artikel.

Hoofdstuk 3 – Ondergrond en bodem

Onderwerp	Omschrijving
Toelichtingen hoofdstuk 3	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels. Teksten aangepast aan de gewijzigde regels. Veel toelichtingen toegevoegd aan regels.

Toelichting op artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekking en -infiltratie

Dit artikel legt aan de waterschappen de verplichting op informatie over de onttrokken en geïnfilterde hoeveelheden grondwater te laten melden, meten en registreren en deze informatie jaarlijks voor 30 april van het daaropvolgende kalenderjaar aan gedeputeerde staten te verstrekken.

De provincies moeten op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de bijbehorende Grondwaterrichtlijn zorgdragen voor de kwantiteit en kwaliteit van de grondwaterlichamen. Om een goed beeld te vormen van de hoeveelheid grondwater die aan de grondwaterlichamen in haar provincie wordt onttrokken en toegevoegd, heeft de provincie Utrecht informatie nodig van de waterschappen m.b.t. het onttrokken en geïnfilterde (grond)water.

Degene die grondwater onttrekt dan wel infiltrert, is wettelijk verplicht hierover informatie te verstrekken aan bevoegd gezag. Winnings Grondwateronttrekkingen met een debiet kleiner dan 12.000 m³ per jaar zorgen niet significant voor een vermindering van het de grondwater hoeveelheid. Daarom vraagt de provincie de waterschappen alleen om deze informatie alleen over onttrekkingen die groter zijn dan 12.000 m³ informatie op te halen. Deze informatie moet bestaan uit de hoeveelheid onttrokken en geïnfilterd (grond)water en het pakket waaruit het grondwater is onttrokken dan wel het wat in is geïnfilterd. Voor grote infiltraties moeten ook nog kwaliteitsgegevens worden aangeleverd.

De eigenaren van de onttrekkingen en infiltraties zijn wettelijk verplicht om deze informatie te verstrekken aan de waterschappen. De provincie vraagt de waterschappen vervolgens om deze informatie voor 30 april ~~mei~~ van het volgende jaar, of bij beëindiging van de onttrekking, te verstrekken aan gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 3.2a Instructieregel registratie grondwateronttrekking en -infiltratie

Dit artikel legt gedeputeerde staten de verplichting informatie over de onttrokken en geïnfilterde hoeveelheden grondwater te registreren. Deze verplichting geldt alleen voor die onttrekkingen en infiltraties waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag is, namelijk:

- openbare drinkwatervoorziening, en
- industriële grondwateronttrekkingen groter dan 150.000 m³ per jaar.

Dit artikel legt gedeputeerde staten tevens de verplichting op om een registratie bij te houden voor de onttrokken en teruggebrachte grondwaterhoeveelheden voor gemelde en vergunde open bodemenergiesystemen. Dit is onder de Omgevingswet een milieubelastende activiteit.

In de praktijk komt dit neer op het bijhouden van het Landelijk Grondwaterregister (LGR). Het bijhouden van een (centraal) register dient meerdere doeleinden. Zicht hebben op de onttrokken en geïnfilterde grondwaterhoeveelheden is noodzakelijk voor een doelmatig grondwaterbeheer. Alleen zo weten we of we netto te veel vragen van het systeem of niet. Een tweede doel voor het bijhouden van een register is de controle op naleving van de vergunning. En tot slot is er een relatie met de registratie voor de grondwaterheffing. De grondwaterheffing is een provinciale belasting over de onttrokken hoeveelheid grondwater en wordt bij degene die grondwater onttrekt in rekening gebracht.

Toelichting op artikel 3.3 Instructieregel onttrekking grondwater voor menselijke consumptie

Deze instructieregel geeft invulling aan de bescherming van de winningen voor menselijke consumptie kleiner dan 150.000 m³/jaar. Dit zijn de industriële winningen voor menselijke consumptie waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is.

De EU-lidstaten hebben op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) de verplichting om zorg te dragen voor het behoud van de huidige kwaliteit van grondwaterbronnen voor menselijke consumptie, geen achteruitgang en verbetering van de waterkwaliteit op termijn met als doel de zuiveringsinspanning te verminderen. Uit artikel 7 van de KRW volgt dat inzicht nodig is in de ontwikkeling van de kwaliteit van het onttrokken water. Op basis van dit inzicht kunnen dan, als dat nodig is, maatregelen worden genomen voor de bescherming van het grondwater. De KRW hanteert hiervoor een ondergrens van 10 m³ per dag, of het bedienen van meer dan 50 personen. Voor industriële en eigen winningen voor menselijke consumptie gelden hierin dezelfde doelstellingen als voor

winningen voor de openbare drinkwatervoorziening (artikel 7 van de KRW). Bij industriële winningen voor menselijke consumptie komt het gewonnen grondwater in contact met levensmiddelen, of het wordt het gebruikt als ingrediënt in het levensmiddel. Bij eigen winningen wint een eigenaar water voor de levering van drinkwater aan derden, bijvoorbeeld aan campinggasten.

Uit artikel 7 van de KRW volgt dat inzicht nodig is in de ontwikkeling van de kwaliteit van het onttrokken water. Op basis van dit inzicht kunnen dan als dat nodig is maatregelen worden genomen voor de bescherming van het grondwater. De KRW hanteert een ondergrens van 10 m³ per dag, of het bedienen van meer dan 50 personen. Winningen groter dan 150.000m³ of winningen voor de openbare drinkwatervoorziening vallen direct onder de bevoegdheid van de provincie. Deze instructieregel geeft invulling aan de bescherming van de winningen kleiner dan 150.000 m³/jaar, waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is.

Eerste lid onder b. Op grond van lid b moet regelt dat het waterschap regelen dat de gene eigenaar van een die onttrekking van grondwater onttrekt voor menselijke consumptie verplicht is om de kwaliteit van het grondwater te monitoren. Doel hiervan is om de winning te beschermen tegen negatieve invloeden uit de omgeving.

Eerste lid, onder c regelt dat de initiatiefnemer vóór het begin van de onttrekking een risicoanalyse van de omgeving (feitendossier) moet aanleveren aan het waterschap. Het feitendossier is een document dat inzicht geeft in:

1. de kwaliteit van het te onttrekken water;
2. de risico's in de omgeving die de grondwateronttrekking kunnen bedreigen; en
3. de oorzaken en de mogelijke maatregelen om deze risico's te verminderen.

Eerste lid, onder d regelt dat het waterschap de informatie – verkregen op grond van lid a tot en met d – over de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie en over de kwaliteit van het onttrokken grondwater verstrekt aan de provincie. Op basis van deze informatie kan het waterschap (zo nodig in overleg met de provincie) de juiste maatregelen voor de bescherming van de onttrekking opleggen.

Toelichting op artikel 3.4 Vrijstelling vergunningplicht kleine open bodemenergiesysteem

In dit artikel is bepaald dat er geen vergunning nodig is voor het onttrekken van grondwater voor een bodemenergiesysteem als de pompecapaciteit van deze installatie niet meer bedraagt dan 10m³ per uur. In dat geval moet die onttrekking worden gemeld aan gedeputeerde staten door deze installatie onttrokken en in de bodem teruggebrachte hoeveelheid grondwater niet meer bedraagt dan 10 m³ per uur. In dat geval moet die onttrekking worden gemeld aan gedeputeerde staten conform Bal artikel 4.1149. Een deel van de indieningsvereisten is opgenomen in het Bal artikel 2.17.

De uitzondering van vergunningsplicht geldt op grond van lid 2 van dit artikel niet voor open bodemenergiesystemen in zogenaamde interferentiegebieden. Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet konden gemeenten of provincies op grond van de wet in een verordening gebieden aanwijzen waarbinnen regels voor bodemenergie gelden, om zo doelmatig gebruik van bodemenergie te bevorderen en negatieve interferentie tussen systemen te voorkomen. Onder de huidige wetgeving kunnen dergelijke gebieden worden opgenomen in het Omgevingsplan. Vrijstelling van de vergunningplicht voor open bodemenergiesystemen tot 10 m³ per uur is niet wenselijk in deze gebieden. Zonder vergunningplicht is geen optimale sturing mogelijk van de systemen en ook zou een ongelijk speelveld ontstaan met gesloten bodemenergiesystemen. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt in deze gebieden namelijk ook een vergunningplicht.

De uitzondering van vergunningsplicht geldt niet voor in de 2 volgende situaties: Hier is het bij een melding namelijk niet mogelijk deze te toetsen aan de beleidsregels bij deze artikelen. Daarom is in deze situaties een vergunning voor deze systemen noodzakelijk:

- a) Waterwingebied. In een waterwingebied is een bodemenergiesysteem verboden op grond van artikel 3.16.
- b) Grondwaterbeschermingsgebied. In een grondwaterbeschermingsgebied is een bodemenergiesysteem verboden op grond van artikel 3.31. Er geldt een uitzondering voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in een grondwaterbeschermingsgebied, zoals bedoeld in artikel 3.35. Hiervoor is altijd een vergunning nodig, ongeacht de hoeveelheid onttrokken grondwater, zodat kan worden getoetst aan de beoordelingsregel opgenomen in artikel 3.36.
- c) Boringsvrije zone. In een boringsvrije zone is op grond van artikel 3.52 een open bodemenergiesysteem verboden op een diepte groter dan de in artikel 3.51 genoemde dieptegrenzen. Boven de dieptegrens zijn open bodemenergiesystemen niet verboden op grond van artikel 3.52, maar geldt wel altijd de vergunningplicht, ongeacht de hoeveelheid onttrokken grondwater. Daarnaast geldt in boringsvrije zones een uitzondering van het verbod voor een open bodemenergiesysteem beneden de dieptegrens voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering, zoals bedoeld in artikel 3.54. Hiervoor is altijd een vergunning nodig, ongeacht de hoeveelheid onttrokken grondwater, zodat kan worden getoetst aan de beoordelingsregel opgenomen in artikel 3.55.

a. De eerste situatie betreft boringsvrije zones en grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden geldt de vergunningplicht wel. Open bodemenergiesystemen, in boringsvrije zones boven de in de omgevingsverordening aangegeven dieptegrenzen, zijn vergunningplichtig.

b. Voor innovatieve, duurzame open bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones zoals bedoeld in artikel 3.35 en artikel 3.55, is ook een vergunning nodig.

De uitzondering geldt ook niet voor open bodemenergiesystemen in zogenaamde interferentiegebieden. Gemeenten of provincies konden op grond van het Waterbesluit zulke gebieden aanwijzen, om doelmatig gebruik van bodemenergie te bevorderen en negatieve interferentie tussen systemen te voorkomen. Na het van kracht worden van de wet kunnen gemeenten een vergelijkbare aanwijzing opnemen in hun omgevingsplan. Ook in

deze gebieden is de uitzondering niet van toepassing. Initiatiefnemers moeten hier een vergunning aanvragen voor systemen kleiner dan 10 m³ per uur.

Vrijstelling van de vergunningplicht voor open bodemenergiesystemen tot 10 m³ per uur is niet wenselijk in de interferentiegebieden. Zonder vergunningplicht is geen optimale sturing mogelijk van de systemen en ook zou een ongelijk speelveld ontstaan met gesloten bodemenergiesystemen. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt in deze gebieden namelijk ook een vergunningplicht.

Toelichting op artikel 3.4a Specifieke vereisten meet- en informatieplicht open bodemenergiesysteem

In aanvulling op artikel 4.1150 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden de jaarlijks onttrokken en terug in de bodem gebrachte hoeveelheid grondwater bij een open bodemenergiesysteem geregistreerd. In aanvulling op artikel 4.1150a van het Besluit activiteiten leefomgeving worden de gegevens en bescheiden over de jaarlijks onttrokken en teruggebrachte hoeveelheid grondwater verstrekt aan het bevoegd gezag.

Toelichting op artikel 3.4b Specifieke vereisten meet- en informatieverplichting grondwateronttrekking en -infiltratie

De meet- en informatieplicht voor grondwateronttrekkingen is niet expliciet geregeld via de wet. Bevoegd gezag is vrij om hier via vergunningverlening of krachtens verordening in te voorzien. Dit artikel bevat daarom de verplichting opgenomen om de hoeveelheid onttrokken en geïnfiltrerd water te meten voor die wateronttrekkingsactiviteiten waarvoor de provincie volgens paragraaf 16.2.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving bevoegd gezag is. Uiterlijk 31 januari van elk jaar (of als de activiteit is beëindigd binnen een maand na het tijdstip van beëindiging) moeten de op grond van het eerste lid verkregen meetgegevens worden overlegd aan bevoegd gezag. Deze meetgegevens worden door Gedeputeerde staten geregistreerd in het register (geregeld via artikel 3.2a van deze verordening).

Toelichting op artikel 3.5 Oogmerk grondwaterbeschermingszone

-De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Toelichting op artikel 3.6 Aanwijzing grondwaterbeschermingszone

Hieronder wordt ingegaan op de verschillende grondwaterbeschermingszones.

Waterwingebieden

Alle winningen hebben een waterwingebied: dit is de locatie waar zich de onttrekkingsputten voor drinkwater zijn gevestigd bevinden. Deze Waterwingebieden worden begrensd door de lijn vanaf waar het grondwater ten minste 60 dagen in het watervoerende pakket nodig heeft om de winning onttrekkingsputten te bereiken. Deze 60-dagen lijn is gekozen omdat wordt aangenomen wordt dat een verblijftijd van het grondwater in de bodem van 60 dagen voldoende is voor een zodanige afbraak van ziekteverwekkende kleine organismen in het grondwater, dat er geen gevaar voor de volksgezondheid meer dreigt. De afstand van de grens van het waterwingebied tot de winputten in het platte vlak bedraagt in principe minimaal 30 meter.

Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones

Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones liggen als een schil rondom de waterwingebieden heen. De grens van deze gebieden is de lijn vanaf waar het grondwater een periode van 25 jaar nodig heeft om de pompputten te bereiken (de 25-jaarszone). Het onderscheid tussen deze zones wordt bepaald door hangt af van het antwoord op de vraag of het grondwater dat wordt waaruit gewonnen wordt direct vanaf het oppervlak kan worden beïnvloed kan worden (grondwaterbeschermingsgebieden), of dat tussen maaiveld en het grondwaterpakket met de winning nog een voldoende afschermd laag aanwezig is (boringsvrije zones).

100-jaarsaandachtsgebied

In Rondom enkele kwetsbare gebieden winningen is het 100-jaarsaandachtsgebied aangewezen, als extra schil om het grondwaterbeschermingsgebied heen. Dit zijn vooral winningen op de Heuvelrug.

Strategische grondwatervoorraad

De provincie heeft een strategische grondwatervoorraad aangewezen. Doel hiervan is te zorgen dat er in de toekomst voldoende mogelijkheden zijn voor de winning het winnen van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Een deel daarvan de strategische grondwatervoorraad is gekwalificeerd als kwetsbaar voor activiteiten aan maaiveld. Mocht hier in de toekomst een drinkwaterwinning worden gerealiseerd, is de kans groot dat die winning een grondwaterbeschermingsgebied krijgt. Een het andere deel van de strategische grondwatervoorraad is geclassificeerd als is matig kwetsbaar omdat er scheidende lagen in de bodem voorkomen. Mocht in de toekomst in dit gebied een drinkwaterwinning worden gerealiseerd, is de kans groot dat de winning een boringsvrije zone krijgt.

Beschermingszone oppervlaktewaterwinning

Winningen van oppervlaktewater zijn kwetsbaar voor verontreinigingen die via het water of de lucht bij de winning kunnen komen omdat er geen bescherming via bodempassage is. Om deze winningen te beschermen heeft Rijkswaterstaat een beschermingszone rondom de directe innamepunten van oppervlaktewater opgenomen. De beschermingszone is bedoeld voor beheersing van calamiteiten binnen 100 meter van de oever, beoordeling van lozingen en beoordeling van ruimtelijke plannen. Zo kan de waterwinning veilig worden gesteld. Omdat de beschermingszone van Rijkswaterstaat geen rechtsgevolgen heeft voor derden, heeft de provincie Utrecht de beschermingszone ook opgenomen in de verordening en zo de bescherming verankerend.

Toelichting op artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater

Behoud van de kwaliteit van het drinkwater is essentieel. De duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening geldt als een dwingende reden van groot openbaar belang. Bescherming van de kwaliteit van het drinkwater is

hiervoor essentieel. Gemeenten moeten daarom in hun ruimtelijk beleid rekening houden met de drinkwaterwinningen. Voorkomen moet worden dat de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater waaruit drinkwater wordt gewonnen, verslechtert risico's op verslechtering van de bronnen toemen (stand-still). Voor de toedeling van functies aan locaties moet het belang van drinkwaterwinning nadrukkelijk worden afgewogen. Afweging is met het belang van drinkwaterwinning voldoende rekening gehouden. De Handreiking (grond)- en oppervlaktewaterbescherming van bronnen voor drinkwater bij ruimtelijke plannen biedt hierin een methode om risico's van ruimtelijke ontwikkelingen voor de drinkwaterwinning te beoordelen. Als de risico's op verontreiniging door een functiewijziging in een grondwaterbeschermingszone kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van het grond- of oppervlaktewater voor de drinkwaterwinning toemen, moeten locatiealternatieven voor de functie en bijbehorende activiteiten worden overwogen. Als dit om zwaarwegende redenen niet kan mogelijk is, moeten maatregelen worden genomen om risico's te verkleinen.

Toelichting op artikel 3.8 Instructieregel parkeren Bethunepolder

In de Bethunepolder is sprake van een specifieke situatie, waar meerdere functies bij elkaar komen:

- a. drinkwaterwinning;
- b. zomerwaterrecreatie op de nabijgelegen locatie De Strook (Loosdrechtse Plassen);
- c. schaatsen in de winter op de omliggende plassen.

Dit veroorzaakt soms grote verkeers- en parkeerdrukke. Hierdoor wordt op plaatsen geparkeerd die met het oog op de bescherming van het grondwater voor de drinkwaterwinning onwenselijk zijn.

De recreatieve functie van de Bethunepolder leidt soms tot grote verkeers- en parkeerdrukke. Bezoekers parkeren hun vervoermiddelen soms op plaatsen die met het oog op de bescherming van het grondwater voor de drinkwaterwinning onwenselijk zijn. De Deze instructieregel vraagt aan de gemeente Stichtse Vecht het parkeren in de Bethunepolder in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie te reguleren in het omgevingsplan. De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van drukte in verband met zomer- en winterrecreatie. Ook bepaalt zij op welke manier de bescherming van het grondwater het beste kan worden gewaarborgd. De gemeente betreft de provincie bij de voorbereiding van deze regels.

Toelichting op artikel 3.9 Instructieregel aanleg begraafplaats of uitstrooiveld

Als het gaat om de lijkbezorging (bijvoorbeeld begraving of crematie) zijn er risicovolle stoffen die de kwaliteit van het grondwater kunnen aantasten. Denk aan medicijnresten, bacteriële verontreinigingen en rottingsproducten. De risico's bij dierenbegravingen zijn vergelijkbaar. De realisatie van nNieuwe begraafplaatsen, uitstrooivelden of dierenbegravingen in een waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn, gelet op de effecten van lijkbezorging op de kwaliteit van het grondwater, in deze gebieden daarom ongewenst. Denk hierbij het uitloggen van medicijnresten, bacteriële verontreiniging en rottingsproducten. De risico's bij dierbegravingen zijn vergelijkbaar.

Voor bestaande locaties is het belangrijk dat de gemeente waarborgt dat uitbreidingen of veranderende omstandigheden niet zorgen voor een negatieve beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.

Toelichting op artikel 3.10 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad

De provincie heeft de strategische grondwatervoorraad aangewezen om Om de toekomstige mogelijkheden voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening in de toekomst te behouden heeft de provincie de strategische grondwatervoorraad aangewezen. Een deel daarvan de strategische grondwatervoorraad is kwetsbaar voor activiteiten aan het maaiveld. In artikel 3.7 is een instructieregel opgenomen voor de ruimtelijke bescherming van de kwetsbare strategische grondwatervoorraad. Een ander deel van de strategische grondwatervoorraad, een deel is matig kwetsbaar voor activiteiten vanaf maaiveld. Ook voor het matig kwetsbare deel van de strategische grondwatervoorraad is het van belang dat deze gebieden zo veel mogelijk worden te vrijwaren gevrijwaard van nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het Hierbij is vooral belangrijk om het risico op aantasting van de beschermende kleilagen boven het diepe, kwalitatief goede grondwater te voorkomen (onder meer bij door bodemenergiesystemen). In de matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad deze zone worden geen verdere regels gesteld voor omgevingsplannen van gemeenten. Wel wordt gemeenten gevraagd om bij nieuwe ontwikkelingen aandacht te hebben voor de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Toelichting op artikel 3.11 Specifieke zorgplicht grondwater

In de grondwaterbeschermingsgebieden is sprake van een kwetsbare functie, de winning van drinkwater, (waterwinning voor drinkwater) en vaak in combinatie met een kwetsbare bodem. Daarom moet een ieder en personen en instanties die hier activiteiten ontplooiën extra alert en zorgvuldig zijn op zaken activiteiten die de kwaliteit van het grondwater negatief kunnen beïnvloeden. Voor de activiteiten die altijd zonder meer schadelijk zijn, of die mogelijk schadelijk kunnen zijn en vaak voorkomen, zijn in deze verordening gerichte regels opgesteld. Maar als iedere mogelijk schadelijke activiteit apart zou worden gereguleerd, werd de verordening erg lang. Het is echter ondoenlijk om alle mogelijk schadelijke activiteiten te benoemen. Ook zou deze lijst nooit volledig sluitend kunnen zijn. De specifieke zorgplicht voor bescherming van het grondwater dient werkt daarom als een vangnetbepaling. Daarmee worden activiteiten die niet onder andere regels in de verordening vallen, maar wel schadelijke gevolgen voor het grondwater kunnen hebben voor het grondwater ondervangen.

Toelichting op artikel 3.12 Plaatsen borden waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

Het drinkwaterbedrijf dat eigenaar is van een winning, zorgt ervoor dat langs alle openbare wegen, spoorwegen en vaarwegen die toegang geven tot een waterwingebied, borden worden geplaatst. Op deze wijze is het voor derden duidelijk dat zij zich in een voor de drinkwaterwinning kwetsbaar gebied bevinden.

Toelichting op artikel 3.13 Verbod bestrijdingsmiddelen en glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

Er aanvullend op de landelijke regelgeving ten aanzien van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, geldt een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de Bethunepolder. Er geldt alleen een uitzondering voor het voorhanden hebben, in voorraad hebben of toepassen van een zeer geringe hoeveelheid van een bestrijdingsmiddel voor normaal gebruik. Het bestrijdingsmiddel moet ten aller tijden deugdelijk worden gebruikt en goed beschermd en verpakt worden bewaard.

Soms mag het middel glyfosaat voor agrarisch gebruik worden toegepast, (gebruikmakend van de onkruidstrijkmethode, waarbij onkruid wordt aangestroken) (zie artikel 3.14).

Toelichting op artikel 3.14 Meldplicht glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

Voor het toepassen van het bestrijdingsmiddel glyfosaat in geringe hoeveelheden voor agrarische doeleinden in de Bethunepolder, geldt dat dit alleen is toegestaan wanneer dit vooraf wordt gemeld. De melding maakt het mogelijk om te beoordelen of de onkruidbestrijding voldoet aan de in het artikel genoemde eisen. Hiermee treedt zo min mogelijk schade op aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater en oppervlaktewater.

Toelichting op artikel 3.15 Informatieplicht glyfosaat Waterwingebied Bethunepolder

Ten minste 24 uur voor toepassing van het bestrijdingsmiddel moet bij het drinkwaterbedrijf (Waternet) telefonisch een melding worden gedaan via telefoonnummer 0900- 93 94.

Toelichting op artikel 3.16 Verboden activiteiten waterwingebied

Het waterwingebied is het gebied direct rond de winputten. In dit gebied is de waterwinning het meest kwetsbaar voor verontreinigingen aantasting van de kwaliteit van het grondwater. Uitgangspunt is dat het niet acceptabel is om in de onmiddellijke nabijheid van een winning, v Verstoringen van de bodem of van de grondwaterkwaliteit (hebben/gebruiken van schadelijke stoffen, temperatureffecten, enzovoorts) zijn in de directe nabijheid van de winning niet toe te staan. Ook als de exacte invloed niet helemaal bekend is.

Voor één waterwingebied, namelijk de Bethunepolder, gelden afwijkende regels als het gaat om het waterwingebiedregime. In verband met de specifieke eigenschappen van en omstandigheden in dit gebied, gelden hier de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn aangevuld met enkele gebiedspecifieke regels. Dit wordt uitgelegd in de artikelsgewijze toelichting.

In dit artikel 3.16 zijn verboden opgenomen voor een aantal activiteiten binnen het waterwingebied. De verboden zijn daarbij algemeen geldend.

Met oog op de bescherming van het grondwater zijn alle milieubelastende activiteiten zoals genoemd in het Besluit activiteiten Leefomgeving (Bal) niet toegestaan. Daarnaast zijn ook een aantal activiteiten uitgesloten die niet in het Bal genoemd zijn, maar wel een risico kunnen vormen risico's dragen voor de kwaliteit van het grondwater. Het gaat hierbij vooral om:

- activiteiten met mogelijk risicovolle stoffen en activiteiten die de structuur van de bodem aantasten, waardoor de beschermende werking mogelijk wordt aangetast. Er is hierbij geen limitatieve opsomming van (potentieel) schadelijke stoffen opgenomen, omdat daarbij het gevaar bestaat dat nieuwe stoffen, die schadelijk (kunnen) zijn, niet onder de verbodsbepalingen vallen. De verordening zou dan telkens gewijzigd moeten worden.
- ook activiteiten die de structuur van de bodem verstoren, waardoor de beschermende werking van de bodem mogelijk wordt aangetast, zijn niet toegestaan.
- Het verbod geldt ook voor het onttrekken of toevoegen van warmte aan het grondwater, bijvoorbeeld door bodemenergiesystemen. Het risico van het inbrengen of verspreiden van verontreinigingen via slecht afgedichte boorgaten voor bodemenergiesystemen, is vanuit de risicobenadering niet acceptabel. Daarnaast is nog onvoldoende bekend wat het effect van temperatuurschommelingen is op de kwaliteit van het grondwater in het algemeen en het ruwwater (onttrokken grondwater voor de bereiding van drinkwater) in het bijzonder.

Dit artikel is in de praktijk minder ingrijpend dan het lijkt. De meeste waterwingebieden zijn namelijk omheind en in eigendom van de waterleidingbedrijven. en in die in de gebieden zijn (bijna) geen andere activiteiten aanwezig.

Bovendien kunnen a Activiteiten en bedrijven die op het moment van inwerkingtreden van de bepaling voor waterwingebieden legaal aanwezig zijn, kunnen overeenkomstig de daarvoor geldende regels, door het overgangsrecht in werking blijven.

Een aantal activiteiten zijn uitgezonderd op de regels zoals omschreven in dit artikel. Doordat een aantal activiteiten generiek zijn verboden, is het nodig een aantal specifieke activiteiten uit te zonderen van het verbod. De redenen daarvoor zijn divers. Soms worden activiteiten rechtstreeks toegestaan (artikel 3.17). Soms zijn ze alleen mogelijk onder aanvullende voorwaarden (artikel 3.20). Activiteiten die niet onder de werking van deze artikelen vallen, zijn toegestaan als aan de zorgplicht wordt voldaan (artikel 3.12~~1~~).

In verband met de specifieke eigenschappen van en omstandigheden in de Bethunepolder, bevinden zich hier twee 'waterwingebiedregimes':

1. Waterwingebied waterleidingkanaal: dit waterwingebied beschermt het waterleidingkanaal waarmee het gewonnen water wordt getransporteerd vanuit de Bethunepolder naar de waterleidingplas bij Loenen aan de Vecht. In dit waterwingebied gelden van de regels van een waterwingebied.
2. Waterwingebied Bethunepolder: in dit waterwingebied gelden door de specifieke eigenschappen van de winning de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regels zijn wel aangevuld met enkele gebiedsspecifieke regels (zie artikel 3.13 t/m 3.16) Dit wordt uitgelegd in de artikelsgewijze toelichting.

Toelichting op artikel 3.17 Vrijstelling activiteiten waterwingebied

Dit artikel benoemt de activiteiten die rechtstreeks zijn toegelaten in waterwingebieden.

Er wordt een uitzondering gemaakt voor de activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover deze activiteiten noodzakelijk zijn voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorzieningen. Deze uitzondering ligt voor de hand: het drinkwaterbedrijf kan anders zijn taak niet vervullen. Het drinkwaterbedrijf heeft er zelf belang bij dat een goede grondwaterkwaliteit wordt gehandhaafd. Daarom Er mag ervan uit worden gegaan dat het bedrijf zich ten minste aan zijn de zorgplicht en de normen die voor waterwingebieden grondwaterbeschermingsgebieden gelden, houdt en dat het bevoegd gezag daar bij het verlenen van een vergunning op zal letten.

Daarnaast is ook een aantal activiteiten toegestaan, als deze ten minste deugdelijk worden uitgevoerd, of als wanneer het om beperkt extensief gebruik gaat en de activiteit deugdelijk wordt uitgevoerd. Dit zijn onder andere de volgende activiteiten zoals:

- gladheidsbestrijding;
- het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden stoffen, niet zijnde gewasbeschermingsmiddelen of biociden, voor normaal gebruik;
- een constructie of werk op of in de bodem aanbrengen, hebben of onderhouden ten behoeve van extensieve recreatie in het gebied wanneer met de constructie of het werk geen verspreiding van schadelijke stoffen in de bodem of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan, en;
- bodemwerkzaamheden voor het behoud van natuur of extensieve recreatie.

Ook kleinschalige evenementen zijn toegestaan, zolang binnen het waterwingebied geen gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die een risico vormen voor verontreiniging van de bodem of het zich daarin bevindende grondwater, zoals aggregaten, olie- en brandstoftanks, overige tijdelijke elektriciteits- en warmtevoorzieningen, catering- of toiletvoorzieningen.

het bezit van kleine hoeveelheden potentieel schadelijke stoffen en bodemwerkzaamheden voor het behoud van natuur of extensieve recreatie.

Toelichting op artikel 3.18 Vrijstelling riolering w-Waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal

-Binnen het waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal bevindt zich het kanaal waarmee het water richting de zuivering wordt getransporteerd. Op sommige punten bevinden zich om dit gebied riolering. Om te voorkomen dat deze riolering niet in stand kan worden gehouden, is via dit artikel een vrijstelling op het in het artikel 3.16 benoemde verbod opgenomen.

Toelichting op artikel 3.19 Vrijstelling gebruik kunstmest waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen

-Het is binnen waterwingebieden niet toegestaan om kunstmest (anorganische meststoffen) te gebruiken. Dit verbod geldt niet voor gebruik in de waterwingebieden van de winningen Lexmond, Woerden en Vianen. Hier is beperkt gebruik van kunstmest toegestaan.

Toelichting op artikel 3.20 Meldplicht activiteiten waterwingebied

Voor een aantal andere activiteiten geldt dat deze alleen zijn toegestaan wanneer deze bij de provincie worden gemeld en nadat is wordt voldaan aan aanvullende eisen. Dit geldt voor:

- Voor de aanleg van civieltechnisch en bouwtechnische werken voor bestaande functies, of
- het onder voorwaarden toepassen van grond- en baggerspecie, moet een melding worden gedaan bij de provincie. Op die manier kan vooraf worden bekeken of de activiteit goed wordt uitgevoerd, zodat geen schade optreedt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.
- de buitengebruikstelling van een boorput. In de melding moet een verantwoording worden opgenomen waarom de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het grondwater. Daarop kan de provincie dan toetsen.

Hierdoor kan vooraf worden bekeken of de activiteit goed wordt uitgevoerd, zodat geen schade optreedt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Toelichting op artikel 3.21 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij toepassing grond of baggerspecie in waterwingebied

- Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het toepassen van grond of baggerspecie met de kwaliteit die voldoet aan de achtergrondwaarden in een waterwingebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in herkomst, klasse en toepassing van de baggerspecie. Ook wordt een onderbouwing verwacht dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Toelichting op artikel 3.22 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud in waterwingebied

- Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud van bestaande bebouwing, infrastructuur en waterbeheer in een waterwingebied. Er wordt een onderbouwing verwacht dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Toelichting op artikel 3.23 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij verspreiding baggerspecie uit watergangartikel in waterwingebied 3.16, eerste lid, onder c

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het verspreiden van baggerspecie uit watergang(en) in een waterwingebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in herkomst, klasse en toepassing van de baggerspecie. Ook wordt een onderbouwing verwacht dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Toelichting op artikel 3.24 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij onderzoek en sanering van bodem artikel 3.16, eerste lid, onder d in waterwingebied

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor onderzoek en sanering van de bodem in een waterwingebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de herkomst, aard en omvang van de verontreiniging. Ook wordt een onderbouwing verwacht dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Toelichting op artikel 3.25 Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput in waterwingebied

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor de buitengebruikstelling van een boorput in een waterwingebied. Hierbij moet worden aangegeven om hoeveel boorputten het gaat en welk materiaal wordt gebruikt om de boorputten af te dichten.

Toelichting op artikel 3.26 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in waterwingebied

-

In dit artikel wordt aangegeven dat uiterlijk binnen twee weken na buitengebruikstelling van de boorput, deze door een gecertificeerd en erkend boorbedrijf conform BRL SIKB 2100/2101 wordt afgedicht.

Toelichting op artikel 3.27 Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied

In grondwaterbeschermingsgebieden moet, met het oog op de waterwinning, worden voorkomen dat er activiteiten plaatsvinden die een groot risico vormen voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater een te groot risico vormen. Voor deze activiteiten geldt een absoluut verbod. Voor de definitie van de in de bijlage V 'Lijst verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden' opgenomen verboden activiteiten, wordt aangesloten bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Op dit verbod wordt een uitzondering gemaakt voor het hebben en houden van gastanks voor niet-bedrijfsmatig (particulier) gebruik (zie tweede lid van dit artikel).

Toelichting op artikel 3.28 Verbod opslag van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebied

In dit artikel staan de eisen voor de opslag van stoffen die (potentieel) schadelijk zijn voor het grondwater. De lijst met schadelijke stoffen is opgenomen in bijlage VI Niet-toelaatbaar voor het grondwater schadelijke stoffen. Van deze stoffen mogen in grondwaterbeschermingsgebieden slechts beperkte hoeveelheden aanwezig zijn. De opslag van deze stoffen moet gebeuren boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Hieronder valt een lekbak of een dubbelwandige tank. Deze moet uiteraard voldoen aan de gestelde eisen van de landelijke wetgeving.

Toelichting op artikel 3.28a Verbod opslag van potentieel schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebied

Onder potentieel voor het grondwater schadelijke stoffen wordt verstaan:

- Stoffen opgenomen in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst'; of
- Een stof met een schadelijke werking op de smaak en/of geur van het grondwater, alsmede verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken.

Tanks met een potentieel schadelijke stof Tanks mogen in grondwaterbeschermingsgebieden een maximale inhoud hebben van 5m³ (5.000 liter) groot zijn (-c Compartimenteren is niet toegestaan). Opslag moet bovengronds en boven een vloeistofdichte bodemvoorziening plaatsvinden. Proces en overslag gebeurt bij voorkeur moet het liefst gebeuren boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Proces en overslag mag ook boven Boven een vloeistofkerende voorziening mag ook, als wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in de landelijke wetgeving (beheermaatregelen enzovoorts).

Onder processen in het tweede lid worden onder andere verstaan: werkzaamheden in (garage)werkplaatsen en spuitcabines verstaan. Onder overslag wordt onder andere verstaan het aftanken van voertuigen en laad- en losactiviteiten van vrachtwagens verstaan. Mocht landelijke regelgeving strengere eisen stellen aan bepaalde voorzieningen, dan zijn die regels uiteraard van toepassing.

Toelichting op artikel 3.29 Verbod boorputten, boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

In de ondergrond komt een afwisseling van zand/grind (waterdoorlatend) en klei/veen (waterremmend) voor. Deze waterremmende lagen beschermen de waterwinning tegen invloeden van ingrepen op of in de bodem. Om negatieve beïnvloeding van deze beschermende lagen en het diepere grondwater zoveel mogelijk te voorkomen, zijn binnen grondwaterbeschermingsgebieden dieptegrenzen aangewezen. Beneden deze dieptegrens mag in principe geen verstoring van de bodem optreden. De dieptegrenzen verschillen voor de verschillende boringsvrije zones, omdat de bodemopbouw en daarmee de diepteligging van de beschermende lagen, op de locaties

verschillend is. Er zijn enkele waterwinningen die naast een grondwaterbeschermingsgebied ook een boringsvrije zone hebben. Dit zijn de winningen Bilthoven, Bunnik, Cothen, Langerak, Linschoten en Rhenen. Een risico bij boorputten/boren is dat de doorboring van die in de bodem aanwezige beschermende klei- en veenlagen een risico kan vormen voor de drinkwaterwinning. Vooral wanneer deze boorgaten onvoldoende worden afgedicht. Door lekstromen via het boorgat of mogelijk via de boorput zelf, kunnen ongewenste stoffen/verontreinigingen in het diepere grondwater komen. Dit kan ook wanneer een bestaande boorput verstopt raakt en moet worden geregenereerd met chemische middelen wordt om verstopping van een boorput te verhelpen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegde boorput en het beheer ervan moeilijk controleerbaar zijn.

Grondwerken betreft het uitvoeren of uit laten voeren van werken op of in de bodem. Hierbij worden ingrepen verricht of stoffen gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Het gebruik van materialen en bouw en aanleg worden gereguleerd door landelijke regels. De bijzondere zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning als via de boorput ongewenste stoffen in het grondwater komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of wanneer een slecht afgedichte boorput leidt tot binnendringen van mest en/of bestrijdingsmiddelen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegd systeem en het beheer van het systeem moeilijk controleerbaar zijn.

Een grond- of funderingswerk is een werk in de bodem, daaronder begrepen sonderingen, het plaatsen of verwijderen van palen, dam-, scherm- of diepwanden en folies. Bij grondwerken gaat het om het uitvoeren of laten uitvoeren van werken op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Gebruik van materialen en bouw en aanleg is landelijk geregeld. De specifieke zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding in grondwaterbeschermingsgebied

Transportleidingen voor transport van gevaarlijke vloeistoffen zoals kerosine vormen een belangrijke risicofactor door potentiële lekkages en kans op calamiteiten. Er moet dus worden voorkomen worden dat transportleidingen van (milieu)gevaarlijke stoffen een grondwaterbeschermingszone doorkruisen. Het verbod in grondwaterbeschermingsgebieden blijft gehandhaafd.

Legaal aanwezige buisleidingen mogen bij aanpassingen niet leiden tot een risicotename. Hiervoor geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten, waarbij een risicoanalyse moet worden overgelegd (zie artikel 3.39a en 3.41a).

Toelichting op artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebied

In afwijking van het boorverbod geldt het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, ongeacht de diepte waarop dit plaatsvindt. Het gaat hier namelijk naast de aantasting van het bodemprofiel, ook om andere effecten zoals temperatuurverandering en menging van grondwater van verschillende kwaliteiten.

Er is één uitzondering op het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, namelijk voor een combinatie van een open bodemenergiesysteem met een grondwatersanering, innovatieve duurzaamheidsprojecten. Daarbij heeft de toepassing van het bodemenergiesysteem een significant positief effect op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld de toevoeging zijn van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan het grondwater, die de afbraak van Vluchtige OrganoChloor-verbindingen (VOCL) bevorderen.

Toelichting op artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen in grondwaterbeschermingsgebied

Dit verbod geldt voor zuiveringsslib en secundaire meststoffen, waarvan onbekend en onzeker is hoe de samenstelling is. Vrijgesteld van dit verbod zijn dierlijke meststoffen, kunstmeststoffen en overige meststoffen.

Toelichting op artikel 3.33 Verbod diepinfiltratie in grondwaterbeschermingsgebied

Wanneer hemelwater door diepinfiltratie (diepte groter dan 10 meter beneden maaiveld) in de bodem wordt gebracht, mist dit water de filterende werking van de eerste meters van de bodem. Daardoor kan het op een diepte groter dan MV -10 m inbrengen van (afstromend) hemelwater een dermate groot risico voor de kwaliteit van het grondwater vormen dat dit niet is toegestaan binnen grondwaterbeschermingsgebieden.

Bij diepinfiltratie (vanaf 10 meter onder maaiveld) wordt opgevangen hemelwater in watervoerende lagen in de ondergrond gebracht. Binnen kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden vormt diepinfiltratie een groot risico, omdat een eventuele verontreiniging zonder de reinigende werking (natuurlijke afbraak, adsorptie aan bodemdeeltjes) van een bodempassage direct in het watervoerende pakket kan doordringen. Het niet naleven van regels, de ondeugdelijkheid van voorzieningen of het maken van fouten kan vergaande gevolgen hebben. Daarnaast is in geval van calamiteiten het probleem moeilijk beheersbaar. Een voorbeeld van zo'n fout is het per ongeluk aansluiten van riolering, of het lozen van vuil water op een hemelwaterkolk (straat- of trottoirput), waardoor vuil water in een hemelwaterriool terecht kan komen. Als dit water diep wordt geïnfiltrerd, kan dit een drinkwaterbron onbruikbaar maken.

Toelichting op artikel 3.34 Vrijstelling boorputten, boren of en grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

Enkele specifieke activiteiten worden in dit artikel vrijgesteld van het verbod op boorputten, boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van de activiteit, zoals van grondwatermetingen in verband met de waterwinning, tijdelijke bronbemaling of bodemonderzoek/-aanpak, op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's die ze met zich meebrengen, van bedrijfsactiviteiten of aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld omdat de risico's kans op permanente beschadiging van in de bodem voorkomende lagen gering is zijn. Ook noodvoorzieningen zijn vrijgesteld. Hieronder wordt een grondwateronttrekking verstaan bestemd voor incidenteel gebruik bij calamiteiten om de veiligheid te waarborgen zoals het bestrijden van brand.

Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie verleent hiervoor als bevoegd gezag vergunning op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De provincie geeft er de voorkeur aan in dit kader zelf te bepalen wanneer een ontgroning toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een dergelijk kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen dat gebruikt moet worden.

Horizontaal gestuurde boringen zijn ook vrijgesteld van het verbod op boorputten, boren en grondwerken. Hiervoor geldt een meldplicht (zie artikel 3.38).

Toelichting op artikel 3.35 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in grondwaterbeschermingsgebied voor innovatief duurzaamheidsproject

In uitzondering op het verbod om in grondwaterbeschermingsgebieden energie aan de bodem toe te voegen en te onttrekken, mag een open bodemenergiesysteem, ongeacht de diepte waarop dit plaatsvindt, wel worden gerealiseerd wanneer de toepassing van het bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering een significant positief effect heeft op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld door de toevoeging van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan de bodem en het grondwater, waardoor de afbraak van vluchtige chloorkoolwaterstoffen (VOCL) wordt bevorderd. Voor deze toepassing moet een omgevingsvergunning aan worden gevraagd.

Toelichting op artikel 3.36 Specifieke aanvraagvereisten Beoordelingsregel omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject in combinatie met een grondwatersanering in grondwaterbeschermingsgebied

Een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering wordt alleen afgegeven wanneer wordt aangetoond dat de koppeling tussen open bodemenergie en gekozen saneringstechniek een significante bijdrage levert aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit.

Toelichting op artikel 3.37 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in grondwaterbeschermingsgebied

Dit artikel bevat de specifieke indieningsvereisten voor het mogen realiseren van een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in een grondwaterbeschermingsgebied. Er moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het type en de omvang van de verontreiniging, de in te zetten saneringstechniek(en) en de wijze waarop de afbraak wordt gemonitord. Ook wordt een onderbouwing verwacht dat de koppeling tussen open bodemenergie en gekozen saneringstechniek een significante bijdrage levert aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit ten gunste van de drinkwaterwinning.

Toelichting op artikel 3.38 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in grondwaterbeschermingsgebied

Horizontaal gestuurde boringen zijn vrijgesteld van het verbod op boorputten, boringen en grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden. Er geldt wel een meldplicht waarbij moet worden voldaan aan meerdere voorwaarden.

Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossing manier om langere afstanden onder de grond te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontaal gestuurde boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.

Horizontaal gestuurd boren voor kabels en leidingen biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving, zowel bovengronds als in de bodem. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.

Toelichting op artikel 3.39 Meldplicht boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

Deze meldplicht geldt voor grondwerken, funderingen en afdichting van boorputten beneden de in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied geldende dieptegrens.

Het verstoren van in de bodem voorkomende beschermende lagen vormt een risico voor de kwaliteit van het grondwater. Om ontwikkelingen in gebieden volledig onmogelijk te maken is besloten om bepaalde grond- en funderingswerken wel mogelijk te maken. Dit geldt voor grondwerken waarbij na verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken. Daarnaast geldt dit voor grondverdringende of in de grond gevormde funderingswerken zonder verbrede voet.

Verontreinigingen kunnen via boorputten in het grondwater terecht komen, door kortsluitstromen of door directe verontreiniging in de put. Het is daarom belangrijk dat een boorput die niet meer in gebruik is goed wordt afgedicht. Daarmee worden de scheidende lagen en de beschermende werking van de bodem hersteld. Het trekken en verwijderen van heipalen uit de grond heeft gevolgen voor de beschermende werking van de klei- en veenlagen. Mogelijk aanwezige verontreinigingen kunnen via het ontstane gat vanaf maaiveld naar het onderliggende watervoerende pakket worden getransporteerd. Dit is ongewenst en moet worden voorkomen. Daarom is voor de gebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Soestduinen en Woerden de verplichting opgenomen om bij het verwijderen van heipalen het ontstane gat af te vullen met bentoniet. Er is speciaal voor deze grondwaterbeschermingsgebieden gekozen, omdat het grondwater hier gewonnen wordt uit het ondiepe, eerste watervoerend pakket dat niet of nauwelijks wordt beschermd door een afsluitende kleilaag. Bij de andere winningen bevindt deze kleilaag zich pas op een diepte van 10 meter onder maaiveld of dieper. De kans dat fundering tot door deze diepere kleilagen lagen wordt aangebracht, is, gezien de diepte en het bovenliggende zandpakket, praktisch nihil. Voor het verwijderen van heipalen geldt een meldplicht.

Toelichting op artikel 3.39a Meldplicht aardgas- en buisleidingen in grondwaterbeschermingsgebied

Voorkomen moet worden dat transportleidingen van (milieu)gevaarlijke stoffen een grondwaterbeschermingsgebied doorkruisen. Daarom geldt een verbod op nieuwe buisleidingen, niet zijnde aardgas, in grondwaterbeschermingsgebieden. Legaal aanwezige leidingen mogen bij aanpassingen niet leiden tot een risicotename. Hiervoor geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten, waarbij de risicoanalyse overlegd moet worden.

Voor het aanleggen, verleggen en verwijderen van aardgasleidingen geldt geen verbod. Dit moet wel altijd worden gemeld, ongeacht de diepte waarop deze zijn of worden aangelegd.

Toelichting op artikel 3.40 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boringen in grondwaterbeschermingsgebied

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring in een grondwaterbeschermingsgebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de kenmerken de horizontaal gestuurde boring (lengte, diepte, diameter, doel) en dat wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 3.38.

Toelichting op artikel 3.41 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij aanleg van aardgasleiding in grondwaterbeschermingsgebied

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor de aanleg van een aardgasleiding in een grondwaterbeschermingsgebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de kenmerken van de leiding (lengte, diepte, diameter, fundering) en het te gebruiken afdichtmateriaal.

Toelichting op artikel 3.41a Specifieke vereisten melding aanleg, verleggen of verwijderen van buisleiding niet zijnde aardgas in grondwaterbeschermingsgebied

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor de aanleg van een buisleiding niet zijnde aardgas in een grondwaterbeschermingsgebied. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de kenmerken van de leiding (lengte, diepte, diameter, fundering) en het te gebruiken afdichtmateriaal. Tevens moet een risicoanalyse van een deskundige overeenkomstig de Handreiking "PublicatierEEKS gevaarlijke stoffen" worden overlegd. In deze risicoanalyse wordt aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door het aanleggen, verleggen of verwijderen gelijk blijft of vermindert ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.

Toelichting op artikel 3.42 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij grondwerken in grondwaterbeschermingsgebied

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van grondwerken in een grondwaterbeschermingsgebied beneden de geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het doel en de omvang van de ontgraving en hoe het bodemprofiel wordt hersteld.

Toelichting op artikel 3.43 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij funderingswerk

-

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van funderingswerken in een grondwaterbeschermingsgebied beneden de geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de (grondverdringende) funderingstechniek en de diepte ervan.

Toelichting op artikel 3.44 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij buitengebruikstelling boorput in grondwaterbeschermingsgebied

-
Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het buiten gebruik stellen van een boorput beneden de in een grondwaterbeschermingsgebied geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het aantal boorputten dat buiten gebruik wordt genomen en welk afdichtmateriaal daarvoor wordt gebruikt.

Toelichting op artikel 3.45 Specifieke vereisten melding ~~boren of grond- en funderingswerken in~~ grondwaterbeschermingsgebied bij verwijdering heipaal in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden

-
Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het verwijderen van heipalen in de grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het aantal te verwijderen heipalen, tot welke diepte ze worden verwijderd en welk materiaal wordt gebruikt om de ontstane ruimte af te dichten.

Toelichting op artikel 3.46 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in grondwaterbeschermingsgebied

Verontreinigingen kunnen via boorputten in het grondwater terecht komen, door kortsluitstromen of door directe verontreiniging in de put. Het is daarom belangrijk dat een boorput die niet meer in gebruik is goed wordt afgedicht. Daarmee worden de scheidende lagen en de beschermende werking van de bodem hersteld. Aanvullend op de in artikel 3.44 genoemde meldingsvereisten laat de eigenaar of exploitant binnen maximaal twee weken na buitengebruikstelling van de boorput deze afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101

Toelichting op artikel 3.47 Specifiek eis verwijdering van heipalen in Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Lexmond, Soestduinen en Woerden

Om te voorkomen dat via het door het verwijderen van de heipalen ontstane gat verontreinigingen naar grotere diepte kunnen worden verplaatst, moet bij verwijdering van heipalen in de grondwaterbeschermingsgebieden van Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden het ontstane gat zoveel mogelijk worden afgedicht met bentoniet.

Het trekken en verwijderen van heipalen uit de grond heeft gevolgen voor de beschermende werking van de bodemlagen. Rechtstreekse kortsluiting van verontreinigingen vanaf het maaiveld naar het onderliggende watervoerende pakket is ongewenst en moet worden voorkomen. Daarom is voor de gebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Soestduinen en Woerden de verplichting opgenomen om bij het verwijderen van heipalen het ontstane gat af te vullen met bentoniet.

Er is speciaal voor deze gebieden gekozen omdat het grondwater hier gewonnen wordt uit het eerste watervoerende pakket dat niet beschermd wordt door een afsluitende kleilaag. Bij de andere winningen bevindt deze kleilaag zich wel op een diepte van meer dan 10 meter onder maaiveld en meestal op ongeveer 40 meter onder maaiveld. De kans dat deze laag wordt geperforeerd door een heipaal is praktisch nihil. Heipalen worden namelijk voor zover bekend niet door deze onderliggende kleilaag aangebracht, vanwege kosten die dit met zich meebrengt en om funderingstechnische redenen. Voor het verwijderen van heipalen geldt een meldplicht.

Toelichting op artikel 3.48 Specifieke eis lozen afstromend hemelwater in grondwaterbeschermingsgebied

Het afkoppelen van verharde oppervlakten zoals daken, wegen of parkeerplaatsen draagt bij aan het langer vasthouden van water in een gebied. Dit is gunstig voor de aanvulling van de grondwatervoorraad, zeker met de huidige droge zomers. Sommige van deze oppervlakten vormen vanwege materiaalgebruik of intensief gebruik een risico voor de kwaliteit van het grondwater en dat is in grondwaterbeschermingsgebieden onwenselijk. Afstromend hemelwater van verharde oppervlakten mag ook in grondwaterbeschermingsgebieden worden afgekoppeld, mits minimaal de 'Leidraad Afkoppelen en infiltreren afstromend hemelwater provincie Utrecht' wordt gevolgd. In de Leidraad wordt een relatie gelegd tussen het af te koppelen oppervlakte, de te verwachten vuilvracht in relatie tot het risico van afkoppelen ervan. Op basis hiervan wordt aangegeven welke oppervlakten direct mogen worden afgekoppeld (JA), welke onder bepaalde voorwaarden (JA, MITS) en welke niet (NEE), zodat ook in grondwaterbeschermingsgebieden het hemelwater zo lang mogelijk kan worden vastgehouden. Het is op grond van artikel 3.33 wel verboden om water via diepinfiltratie in de bodem te brengen.

Verhardingen zoals wegen en parkeerplaatsen en gebouwen in grondwaterbeschermingsgebieden, worden aangemerkt als risico's voor en oorzaak van negatieve belasting van de bodem en het grondwater. Dat komt omdat het gebruik risico's en mogelijk bodembelasting met zich meebrengt door min of meer verontreinigd afstromend hemelwater (regen, sneeuw en hagel). Aan dit artikel wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht wordt gevolgd.

Bij diepinfiltratie (vanaf 10 meter onder maaiveld) wordt opgevangen hemelwater in watervoerende lagen in de ondergrond gebracht. Binnen kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden vormt diepinfiltratie een groot risico. Het niet naleven van regels, de ondeugdelijkheid van voorzieningen of het maken van fouten heeft namelijk vergaande gevolgen. In geval van calamiteiten is het probleem ook moeilijk beheersbaar. Een eventuele verontreiniging kan immers zonder de reinigende werking (natuurlijke afbraak, adsorptie aan bodemdeeltjes) van een bodempassage direct in het watervoerende pakket doordringen. Een voorbeeld van zo'n fout is het per ongeluk aansluiten van riolering, of het lozen van vuil water op een hemelwaterkolk (straat- of trottoirput), waardoor vuil water in een hemelwaterriool terecht kan komen. Als dit water diep wordt geïnfilteerd, kan dit een drinkwaterbron onbruikbaar maken.

Toelichting op artikel 3.49 Specifieke eis aanleggen parkeerplaats in grondwaterbeschermingsgebied

Uit onderzoek is gebleken dat, gezien de huidige conditie van motorrijtuigen, parkeren niet langer als een groot risico voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater hoeft te worden gezien. Daarom mogen (de meeste) verharde en onverharde parkeerplaatsen in een grondwaterbeschermingsgebied worden aangelegd en behouden. Hierbij moet verontreiniging van de bodem en het grondwater wel zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door een verharde parkeerplaats met een vloeistofdichte bodemvoorziening aan te sluiten op het riool. Een verharde parkeerplaats met vloeistofdichte bodemvoorziening kan ook worden afgekoppeld, als minimaal de 'Leidraad Afkoppelen en infiltreren afstromend hemelwater provincie Utrecht' wordt gevolgd. Om verontreiniging van de bodem ter plaatse van semi verharde of onverharde parkeerplaatsen te voorkomen, moet de bodem in ieder geval voldoende absorberend vermogen hebben om mogelijke verontreinigingen aan zich te kunnen binden en verdere verspreiding via het grondwater te voorkomen. Verspreiding van mogelijke verontreinigingen kan ook worden voorkomen door bijvoorbeeld een folie ondiep in de bodem aan te brengen. Daarnaast kan monitoring van de grondwaterkwaliteit bijdragen aan het zo veel mogelijk beperken van verspreiding van een mogelijke verontreiniging. Hoe om te gaan met semi verharde en onverharde parkeerplaatsen wordt eveneens kort behandeld in de Leidraad Afkoppelen.

Op parkeren in grondwaterbeschermingsgebieden is de zorgplicht (artikel 3.11) van toepassing.

In de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht worden schone gebouwen en schone/beperkt schone verhardingen onderscheiden (parkeerplaatsen, wegen, enzovoorts).

Het risico op lekkage en afspoelen van schadelijke stoffen van motorvoertuigen is bij de huidige stand van techniek beperkt, maar niet verwaarloosbaar. Parkeren op onverharde terreinen, dat wil zeggen: zonder vloeistofdichte bodemvoorziening, dus bijvoorbeeld op kale grond, gras, grind en steengranulaat, is ongewenst. Vaste parkeerplekken moeten daarom worden voorzien van een vloeistofdichte bodemvoorziening. Bij een vloeistofdichte bodemvoorziening, zoals asfalt en strak gelegde straatklinkers, stroomt het merendeel van of al het water af en kan dit worden opgevangen. Eventuele olie lekkage en dergelijke wordt opgemerkt en opgevangen door de verharding. Daarna kan het worden weggevangen of uit het afstromend water worden gehaald (beheersbare situatie). Het is aan de initiatiefnemer om een goede voorziening of maatregelen te treffen. Hierop is de zorgplicht van artikel 3.11 van toepassing.

Toelichting op artikel 3.50 Verbod mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zone

Mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zones zijn niet toegestaan. Daarbij Bij mijnbouwactiviteiten zijn er namelijk te veel risico's op verontreiniging van het grondwater. Onder mijnbouwactiviteiten wordt verstaan:

1. het opsporen van delfstoffen;
2. het opsporen of winnen van aardwarmte;
3. het opslaan van stoffen en alle activiteiten die ondersteunend zijn aan de voorgenoemde activiteiten.

Onder andere (diepe) geothermie is dus niet toegestaan in de boringsvrije zones.

Toelichting op artikel 3.51 Verbod boorputten, boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

In de ondergrond komt een afwisseling van zand/grind (waterdoorlatend) en klei/veen (waterremmend) voor. Deze waterremmende lagen beschermen de waterwinning tegen invloeden van activiteiten op of in de bodem. Om nadelige effecten op deze beschermende lagen en het diepere grondwater zoveel mogelijk te voorkomen, zijn binnen boringsvrije zones dieptegrenzen aangewezen. Beneden deze dieptegrens mag in principe geen verstoring van de bodem optreden. De dieptegrenzen verschillen voor de verschillende boringsvrije zones, omdat de bodemopbouw en daarmee de diepteligging van de beschermende lagen, op de locaties verschillend is. Er zijn enkele waterwinningen die een boringsvrije zone hebben met twee dieptegrenzen. Dit zijn de winningen Benschop, Langerak en Lexmond. Daarnaast zijn er meerdere winningen die naast een boringsvrije zone ook een grondwaterbeschermingsgebied hebben. Dit zijn de winningen Bilthoven, Bunnik, Cothen, Langerak, Linschoten en Rhenen.

Doorboring van de beschermende lagen vormt Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning. Via een slecht afgedicht als via de boorgatput kunnen ongewenste stoffen in het diepe grondwater komen. Door lekstromen via het boorgat of mogelijk via de boorput zelf, kunnen ongewenste stoffen/verontreinigingen in het diepere grondwater komen. Dit kan ook bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of dat bijvoorbeeld moet en/of bestrijdingsmiddelen een slecht afgedekte boorput binnendringen. Hier speelt mee dat e Een eenmaal aangelegd systeem laat zich moeilijk verwijderen en het beheer van het systeem kan moeilijk controleerbaar zijn.

Bij g Grondwerken betreft gaat het om het uitvoeren of uit laten uitvoeren van werken op of in de bodem. Hierbij, waarbij worden ingrepen worden verricht, of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Het g Gebruik van materialen en de bouw en aanleg worden gereguleerd door landelijke regels.

De bijzondere zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.52 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zone

Het is in principe niet verboden om in boringsvrije zones energie aan de bodem toe te voegen of te onttrekken, bijvoorbeeld door middel van een bodemenergiesysteem. Wel is het verboden om Het verbod op energie toe te voeging en -onttrekking te onttrekken in boringsvrije zones op een diepte groter dan de in artikel 3.51 aangegeven dieptegrens in geldt voor systemen die onder de dieptegrens komen, zoals vastgesteld voor de boringsvrije zone waar het om gaat.

Toelichting op artikel 3.53 Vrijstellingen oprichten van boorputten, boringen en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

Enkele specifieke activiteiten worden in dit artikel vrijgesteld van het verbod op boorputten, boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van grondwatermetingen in verband met de drinkwaterwinning, een tijdelijke bronbemaling of een bodemonderzoek/-aanpak op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's van bedrijfsactiviteiten of die dergelijke activiteiten met zich meebrengen aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld, omdat de kans op permanente beschadiging van in de bodem voorkomende lagen de risico's hiervan gering zijn. Ook noodvoorzieningen zijn vrijgesteld. Hieronder worden onttrekkingsbronnen verstaan die bestemd zijn voor incidenteel gebruik bij calamiteiten om de veiligheid te waarborgen, zoals het bestrijden van brand.

Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie als bevoegd gezag hiervoor vergunning verleent op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De provincie geeft er voorkeur aan in dit kader aan te geven wanneer een ontgroning toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen.

Toelichting op artikel 3.54 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in boringsvrije zone

In uitzondering op het verbod om in boringsvrije zones beneden de geldende dieptegrens energie aan de bodem toe te voegen en te onttrekken, mag een open bodemenergiesysteem wel beneden de dieptegrens worden gerealiseerd wanneer de toepassing van het bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering een significant positief effect heeft op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in de betreffende boringsvrije zone. Dit kan bijvoorbeeld door de toevoeging van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan de bodem en het grondwater, waardoor de afbraak van vluchtige chloorkoolwaterstoffen (VOCL) wordt bevorderd. Voor deze toepassing moet een omgevingsvergunning aan worden gevraagd.

Toelichting op artikel 3.55 Beoordelingsregel omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in boringsvrije zone

Een omgevingsvergunning voor een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering wordt alleen afgegeven wanneer wordt aangetoond dat de koppeling tussen open bodemenergie en gekozen saneringstechniek een significante bijdrage levert aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit.

Toelichting op artikel 3.56 Omgevingsvergunning boorput voor industriële winning voor menselijke consumptie in boringsvrije zone

Op grond van artikel 3.51 is het verboden om in de daar aangegeven boringsvrije zones beneden de geldende dieptegrens boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een bepaalde boordiepte onder maaiveld. In dit artikel wordt hierop een uitzondering gemaakt. Met een omgevingsvergunning is het oprichten van een boorput voor het onttrekken van grondwater voor industriële winning ten behoeve van menselijke consumptie toegestaan.

Toelichting op artikel 3.57 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem in combinatie met grondwatersanering in boringsvrije zone

Dit artikel bevat de specifieke indieningsvereisten voor het mogen realiseren van een open bodemenergiesysteem in combinatie met een grondwatersanering in een boringsvrije zone beneden de geldende dieptegrens. Er moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het type en de omvang van de verontreiniging, de in te zetten saneringstechniek(en) en de wijze waarop de afbraak wordt gemonitord. Ook wordt een onderbouwing verwacht dat de koppeling tussen open bodemenergie en gekozen saneringstechniek een significante bijdrage levert aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit ten gunste van de drinkwaterwinning.

Toelichting op artikel 3.58 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning voor menselijke consumptie in boringsvrije zone

Dit artikel bevat de specifieke indieningsvereisten voor het mogen realiseren van een boorput voor een winning voor menselijke consumptie in een boringsvrije zone beneden de geldende dieptegrens. Er moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het productieproces, waarbij wordt aangetoond dat het onttrokken water in aanraking komt met producten voor menselijke consumptie waar dergelijk hoge waterkwaliteit voor nodig is. Aanvullend moet inzicht worden gegeven in waterbesparingsplannen om aan te tonen dat zo zuinig als mogelijk met het water wordt omgegaan.

Toelichting op artikel 3.59 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zone

Horizontaal gestuurde boringen zijn vrijgesteld van het verbod op boorputten, boringen en grond- en funderingswerken in boringsvrije zones. Er geldt wel een meldplicht waarbij moet worden voldaan aan meerdere voorwaarden.

Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossingstechniek om langere afstanden ondergronds te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en

gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontaal le gestuurde boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.

Horizontaal gestuurd boren biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.

Toelichting op artikel 3.60 Meldplicht boorputten, grond- of en funderingswerken in boringsvrije zone

Deze meldplicht geldt uitsluitend voor grondwerken, funderingen en afdichtingen beneden de voor het betreffende boringsvrije zone geldende dieptegrens, met uitzondering van aardgasleidingen.

Het verstoren van in de bodem voorkomende beschermende lagen vormt een risico voor de kwaliteit van het grondwater. Om ontwikkelingen in gebieden volledig onmogelijk te maken is besloten om bepaalde grond- en funderingswerken wel mogelijk te maken. Dit geldt voor grondwerken waarbij na verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat ten minste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken. Daarnaast geldt dit voor grondverdringende of in de grond gevormde funderingswerken zonder verbrede voet.

Verontreinigingen kunnen via boorputten in het grondwater terecht komen, door kortsluitstromen of door directe verontreiniging in de put. Het is daarom belangrijk dat een boorput die niet meer in gebruik is goed wordt afgedicht. Daarmee worden de scheidende lagen en de beschermende werking van de bodem hersteld. Het trekken en verwijderen van heipalen uit de grond heeft gevolgen voor de beschermende werking van de klei- en veenlagen. Mogelijk aanwezige verontreinigingen kunnen vanaf maaiveld naar het onderliggende watervoerende pakket worden getransporteerd. Dit is ongewenst en moet worden voorkomen. Daarom is voor de gebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Soestduinen en Woerden de verplichting opgenomen om bij het verwijderen van heipalen het ontstane gat af te vullen met bentoniet. Er is speciaal voor deze grondwaterbeschermingsgebieden gekozen omdat het grondwater hier gewonnen wordt uit het ondiep, eerste watervoerend pakket dat niet beschermd wordt door een afsluitende kleilaag. Bij de andere winningen bevindt deze kleilaag zich pas op een diepte van 10 meter onder maaiveld of dieper. De kans dat fundering tot door deze diepere kleilagen lagen wordt aangebracht, is, gezien de diepte en het bovenliggende zandpakket, praktisch nihil. Voor het verwijderen van heipalen geldt een meldplicht.

Toelichting op artikel 3.61 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zone

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring in een boringsvrije zone beneden de geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de kenmerken de horizontaal gestuurde boring (lengte, diepte, diameter, doel) en dat wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 3.59.

Toelichting op artikel 3.62 Specifieke vereisten melding grondwerken in boringsvrije zones

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van grondwerken in een boringsvrije zone beneden de geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in het doel en de omvang van de ontgraving en hoe het bodemprofiel wordt hersteld.

Toelichting op artikel 3.63 Specifieke vereisten melding funderingswerken in boringsvrije zone

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het uitvoeren van funderingswerken in een boringsvrije zone beneden de geldende dieptegrens. Hierbij moet in ieder geval inzicht worden gegeven in de (grondverdringende) funderingstechniek en de diepte ervan.

Toelichting op artikel 3.64 Specifieke eis verwijdering van heipalen in de Boringsvrije zone Langerak en Lexmond

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het verwijderen van heipalen in de boringsvrije zone Langerak en Lexmond. Het gat in de bodem dat achterblijft na het verwijderen van heipalen, vormt een risico voor de bescherming van het grondwater. Daarom moet het ontstane gat zoveel mogelijk worden afgedicht met bentoniet.

Toelichting op artikel 3.64a Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het buiten gebruik stellen van een boort in de boringsvrije zone van Langerak en Lexmond. Buiten gebruik genomen boorputten vormen een 'snelweg' naar dieper gelegen watervoerende pakketten. Niet of slecht afgedichte boorputten kunnen daar een risico vormen voor snelle verspreiding van verontreinigingen naar grotere diepte. Daarom moet de eigenaar of exploitant van de boorput

binnen maximaal twee weken na buiten gebruikstelling de boorput afdichten of laten afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101.
Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het verwijderen van heipalen in de boringsvrije zone Langerak en Lexmond. Het gat in de bodem dat achterblijft na het verwijderen van heipalen, vormt een risico voor de bescherming van het grondwater. Daarom moet het ontstane gat zoveel mogelijk worden afgedicht met bentoniet.

Toelichting op artikel 3.64a Specifieke eis buitengebruikstelling boorput in Boringsvrije zone Langerak en Lexmond

Dit artikel bevat de specifieke meldingsvereisten voor het buiten gebruik stellen van een boort in de boringsvrije zone van Langerak en Lexmond. Buiten gebruik genomen boorputten vormen een 'snelweg' naar dieper gelegen watervoerende pakketten. Niet of slecht afgedichte boorputten kunnen daar een risico vormen voor snelle verspreiding van verontreinigingen naar grotere diepte. Daarom moet de eigenaar of exploitant van de boorput binnen maximaal twee weken na buiten gebruikstelling de boorput afdichten of laten afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101.

Toelichting op artikel 3.87 Oogmerk grondverzet en rommelterrein

In deze afdeling worden regels gesteld ten aanzien van de bescherming van de het landschappelijke, de natuurwetenschappelijke, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker ook als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om met andere belangen dan de belangen genoemd in dit artikel rekening te houden.

Toelichting op artikel 3.90 Verbod rommelterrein

Het uitgangspunt van dit artikel is een compleet verbod om in het **Landelijk gebied** een rommelterrein in te richten of te hebben, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de vrijstelling in artikel 3.93 en wordt voldaan aan de specifieke eisen in artikel 3.102. Het verbod geldt ook voor de eigenaar, gebruiker, huurder of pachter van de grond waarop deze activiteiten plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, al dan niet gedoogd.

Toelichting op artikel 3.91 Omgevingsvergunning grondverzet

Het uitgangspunt van dit artikel is een compleet verbod om zonder omgevingsvergunning in het **Landelijk gebied** materiaal te storten, een stortplaats in te richten of te hebben, of gronden op te hogen, of te egaliseren of geëgaliseerd te houden, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de vrijstellingen in de artikelen 3.92 tot en met 3.97 en wordt voldaan aan de specifieke eisen in de artikelen 3.101 en 3.102. Het verbod geldt ook voor de eigenaar, gebruiker, huurder of pachter van de grond waarop deze activiteiten plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, al dan niet gedoogd.

Toelichting op artikel 3.96 Vrijstelling activiteiten bij takkenwal en takkenril

Houtopstanden dienen moeten worden onderhouden te worden. Ze moeten regelmatig gesnoeid, geknot en uitgedund worden. Het takhout dat daarbij vrijkomt, wordt vaak verwerkt in takkenwallen en takkenrillen in de nabijheid van de werkzaamheden. Goed aangelegde takkenrillen zijn een aanwinst voor de natuur. Vogels, muizen, insecten en amfibieën vinden er een schuil- of broedplaats. De vrijstelling in dit artikel heeft uitsluitend betrekking op het gebruik van snoei- en dunhout en is aan een aantal voorwaarden gebonden.

Toelichting op artikel 3.99 Meldplicht ophogen of egaliseren agrarisch gebruikt weide- en akkerperceel

Agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen buiten een natuurparel, waterparel, het natuurnetwerk Nederland en de Groene contour worden in het kader van de normale bedrijfsuitoefening regelmatig opgehoogd en geëgaliseerd. Dit is toegestaan indien het ten minste viertwee weken voor het begin van de activiteit wordt gemeld en wordt voldaan aan de eisen in artikel 3.102.

Hoofdstuk 4 – Bereikbaarheid en mobiliteit

Onderwerp	Omschrijving
Toelichtingen hoofdstuk 4	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels. Teksten aangepast aan de gewijzigde regels.

Toelichting op artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid

Gehele artikel: Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. De-Het mobiliteitstoets onderzoek kijkt naar de gevolgen voor de bereikbaarheid bij de uitvoering van projecten en andere ingrepen in de leefomgeving. Een ontwikkeling in de leefomgeving (zowel binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied) moet samengaan met een bereikbaarheid die voldoet. Dit vloeit voort uit ofwel een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' ofwel uit dit artikel. Wanneer eende mobiliteitstoets onderzoek toets van toepassing vereist is, worden de resultaten hiervan bij de ontwikkeling in de leefomgeving betrokken.

Eerste lid: Al in een vroeg stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) moet er voor de ontwikkelingen in de leefomgeving door middel van een mobiliteitsscan gekeken worden welke mobiliteitseffecten optreden, en of een de mobiliteitstoets onderzoek toets bij de voorgenomen ontwikkeling in de

leefomgeving noodzakelijk is. Om de noodzaak na te gaan, moet bij elk omgevingsplan in een vroeg stadium het aantal verplaatsingen voor de verschillende vervoerwijzen duidelijk zijn. Het gaat om de vervoerwijzen die betrekking hebben op de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, zoals: het wegennet, openbaar vervoernetwerk, fiets- en looproutes. Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt gaat voordoen op omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteitsonderzoek toets noodzakelijk.

De mobiliteitsscan is bedoeld om:

- op hoofdlijnen inzicht te krijgen in het aantal verplaatsingen dat de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft;
- inzicht te krijgen in hoe dit zich verhoudt tot het aantal verplaatsingen van al bekende toekomstige ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente;
- te bepalen of er door het aantal nieuwe of extra verplaatsingen knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen ontstaan, waardoor de bereikbaarheid aanzienlijk verslechtert of de ontwikkeling in de leefomgeving wellicht kansen biedt om verkeers- en vervoernetwerken te verbeteren.

Tweede lid: Op basis van de scan wordt bepaald of een mobiliteitsonderzoek toets noodzakelijk is. De verplichting een mobiliteitsonderzoek toets uit te voeren zal meestal van toepassing zijn op de ontwikkeling van grotere gebieden (bijvoorbeeld woonwijken van meer dan 50 woningen of bedrijventerreinen). In sommige gevallen kan het ook gelden voor kleinschalige ontwikkelingen in de buurt van een verkeersnetwerk dat al zwaar belast is. In zulke gevallen kan de toevoeging van slechts een paar verkeersbewegingen al grote gevolgen hebben voor de doorstroming, bereikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid en leefbaarheid. De reikwijdte van het ~~de~~ mobiliteitsonderzoek toets is in verhouding met de ontwikkelingsschaal in de leefomgeving en de te verwachten effecten op het verkeers- en vervoernetwerk. Als de ontwikkelingsschaal groot is, is de reikwijdte van ~~de~~ het mobiliteitsonderzoek toets dat ook.

Daarbij moet in de mobiliteitsscan zichtbaar worden gemaakt hoe de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot andere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente en/of de omliggende gemeenten. Hierbij moet het geheel van de (geplande) ontwikkelingen in de omgeving in kaart worden gebracht. Als er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen kan er namelijk sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken. Hierdoor kunnen specifieke knelpunten ontstaan, maar ook kansen om netwerken te versterken. Dit kan ook een aanleiding zijn om eventuele kosten van infrastructuraanpassingen te verdelen over verschillende projecten (kostenverevening).

Toelichting op artikelen 4.2 tot en met 4.4 Instructieregel behoud provinciaal OV-netwerk, provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en regionaal fietsnetwerk

Een samenhangend OV-netwerk bestaat onder andere uit de tram- en buslijnen waarvoor de provincie concessieverlener is. Een samenhangend bereikbaarheidsnetwerk bestaat uit de provinciale wegen en een aantal gemeentelijke wegen met regionaal belang. Een samenhangend fietsnetwerk bestaat onder andere uit de provinciale fietspaden en gemeentelijke fietspaden die van regionaal belang zijn. Verstoringen door wegbeheerders van deze netwerken zijn niet wenselijk. Al in een vroegtijdig stadium, (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) voordat de concrete plannen voor de nieuwe ontwikkelingen zijn uitgewerkt en voorafgaand aan de formele procedure voor het omgevingsplan, moet er voor nieuwe ontwikkelingen nagegaan worden of deze tot verstoringen van de netwerken kunnen leiden en of dit voorkomen kan worden. Dit is noodzakelijk voor het provinciaal OV-netwerk. Vandaar dat er gekozen is voor 'in acht nemen' in deze instructieregel. De financiële gevolgen van verstoringen van het provinciaal OV-netwerk zijn groot en treden direct op. Bij het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en bij het regionaal fietsnetwerk is gekozen voor een iets lichtere vorm van de instructieregel, namelijk 'rekening houden met'.

Toelichting op artikel 4.7 Instructieregel bouwwerken bij provinciale weg

Wil een gemeente een bouwwerk realiseren of wijzigen? Dan moet zij in haar omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud en uitbreiding van de provinciale weg. Dit met het oog op de verkeersveiligheid en de doorstroming op deze weg. Daarbij maakt de gemeente wel een eigen afweging. De provincie wordt bij deze afweging betrokken. In stedelijk gebied wordt het belang van de provinciale weg vaak niet verder aangetast door een nieuw bouwwerk. Er staan namelijk al veel bouwwerken binnen het beperkingengebied bouwwerken provinciale weg. Nieuwe bouwwerken betekenen dan ook vaak geen verdere inperking. Dit artikel is daarom niet van toepassing op traversen. De delen van de provinciale weg die binnen het stedelijk gebied (en buiten het gebied landschappelijke waarden) liggen.

In de wegenverordening stond al een verbod op bouwwerken binnen 10 meter van de kant van de verharding van de weg waarvoor ontheffing mogelijk was. Deze instructieregel is dus niet een nieuwe regel, maar een bestaande regel die in een ander jasje is gegoten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een wijziging van een gevel geen gevolgen heeft. Maar het naar voren plaatsen van een gevel als deze daardoor dichterbij de weg komt, wel. Ontheffing van deze instructieregel is mogelijk. Dit is geregeld in hoofdstuk 1 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning activiteit provinciale weg algemeen

Deze eisen zijn een aanvulling op de algemene indieningsvereisten in artikel 7.3 van de Omgevingsregeling. Om de aanvraag op de juiste manier te kunnen afhandelen, is een tekening in A3-formaat nodig met schaal 1:500 op provinciale ondergrond en als Pdf-file.

Toelichting op artikel 4.15 Beoordelingsregel omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor uitwegen naar provinciale wegen. Deze beoordelingsregel zal, indien nodig, verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door Gedeputeerde Staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad.

De provinciale weg is bedoeld als verbindingsweg tussen (woon)kernen. Uitwegen zijn, vanwege de uitwisseling van verkeer, potentiële conflictpunten en verkeersonveilig. Nieuwe uitwegen dienen tot een minimum beperkt te worden. Er mag geen sprake zijn van het onevenredig vergroten van de verkeersonveiligheid, bijvoorbeeld door onvoldoende zicht op en vanaf de weg of uitweg.

Als de uitweg kan worden aangesloten op een parallelweg of op een weg van een gemeente, een waterschap of op een andere weg van lagere orde is dit vaak wel toegestaan. Voor een aansluiting op de parallelweg dient wel een vergunning bij de provincie te worden aangevraagd. Voor de wegen in beheer bij bijvoorbeeld de gemeente dient toestemming bij deze andere wegbeheerder aangevraagd te worden.

Toelichting op artikel 4.18 Specifieke eis uitvoering en onderhoud uitweg

In de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een uitweg wordt bepaald dat de aanleg en het onderhoud in het beperkingengebied beheer provinciale weg door of in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd. De reden hiervoor is dat de uitweg in de berm onderdeel uitmaakt van de provinciale weg. Dat stelt bepaalde eisen aan de vormgeving en kwaliteit van de uitweg. Bovendien dienen de werkzaamheden verkeersveilig uitgevoerd worden. Er dienen verkeersmaatregelen te worden getroffen die voldoen aan de CROW-publicaties WIU 96b 2020 Standaardmaatregelen op niet-autosnelwegen en WIU 96b 2020 Werken op niet-autosnelwegen. Gezien de snelheden op de provinciale weg willen we dit in eigen beheer laten uitvoeren om ongevallen te voorkomen.

Alle kosten van aanleg zijn voor de aanvrager en het beheer wordt eenmalig afgekocht. Dit laatste is een percentage van de werkelijke beheerkosten.

Toelichting op artikel 4.19 Omgevingsvergunning kabels, leidingen, lasgaten, huisaansluitingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en ander werken

Voor het hebben, leggen of wijzigen van werken in het beperkingengebied beheer provinciale weg is in beginsel een omgevingsvergunning nodig. Deze activiteiten kunnen namelijk de staat en werking van de provinciale weg aantasten. Het reguleren van deze activiteiten is maatwerk en daarom vergunningplichtig. Uitzondering op de vergunningplicht is gemaakt voor zijn het plaatsen van gedenktekens naar aanleiding van een dodelijk ongeval door directe nabestaanden, telecom kabels en leidingen en laag- en middenspanning elektriciteit kabels en leidingen en lasgaten en huisaansluitingen. Hiervoor geldt alleen een meldplicht. Telecom kabels en leidingen en laag- en middenspanning elektriciteit kabels en leidingen en lasgaten en huisaansluitingen kunnen gemeld worden, mits voldaan wordt aan de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen. Kan hieraan niet voldaan worden dan moet een vergunning aangevraagd te worden. Onder huisaansluitingen verstaan we de aansluiting tussen het betreffende netwerk (gas, elektriciteit, water) en een individueel gebouw (huis). Het gaat hierbij om een kabel of leiding die niet langer is dan 15 meter.

Alle andere soorten kabels en leidingen, zoals bijvoorbeeld hoogspanningskabels, waterleidingen en gasleidingen, zijn vergunning plichtig op grond van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.23 Meldplicht lasgaten en huisaansluitingen

Onder energievoorziening verstaan we alle energiebronnen zoals gas, elektriciteit, waterstof en warmtenetten. Een lasgat is een sleuf die wordt gemaakt om een kabel te repareren en/of aan te sluiten. Onder een huisaansluiting verstaan we de aansluiting tussen het betreffende netwerk (gas, elektriciteit, water) en een individueel gebouw (huis). Het gaat hierbij om een kabel of leiding die niet langer is dan 15 meter. Onder verharding van de weg verstaan we de verharding van de rijbanen (auto en fiets), de stoep valt hier niet onder. Werkzaamheden aan lasgaten en huisaansluitingen zijn meestal van beperkte aard en omvang. Dit geldt ook voor huisaansluitingen. Daarom geldt voor deze activiteiten, onder voorwaarden, een meldplicht, minimaal vier ~~drie~~ weken voor aanvang van de werkzaamheden. Een lasgat of huisaansluiting kan alleen worden gemeld: - als er geen verhardingen worden opgebroken of gekruist en -als het lasgaten of huisaansluiting niet door middel van een boring of persing wordt aangelegd en -als voldaan kan worden aan de regels van bijlage VIII.

Wordt de verharding wel open gebroken of gekruist of is er wel een boring of persing nodig dan dient een vergunning aangevraagd te worden. Een vergunning dient ook aangevraagd te worden als niet voldaan kan worden aan de regels van bijlage VIII.

Kan de melding niet worden getoond? Dan kan het werk direct stilgelegd worden tot het moment dat de melding wel kan worden getoond.

Toelichting op artikel 4.24 Meldplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteitskabels en leidingen

Binnen de grenzen van het beperkingengebied beheer provinciale weg liggen duizenden kilometers aan kabels en leidingen. Dit kunnen water- en gasleidingen, elektriciteitskabels, telecommunicatienetten, riolering en persleidingen, olie- en aardgastransportleidingen en weggebonden kabels zijn. Met uitzondering van de meeste weggebonden kabels (openbare verlichting, detectielussen enzovoorts) zijn al deze kabel- en leidingnetwerken in eigendom en beheer van derden.

Voor alle activiteiten in het beperkingengebied beheer provinciale weg, als het gaat om kabels en leidingen, is in eerste instantie een vergunning verplicht. Maar dat geldt niet voor:

1. lasgaten en huisaansluitingen (artikel 4.23)
2. kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet (artikel 4.24)
3. laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen (artikel 4.24)

Activiteiten met betrekking tot deze kabels en leidingen vallen onder de meldplicht. Telecom en laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen en lasgaten en huisaansluitingen kunnen gemeld worden mits voldaan wordt aan de regels van bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen. Kan hieraan niet voldaan worden dan moet een vergunning aangevraagd te worden.

Als de melding niet kan worden getoond, dan kan het werk direct worden stilgelegd tot het moment dat de melding wel getoond kan worden.

Voor kabels en leidingen als bedoeld in de Telecommunicatiewet geldt het volgende:

[Artikel 5.1 van de Telecommunicatiewet](#) bepaalt dat er een gedoogplicht geldt voor 'kabels en leidingen die ten dienste staan van een openbaar telecommunicatienetwerk of van een omroepnetwerk in en op openbare gronden, alsmede de opruiming ervan'. Deze gedoogplicht is ingesteld voor de bevordering van de vrije toetreding tot de telecommunicatiemarkt. Dit betekent dat de provincie moet gedogen dat deze kabels of leidingen in het beperkingengebied van de weg liggen, of komen te liggen. Maar deze gedoogplicht gaat niet over de belangen die deze verordening beschermt. Deze verordening en de Telecommunicatiewet werken naast elkaar. Dat houdt in dat ook het aanleggen en verwijderen van deze kabels of leidingen niet mag zonder een melding of vergunning.

Toelichting op artikel 4.27 Specifieke vereisten melding telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

Deze eisen zijn een aanvulling op artikel 1.12 van deze verordening.

Om de melding op de juiste manier te kunnen afhandelen, is een tekening in A3-formaat nodig met schaal 1:500 op provinciale ondergrond en als Pdf-file.

Toelichting op artikel 4.33 Meldplicht borden, ~~tijdelijke verwijsborden~~, en vergelijkbaar objecten

~~Voor tijdelijke verwijsborden, die kort voor en tijdens een evenement geplaatst worden, is geen~~

~~omgevingsvergunning nodig. Hier is een melding voldoende.~~ Voor borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevendende voorzieningen buiten het gebied landschappelijke waarden (binnen het stedelijk gebied) is geen omgevingsvergunning nodig. Hier is een melding voldoende. Het gaat hier om traveren waar een snelheid van maximaal 50 km/u geldt. Een traverse heeft vaak het karakter van een dorpskern. Om als wegbeheerder, die aansprakelijk is voor de verkeersveiligheid op de weg, zicht te houden op deze activiteiten, zijn deze activiteiten nog wel melding plichtig.

Toelichting op artikel 4.34 Specifieke vereisten melding ~~tijdelijke verwijsborden~~, borden en vergelijkbare objecten

Deze eisen zijn een aanvulling op artikel 1.12 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.37 Beoordelingsregel omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt op carpoolplaats

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor standplaatsen en verkooppunten op een carpoolplaats. Deze beoordelingsregel is uitgewerkt in een werkinstructie voor de dienstdoende wegininspecteurs. Deze werkinstructie zal verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door gedeputeerde staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad.

Om het gebruik van carpoolplaatsen te bevorderen en de sociale veiligheid op carpoolplaatsen te vergroten wordt in beginsel per productgroep op hetzelfde tijdstip één standplaats of verkoopplaats toegestaan. Omdat het hier om een zogenaamde schaarse vergunning gaat zal in de beleidsregel een bekendmakingsprocedure en een verdelingsprocedure opgenomen worden.

Om te zorgen voor voldoende parkeergelegenheid op een carpoolplaats kan een maximum gesteld worden aan de ruimte die de standplaats (en) of verkoopplaats(en) inneemt / innemen.

Soms is voor het innemen van een standplaats / verkooppunt een gemeentelijke vergunning vereist. Dit verschilt van gemeente tot gemeente. De exploitant moet of een (standplaats)vergunning van de gemeente overleggen of aantonen dat de gemeente geen bezwaren heeft tegen de standplaats (indien geen vergunning vereist is).

Toelichting op artikel 4.42 Meldplicht tijdelijk verwijsbord evenement

Bij sommige evenementen is het nodig om het verkeer om te leiden. Hiervoor worden tijdelijke borden geplaatst. Ook worden borden geplaatst om naar het evenement te verwijzen. Voor tijdelijke verwijsborden, die kort voor en tijdens een evenement geplaatst worden, is geen omgevingsvergunning nodig. Hier is een melding voldoende. In artikel 4.44 worden verdere eisen gesteld aan de grootte van deze borden, het tijdstip van plaatsing en de locatie van de borden.

Toelichting op artikel 4.44 Specifieke eis tijdelijk bord evenement

Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg zijn tijdelijke verwijsborden alleen kort vóór en tijdens een evenement aanwezig. We hanteren hierbij maximaal 24 uur voor het evenement.

Toelichting op artikel 4.53 Toedeling vaarwegbeheer

De provincie heeft maar een paar vaarwegen in eigen beheer. De overige, veelal kleinere recreatieve vaarwegen zijn in beheer bij waterschappen, recreatieplassen-schappen en gemeenten. Dit artikel regelt de verdeling van het vaarwegbeheer.

Het vaarwegbeheer betreft zowel het uitvoeren van het onderhoud aan de vaarweg als het uitvoeren van het nautisch beheer.

Onder vaarwegbeheer vallen onder meer de taken:

- Het regulier en groot onderhoud
- De inspectie van de vaarweg
- Het opstellen en uitvoeren van het onderhoudsprogramma
- Juridische ondersteuning en afhandeling schades

Onder nautisch beheer wordt verstaan:

- vergunningverlening en handhaving op grond van de Scheepvaartverkeerswet en provinciale verordeningen;
- inspectie en beheer
- beleidsvorming;
- juridische ondersteuning;
- regulering en vaarwegbeoording.

Voor de vaarwegen op lijst A van Bijlage IX Vaarwegbeheer ligt het vaarwegbeheer formeel bij de provincie Utrecht. De uitvoering van het vaarwegbeheer is voor een deel van deze vaarwegen elders belegd. Over deze uitvoering worden afspraken gemaakt tussen de provincie Utrecht en het uitvoerende bestuursorgaan. Voor de vaarwegen op lijst B en C van Bijlage IX Vaarwegbeheer ligt het vaarwegbeheer ook in formele zin bij het genoemde bestuursorgaan.

In de rechterkolom van de lijsten wordt aangegeven wie bevoegd gezag is op grond van de Scheepvaartverkeerswet en daarmee belast is met het nautisch beheer.

Provincie Utrecht probeert ervoor te zorgen dat de vaarwegen waarop deze verordening van toepassing is, in zowel economisch als recreatief opzicht hun functie blijven vervullen.

Niet alle wateren waarop recreatievaart plaatsvindt zijn opgenomen in de verordening. Hoofdlijn is dat de wateren van belang zijn voor de scheepvaart en minimaal onderdeel uitmaken van het recreatietoerwaartnet uit de Basisvisie Recreatie Toerwaartnet Nederland (BRTN). Een paar vaarwegen uit de BRTN zijn niet opgenomen in de verordening. De reden daarvoor is het beperkte gebruik van deze vaarwegen vaak het gevolg van een groot aantal hoogte- en dieptebeperkingen, die niet binnen een periode van 10 jaar opgeheven zullen zijn. Het betreft een gedeelte van de Oude Rijn aansluitend aan de Leidsche Rijn, de Leidsche Rijn en 't Gein. Daarnaast zijn wateren komen te vervallen, omdat deze geen onderdeel uitmaken van de BRTN en ook van zeer beperkte betekenis zijn voor de recreatietoervaart. Voorbeelden hiervan zijn de Montfoortse Vaart, de Jaap Bijzerwetering, de Linschoten en de kleinere vaarwegen richting de Loosdrechtse Plassen. Deze worden vooral door kleine motorboten en sloepen bevaren.

Specifieke wateren

Amstel

De Amstel ligt op het grondgebied van drie provincies, namelijk Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Om dit beheer goed te regelen zijn deze provincies een gemeenschappelijke regeling aangegaan, die op 1 januari 1993 inwerking is getreden. Op basis van deze Beheersregeling Amstel voert de provincie Noord-Holland het beheer over de (gehele) Amstel uit, dus ook over het Utrechtse deel. Wat de Amstel betreft zijn dus uitsluitend de regels van het provinciaal bestuur van Noord-Holland van kracht, zoals bedoeld in de overdracht van bevoegdheid in artikel 41, juncto artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 667). Dit betekent dat de Amstel niet onder het toepassingsbereik van de Utrechtse Scheepvaartwegenverordening valt en hierin dan ook niet is opgenomen. Volgens artikel 7 van de Beheersregeling Amstel kan de regeling alleen maar opgeheven of gewijzigd worden door de deelnemers aan de regeling. Dit betekent dat de drie provincies dezelfde besluiten moeten nemen bij opheffing of wijziging van de regeling. Mocht in de toekomst de regeling worden opgeheven, dan moet tegelijkertijd met het besluit tot opheffen van de Beheersregeling Amstel voor het Utrechtse deel, een besluit genomen worden waarbij de Amstel wordt opgenomen in de dan geldende Utrechts scheepvaartwegenverordening.

Vecht

Het beheer en onderhoud van de Vecht is in 1997 van het Rijk via de provincies overgedragen aan het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). De provincies Utrecht en Noord-Holland zijn formeel vaarwegbeheerder, maar het feitelijk beheer wordt uitgevoerd door AGV/Waternet. AGV had toen de overdracht plaatsvond geen specifieke regelgeving beschikbaar om de uitvoering van het vaarwegbeheer van de Vecht op een geschikte manier op zich te kunnen nemen. Er is toen in de huidige verordening een regeling opgenomen waardoor de uitvoering van het vaarwegbeheer op het Utrechtse gedeelte plaatsvindt op basis van de Scheepvaartwegenverordening provincie Utrecht 1992. Inmiddels heeft het waterschap beleid en regelgeving vastgesteld om de het beheer en onderhoud goed te kunnen uitvoeren. Regeling in deze Omgevingsverordening is daarom niet meer nodig.

Hoofdstuk 5 – Energie

Onderwerp	Omschrijving
Aanpassen toelichting artikelen 5.3 en 5.4	In de toelichting op artikel 5.3 en 5.4 is opgenomen dat: <ul style="list-style-type: none"> • artikel 5.3 betrekking heeft op (...) eigen behoefte; en • artikel 5.4 betrekking heeft op regionale behoefte.
Toelichting 5.12	Toelichting bij nieuw artikel 5.12

Toelichting op artikel 5.3 Instructieregel Kleine windturbine

Artikel 5.3 heeft betrekking op het opwekken van windenergie voor eigen behoefte. Windturbines met een ashoogte tot 20 meter zijn in het landelijk gebied op of in aansluiting op een bestaand bouwperceel mogelijk. Een windturbine met een ashoogte tot 30 meter is toegestaan als dat noodzakelijk is om te voldoen in eigen energiebehoefte van de bestaande bouwwerken. Dit moet onderbouwd worden. Daarbij wordt aangegeven op welke wijze de opgewekte energie zelf gebruikt gaat worden. Dit om de belasting door teruglevering aan het elektriciteitsnet zoveel mogelijk te beperken.

Toelichting op artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie

Artikel 5.4 heeft betrekking op het opwekken van windenergie voor regionale behoefte. Deze verordening bevat geen bepalingen voor windenergie binnen het stedelijk gebied. Dit artikel heeft betrekking op het landelijk gebied met uitzondering van de Natura 2000-gebieden en de ganzenrustgebieden.

De voorkeur gaat uit naar een combinatie van meerdere windturbines met een vermogen van 3 megawatt (MW) of meer. Van minder vermogende turbines vindt de provincie dat hun energieopbrengst niet genoeg oplevert in verhouding met de impact die turbines hebben op de omgeving. Een solitaire turbine is alleen mogelijk als onderbouwd kan worden dat meerder windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.

Bij het plaatsen van de windturbines moet rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten van de Utrechtse Landschappen (zie artikel 7.11). Het is ook duidelijk dat daarbij rekening moet worden gehouden met beperkingen vanuit andere beleidsterreinen, zoals: rijksbeleid met betrekking tot vrijwaringszones voor radar, etc. en milieubeheer, zoals geluidsnormen. Verder bevat afdeling 6.1 en afdeling 9.4 aanvullende voorwaarden voor specifieke gebieden. Uit oogpunt van leveringszekerheid en maatschappelijk belang acht de provincie het van belang plaatsing van windturbines te toetsen aan de berekeningen zoals opgenomen in het [Rekenvoorschrift Omgevingsbeleid Module IV](#) en in overleg te treden met de beheerder van hoogspanningsverbindingen.

Eerste lid, onder b: Wanneer de windturbines niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Toelichting op artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa landelijk gebied

Eerste lid: Voor het realiseren van nieuwe initiatieven voor bio-energie gaat de voorkeur uit naar aansluiting bij bestaande bebouwde agrarische percelen en bestaande legale (half)verhardingen op landgoederen. In sommige gevallen kan een betere landschappelijke inpassing een andere locatiekeuze rechtvaardigen. Het is belangrijk dat in zulke gevallen een zorgvuldige afweging wordt gemaakt die rekening houdt met onderdelen als verkeersaantrekkende werking, stankoverlast, afstand tot de afnemer (warmte, stoom, groen gas, eventueel groene stroom) en het landschap.

Er wordt een onderscheid gemaakt naar schaalgrootte. De omvang van de installaties blijkt uit de afweging tegen andere provinciale belangen, zoals gezonde leefomgeving (gezondheidsrisico's vanwege fijnstof), landschap, beschikbaarheid van biomassa op eigen bedrijf of van lokale herkomst, opslag en een mobiliteitsonderzoek. Bij kleinschalige bio-energie-installaties kan onderscheid gemaakt worden tussen vergisting en verbranding.

Met kleinschalige vergisting wordt voornamelijk boerderijvergisting van ruwe mest van het eigen bedrijf bedoeld maar het kan ook co-vergisting op kleine schaal zijn. Hiermee wordt bedoeld het vergisten van merendeels mest waaraan in beperkte mate bijvoorbeeld bermgras, maaisel, GFT of schoon slib wordt toegevoegd. Voor dergelijke installaties worden kansen gezien op en nabij agrarische bouwpercelen en op landgoederen.

Het op kleine schaal verbranden van bewerkte en relatief schone houtachtige biomassa (pellets, zaagsel) in het buitengebied is in principe mogelijk mits in aanvulling op de voorwaarden wordt voldaan aan minimale stofemissies.

5.3 (afdeling) Energietoets

Artikel 5.11 Toepassingsbereik energietoets

=

Toelichting op artikel 5.12 Instructieregel weging elektriciteits-infrastructuur

Gehele artikel: Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op het gehele provinciale grondgebied.

Eerste lid: Bij een omgevingsplan dat tot doel heeft nieuwe functies in de leefomgeving mogelijk te maken, moet in een vroeg stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) inzicht worden gegeven in het te verwachten systeem van energiebeheer. Hieronder valt in ieder geval: opwek, opslag, gebruik, transport, levering van elektriciteit of combinaties daarvan.

Tweede lid: Inzichtelijk moet worden gemaakt hoe de desbetreffende ontwikkeling (nieuwe functies) in de leefomgeving zich verhoudt tot het geheel aan (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied of gemeente en de omliggende gemeenten. Wanneer er sprake is van meerdere te verwachten ontwikkelingen in een gebied, gemeente of omliggende gemeenten kan er sprake zijn van een stapeling van effecten in het functioneren van de elektriciteits-infrastructuur of zich juist kansen voordoen om deze te versterken. Dit kan tevens een aangrijpingspunt vormen voor eventuele kostenverevening (het verdelen van de kosten van infrastructuraanpassingen over verschillende projecten).

Hoofdstuk 6 – Natuur

Onderwerp	Omschrijving
Toelichting Artikel 6.3 instructieregels NNN	Uitwerking aanpassing regel m.b.t. meerwaardebenadering in artikel 6.3 lid 1, onder b, n.a.v. SB Motie 30 Meerwaarde evalueren . Onderdeel: <ul style="list-style-type: none"> Een verduidelijking van de toelichting door daarin de te nemen stappen, waaronder de belangenafweging van de gemeente explicieter uit te schrijven en de verwijzingen (naar de wet en de andere provinciale regels en de op te stellen handreiking om de samenhang te duiden) op te nemen;
Toelichting Artikel 6.13 Instructieregel houtopstanden	Beleidswijziging vanwege Strategisch bosbeleid : <ul style="list-style-type: none"> formuleren instructieregel waardevolle houtopstanden met toelichting; begrip oude bosgroeiplaats: verfijnen definitie van oude bosgroeiplaatsen in de toelichting van de verordening; en opnemen kaart (werkingsgebied) oude bosgroeiplaatsen.
Paragraaf 6.2.3 Kleine landschapselementen	Kleine (tekstuele) wijzigingen om deze regel en toelichting te verduidelijken.
Afdeling 6.4 Flora en fauna activiteiten	Aan deze artikelen met toelichtingen zijn een aantal kleine aanvullingen noodzakelijk. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> toevoegen van periode van afschot; het toestaan van slag- en steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde ganzen van benoemde soorten; en bestrijdingsmiddelen bij veldmuis eruit (alleen inundatie mogelijk). Uitbreiden toelichting bij het verbod tot opzettelijke verstering van ganzen.
Toelichtingen hoofdstuk 6	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels. Teksten aangepast aan de gewijzigde regels.

Toelichting op artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland

Eerste lid: In dit artikel is, vanuit het oogmerk als omschreven in artikel 6.1 van de verordening, een instructieregel opgenomen waaraan gemeenten bij het opstellen van - de wijziging van - een omgevingsplan moeten voldoen. Deze instructieregel houdt in dat er in zo'n plan regels moeten worden opgenomen die erop gericht zijn de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang het natuurnetwerk Nederland beschermen, in stand te houden, te verbeteren en te ontwikkelen. Deze instructieregel geldt voor elk(e) - wijziging van een - omgevingsplan. Dit houdt in dat niet alleen bij gewenste nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen aan deze regel moet worden voldaan, maar ook bij het opnieuw in een plan/planwijziging opnemen van bestaande rechten en mogelijkheden. Van gemeenten wordt verwacht dat in dat laatste geval ten minste wordt bekeken of en waarom bestaande rechten en mogelijkheden gelet op deze instructieregel wel in de bestaande vorm kunnen worden gehandhaafd; iets wat overigens ook al op grond van de Omgevingswet en Awb (onder meer artikel 3:2, zorgvuldige voorbereiding en de andere algemene beginselen van behoorlijk bestuur) plaats moet vinden bij de voorbereiding van het besluit tot vaststelling van - de wijziging van - het plan. Met deze instructieregel wordt dit nog toegespitst op één van de onderdelen van de fysieke leefomgeving, namelijk natuur en meer specifiek het natuurnetwerk Nederland.

Bij de regels in deze paragraaf is als uitgangspunt genomen dat dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden. Het uitgangspunt heeft betrekking op het eindresultaat. Het geldt dus niet alleen voor de regels in een plan, maar ook voor de manier waarop bij een aantasting wordt gecompenseerd. Binnen het natuurnetwerk Nederland moeten de regels die aan de betreffende locaties worden toegekend zorgen voor bovengenoemde doelstelling.

Toelichting op artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

Eerste lid: In dit artikel is de instructieregel uit artikel 6.2 nader uitgewerkt voor de situatie dat het gemeentebestuur in een plan wil voorzien in nieuwe activiteiten in het natuurnetwerk Nederland en/of in een plan bestaande activiteiten in het natuurnetwerk Nederland wil wijzigen. Uitgangspunt in zo'n situatie is dat een omgevingsplan géén nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maakt als die activiteiten kunnen leiden tot nadelige gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden of vermindering van kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland. Het toestaan van dergelijke activiteiten gaat namelijk in tegen de eis om regels op te nemen die erop gericht zijn de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang het natuurnetwerk Nederland te beschermen, in stand te houden, te verbeteren en te ontwikkelen.

Tweede lid: Van het uitgangspunt in het eerste lid kan alleen worden afgeweken als sprake is van één van de in het tweede lid genoemde gevallen en is voldaan aan de genoemde voorwaarden.

Tweede lid, sub a: In sub a zijn drie gevallen genoemd waarin, bij voldoen aan de voorwaarden, kan worden afgeweken van het uitgangspunt in lid 1. Het gaat om:

- i. activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in verband met groot openbaar belang. Met groot openbaar belang worden grote maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen activiteiten waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering. Het alternatievenonderzoek is een

- breed onderzoek naar zowel alternatieve oplossingen voor de gewenste ontwikkeling als onderzoek naar alternatieve locaties onder valt. Door middel van een locatieonderzoek moet aangetoond worden op welke manier onderzoek is gedaan, hoe groot de ontwikkeling is, welke andere locaties zijn onderzocht, waarom deze geen reëel alternatief vormen, of en hoe is gezocht naar een zo klein mogelijk ruimtelijk beslag en een zo klein mogelijke aantasting van de natuurwaarden, of en hoe is gezocht naar een slimme terreininrichting en hoe de initiatiefnemer natuur en landschap voldoende mee ontwikkelt.
- ii. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering) /waarbij sprake is van een plan(wijziging) of combinatie van plannen (planwijzigingen) waarin een nieuwe ontwikkeling is opgenomen die gericht is op zowel een activiteit of wijziging van een bestaande activiteit die het natuurnetwerk Nederland aantast, wordt toegestaan maar ook een verbetering en/of uitbreiding van het natuurnetwerk Nederland is voorzien. Het gaat hierbij dus om een plan(wijziging) of combinatie van plannen (planwijzigingen) waarin zowel het natuurbelang als de belangen bij een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit aanleiding zijn om het plan/de planwijziging vast te stellen. Zie bijlage I bij de verordening voor de begripsbepaling van meerwaardebenadering.
Deze uitzondering is mogelijk als de aantasting door de toegestane activiteit niet enkel (kaal/door toepassing van de compensatieregels in paragraaf 6.1.3.) wordt gecompenseerd, maar in het met de locatie waarop de activiteit wordt toegestaan samenhangende gebied óók binnen tien jaar een meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland wordt gecreëerd.
Om te kunnen bepalen of in het betreffende gebied een meerwaarde wordt bereikt, wordt in de voorbereiding van het plan een visie op het NNN/de natuur opgesteld. Deze visie beschrijft in ieder geval de natuurkelpunten en -bedreigingen en de mogelijkheden/kansen voor het oplossen van deze natuurkelpunten en bedreigingen. Bij deze beschrijving en de gekozen oplossingen, wordt rekening gehouden met de beperking die de eis van tien jaar voor het bereiken van de meerwaarde, inhoudt voor de keuze in compenserende maatregelen. Hierin worden de abiotische vereisten en ontwikkelingstermijnen betrokken.
Beslaat deze visie een groter gebied dan het omgevingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het beschrijven van natuurkelpunten volgt al impliciet uit de regel. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, in de regel het samenhangend gebied genoemd, wordt vanuit de locatie van de aantasting bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen. Bij het bepalen van de samenhang worden in ieder geval de volgende criteria betrokken:
- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
  - gebieden die bepalend zijn voor de aanen geslotenheid en robuustheid van het NNN;
  - de aanwezigheid van bijzondere soorten;
  - de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).
- Om gemeentebesturen te ondersteunen bij de toepassing van de meerwaardebenadering bij het opstellen van - een wijziging van - het omgevingsplan wordt een handreiking opgesteld.
- iii. situaties waarbij in het plan een beperkte uitbreiding of wijziging van al binnen het NNN gelegen bestaande activiteiten wordt toegestaan. Het NNN mag worden aangetast een uitbreiding van bestaande activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten als:
- deze uitbreiding of wijziging op zich zelf ruimtelijk beperkt is (zowel in oppervlakte als in eventueel toegestane bebouwing/verharding en/of toegestaan gebruik, flexibiliteitsbepalingen meegerekend); en
  - als deze uitbreiding of wijziging nodig is voor de instandhouding van zogenoemde ingesloten functies; en
  - als de aantasting door de uitbreiding of wijziging wordt gecompenseerd op een locatie in de directe nabijheid van die aantasting. Dit gebeurt eerst op het terrein van de bestaande activiteit (ingesloten functie). Alleen als in het plan deugdelijk is onderbouwd dat compensatie op het terrein van de bestaande activiteit blijvend onmogelijk is, kan de compensatie buiten dat terrein, maar wel in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvinden. Zie daarvoor artikel 6.9, derde lid, en artikel 6.10, tweede lid, van deze verordening.

Tweede lid, sub b: In sub b staat dat de aantasting zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Dit kan door in het plan alleen een nieuwe activiteit of bestaande activiteit mogelijk te maken als en in een vorm waarin deze een zo klein mogelijke impact heeft op de bestaande en potentiële natuurwaarden. Om de impact zo klein mogelijk te maken, zullen bij het omgevingsplan meerdere keuzes moeten worden gemaakt én onderbouwd; er zal in het plan een locatie voor de activiteit moeten worden gekozen die het NNN zo min mogelijk aantast, waarbij in ieder geval de moeilijk vervangbare natuurtypen moeten worden ontzien. Ook zal het ruimtebeslag van de activiteit én wat daar als bebouwing en gebruik wordt toegestaan in het plan zo klein mogelijk moeten worden gehouden. Het gaat dus om de beperking van de in het plan toegestane maximale mogelijkheden, waarbij de flexibiliteitsbepalingen worden meegeteld.

Tweede lid, sub c: In sub c is opgenomen dat de aantasting van het NNN door de nieuwe activiteit of de wijziging van een bestaande activiteit tijdig moet worden gecompenseerd; in sub e is een hierop aansluitende voorwaarde opgenomen voor de regels in het omgevingsplan. Uitgangspunt is dat de compensatie zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd. In sub c is ook opgenomen dat op het moment van vaststelling van het plan voldoende moet zijn verzekerd dat de compenserende maatregelen worden genomen en de compensatie ook in stand zal blijven, zowel in omvang als kwaliteit. Bij de vaststelling van het omgevingsplan zal moeten worden onderbouwd dat aan deze voorwaarden kan worden voldaan. Uit deze onderbouwing moet blijken dat de benodigde omvang en kwaliteit van de compensatie echt op tijd kán worden gerealiseerd en na realisatie zal voldoen en blijven voldoen

als compensatie. Ook moet blijken dat voldoende zeker is met welke maatregelen dit gaat gebeuren en dat daarmee de benodigde compensatie kan worden behaald. In deze onderbouwing wordt ook aandacht besteed aan de verdere zekerstelling die plaatsvindt door de op grond van sub e op te nemen verplichting in de planregels. Hiermee is het namelijk mogelijk de tijdige realisatie en instandhouding af te dwingen. Een nadere zekerstelling dat verdere ontwikkeling en de instandhouding van de gerealiseerde compensatienatuur en het daarvoor noodzakelijke beheer ook echt plaatsvindt en wordt uitgevoerd, is ook een tussen de provincie en de initiatiefnemer van de nieuwe of gewijzigde activiteit af te sluiten privaatrechtelijke overeenkomst (natuurcompensatie-overeenkomst). In deze overeenkomst wordt in ieder geval het vereiste opgenomen dat er op de gronden waar nieuwe natuur is ontwikkeld met de compenserende maatregelen, een kwalitatieve verplichting wordt gevestigd ten gunste van de provincie. Een dergelijke verplichting verzekert de instandhouding en het beheer van de ontwikkelde natuur en voorkomt dat er geen acties worden uitgevoerd die de natuur in gevaar brengen of verstoren. Op die manier De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland (NNN), waar de gerealiseerde compensatienatuur deel van gaat uitmaken.

Ook het opnemen van ruimtelijke bescherming van (een) in het plangebied gelegen compensatielocatie(s) in – de wijziging van – het omgevingsplan zorgt voor een nadere verzekering dat de compensatie zal worden gerealiseerd en in stand zal worden gehouden.

Hierbij is van belang dat term compensatie wordt in deze verordening gebruikt voor alle situaties waarbij natuurwaarden moeten worden verhoogd of gecreëerd, als tegenwicht voor aangetaste of verloren natuur onafhankelijk of dit gebeurt op basis van de afwijking voor een groot openbaar belang, de meerwaardebenadering of een beperkte ontwikkeling. De aard van de compenserende maatregelen is immers in alle gevallen dezelfde, al zullen er verschillen zijn in schaal en locatie. Ook gaat de verplichting tot compensatie gaat over de volledige ontwikkelingsruimte die in het omgevingsplan of ander daarmee gelijk te stellen besluit wordt geboden (de maximale mogelijkheden). Dat in een concreet voorliggend bouwvoornemen wellicht niet van al deze ontwikkelingsruimte gebruik wordt gemaakt, verandert niets aan de verplichting om de geboden volledige ontwikkelingsruimte te compenseren.

De wijze waarop moet worden gecompenseerd, is nader vastgelegd in paragraaf 6.1.3. van deze verordening.

Tweede lid, sub d: In sub d is bepaald dat moet worden gemotiveerd dat en waarom aan de voorwaarden genoemd in dit artikellid wordt voldaan. In deze motivering wordt in ieder geval onderbouwd waarom van de afwijking van het eerste lid nodig is, onder welk geval de activiteit valt en hoe aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan, waarbij ook de toelichtingen op het eerste lid en de in het tweede lid opgenomen voorwaarden worden betrokken.

Tweede lid, sub e: In sub e is bepaald dat in de regels van het omgevingsplan een voorwaardelijke verplichting voor de initiatiefnemer van de nieuwe activiteit of gewijzigde bestaande activiteit moet worden opgenomen om te verzekeren dat de aantasting door die activiteit tijdig wordt gerealiseerd en blijvend in stand wordt gehouden. Er wordt daarbij uitgegaan van het uitgangspunt, al onder c. is vermeld, dat de compensatie zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd. Voor ingesloten ontwikkelingen zoals bedoeld in sub a, onderdeel 3, betekent dat dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen in ieder geval klaar moet zijn voorafgaand aan, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit. Als er sprake is van groot openbaar belang, zoals bedoeld in sub a, onderdeel 1, is de compensatieopgave naar verwachting veelomvattender. Ook in dat geval geldt dat de volledige realisatie van de compensatie zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden, waarbij afhankelijk van de omstandigheden van het geval en aard en omvang van de benodigde compensatie volledige realisatie in ieder geval binnen drie jaar moet zijn afgerond. Voor de meerwaardebenadering zoals bedoeld in sub a, onderdeel 2, is het uitgangspunt dat de meerwaarde binnen 10 jaar moet worden bereikt. Gezien de ontwikkelingstermijn van de natuur zal dit in de meeste gevallen betekenen dat de compenserende maatregelen al voorafgaand aan of in ieder geval gelijktijdig met de ontwikkeling zullen moeten worden gerealiseerd om binnen de termijn van tien jaar ook een meerwaarde voor het NNN te kunnen bereiken.

Derde lid: Het kan zijn dat terreinverhardingen of bouwactiviteiten nodig zijn op **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland**. Dit lid maakt dat mogelijk. Daar is wel de voorwaarde aan verbonden dat verzekerd moet zijn dat compensatie op tijd plaats vindt. Dit moet in de motivering bij het plan worden onderbouwd.

Vierde lid: In dit lid is bepaald dat bepaalde plekken gelegen in het NNN niet tot de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland worden gerekend; het gaat dan om bestaande legale bebouwing en de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing, en bestaande legale halfverhardingen of verhardingen. Het gaat hierbij om de bebouwing en om de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing. Met deze strook wordt bedoeld op een strook de grond van beperkte diepte die evenwijdig en direct aansluitend aan de bestaande legale bebouwing ligt. Deze kan bijvoorbeeld bestaan uit een terras of groenstrook langs/tegen de bebouwing. Bij de bestaande (half) verharding worden ook de eventueel aanwezige en daarbij behorende bermen gerekend.

Als het plan op deze plekken een nieuwe activiteit of de wijziging van een bestaande activiteit toestaat, wordt dit niet als oppervlakteverlies voor het NNN gezien. Eis is wel dat de bebouwing mét direct aangrenzende strook, (half)verharding feitelijk bestaat op het moment van vaststelling van het plan én dat deze legaal is, zowel planologisch legaal als vergund. Als bijvoorbeeld bebouwing niet meer bestaat bij de vaststelling van het plan, deze eerder niet planologisch was toegestaan óf deze illegaal is op dat tijdstip, is deze uitzondering niet van toepassing en maakt de plak van de - voormalige - bebouwing wel deel uit van de oppervlakte van het NNN.

Er zijn ook – delen van - locaties die in ieder geval niet kunnen worden aangeduid als behorende tot de direct aan de bebouwing grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing. Het gaat hierbij om: natuur met een natuurtype, grasland zonder specifieke natuurwaarden (zoals grotere tuinen en gazons), bos, struiken (zonder specifieke waarden (zoals plantsoenen)) en water. Deze worden in ieder geval niet

tot de in dit lid genoemde uitzonderingsgevallen gerekend en maken dus deel uit van de oppervlakte van het NNN.

Vijfde lid: Dit artikellid heeft betrekking op locaties in het NNN die ook als oude bosgroeiplaats zijn aangewezen. Voor die locaties geldt de speciale regeling zoals die is opgenomen in artikel 6.13 van de verordening.

Eerste lid: Het uitgangspunt is dat een omgevingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt of bestaande activiteiten wijzigt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Indien er sprake is van aantasting dan zijn er drie uitzonderingen op grond waarvan deze activiteiten, onder de genoemde voorwaarden kunnen worden toegestaan. Het gaat om:

a. activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in verband met groot openbaar belang. Met groot openbaar belang worden maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen activiteiten waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering. Het alternatievenonderzoek is een breed onderzoek naar zowel alternatieve oplossingen voor de gewenste ontwikkeling als onderzoek naar alternatieve locaties onder valt. Door middel van een locatieonderzoek moet aangetoond worden op welke manier onderzoek is gedaan, hoe groot de ontwikkeling is, welke andere locaties zijn onderzocht, waarom deze geen reëel alternatief vormen, of en hoe is gezocht naar een zo klein mogelijk ruimtelijk beslag en een zo klein mogelijke aantasting van de natuurwaarden, of en hoe is gezocht naar een slimme terreininrichting en hoe de initiatiefnemer natuur en landschap voldoende mee ontwikkelt.

2. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering). Deze uitzondering is mogelijk als er op gebiedsniveau binnen tien jaar een meerwaarde voor het NNN kan worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dit betekent voor compensatie van natuurtypen dat er sprake is van een plus bovenop de in [bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen](#) genoemde toeslagen. Deze plus kan een versterking van samenhang en kwaliteit zijn. Onder compensatie wordt verstaan zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen. Om op gebiedsniveau een meerwaarde te kunnen bepalen, wordt een visie op het NNN/natuur opgesteld. Deze visie beschrijft in ieder geval de natuurknelpunten en bedreigingen en de mogelijkheden/kansen voor het oplossen van deze natuurknelpunten en bedreigingen. Beslaat deze visie een groter gebied dan het omgevingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het beschrijven van natuurknelpunten volgt al impliciet uit de regel. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, wordt vanuit de locatie van de aantasting bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen. Bij de samenhang worden in ieder geval de volgende criteria betrokken:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
- gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van het NNN;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

3. situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten. Het NNN mag worden aangetast door ruimtelijk beperkte uitbreiding van bestaande activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten ten behoeve van de instandhouding van ingesloten functies, als deze aantasting op dezelfde locatie wordt gecompenseerd (zie artikel-Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 3). Indien dit echter niet mogelijk is volstaat het dat de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvindt. Dit zal dan wel deugdelijk moeten worden onderbouwd. Of een uitbreiding of toevoeging als beperkt wordt gezien is afhankelijk van de situatie. Op grond van artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 2 moet de compensatie vooraf, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit gerealiseerd zijn.

Tweede lid: In dit lid is bepaald dat bestaande legale bebouwing en verhardingen niet tot de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland worden gerekend. Het gaat hierbij om de bebouwing en om de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing. Met deze strook wordt bedoeld op een strook de grond van beperkte diepte die evenwijdig en direct aansluitend aan de bestaande legale bebouwing ligt. Deze kan bijvoorbeeld bestaan uit een terras of groenstrook langs/tegen de bebouwing. Bij de bestaande (half) verharding worden ook de eventueel aanwezige en daarbij behorende bermen gerekend. Er zijn ook terreinen die in ieder geval niet onder deze uitzondering vallen en dus wel tot de oppervlakte NNN behoren. Het gaat hierbij om: natuur met natuurtype, grasland zonder specifieke natuurwaarden (zoals grotere tuinen en gazons), bos, struiken (zonder specifieke waarden (zoals plantsoenen)) en water worden in ieder geval niet tot de in dit lid genoemde uitzonderingsgevallen gerekend.

Derde lid: Op basis van dit lid geldt dat voor de uitzonderingen genoemd in lid 1 de aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt. Het beperken van deze aantasting betekent een zo klein mogelijke impact op de bestaande en potentiële natuurwaarden met een zo beperkt mogelijk ruimtebeslag waarbij moeilijk vervangbare natuurtypen zoveel mogelijk worden ontzien. De verplichting tot compensatie gaat over de volledige ontwikkelingsruimte die in het omgevingsplan of andere ruimtelijke besluit mogelijk wordt gemaakt en is onafhankelijk van concreet voorliggende bouwvoornemens.

De term compensatie wordt in deze verordening gebruikt voor alle situaties waarbij natuurwaarden moeten worden verhoogd of gecreëerd, als tegenwicht voor aangetaste of verloren natuur (lid 1, onder a, b en c.). De aard van de compenserende maatregelen is immers in alle gevallen dezelfde, al zullen er verschillen zijn in schaal en locatie.

Vierde lid: Het kan zijn dat terreinverhardingen of bouwactiviteiten nodig zijn op **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland**. Dit lid maakt dat mogelijk. Daar is wel de voorwaarde aan verbonden dat verzekerd moet zijn dat compensatie op tijd plaats vindt.

Toelichting op artikel 6.5 a Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

Eerste lid: De realisatie van de compensatienatuur of de nieuwe natuur, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer daarvan moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.

Tweede lid: De realisatie van de compensatie, als bedoeld in artikel 6.5 en de realisatie van nieuwe natuur in samenhang met verstedelijking zoals bedoeld in artikel Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking, moet uiterlijk binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan zijn voltooid. Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het omgevingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Maar hiermee kan niet, of maar in beperkte mate de verdere ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de gerealiseerde natuur worden afgedwongen. Daarom moeten deze zaken (de realisatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatienatuur dan wel de nieuwe natuur) bij de vaststelling van het omgevingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland, waar de gerealiseerde natuur deel van uit gaat maken.

In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Hierin moet worden vastgelegd dat de gronden niet voor andere doeleinden gebruikt worden dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur. Ook moet daarin worden vastgelegd dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren.

Derde lid: Voor zonnevelden, ook een vorm van verstedelijking, geldt een afwijkende regeling. Allereerst wordt de nieuwe natuur niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan uitgevoerd, maar binnen een jaar na het verwijderen van de zonnevelden en uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnevelden. De zonnevelden moeten na 25 jaar verwijderd zijn. Daarnaast geldt de voorwaardelijke verplichting van het derde lid, onder b, niet voor zonnevelden. Daarin wordt bepaald dat de verstedelijking pas kan plaatsvinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid.

Toelichting op artikel 6.10 Eerste lid: De tijdige compensatie zoals in 6.3 lid 3 is opgenomen is in dit artikel nader uitgewerkt. Het gehanteerde uitgangspunt is dat de compensatie zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd. Voor ingesloten ontwikkelingen zoals bedoeld in artikel 6.3 Instructieregel **geen aantasting natuurnetwerk Nederland**, lid 1, onder c, betekent dat dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen in ieder geval klaar moet zijn voorafgaand aan, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit. Als er sprake is van groot openbaar belang zoals bedoeld in artikel 6.3 Instructieregel **geen aantasting natuurnetwerk Nederland**, lid 1, onder a, is de compensatieopgave naar verwachting veelomvattender. Ook in dat geval geldt dat de volledige realisatie van de compensatie zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden, waarbij afhankelijk van de omstandigheden van het geval en aard en omvang van de benodigde compensatie volledige realisatie in ieder geval binnen drie jaar moet zijn afgerond. Voor de meerwaardebenadering zoals bedoeld in artikel 6.3 lid 1 onder b is het uitgangspunt dat de meerwaarde binnen 10 jaar moet kunnen worden bereikt. Gezien de ontwikkelingstermijn van natuur zal dit in de meeste gevallen betekenen dat de compensatie voorafgaand aan de ontwikkeling moet worden ingezet.

Tweede lid: De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatie moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het omgevingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Om verder te kunnen verzekeren en afdwingen dat de verdere ontwikkeling en de instandhouding van de gerealiseerde compensatienatuur en het daarvoor noodzakelijke beheer ook echt plaatsvindt en wordt uitgevoerd, is een nadere zekerstelling nodig. Daarom moeten deze zaken bij de vaststelling van het omgevingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Dit houdt in dat de gronden niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur, en dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland (NNN), waar de gerealiseerde compensatienatuur deel van gaat uitmaken. Verder moet de ruimtelijke bescherming van de compensatielocatie worden geregeld binnen het omgevingsplan.

[Gereserveerd]

Toelichting op artikel 6.12

[Gereserveerd]

Toelichting op artikel 6.13 Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden – oude bosgroeiplaatsen

Dit artikel is gereserveerd voor een instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden. Deze instructieregel zal worden geformuleerd op basis van de in voorbereiding zijnde Bossenstrategie Deze instructieregel is

opgenomen ter uitvoering van het provinciaal beleid over bossen/houtopstanden dat is neergelegd in het [Strategisch bosbeleid](#) (vastgesteld op 11 mei 2022). In dit beleid is vermeld dat aan bepaalde waardevolle houtopstanden extra bescherming moet worden geboden. Het gaat dan om oud bos: de "oude bosgroeiplaatsen". In bijlage I Begrippen is opgenomen wat er in deze verordening onder een oude bosgroeiplaats wordt verstaan. Oude bosgroeiplaatsen zijn zeldzaam en waardevol door de daar aanwezige boven- en ondergrondse bosgebonden biodiversiteit; deze is onvervangbaar door de lange ontwikkelingstijd. In opdracht van de Provincie Utrecht is er in 2021 door Wageningen Environmental Research (WENR) onderzoek gedaan naar de oude bosgroeiplaatsen in de provincie Utrecht. Resultaten van dit onderzoek, onder andere een geactualiseerde kaart en criteria voor de ecologische beoordeling, zijn neergelegd in een het rapport "Oude bosgroeiplaatsen in de provincie Utrecht", van Bijsma en Koop, uit 2022, dat ten grondslag is gelegd aan het [Strategisch bosbeleid](#). Deze instructieregel vraagt van gemeenteraden bij de voorbereiding van het plan dat betrekking heeft op een oude bosgroeiplaats-locatie, deze oude bosgroeiplaats en de daar aanwezige waarden nader te onderzoeken en in beeld te brengen, en aan de hand van dit onderzoek deugdelijk gemotiveerd een planregeling vast te stellen die strekt tot bescherming en instandhouding van die bosgroeiplaats. Bij dit onderzoek, het opstellen van een planregeling met betrekking tot de oude bosgroeiplaats-locaties en de motivering daarvan, wordt uitgegaan van het provinciaal beleid uit het SB en het daaraan ten grondslag liggende onderzoek van de WENR. Daarin is onder meer het kaartmateriaal beschreven op grond waarvan de aanwezigheid van de oude bosgroeiplaats sinds het verleden is vastgesteld. Van gemeenten wordt gevraagd nog een check te doen op dit kaartmateriaal voor de in hun plan betrokken specifieke oude bosgroeiplaats-locatie(s) om de leeftijd en langdurige aanwezigheid van de bosgroeiplaats te bevestigen. Ook zijn in het provinciaal beleid uit het SB en het daaraan ten grondslag liggende onderzoek van de WENR, de criteria voor een ecologische beoordeling opgenomen en zijn de te beschermen waarden die (kunnen) voorkomen op een oude bosgroeiplaats-locatie beschreven. Deze gelden als basis voor het gevraagde nadere (veld)onderzoek en regeling in het omgevingsplan ter bescherming van de in dat plangebied gelegen specifieke oude bosgroeiplaats-locatie(s). Bij het voorbereiden en opstellen van zo'n plan, kan de handreiking die is opgesteld voor de toepassing van deze instructieregel worden gebruikt. Daarin wordt onder meer aandacht besteed aan het uit te voeren onderzoek in de voorbereiding van het plan, aan de waarden uit het onderzoek van WENR en de daarvoor benodigde bescherming en aan de wijze waarop in een passende planregeling kan worden voorzien. Daarbij wordt bij het vaststellen van een plan dat betrekking heeft op een locatie met een oude bosgroeiplaats, voor zover van belang, ook acht geslagen op de regels over activiteiten betreffende houtopstanden, zoals opgenomen in artikel 6.14 en verder in deze verordening, en worden deze in de motivering van het plan betrokken. Deze regels, die zien op het vellen van een houtopstand, en de bijbehorende provinciale beleidsregels zijn namelijk van toepassing als een initiatiefnemer tot het vellen van - een deel van een - houtopstand wil over gaan en daarvoor toestemming van gedeputeerde staten wil krijgen.

Toelichting op artikel 6.14 Toepassingsbereik houtopstanden

De kaart houtopstanden is een indicatieve kaart aangezien de begrenzing van de bebouwde kom houtopstanden wordt bepaald door gemeenten. Deze begrenzing moet dus altijd worden gecontroleerd bij de desbetreffende gemeente.

Toelichting op paragraaf 6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden

Niet alle houtopstanden mogen zomaar geveld worden. Met "vellen" worden alle activiteiten bedoeld die een boom of andere houtopstand ontsieren, ernstig beschadigen of tot de dood van de houtopstand kunnen leiden. Dit omvat kappen, rooien of verplanten en ook het kandelabereren of snoeien van meer dan 20% van de kroon of het wortelstelsel. Met de term "houtopstand" worden, zo volgt ook uit de definitie in de rijksregels, alle houtachtige gewassen bedoeld. Dit betekent dat niet alleen bomen, maar ook houtopstanden zoals struiken, hagen, hakhout of boomvormers door de regels beschermd kunnen zijn.

Een speciale categorie houtopstanden zijn de oude bosgroeiplaatsen. Het beleid van de provincie voor, onder meer, de oude bosgroeiplaatsen is neergelegd in het [Strategisch bosbeleid](#) vastgesteld op 11 mei 2022). In de Beleidsregels Natuur en Landschap is onder andere opgenomen dat er op oude bosgroeiplaatsen geen ontheffing wordt verleend voor compensatie op andere grond. Dit betekent dat er in beginsel in een oude bosgroeiplaats geen andere ontwikkelingen mogelijk zijn. In deze verordening is voor oude bosgroeiplaatsen in artikel 6.13 van deze verordening ook een instructieregel voor – wijzigingen van - plannen opgenomen. Ook bevat deze verordening een begripsbepaling en een kaart waarop de oude bosgroeiplaatsen zijn weergegeven. De begripsbepaling komt er op neer dat oude bosgroeiplaatsen boslocaties zijn die sinds het midden van de negentiende eeuw als bos op de historische kaarten staan aangegeven en die tot op heden onafgebroken een boslocatie zijn gebleven. Sommige locaties die op kaart als oude bosgroeiplaats zijn aangegeven, voldoen niet aan deze definitie. Indien dit overtuigend aangetoond kan worden, is de bescherming niet van toepassing. Er wordt gewerkt aan een Bossenstrategie waarin de waardevolle houtopstanden nader worden gezien. De kaart wordt verbeterd, zodat alleen locaties die voldoen aan de definitie voor oude bosgroeiplaats hierop komen te staan. Voor wat betreft de activiteit vellen, zijn de Beleidsregels Natuur en Landschap van belang. Daar is onder andere opgenomen dat er op oude bosgroeiplaatsen geen ontheffing wordt verleend voor compensatie op andere grond. Dit betekent dat er in beginsel in een oude bosgroeiplaats geen andere ontwikkelingen mogelijk zijn. Voor het kappen van een grotere houtopstand buiten de bebouwde kom, geldt vanuit de landelijke regelgeving vaak een meldplicht. Ook is het vanuit het Rijk verplicht om een geveld houtopstand binnen drie jaar te herplanten op dezelfde grond. De provincie kan vrijstelling verlenen van de meldplicht en herplantingsplicht. Deze paragraaf bevat voorwaarden en vrijstellingen onder voorwaarden. Dit onderwerp is onder meer nader uitgewerkt in de [Beleidsregels natuur en landschap](#).

Toelichting op artikel 6.15 Vrijstelling meldplicht vellen houtopstanden

Voor het maken van verjongingsgaten voor duurzaam bosbeheer, natuurherstel en geregistreerde tijdelijk natuur geldt, onder bepaalde voorwaarden, een uitzondering op de meldingsplicht voor het vellen van houtopstanden. Die voorwaarden worden in dit artikel toegelicht. Kleinschalige verjonging door het maken van verjongingsgaten kan worden gezien als een verzorgingsmaatregel die de blijvende houtopstand kan bevorderen. Hiervan is sprake als de kwaliteit van de bestaande houtopstand gering is en door verjonging van kleine delen van de houtopstand gezorgd kan worden voor een verbetering van die kwaliteit. Met het maken van verjongingsgaten kan het bosklimaat worden behouden. Dit is zowel ecologisch als vanuit productie van belang. Ook biedt het ruimte om in gesloten bossen tijdelijk open ruimten te krijgen. Daarmee wordt de biodiversiteit bevorderd. Onder (bos)perceel (onder a, sub i) wordt verstaan een bosvak dat omringd wordt door paden (maar geen dunningspaden), wegen of waterlopen. Als er een duidelijke ruimtelijke begrenzing bestaat door bijvoorbeeld zichtlijnen, kan dit ook deel zijn van de omringing van een bosvak. Onder duurzaam bosbeheer, zoals bedoeld onder a, sub iv, valt bijvoorbeeld niet het uitdunnen van bos om begrazing met vee mogelijk te maken, of om gronden ook agrarisch te kunnen gaan gebruiken. Voor natuurherstel en geregistreerde tijdelijke natuur geldt geen meldingsplicht en ook geen verplichting om te herbeplanten. Ook in de wet zijn uitzonderingen opgenomen op de meldingsplicht en op de verplichting tot herbeplanting. Dit gaat onder meer over:

- instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen in het kader van de [Habitatrichtlijn](#) of [Vogelrichtlijn](#);
- herstelmaatregelen die nodig zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden;
- de aanleg en onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurterreinen, zoals bedoeld in onderdeel b, sub i, hebben alleen betrekking op natuurterreinen met de hoofdfunctie natuur.

Toelichting op artikel 6.16 Specifieke gegevens melding vellen houtopstand

Het vellen van een houtopstand moet gemeld worden bij Gedeputeerde Staten. Dit moet gelet op artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten minste vier weken, maar niet eerder dan een jaar voor het begin van de velling gebeuren. In dit artikel staat welke gegevens de melding ten minste moet bevatten.

Toelichting op artikel 6.18 Specifieke eisen aan herbeplanting op andere grond

Eerste en tweede lid: Op basis van artikel 11.129, 119, tweede lid in samenhang gelezen met artikel 11.130, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen gedeputeerde staten vrijstelling verlenen voor met een maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere grond dan waarop de velling plaatsvond toestaan.

Daarvoor moet wel worden voldaan aan eisen gesteld in deze verordening. Deze eisen zijn in dit artikel opgenomen. Naast de eisen die gelden voor herbeplanting op dezelfde grond, gelden er aanvullende eisen voor de herbeplanting op andere grond. Zo moet de ze op basis van lid 4 aanvraag voor dit maatwerkvoorschrift uiterlijk zes maanden na het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand ingediend worden. Bij het stellen van deze termijn is er rekening mee gehouden dat initiatiefnemer kan voldoen aan eis uit het Besluit activiteiten leefomgeving, dat de herbeplanting binnen drie jaar na het vellen moet zijn uitgevoerd. Mede gelet op deze eis uit het Besluit activiteiten leefomgeving, zal aan aanvragen om een dergelijk maatwerkvoorschrift die buiten de genoemde termijn worden gedaan, niet tegemoet worden gekomen. Ook geldt als aanvullende eis dat herbeplanting, op basis van het tweede lid, moet passen binnen bestaand natuur-, bos- en landschapsbeleid van de provincie en de betrokken gemeente.

Tweede Derde lid: De herbeplanting op andere grond vindt op basis van dit lid bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht, in de directe nabijheid van de velling. Is dit niet mogelijk? Dan kan herbeplanting op een andere plek in de provincie Utrecht plaatsvinden. In uitzonderingsgevallen mag dat ook in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie, als hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden teruggebracht. Vanuit het draagvlak voor een velling kan het gewenst zijn dat, als realisatie niet in de directe nabijheid in de provincie Utrecht kan plaatsvinden, dat deze dan plaatsvindt in de directe nabijheid in een aangrenzende provincie. Ook wanneer de velling deel uitmaakt van een provinciegrensoverschrijdend project, of bijvoorbeeld plaatsvindt op een landgoed dat voor een deel in de provincie Utrecht ligt en voor een deel in een aangrenzende provincie en de herbeplanting op datzelfde landgoed plaats kan vinden, is het voor de hand liggend de provinciegrens niet als harde grens te hanteren.

Derde Vierde lid: Bij het vellen van houtopstanden gaan natuur-, bos- en landschapswaarden verloren. Hoe langer de houtopstanden aanwezig zijn geweest, hoe langer het in het algemeen duurt voordat dezelfde waarden weer kunnen worden bereikt. Dit kan soms tientallen tot honderden jaren duren. Om dit 'tijdelijke' verlies aan waarden te compenseren, geldt op basis van dit lid een oppervlaktetoeslag bij herbeplanting op andere grond.

Toelichting op artikel 6.42 Beoordelingsregel omgevingsvergunning afschot paarvormende ganzen

Vanaf 1 februari zijn er, naast de trekkende ganzen, ook al broedparen aanwezig. Voor een effectieve bestrijding en om uitvoering te kunnen geven aan gemaakte afspraken, kunnen gedeputeerde staten een vergunning verlenen voor het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen. Dit kan alleen in de periode van 1 februari tot 1 maart voor een effectieve bestrijding en om uitvoering te kunnen geven aan gemaakte afspraken, kunnen Gedeputeerde Staten een vergunning verlenen voor het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen.

Op grond van artikel 5.29a, gelezen in samenhang met 5.18 en 5.1, van de Omgevingswet kunnen beoordelingsregels gesteld worden voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit, zoals het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen. In dit artikel is een dergelijke beoordelingsregel neergelegd. Door deze regel kan een omgevingsvergunning voor de het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen alleen worden verleend voor afschot dat plaatsvindt binnen de in het artikel genoemde periodes. De periodes zijn afgestemd op de twee ganzensoorten en de periode waarin zij

paren gaan vormen. Ook is bij het kiezen van de begin en einddata van de periodes rekening gehouden met de afwezigheid van trekvogels (winterganzen) en weidevogels om deze zoveel mogelijk te beschermen.

6.4.2 (paragraaf) Vrijstelling vergunningvergunningsplichtige flora- en fauna activiteiten

6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzensoorten in verband met asbestsanering

Toelichting op artikel 6.43 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen

Bij schadebestrijding door de grondgebruiker gaat het om maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen dieren die schade aan zijn eigendommen veroorzaken. De vrijstelling geldt voor het verjagen van drie soorten ganzen: de brandgans, kolgans en grauwe gans. Dit zijn soorten die in de hele provincie schade veroorzaken en die niet in hun voortbestaan (dreigen te) worden bedreigd.

Sub a: Om van de vrijstelling gebruik te maken, moet de schade zich voordoen op de gronden of opstallen van de gebruiker, of in het omringende gebied. Met het omringende gebied wordt de grond bedoeld binnen de grenzen van het werkgebied van de wildbeheereenheid waarin de gronden van de grondgebruiker liggen. In voorkomend geval omvat dit ook de grens van het werkgebied van een andere wildbeheereenheid die direct grenst aan de gronden van de grondgebruiker.

Toelichting op artikel 6.43 Vrijstelling soorten in verband met asbestsanering

Op grond van de wet is het verboden om zonder vergunning een activiteit te verrichten die mogelijk gevolgen heeft voor van nature in het wild levende dieren of planten (een flora- en fauna-activiteit) en die als vergunningplichtig geval is aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Een voorbeeld van een dergelijke activiteit is het beschadigen of vernielen van een nest van vogels als de kerkuil.

In de omgevingsverordening kunnen, op grond van de artikelen 11.42 en 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving, gevallen en soorten aangewezen worden waarbij een flora- en fauna-activiteit zonder omgevingsvergunning kan worden verricht. Dit kan alleen als is voldaan aan de eisen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor vogelsoorten zijn die eisen opgenomen in artikel 8.74j, eerste lid, van dit besluit, en voor andere in het wild levende diersoorten, als de steenmarter en boommarter, zijn die eisen opgenomen in artikel 8.74l, eerste lid, onder a, b en c, van dat besluit. Deze eisen houden kortgezegd in dat de activiteit nodig moet zijn voor bijvoorbeeld de volksgezondheid, er geen andere bevredigende oplossing is dan het verrichten van de activiteit en de staat van instandhouding van de diersoort niet verslechtert door de activiteit. De activiteit die met deze regel als vergunningvrij wordt aangewezen, is het vervangen van asbesthoudende dakplaten door asbestvrije dakplaten op bouwwerken in het landelijk gebied die geen woningen zijn, zoals schuren en stallen op een erf. In het landelijk gebied komt het nog regelmatig voor dat dit soort bouwwerken van een asbesthoudend dak zijn voorzien. Het vervangen van deze dakplaten is onder meer nodig vanuit het belang van de volksgezondheid; vrijkomende asbest is immers gevaarlijk voor de gezondheid van de mens. Het duurzaam voorkomen van deze gevaren kan alleen worden bereikt door asbest uit de leefomgeving te verwijderen. Het rijksbeleid voor volksgezondheid is gericht op asbestsanering en bestaande initiatieven om asbestsanering met het oog op dit belang te versnellen. Dat wordt ondersteund in deze verordening door een drempel voor het vervangen van deze asbesthoudende dakplaten weg te halen en deze activiteit vergunningvrij te maken. Bij het verwijderen van de asbesthoudende dakplaten kan het voorkomen dat er bijvoorbeeld een nest van een huismus moet worden weggehaald. Econsultancy heeft onderzocht of er effecten zijn, en zo ja welke effecten, op de soorten huismus, kerkuil, steenuil, steenmarter en boommarter onder welke voorwaarden zeker is dat deze activiteit de staat van instandhouding van deze soorten niet verslechtert. Uit het rapport van Econsultancy, "Rapportage onderbouwing vrijstellingsregeling asbestdaksaneringen, provincie Utrecht" van 11 mei 2023 (zie [website provincie Utrecht](#)), blijkt dat onder bepaalde voorwaarden de staat van instandhouding van deze soorten niet wordt aangetast. Te denken is aan de periode waarin de activiteit mag worden verricht en de voorwaarde dat vervangende en vergelijkbare nestmogelijkheden worden geboden. Ook is te denken aan voorwaarden die, mede vanuit de - specifieke - zorgplicht, de voorbereiding van de activiteit betreffen, zoals het laten doen van een inventarisatie door een deskundige en het werken volgens een methodiek met preventiecheck. In die methodiek wordt in het traject voor de asbestinventarisatie ook een inventarisatie naar de aanwezige soorten wordt uitgevoerd. De deskundige inventarisatie asbest heeft een aanvullende opleiding gehad om ook als deskundige voor soorten deze inventarisatie uit te kunnen voeren.

Sub b: De voorwaarden zijn opgenomen in de bijlage XX bij deze regel. Degene die de asbesthoudende dakplaten op zijn bouwwerk wil laten vervangen moet dus aan alle in het artikel én de bijlage genoemde voorwaarden voldoen om de activiteit met betrekking tot de genoemde soorten vergunningvrij te kunnen verrichten.

De in dit artikel opgenomen vrijstelling van de vergunningplicht geldt alleen voor de in het artikel genoemde soorten: huismus, kerkuil, steenuil en steenmarter. Wanneer moet er wel een omgevingsvergunning voorafgaand aan de flora- en fauna-activiteit aangevraagd worden? Dat is het geval als verwacht kan worden, of uit een preventiecheck voorafgaand aan de activiteit blijkt, dat andere beschermde soorten, zoals vleermuizen of andere vogels) voorkomen en deze beschermde soorten mogelijk gevolgen kunnen ondervinden van het vervangen van de asbesthoudende dakplaten.

6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen

Toelichting op artikel 6.44 Specifieke eis verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot

De regels in dit artikel gelden als aanvulling op de criteria in artikelen 11.44 en 11.52 Besluit activiteiten leefomgeving. Dit betekent dat de grauwe gans, kolgans en brandgans alleen mogen worden verjaagd om

belangrijke schade te voorkomen aan kwetsbare gewassen. De grondgebruiker moet deze schade kunnen aantonen. De regels hebben geen betrekking op ganzenrustgebieden.

Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot

Op grond van de artikelen 11.42 en 11.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan een flora en fauna-activiteit in een Omgevingsverordening worden aangewezen als vergunningvrij geval; in deze verordening ook wel vrijstelling genoemd. Met dit artikel wordt dat gedaan voor een specifieke categorie van schadebestrijding door de grondgebruiker. Bij schadebestrijding door de grondgebruiker gaat het om maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen dieren die belangrijke schade aan kwetsbare gewassen veroorzaken. De vrijstelling van de vergunningplicht geldt voor het verjagen met ondersteunend afschot van drie soorten ganzen: de brandgans, kolgans en grauwe gans. Dit zijn soorten die in de hele provincie schade veroorzaken en die niet in hun voortbestaan (dreigen te) worden bedreigd. De grondgebruiker moet deze schade kunnen aantonen. De regels hebben geen betrekking op ganzenrustgebieden.

Eerste en tweede lid: Met deze leden houdt de provincie zich aan de afspraken die zijn gemaakt bij de Utrechtse invulling van het landelijke ganzenakkoord (Projectteam Ganzenbeheer Utrecht). Er mag alleen worden verjaagd met ondersteunend afschot (doden van dieren ter verjaging) als sprake is van een kwetsbaar gewas. Kwetsbare gewassen zijn oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en jong grasland (grasland dat na 1 augustus van het jaar voorafgaand aan de winterperiode is ingezaaid of doorgezaaid). Zijn de gewassen geoogst? Dan is verjaging met ondersteunend afschot dus niet meer toegestaan. Overjarig grasland (grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid voor 1 augustus voorafgaand aan de betreffende winterperiode) wordt niet gezien als kwetsbaar gewas. Hetzelfde geldt voor percelen kleiner dan 1 hectare die zijn ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus. Ook graslandpercelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geogste maispercelen en groenbemesters worden niet gezien als kwetsbaar gewas.

Derde lid: Het is objectief vast te stellen of ganzen invallen. Invallende ganzen vliegen niet meer in formatie, hangen vrijwel stil en strekken de poten uit. Daarom mag niet geschoten worden op groepen die alleen maar overvliegen en bovenstaand gedrag niet vertonen. Ondersteunend afschot is niet toegestaan bij een groep van 5 of minder ganzen. Van groepjes van maximaal 5 ganzen gaat onvoldoende schadedreiging uit om ondersteunend afschot toe te staan. Hoewel zo'n groepje ook andere ganzen kan aantrekken, hoeft dit de schadebestrijding niet te belemmeren. Als er meer ganzen invallen, is ondersteunend afschot alsnog mogelijk.

Vierde lid: Uitgangspunt is dat er in de periode van 1 november tot 1 maart alleen verjaging met ondersteunend afschot en geen populatiereductie plaatsvindt. Hierbij past het niet dat er meer ganzen worden geschoten dan strikt noodzakelijk is om de verjaging effectiever te maken. Daarom is een maximum gesteld aan het aantal ganzen dat per actie mag worden gedood. Onder actie wordt verstaan: elke individuele verjaagactie van een groep ganzen groter dan 5 exemplaren. Als deze ganzen zijn verjaagd is de actie afgelopen. Als er later opnieuw een groep ganzen invalt en deze wordt verjaagd, is er sprake van een nieuwe actie.

Vijfde lid: Vogels met een ring of halsband zijn belangrijk voor onderzoeksdoeleinden. Het heeft daarom de voorkeur deze dieren niet te doden. Is zo'n vogel toch gedood? Dan moeten de gegevens worden gemeld.

Toelichting op artikel 6.45 Specifieke eis middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen

Verjagen met ondersteunend afschot, zoals bedoeld in *artikel 6.43* mag alleen nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet, volgens de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de [Faunaschade Preventie Kit, module ganzen](#). Naast verjaging door bijvoorbeeld mensen of honden in het veld, zijn, voor zover effectief, ook andere akoestische en visuele middelen toegestaan, zoals vlaggen, linten, vogelverschrikkers en een gaskanon. Maar ganzen kunnen wennen aan akoestische en visuele middelen. Daarom is het van groot belang dat middelen afwisselend worden toegepast. Visuele middelen worden voor een optimale werking regelmatig verplaatst, en bij voorkeur gecombineerd met akoestische middelen of verjaging in het veld. Het geweer wordt hier niet als akoestisch middel beschouwd. De reden hiervoor is dat er in het veld onduidelijkheid kan ontstaan of dit middel wordt gebruikt als preventief middel, of voor ondersteunend afschot. Dit is bijvoorbeeld het geval als er wordt geschoten richting een groep van maximaal 5 ganzen. Dit kan een effectieve handhaving van de regels uit de omgevingsverordening belemmeren. Zoals is aangegeven in artikel 6.44 (over toepassing van verjaging met ondersteunend afschot) heeft de vrijstelling als doel om de ganzen te verjagen van kwetsbare gewassen. Hierbij past niet dat de ganzen met lokmiddelen naar de schadegevoelige percelen worden gelokt. Om deze reden is het gebruik van lokmiddelen voor ondersteunend afschot tijdens de periode 1 november tot 1 maart niet toegestaan. Lokmiddelen zijn bijvoorbeeld lokganzen (levend, dood of kunstmatig), lokfluiten, elektronische middelen voor geluidnabootsing, enzovoorts.

Het kan voorkomen dat de schadeveroorzakende ganzen tijdens het verjagen door het ondersteunend afschot gewond raken en in nood verkeren. In zo'n geval is het toegestaan deze gans met een slag- of steekwapen te doden om verder lijden te voorkomen. Voor het gebruik van die wapens moet het "Instructieblad slag- en steekwapens", in te zien via de provinciale website, worden gevolgd.

Toelichting op artikel 6.48 Verbod opzettelijke verstoring ganzen in ganzenrustgebied

In dit artikel zijn de verboden activiteiten in ganzenrustgebieden opgenomen. Met het Utrechts ganzenakkoord uit 2014 is een samenhangend pakket van maatregelen afgesproken met o.a. de stakeholders in de Faunabeheerseenheid Utrecht en dat is overgenomen en vastgesteld in het Beleidskader wet natuurbescherming (PS 12-12 2016). De pijlers van het akkoord zijn het fors reduceren van de jaarrond verblijvende populatie ganzen in de periode van 1 maart tot 1 november. Daartegenover staat de relatieve winterrust voor de overwinterende trekkende ganzen in de periode van 1 november tot 1 maart vanwege onze internationale verantwoordelijkheid voor de instandhouding van deze ganzen voortkomend uit zowel de Vogelrichtlijn als één van de doelen uit de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000 gebieden Oostelijke Vechtplassen en Rijntakken. Naast de winterrust zijn voor de overwinterende trekkende ganzen specifieke rust- en foerageergebieden aangewezen (1 november –

1 april/1 mei), waar de ganzen bij verjaging en afschot in de rest van de provincie naar toe kunnen voor rust en voedsel. Voorwaarde bij de aanwijzing van de rustgebieden door de provincie was voldoende capaciteit voor de overwintersaars. Op 10 maart 2015 zijn de gebieden vastgelegd in de voormalige Verordening schadebestrijding dieren provincie Utrecht 2014. Deze gebieden, waarvan er twee grotendeels samenvallen met Natura 2000 gebieden en hun externe werking, zijn het Oostelijk Vechtplassengebied, een gebied in de Lopikerwaard en een deel van de uiterwaarden van de Neder-Rijn. Het artikel geeft de verboden activiteiten in de ganzenrustgebieden. **Sub a** borgt dat de ganzen ongestoord kunnen foerageren en rusten in de vastgestelde periode. Het verbiedt om ze te verstoren en dus te verjagen uit deze gebieden. Ook is het verboden om schadebestrijding uit te voeren gericht op andere soorten door middel van verjaging met ondersteunend afschot. Sub c en sub d bevatten hierop de uitzonderingen en geven de mogelijkheid om schade aan gewassen door andere soorten 's middags te voorkomen en de jager de mogelijkheid een eventueel aanwezig jachtrecht uit te oefenen voor de soorten op de wildlijst in de aangegeven perioden. **Sub b** borgt primair het behoud van voldoende oppervlakte beschikbaar grasland en daarmee het functioneren van de gebieden in omvang sinds de aanwijzing in 2015. Ook moet het andere handelingen of activiteiten weren die het gebied ongeschikt maakt als foerageergebied voor ganzen. Het artikel is dus gericht op het behoud van percelen met (overblijvend) grasland en het voorkomen van verstoring in het gebied, waarmee de foerageerfunctie in gevaar komt. Het geeft tevens een handhavingstitel. Het artikel ziet niet op normaal agrarisch onderhoud, mits de foerageerfunctie intact blijft en de aanwezige ganzen niet worden verstoord. Het artikel ziet ook niet op het gebied binnen de begrenzing stedelijk gebied ingevolge deze Omgevingsverordening (voorheen rode contour). Tevens niet op buiten deze stedelijke gebieden gelegen bestaande bebouwingsvlakken zoals opgenomen in geldende omgevingsplannen. Het kan wel gelden voor nieuwe activiteiten en handelingen op deze vlakken als die door verstoring van de ganzenrust invloed hebben op de foerageerfunctie, zoals bijvoorbeeld windmolens. Het gaat meestal om percelen die feitelijk al geen aanwijsbare foerageerfunctie hebben vanaf de aanwijzing in 2015. In de zomerperiode is het gebied wel zodanig aangewezen, maar heeft het tijdelijk geen opvangfunctie. In deze periode wordt alleen toegezien op het voorkomen van activiteiten die de foerageerfunctie onomkeerbaar te niet doen. Deze zomerperiode loopt vanaf 1-4 (voor ganzenrustgebieden Benschop en Oostelijke Vechtplassen) en vanaf 1-5 (ganzenrustgebied Nederrijn) tot 1-11. Deze periode is langer omdat de Brandgans later vertrekt naar zijn broedgebieden.

6.4.2.23 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis

6.4.2.34 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen

Toelichting op artikel 6.54 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer

De verboden uit de wet en het Besluit activiteiten leefomgeving waarvoor dit artikel vrijstelling verleent, omvatten het verbod op het vangen en verstoren van amfibieën die zijn beschermd op grond van:

- [bijlage IV bij de Habitatrichtlijn](#);
- [bijlage II bij het Verdrag van Bern](#), of [bijlage I bij het Verdrag van Bonn](#);
- de amfibieën die op basis van de bijlage IX bij Besluit activiteiten leefomgeving zijn beschermd.

Het doden van de amfibieën is met dit artikel uitdrukkelijk niet vrijgesteld. Het kan een argument zijn dat uit de zorgplicht van de wet al voortvloeit, dat in het wild levende soorten verplaatst mogen worden als er concreet gevaar bestaat dat deze worden gedood, of verwond door het verkeer. Toch is er in verband met de rechtszekerheid voor gekozen deze vrijstelling op te nemen in de omgevingsverordening. De vrijstelling is gebaseerd op het belang van de bescherming van de fauna. De dieren moeten zo snel mogelijk, in de directe omgeving (een afstand van maximaal 50/100 meter vanaf de vangplaats) weer in vrijheid worden gesteld.

Toelichting op artikel 6.57 Vrijstelling uitzetten diersoorten

Op basis van artikel 6.50 kunnen soorten worden gevangen die vervolgens vrijgelaten moeten worden. Hierbij kan er discussie ontstaan of sprake is van het overtreden van het verbod tot het uitzetten van dieren en eieren zoals bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de rechtszekerheid wordt daarom een vrijstelling van dit verbod verleend. Maar wel onder de voorwaarde dat uitzetten van soorten, of hun eieren zo snel mogelijk plaatsvindt op een voor de soort geschikte locatie het uitzetten van soorten of hun eieren binnen acht uur plaatsvindt in voor de soort geschikt habitat op zo kort mogelijke afstand van de locatie van het vangen of rapen.

Hoofdstuk 7 – Cultuurhistorie en landschap

Onderwerp	Omschrijving
UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies	In de toelichting bij het artikel 7.3 wordt een verwijzing opgenomen naar het Afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinies (met bijbehorende leeswijzer).
UNESCO werelderfgoed Limes	Het ingeschreven Werelderfgoed en de bijbehorende bufferzone op de locatie Hoge Woerd (Utrecht) wijkt af van hoe deze in het nominatiedossier in januari 2020 werden voorgesteld en conform het nominatiedossier in de Omgevingsverordening zijn opgenomen. Een deel van het gebied 'UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)' betreft daardoor feitelijk kernzone en behoeft strengere regels; tevens ontbreekt het later toegevoegde zuidoostelijk deel van de bufferzone. Er zijn

	daarom regels met toelichting toegevoegd voor Kernzone bij Hoge Woerd en de Bufferzone is uitgebreid.
Toelichting op artikel 7.10	Leidraad uit 2014 wordt vervangen door Leidraad uit 2023. De leidraad 'Behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen' van juli 2014 is Omgevingswet proof gemaakt, maar is inhoudelijk niet gewijzigd
Toelichting op Artikel 7.9	In de toelichting van artikel 7.9 is aangegeven dat voor de trage paden (historische kerk- en jaagpaden) een handreiking wordt ontwikkeld en dat de Trage Paden te vinden zijn in de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).
Toelichtingen hoofdstuk 7	Teksten van de toelichting gecheckt en waar nodig aangevuld en verbeterd. Vooral opgepakt bij de gewijzigde regels. Teksten aangepast aan de gewijzigde regels.

Toelichting op artikel 7.1 Oogmerk UNESCO Werelderfgoed

De artikelen in deze paragraaf gaan over het behouden, in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies (bestaande uit de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie) en de Neder-Germaanse Limes. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Beide Werelderfgoederen staan sinds juli 2021 op de UNESCO Werelderfgoedlijst.

Toelichting op artikel 7.2 Aanwijzing UNESCO Werelderfgoed

Sub b: Het Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bestaat niet uit één aaneengesloten zone, maar uit een verzameling losse terreinen (de zogeheten kernzones). In de provincie Utrecht gaat het om 6 terreinen, waarvan 1 in de gemeente Woerden, 4 in de gemeente Utrecht en 1 in de gemeente Bunnik. Vrijwel al deze terreinen worden al beschermd via het rijksmonumentenregime als archeologisch rijksmonument en zijn dus niet opgenomen in deze verordening. Slechts bij Hoge Woerd-Utrecht bevindt zich een deel kernzone dat géén archeologisch rijksmonument is; dit is wél opgenomen in deze verordening. Daarnaast kent elke kernzone een lokale bufferzone. Deze maakt technisch gezien geen onderdeel uit van het Werelderfgoed, maar is wel een belangrijk onderdeel van de inschrijving van de Neder-Germaanse Limes op de Werelderfgoedlijst. De bufferzone geeft aanvullende bescherming aan het Werelderfgoed. Op plaatsen bevat de bufferzone zoals ingeschreven bij UNESCO delen van bestaande archeologische rijksmonumenten (met resten van de Limes); deze delen zijn niet opgenomen in de bufferzone in deze verordening, omdat deze reeds beschermd worden via het rijksmonumentenregime. Voor een volledig beeld van de kern- (en buffer)zone van het Werelderfgoed zij verwezen naar de Cultuurhistorische Atlas (CHAT) van de provincie Utrecht.

Toelichting op artikel 7.3 Instructieregel instandhouding en versterking UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Gehole artikel: Dit artikel gaat over het behouden, in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies, dat bestaat uit de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het erfgoed Hollandse Waterlinies werd in 2019 voorgedragen voor de UNESCO Werelderfgoedstatus. In juni 2020 zou het Werelderfgoedcomité besluiten of het wordt ingeschreven op de Werelderfgoedlijst, maar de Werelderfgoedconventie werd uitgesteld in verband met COVID-19. De Hollandse Waterlinies zijn op 26 juli 2021 tijdens de (online) Werelderfgoedconventie op de UNESCO Werelderfgoedlijst geplaatst.

Eerste lid: Voor het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies geldt dat de uitzonderlijke universele waarde niet mag worden aangetast. Het is echter niet in alle gevallen direct duidelijk of de voorgenomen activiteit het Werelderfgoed aantast. In die gevallen moet eerst worden onderzocht en beoordeeld wat de effecten van de activiteit op het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zijn. Hierbij kan een Heritage Impact Assessment (HIA) gebruikt worden. De uitzonderlijke universele waarde (OUV) is vaak abstract omschreven. Vandaar dat voor de effectmeting wordt uitgegaan van de effecten van een ontwikkeling op de kernkwaliteiten ('attributes', dragers van de uitzonderlijke universele waarde). Hoe dat te doen op een universeel conforme en door UNESCO als aanbevelenswaardig omschreven wijze, is toegelicht in de 'Leidraad voor Heritage Impact Assessments inzake culturele werelderfgoederen' (ICOMOS 2011). Een HIA is een rapportage die inzicht geeft in de effecten van een voorgenomen ontwikkeling op de uitzonderlijke universele waarde (OUV) van het Werelderfgoed. Bij de toetsing spelen ook de visuele integriteit en authenticiteit een rol ("[Visuele Integriteit Waterlinies](#)", [Advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2018](#)).

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn op hoofdlijnen benoemd in de Bijlage Cultuurhistorie. In de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies is een specifiekere uitwerking van de kernkwaliteiten per gebied te vinden evenals uitgangspunten hoe met die kernkwaliteiten om te gaan. Deze gebiedsanalyses zijn voor diverse deelgebieden van de Hollandse Waterlinies ontwikkeld (of worden nog ontwikkeld). Ook zijn voornog een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten opgenomen in de 'Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies'. De provincie vraagt gemeenten en initiatiefnemers bij ontwikkelingen gebruik te maken van de gebiedsanalyses en als deze er nog niet zijn, van de Kwaliteitsgids. Wanneer het om ontwikkelingen gaat voor de inpassing van duurzame energie, vraagt de provincie om het [Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies](#) te gebruiken; deze is voorzien van een leeswijzer.

Toelichting op artikel 7.3a Instructieregel instandhouding en versterking UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone)

Gehele artikel: Voor het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes geldt dat de uitzonderlijke universele waarde niet mag worden aangetast. De begrenzing van het Werelderfgoed (de property, ook wel kernzone genoemd) is na indiening van het nominatiedossier nog gewijzigd naar aanleiding van opmerkingen van het UNESCO-adviesorgaan ICOMOS. Hierdoor is de kernzone op Hoge Woerd-Utrecht ook een deel komen te bevatten dat niet beschermd wordt door het rijksmonumentenregime. Om voor dat deel van de kernzone gelijkwaardige bescherming te bieden als voor de rest van de kernzone(s), is deze instructieregel met bijbehorende beoordelingsregel (artikel 7.5a) opgenomen.

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn benoemd in de Bijlage XV Cultuurhistorie.

Toelichting op artikel 7.4 Instructieregel instandhouding en versterking UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

Gehele artikel:

Dit artikel gaat over het in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In juni 2020 zou het Werelderfgoedcomité besluiten of het wordt ingeschreven op de Werelderfgoedlijst, maar de Werelderfgoedconventie werd uitgesteld in verband met COVID-19. De Neder-Germaanse Limes is op 26 juli 2021 tijdens de (online) Werelderfgoedconventie op de UNESCO Werelderfgoedlijst geplaatst.

Het Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bestaat niet uit één aaneengesloten zone, maar uit een verzameling losse terreinen (de zogeheten kernzones). In de provincie Utrecht gaat het om 6 terreinen, waarvan 1 in de gemeente Woerden, 4 in de gemeente Utrecht en 1 in de gemeente Bunnik. Voor de kernzone zijn in deze verordening geen regels opgenomen, omdat deze terreinen als archeologisch rijksmonument al via het rijksmonumentenregime beschermd worden. Een lokale bufferzone per terrein maakt technisch gezien geen onderdeel uit van het Werelderfgoed. Maar het is wel een belangrijk onderdeel van de inschrijving van de Neder-Germaanse Limes op de Werelderfgoedlijst. De bufferzone geeft aanvullende bescherming aan het Werelderfgoed via het planologische regime. Dit artikel regelt de bescherming van de (lokale) bufferzone(s). De bufferzone is zelf geen Werelderfgoed, maar beschermt het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde (zie de toelichting op artikel 7.2). Daarom geldt voor de bufferzone geen strikte regel die elke aantasting van archeologische waarden verbiedt. Wel is behoud op de plek zelf (in situ) het uitgangspunt, zoals dat feitelijk voor alle archeologie geldt, conform het [Verdrag van Valletta](#) en de [Erfgoedwet](#).

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn benoemd in de Bijlage XV Cultuurhistorie.

Derde lid: Dit lid, in combinatie met artikel 7.6, regelt een onderzoeksverplichting bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en diepte. Voor de normen wordt aangesloten bij de standaardoppervlakte uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 5.130) en de gemiddelde dikte van de bouwvoor. De kennis die het onderzoek naar de archeologische waarden van de Limes in de bufferzone oplevert, kan de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes in de kernzone(s) verder inkleuren en duiden.

Vierde lid: Het is mogelijk om maatwerk toe te passen op de in het derde lid vastgestelde standaardnormen. Als uit archeologische gegevens blijkt dat ruimere of striktere normen op hun plaats zijn, kunnen de normen uit het derde lid worden bijgesteld. Dit kan alleen als deze aanpassing wordt ondersteund door de bevindingen van een archeologisch deskundige.

Vijfde lid: De eis dat het archeologisch onderzoek en het 'ex-situ' behoud (in de vorm van een opgraving) wordt uitgevoerd volgens de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie en door een gecertificeerde partij, is gesteld om ervoor te zorgen dat deze onderzoeken professioneel en vakkundig worden uitgevoerd. Met de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie bedoelt de provincie de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, zoals beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB).

Zesde lid: Het kan voorkomen dat het omgevingsplan wel de bufferzone bevat, maar niet de kernzone (waar de provincie doorgaans geen regels voor stelt, zie toelichting op het gehele artikel 7.2). Ook in die gevallen wil de provincie dat het omgevingsplan ingaat op de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes.

Toelichting op artikel 7.5a Beoordelingsregel omgevingsvergunning UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (kernzone)

De begrenzing van het Werelderfgoed (de property, ook wel kernzone genoemd) is na indiening van het nominatiedossier nog gewijzigd naar aanleiding van opmerkingen van het UNESCO-adviesorgaan ICOMOS. Hierdoor is de kernzone op Hoge Woerd-Utrecht ook een deel komen te bevatten dat niet beschermd wordt door het rijksmonumentenregime. Om voor dat deel van de kernzone gelijkwaardige bescherming te bieden als voor de rest van de kernzone(s), is de instructieregel van artikel 7.3a met deze bijbehorende beoordelingsregel opgenomen. Archeologisch onderzoek kan nadrukkelijk ook bureauonderzoek en non-destructief onderzoek behelzen.

Toelichting op artikel 7.6 Beoordelingsregel omgevingsvergunning UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

Gehele artikel: De formulering sub a dekt zowel de situatie waarbij uit archeologisch onderzoek blijkt dat de archeologische waarden niet zullen worden verstoord door de voorgenomen activiteit, als die waarbij dat aanvankelijk wel het geval zou zijn maar behoud in situ mogelijk wordt gemaakt door planaanpassing. De bufferzone is zelf geen Werelderfgoed, maar beschermt het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde (zie de toelichting op het vorige artikel). Daarom geldt voor de bufferzone geen strikte regel die elke

aantasting van archeologische waarden verbiedt. Wel is behoud op de plek zelf (in situ) het uitgangspunt, zoals dat feitelijk voor alle archeologie geldt, conform het [Verdrag van Valletta](#) en de [Erfgoedwet](#).

Eerste lid en derde lid: Deze leden regelen een onderzoeksverplichting bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en diepte. Voor de normen wordt aangesloten bij de standaardoppervlakte uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 5.130) en de gemiddelde dikte van de bouwvoor. De kennis die het onderzoek naar de archeologische waarden van de Limes in de bufferzone oplevert, kan de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes in de kernzone(s) verder inkleuren en duiden.

Tweede lid: Dit lid geeft de ruimte om maatwerk toe te passen op de in het eerste lid vastgestelde standaardnormen. Als uit archeologische gegevens blijkt dat ruimere of striktere normen op hun plaats zijn, kunnen de normen uit het eerste lid worden bijgesteld. Dit kan alleen als deze aanpassing wordt ondersteund door de bevindingen van een archeologisch deskundige.

Vierde lid: De eis dat het archeologisch onderzoek en het 'ex situ' behoud (in de vorm van een opgraving) wordt uitgevoerd volgens de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie en door een gecertificeerde partij, is gesteld om ervoor te zorgen dat deze onderzoeken professioneel en vakkundig worden uitgevoerd. Met de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie bedoelt de provincie de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, zoals beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer ([SIKB](#)).

Toelichting op artikel 7.9 Instructieregel beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur

Gehele artikel: De Cultuurhistorische hoofdstructuur geeft aan welke cultuurhistorische waarden in beginsel behouden moeten worden. Door het volgen van het 'behoud door ontwikkeling'-principe zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Kleine aantastingen van waarden kunnen in sommige gevallen acceptabel zijn als tegelijk op structuurniveau de cultuurhistorische waarden worden versterkt, bijvoorbeeld door het herstel van verkavelingen of het openmaken van zichtlijnen.

Eerste lid:

Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed

Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling. Er is ruimte voor ontwikkelingen, inclusief verstedelijking, gericht op het creëren van economische kostendragers als deze bijdragen aan het herstel van de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone of het militaire erfgoed. Denk aan kleinschalige stedelijke functies en/of bebouwing. De uitvoering hiervan kan op de buitenplaats plaatsvinden, of in de buurt van de buitenplaats als dit tot een betere oplossing leidt.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie is het behouden van de openheid van de voormalige inundatiegebieden en de samenhang tussen de elementen van de linie (strategisch landschap, watermanagement en de militaire attributen) van groot belang. De linies bepalen de ontwikkelingsrichting en de vorm van de verstedelijking en de grootschalige infrastructuur. Voor de Oude Hollandse Waterlinie geldt een andere benadering. Daar zit de cultuurhistorische waarde in de in het landschap zichtbare forten en linies. De vestingsteden en inundatiezones van de Oude Hollandse Waterlinie maken geen deel uit van het Militaire erfgoed in de Cultuurhistorische hoofdstructuur. Voor de voormalige vliegbasis Soesterberg en omgeving ligt de cultuurhistorische waarde in de historische structuren en de objecten van land- en luchtmacht, inclusief de elementen van de Koude Oorlog.

Agrarisch cultuurlandschap

De cultuurhistorische waarde van het Agrarisch cultuurlandschap ligt vooral in:

- de aanwezige ontginningsstructuur en de ontginningsrichting;
- de structuur, maatvoering, kenmerken en karakter van de boerderijlinten; en
- het waterbeheersingssysteem.

Bij ontwikkelingen in dit gebied vormt de cultuurhistorische waarde een uitgangspunt en inspiratiebron. Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling.

Historische infrastructuur

Het beleid van de Historische infrastructuur richt zich op behoud en versterking van de samenhang en de beleefbaarheid van de 3 iconische routes: Route Impériale, Via Regia, Wegh der Weegen. Belangrijk daarbij is het behoud van:

- het historische tracé en de historische structuur,
- de sporen in het landschap gerelateerd aan de historische aanleg; en
- de bijbehorende historische elementen, waaronder trek- en jaagpaden, sluisjes en (grens)paaltjes.

Voor de overige historische infrastructuur (zoals land-, spoor- en waterwegen) geldt de informatie uit de Cultuurhistorische Atlas ([CHAT](#)) als inspiratiebron bij toekomstige ontwikkelingen. [Specifiek voor de Trage paden \(historische kerk- en jaagpaden\), te vinden in de CHAT, wordt een handreiking ontwikkeld.](#)

Archeologie

Bij het behouden van archeologische waarden is behoud in situ (in de bodem) het uitgangspunt, conform het Verdrag van Valletta en de Erfgoedwet. Wanneer behoud in situ niet mogelijk is, kan behoud ex situ (opgraving) uitkomst bieden. Om de archeologische waarden die in de bodem liggen te behouden is het belangrijk om zowel bekende als aantoonbaar te verwachten waarden te beschermen. Het regelen van een onderzoeksplicht bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en verstoringsdiepte zijn hier een geschikt middel voor. In het Besluit kwaliteit leefomgeving staat in artikel 5.130 als standaardoppervlaktemaat 100 vierkante meter, maar hier mag gemotiveerd van worden afgeweken. Voor de dieptegrens is geen wettelijke standaard ingesteld. Wij gaan uit van de gemiddelde bouwvoordiepte van 30 centimeter (de bouwvoor is de bewerkte bovenlaag van de bodem). Ook hier kan gemotiveerd een andere norm worden gehanteerd. Onderzoek in het Kromme Rijn-gebied naar de dikte van de bouwvoor en de diepteligging van archeologische waarden (RAAP-rapport 3308) toonde aan dat archeologische waarden in dit gebied meestal direct onder de bouwvoor liggen. De bouwvoordikte/verstoorde

bovenlaag varieert vooral van 10 tot 50 centimeter, met een paar uitschieters tot anderhalve meter, waarbij dit soms zelfs binnen één perceel sterk verschilt. Het rapport toont aan dat het stellen van een dieptegrens die op lokaal niveau effectieve bescherming biedt én ruimte biedt waar dat kan, om maatwerk vraagt.

Tweede lid: De Bijlage XV Cultuurhistorie beschrijft de te beschermen cultuurhistorische waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit 5 hoofdgebieden met elk een eigen cultuurhistorisch thema. Daarbinnen onderscheidt de provincie verschillende deelgebieden. Per deelgebied ligt de focus op de kenmerkende cultuurhistorische samenhang. Voor een uitgebreidere beschrijving van alle aanwezige cultuurhistorische waarden verwijst de provincie naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, ook wel bekend als de [CHAT](#) (online beschikbaar als digitale kaart).

Derde lid: De toelichting op het omgevingsplan verduidelijkt hoe het belang van de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur in de afweging is meegenomen en hoe de waarden worden beschermd.

Toelichting op artikel 7.10 Instructieregel uitzondering verstedelijkingsverbod Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed

~~Gehele artikel:~~ Binnen de Historische buitenplaatszone en het Militair erfgoed is aangegeven dat een beperkte hoeveelheid verstedelijking is toegestaan om het behoud van historische buitenplaatsen of militair erfgoed te ondersteunen. Dit wijkt af van het in artikel 9.3 opgenomen verstedelijkingsverbod voor het Landelijk gebied. Binnen de andere onderdelen van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en in situaties waar de verstedelijking niet bijdraagt aan de ondersteuning van het militair erfgoed of de buitenplaatszone, is verstedelijking in het landelijk gebied alleen mogelijk op basis van artikel 9.3 van deze verordening.

Voor de buitenplaatsen is de [Leidraad Behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen \(juli 2023\)](#) opgesteld. Deze leidraad biedt buitenplaatseigenaren (initiatiefnemers) en gemeenten houvast bij het opstellen en beoordelen van ontwikkelplannen die een bijdrage moeten leveren aan het duurzame behoud van historische buitenplaatsen. De leidraad helpt om de mogelijkheden en regels uit de Omgevingsverordening te vertalen naar plannen voor de buitenplaatsen: zo wordt onder andere toegelicht wat verstaan wordt onder 'kleinschalig'. In de leidraad staat voorts een stappenplan (ontwikkelladder) voor de ontwikkeling van een plan. Wanneer alle stappen zijn doorlopen en deze niet volstaan om te komen tot een structureel gezonde exploitatie, pas dan komen mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen op de buitenplaats aan de orde. ~~De leidraad uit 2014 wordt vernieuwd, zodat onder andere het woordgebruik aansluit bij het stelsel van de wet.~~

Toelichting op artikel 7.13 Oogmerk activiteiten landschap

In deze paragraaf staan regels voor de bescherming van de landschappelijke, natuurwetenschappelijke, en cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting, maar juist om kleine aantastingen. Door het grote aantal en de hoge frequentie levert dat een sluipend proces op en treedt steeds meer verrommeling van het landschap op. Door de plaatsing van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen gedoseerd toe te staan, behouden we de kwaliteiten van de landschappen.

Onderwerp	Omschrijving
Toelichting artikel 8.1	LTO en agrarische collectieven beschouwen regels voor agrarische bedrijven als belemmerend. De regel, dat nevenactiviteit ondergeschikt moet zijn aan agrarische activiteit, is versoepeld. Er wordt meer ruimte geboden voor het ontwikkelen van nevenfuncties bij agrarische bedrijven. De toelichting is hierop aangepast.

Toelichting op artikel 8.1 Instructieregel agrarisch bedrijf

Gehele artikel: Dit artikel geldt voor agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in aparte artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. De bebouwing voor dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten: een veestapel mag niet gestapeld worden. Maximale oppervlaktematen:

- een agrarisch bouwperceel voor grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de omgevingskwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is alleen in het Landbouwontwikkelingsgebied mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de omgevingskwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor van akker- en tuinbouw en een agrarisch bouwperceel voor bedekte teelt (bijvoorbeeld champignons) is maximaal 1,5 hectare. Doorgroeimogelijkheden zijn er niet;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij in het 'Landbouwstabiliseringsgebied' heeft geen uitbreidingsmogelijkheden;
- een agrarisch bouwperceel voor glastuinbouw is maximaal 2 hectare buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dit is in aparte artikelen geregeld;

Eerste lid, sub a: Het beleid en de regels van de provincie verzetten zich in principe tegen nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Is het voor het uitvoeren van internationale verplichtingen nodig om een bedrijf te verplaatsen en is geen geschikt vrijkomend agrarisch bouwperceel beschikbaar, dan is de provincie bereid aan nieuwvestiging mee te werken. Maar alleen als wordt voldaan aan de noodzakelijke vereisten voor landschappelijke inpassing en als de gewenste locatie niet in strijd is met de overige regels in de verordening.

Eerste lid, sub b: Bij omschakeling kan het gaan om gehele of gedeeltelijke omschakeling van een grondgebonden vorm van landbouw naar een niet grondgebonden vorm van veehouderij. Bijvoorbeeld de omschakeling van grondgebonden melkveehouderij naar varkens- of kippenhouderij. Maar ook een intensivering (meer veedieren) op een grondgebonden melkveebedrijf is een vorm van omschakeling als niet meer wordt voldaan aan de voorwaarde dat het ruwvoer (nagenoeg) geheel afkomstig is van structureel bij het bedrijf behorende gronden.

Tweede lid: De maximale oppervlaktemaat bedraagt 1,5 hectare. Dit betekent niet dat elk oppervlaktemaat ook 1,5 hectare moet zijn: kleinere bouwvlakken zijn ook zeer zeker mogelijk.

Derde lid: De uitbreiding boven de 1,5 hectare tot maximaal 2,5 hectare wordt alleen onder voorwaarden toegestaan. Bij de ontwikkeling van bebouwing in het landelijk gebied is ruimtelijke samenhang nodig met de bestaande bebouwing én met structurerende elementen in het landschap. Voor een landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, net als voor het omgaan met de kernkwaliteiten van de landschappen. Dit is een goede inspiratiebron voor inpassing in de verschillende landschappen in onze provincie. Zie ook: [Kwaliteitsgids](#). Onder landschappelijke inpassing valt ook de biodiversiteit door gebruik te maken van gebiedseigen beplanting. Als het gaat om de voorwaarden onder b, c, en d: maatgevend is een verbetering van de bestaande wettelijke normen, op zo'n manier dat de uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder anderen:

- a. het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- b. de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het [Beter Leven Keurmerk](#) van de Dierenbescherming;
- c. het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstof-uitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
- d. het aantoonbaar verminderen of verkleinen van gezondheidsrisico's van werknemers, omwonenden, omgeving en bezoekers van het bedrijf.

Vierde lid: In het hele landelijk gebied zijn niet-agrarische nevenactiviteiten mogelijk. Deze nevenactiviteiten vallen niet onder de definitie van "verstedelijking" (zie artikel 1.1 Begripsbepalingen). Denk bij nevenactiviteiten aan zorglandbouw, recreatie, kinderopvang, boerderijeducatie, agrarische natuur- en landschapsbeheer en de productie en verkoop van streekproducten. Voor deze activiteiten moet ruimte worden gevonden binnen het bestaande bouwvlak. Nevenactiviteiten moeten ruimtelijk ondergeschikt blijven aan de agrarische activiteiten. Voorkomen moet worden dat de nevenactiviteit hoofdactiviteit wordt, zonder dat voldaan wordt aan de sloooverplichting die van toepassing is bij de bedrijfsvestiging na beëindiging van de agrarische activiteiten. Dit is alleen anders als de nevenfunctie uitdrukkelijk bijdraagt aan de dagrecreatiemogelijkheden voor woonwijken die in de nabije omgeving worden gerealiseerd, de "groen groeit mee-benadering". Op grond van artikel 1.7 kan een ontheffing worden aangevraagd voor een gebiedsproces voor een deel van het Landelijk gebied. De experimenteeruimte die artikel 1.7 biedt kan helpen bij de transitie voor onder meer landbouw.

Vijfde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing van hoe de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het omgevingsplan is verankerd.

Hoofdstuk 9 – Wonen, werken, recreëren

Onderwerp	Omschrijving
Toelichting op artikel 9.9	Toelichting wordt aangepast i.v.m. nieuwe artikelen flexwoningen. Daarnaast wordt 'economische noodzaak' verduidelijkt.
Toelichting op artikel 9.14 a en artikel 9.15 a:	Toelichting op de twee nieuwe artikelen.
Toelichting artikel 9.15	De Handreiking Groen Groeit Mee (de Handreiking Nieuwe Woongebieden) is af. In de toelichting op artikel 9.15 is een verwijzing gemaakt naar de handreiking, waarin deze als hulpmiddel voor het invullen van de verplichting uit het artikel wordt gepositioneerd, met handvatten en inspiratie. In de toelichting is een relatie gelegd met de mobiliteitsanalyse (Bijlage XIV). Voorkomen moet worden dat een ontwikkeling leidt tot (grote) knelpunten op het gebied van bereikbaarheid van de ontwikkeling en de omgeving.
Toelichting op artikel 9.15 en artikel 9.17	Aanpassing van tekst (en begrip programma Wonen en Werken) over te maken afspraken over woningbouw (regionale woondeals) en aanpassing van Bijlage XIX Wonen en werken en kaart n.a.v. PPWW 2023 .
Artikel 9.15 en 9.16 en toelichting daarop	Aanpassing van tekst (en begrip programma Wonen en Werken) over te maken afspraken over woningbouw (regionale woondeals) en aanpassing van Bijlage XIX Wonen en Werken en kaart n.a.v. PPWW 2023 .
Toelichting artikel 9.28	In artikel 9.28 staat "regionaal afgestemd". Daarmee wordt de RES of bijvoorbeeld afstemming in OER (opwekking energie op rijksgronden) bedoeld. De RES gaat over windturbines met een vermogen van 3 MW of meer. Dit is in toelichting duidelijker aangegeven.
Toelichting artikel 9.32	In de toelichting op artikel 9.32 moet verwezen worden naar artikel 9.30 (en niet naar artikel 9.27). Dit is gerepareerd.

Toelichting op artikel 9.9 Instructieregel bestaande stedelijke functie, anders dan wonen

Eerste lid, sub a: Een perceel met een specifieke stedelijke functie kan een andere stedelijke functie krijgen, waaronder een tijdelijke invulling met flexwoningen. Niet alle stedelijke functies zijn toegestaan: een recreatiewoning mag niet omgezet worden naar permanente bewoning. Bestaande stedelijke functies mogen niet omgezet worden naar de functie kantoor of detailhandel. De locatie mag niet worden vergroot. De toename van de invloed die de wijziging in stedelijke functies heeft op de omgeving moet, in het kader van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening) aan locaties, breed worden beoordeeld. Het resultaat van die brede beoordeling moet zijn dat de ruimtelijke impact op de omgeving vermindert of op zijn minst gelijk blijft. Dat wil niet zeggen dat op onderdelen geen kleine verslechtingen mogen plaatsvinden. Het gaat om het resultaat van de integrale (totale) beoordeling. Tot de relevante aspecten worden in ieder geval gerekend: milieuhinder, onevenredige verkeerstoename en verstoring van het landschap.

Eerste lid, sub b: Van een economische noodzaak is sprake als met een deskundige bedrijfseconomische onderbouwing aangetoond wordt dat de uitbreiding nodig is voor de continuïteit van het bedrijf. Daarbij moet ook duidelijk zijn dat de mogelijkheden voor een efficiëntere inrichting van het bedrijfsperceel zijn benut en dat verplaatsing naar een bedrijventerrein geen reële optie is. Hoe groter de uitbreiding, hoe beter moet worden onderbouwd dat voldaan wordt aan het vereiste in artikel 7.11: de kernkwaliteiten van het landschap mogen door de uitbreiding niet onevenredig worden aangetast.

Tweede lid, sub b: Voor bestaande stedelijke functies is een uitbreidingsmogelijkheid van 20% ten opzichte van het geldende regime in het algemeen toereikend. ~~Van een economische noodzaak is sprake als aangetoond wordt dat de uitbreiding nodig is voor de continuïteit van het bedrijf.~~

Toelichting op artikel 9.14 Instructieregel eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van een kern

Kernen waarbij binnen het bebouwd gebied geen of onvoldoende ruimte meer is voor woningbouw krijgen ruimte voor een eenmalige uitbreiding tot 50 (flex)woningen ten behoeve van lokale vitaliteit. De omvang van deze eenmalige uitbreiding moet wat betreft aard en omvang passen bij de kern. Bij de regionale programmering krijgen deze eenmalige uitbreidingen voor lokale vitaliteit een aparte positie. Zo wordt ervoor gezorgd dat de ontwikkelingsruimte voor vitaliteit van kernen is gegarandeerd. Bij kleinschalige uitbreidingslocaties bij kleine kernen (tot 50 woningen) zijn de bereikbaarheidseffecten zeer beperkt. ~~Het~~ De mobiliteitsscan / -toetsonderzoek zal hier over het algemeen geen belemmering vormen voor de ontwikkeling van de locatie. Wanneer de eenmalige uitbreiding in een aandachtsgebied stiltegebied ligt, dan vraagt dat om een slimme inrichting van het gebied.

Toelichting op artikel 9.14a Instructieregel tijdelijke locaties voor flexwoningen

Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de "duurzame verstedelijkingsladder" (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast. Dat geldt ook voor tijdelijke locaties. In gemeenten

waar binnenstedelijk onvoldoende locaties beschikbaar zijn voor flexwoningen wordt ruimte geboden om per kern een eenmalige en tijdelijke uitbreiding tot 50 flexwoningen te realiseren.

Toelichting op artikel 9.15 Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de “duurzame verstedelijkingsladder” (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast. Op locaties waar woningbouw volgens het door Gedeputeerde Staten vastgestelde programma Wonen en Werken al is voorzien kunnen flexwoningen worden gerealiseerd. Het aantal flexwoningen is gemaximeerd op het aantal woningen zoals dat in het programma Wonen en Werken is opgenomen. Bij locaties tot 200 flexwoningen kunnen de verplichtingen t.a.v. lokale en regionale groenontwikkeling uit artikel 9.15a worden doorgeschoven naar de opvolgende permanente ontwikkeling.

Eerste lid, onder a: Het Provinciaal Programma Wonen en Werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma voldoende woningen worden gebouwd ten minste 50% van de te bouwen woningen in het sociale en -middensegment waarbij wordt uitgegaan van de afspraken uit de regionale woondeals worden gebouwd; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Eerste lid, onder b: Door aan te sluiten bij het stedelijk gebied, wordt het creëren van nieuwe kernen uitgesloten.

Tweede lid: Onderbouwd moet worden hoe lokale en regionale groenontwikkeling (natuur en recreatie) wordt gerealiseerd. Daarbij moet de verhouding tussen de aanwezigheid van “rood” en “groen” in verhouding zijn. Met het oog op een nadere duiding van een evenwichtige verhouding tussen verstedelijking en groen wordt is een handreiking opgesteld: de Handreiking Nieuwe Woongebieden. Het in samenhang ontwikkelen van groen en woningbouw leent zich bij uitstek voor regionale afstemming. Wanneer het gaat om kleinschalige uitbreidingen (tot 50 woningen) kan deze onderbouwing achterwege blijven.

De provincie heeft taken op het gebied van bereikbaarheid, bijvoorbeeld het openbaar vervoer en het provinciaal wegennet. Voorkomen moet worden dat een ontwikkeling leidt tot (grote) knelpunten op het gebied van bereikbaarheid van de ontwikkeling en de omgeving. Eerst wordt een mobiliteitsscan gevraagd. Als hieruit blijkt dat er mogelijk geen sprake meer is van een ‘goede bereikbaarheid’, dan moet een nader mobiliteitsonderzoek worden uitgevoerd. Binnen dit onderzoek wordt de impact op de bereikbaarheid in beeld gebracht en worden oplossingen meegewogen die nodig zijn om de bereikbaarheid te borgen (zie bijlage Mobiliteitsanalyse).

Toelichting op artikel 9.15a Instructieregel flexwoningen onder voorwaarden mogelijk

Op locaties waar woningbouw volgens het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken al is voorzien kunnen, vooruitlopend op de permanente woningbouw, tijdelijk flexwoningen worden gerealiseerd. Het aantal flexwoningen is gemaximeerd op het aantal woningen zoals dat in het programma Wonen en werken is opgenomen. De flexwoningen worden voor maximaal 15 jaar mogelijk gemaakt en er geldt een opruiplijst na beëindiging van de activiteit. Voor locaties tot maximaal 200 flexwoningen geldt er geen verplichting t.a.v. de lokale en regionale groenontwikkeling. Die verplichting kan worden doorgelegd naar de opvolgende permanente woningbouw. De verplichting ten aanzien van lokale en regionale groenontwikkeling geldt wel als er op een locatie meer dan 200 flexwoningen worden gerealiseerd. In dat geval kan de betreffende groenontwikkeling ook worden opgevoerd als onderdeel van de groenontwikkeling ten behoeve van de opvolgende permanente woningbouw.

Toelichting op artikel 9.16 Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de “duurzame verstedelijkingsladder” (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Eerste lid: Het Provinciaal Programma Wonen en Werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten. De milieucategorie of gebruikruimte van het te vestigen bedrijf moet aansluiten op de vastgelegde maximale milieucategorie of gebruikruimte van de kavel. De maximaal toegestane milieucategorie of gebruikruimte van de kavel in het omgevingsplan bepaalt welke bedrijven zich hier mogen vestigen. Hierbij mag het te vestigen bedrijf maximaal één milieucategorie lager, maar niet hoger zijn dan de vastgelegde milieucategorie in het omgevingsplan. Zo wordt geborgd dat de beschikbare milieuruimte zo goed mogelijk wordt benut. Hierbij geldt de indeling in de volgende tabel:

<u>Maximale milieucategorie van de kavel in het bestemmingsplan of vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur onder de Omgevingswet</u>	<u>Toegestane milieucategorie van bedrijven of vergelijkbare gebruiksruimte voor geluid en geur onder de Omgevingswet</u>
<u>Milieucategorie 5.2</u>	<u>Milieucategorie 4.1, 4.2, 5.1 of 5.2</u>
<u>Milieucategorie 5.1</u>	<u>Milieucategorie 4.1, 4.2 of 5.1</u>
<u>Milieucategorie 4.2</u>	<u>Milieucategorie 4.1 of 4.2</u>
<u>Milieucategorie 4.1</u>	<u>Milieucategorie 3.2 of 4.1</u>
<u>Milieucategorie 3.2</u>	<u>Milieucategorie 3.1 of 3.2</u>
<u>Milieucategorie 3.1</u>	<u>Milieucategorie 2 en 3.1</u>
<u>Milieucategorie 2</u>	<u>Milieucategorie 2</u>

In bestemmingsplannen, die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het omgevingsplan van rechtswege zijn, is veelvuldig de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering (2009) met milieucategorieën en een Staat van bedrijfsactiviteiten gehanteerd. In de Staat van bedrijfsactiviteiten staat een overzicht van de bedrijven die binnen deze categorieën passen. Bij een hoge categorie zijn zwaardere bedrijven toegestaan dan bij een lage categorie. Voor de totstandkoming van omgevingsplannen bestaat een overgangstermijn. Om deze reden is hier de indeling in milieucategorieën aangehouden, maar wordt al wel verwezen naar de milieuzonering nieuwe stijl (VNG). Zie ook Service document Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet (juni 2022). Onder de Omgevingswet worden zones met oplopende gebruiksruimte voor geluid en geur gehanteerd, zonder Staat van bedrijfsactiviteiten. Voor nieuwe omgevingsplannen onder de Omgevingswet geldt de gebruiksruimte voor geluid en geur die vergelijkbaar is met de betreffende milieucategorie. Onderstaande tabel geldt als richtlijn voor de geluidruimte.

<u>Milieucategorie uit VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering 2009</u>	<u>Vergelijkbare zone geluidruimte onder de Omgevingswet</u>
<u>Milieucategorie 1 en 2</u>	<u>Geluidruimte zone 1</u>
<u>Milieucategorie 3.1</u>	<u>Geluidruimte zone 2</u>
<u>Milieucategorie 3.2</u>	<u>Geluidruimte zone 3</u>
<u>Milieucategorie 4.1</u>	<u>Geluidruimte zone 4</u>
<u>Milieucategorie hoger dan 4.1</u>	<u>Hier gelden geluidproductieplafonds. Onder de Omgevingswet komen hiervoor regels in het omgevingsplan die er voor zorgen dat de geluidproductieplafonds niet worden overschreden.</u>

Eerste lid, onder d: Het onbebouwd terrein bestaat zowel uit de (private) kavels als de openbare ruimte. Het groen op daken en gevels telt ook mee voor het percentage groen-blauwe-inrichting op de bedrijfskavel. Voor inspiratie, zie [Groenblauwe bedrijventerreinen](#).

Eerste lid, onder e: Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen op een bedrijventerrein, bevat het omgevingsplan regels over het beperken van ontwikkelingen die een effectief gebruik van het bedrijventerrein beperken, waaronder:

- bedrijven die doelmatig gevestigd kunnen worden in gemengde gebieden tenzij deze bedrijven concept-versterkend werken en geclusterd worden;
- voorzieningen die geleid op hun publieksaantrekkende werking thuishoren in centrumgebieden tenzij deze concept-versterkend werken en geclusterd worden;

De vestiging van een bedrijf (ook: voorziening) werkt concept-versterkend wanneer fysieke nabijheid van dit bedrijf tot een of meerdere andere bedrijven meerwaarde creëert. Meerwaarde door fysieke nabijheid kan voortkomen uit ketensamenwerking of schaal- of efficiencyvoordelen.

Eerste lid, onder g: Naast groen-blauwe-inrichting op het bedrijventerrein, moet het bedrijventerrein zelf landschappelijk worden ingepast.

Eerste lid, onder i: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

Tweede lid: In de Omgevingsvisie van de provincie Utrecht is de ambitie opgenomen van een duurzame en circulaire economie in 2050. Hierbij is ook het behoud van het goede economische vestigingsklimaat van belang. De provincie Utrecht is een gewilde provincie voor bedrijfsvestiging, niet in de laatste plaats vanwege de aantrekkelijke leefomgeving. De provincie Utrecht streeft dan ook naar duurzame stedelijke ontwikkeling, waaronder voor bedrijventerreinen. Een duurzame stedelijke ontwikkeling voor bedrijventerreinen:

- bevordert een goede omgevingskwaliteit met een veilige en gezonde leefomgeving;
- bevordert efficiënt ruimtegebruik, door te streven naar een zo hoog mogelijke floor space index;
- geeft optimaal invulling aan de mogelijkheden voor productie en gebruik van duurzame energie;
- draagt bij aan een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving, waaronder het tegengaan van hittestress en voldoende ruimte voor de opvang van water;
- geeft optimaal invulling aan de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit;
- draagt bij aan een duurzame, concurrerende economie.

Efficiënt ruimtegebruik: Efficiënt ruimtegebruik op bedrijventerreinen betekent dat de ruimte zo efficiënt mogelijk wordt benut, zowel de bedrijfskavels als de openbare ruimte. Hiervoor wordt op bedrijfskavels een zo hoog mogelijke floor space index gerealiseerd. Voorbeelden van mogelijkheden om bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken zijn bijvoorbeeld de aanleg van ondergrondse of in pandige (collectieve) parkeervoorzieningen, het meer in de hoogte bouwen, het terugdringen van restruimte en gezamenlijk parkmanagement. Vanuit de ladder

voor verstedelijking die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is opgenomen gelden dienaangaande ook voorwaarden, zoals het zoveel mogelijk hergebruiken van leegstaand of leegkomend vastgoed.
Duurzame mobiliteit: Duurzame mobiliteit is klimaatneutraal, toekomstbestendig en voldoet zo veel mogelijk aan de gewenste kwaliteit van de leefomgeving. Dit betekent onder andere terugdringing van het (fossiele) energieverbruik en van de CO2-uitstoot.
Duurzame, concurrerende economie: Een duurzame economie is een circulaire, schone en op groene grondstoffen gebaseerde en toekomstbestendige economie. Een concurrerende economie is een economie die zich blijvend vernieuwt en aanpast aan nieuwe omstandigheden en zo een aantrekkelijk vestigingsklimaat biedt aan bedrijven en een goede regionale en (inter)nationale concurrentiekracht kent.

Toelichting op artikel 9.17 Instructieregel verstedelijking

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de “duurzame verstedelijkingsladder” (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Tweede lid, onder a: Het Provinciaal Programma Wonen en Werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma voldoende woningen worden gebouwd ten minste 50% van de te bouwen woningen in het sociale en -middensegment waarbij wordt uitgegaan van de afspraken uit de regionale woondeals worden gebouwd; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Toelichting op artikel 9.18 Instructieregel bedrijventerreinen stedelijk gebied

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de “duurzame verstedelijkingsladder” (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Eerste lid: Het Provinciaal Programma Wonen en Werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten. De milieucategorie of gebruiksruijme van het te vestigen bedrijf moet aansluiten op de vastgelegde maximale milieucategorie of gebruiksruijme van de kavel. De maximaal toegestane milieucategorie of gebruiksruijme van de kavel in het omgevingsplan bepaalt welke bedrijven zich hier mogen vestigen. Hierbij mag het te vestigen bedrijf maximaal één milieucategorie lager, maar niet hoger zijn dan de vastgelegde milieucategorie in het omgevingsplan. Zo wordt geborgd dat de beschikbare milieuruijme zo goed mogelijk wordt benut. Hierbij geldt de indeling in de volgende tabel:

<u>Maximale milieucategorie van de kavel in het bestemmingsplan of vergelijkbare gebruiksruijme voor geluid en geur onder de Omgevingswet</u>	<u>Toegestane milieucategorie van bedrijven of vergelijkbare gebruiksruijme voor geluid en geur onder de Omgevingswet</u>
<u>Milieucategorie 5.2</u>	<u>Milieucategorie 4.1, 4.2, 5.1 of 5.2</u>
<u>Milieucategorie 5.1</u>	<u>Milieucategorie 4.1, 4.2 of 5.1</u>
<u>Milieucategorie 4.2</u>	<u>Milieucategorie 4.1 of 4.2</u>
<u>Milieucategorie 4.1</u>	<u>Milieucategorie 3.2 of 4.1</u>
<u>Milieucategorie 3.2</u>	<u>Milieucategorie 3.1 of 3.2</u>
<u>Milieucategorie 3.1</u>	<u>Milieucategorie 2 en 3.1</u>
<u>Milieucategorie 2</u>	<u>Milieucategorie 2</u>

In bestemmingsplannen, die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het omgevingsplan van rechtswege zijn, is veelvuldig de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering (2009) met milieucategorieën en een Staat van bedrijfsactiviteiten gehanteerd. In de Staat van bedrijfsactiviteiten staat een overzicht van de bedrijven die binnen deze categorieën passen. Bij een hoge categorie zijn zwaardere bedrijven toegestaan dan bij een lage categorie. Voor de totstandkoming van omgevingsplannen bestaat een overgangstermijn. Om deze reden is hier de indeling in milieucategorieën aangehouden, maar wordt al wel verwezen naar de milieuzonering nieuwe stijl (VNG). Zie ook Service document Activiteiten en milieuzonering Omgevingswet (juni 2022). Onder de Omgevingswet worden zones met oplopende gebruiksruijme voor geluid en geur gehanteerd, zonder Staat van bedrijfsactiviteiten. Voor

nieuwe omgevingsplannen onder de Omgevingswet geldt de gebruiksruimte voor geluid en geur die vergelijkbaar is met de betreffende milieucategorie. Onderstaande tabel geldt als richtlijn voor de geluidruimte.

Milieucategorie uit VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering 2009	Vergelijkbare zone geluidruimte onder de Omgevingswet
Milieucategorie 1 en 2	<u>Geluidruimte zone 1</u>
Milieucategorie 3.1	<u>Geluidruimte zone 2</u>
Milieucategorie 3.2	<u>Geluidruimte zone 3</u>
Milieucategorie 4.1	<u>Geluidruimte zone 4</u>
Milieucategorie hoger dan 4.1	<u>Hier gelden geluidproductieplafonds. Onder de Omgevingswet komen hiervoor regels in het omgevingsplan die er voor zorgen dat de geluidproductieplafonds niet worden overschreden.</u>

Eerste lid, onder d: Het onbebouwde terrein bestaat zowel uit de (private) kavels als de openbare ruimte. Het groen op daken en gevels telt ook mee voor het percentage groen-blauwe-inrichting op de bedrijfskavel. Voor inspiratie, zie Groenblauwe bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder e: Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen op een bedrijventerrein, bevat het omgevingsplan regels over het beperken van ontwikkelingen die een effectief gebruik van het bedrijventerrein beperken, waaronder:

- c. bedrijven die doelmatig gevestigd kunnen worden in gemengde gebieden tenzij deze bedrijven concept-versterkend werken en geclusterd worden;
- d. voorzieningen die geleid op hun publieksaantrekkende werking thuishoren in centrumgebieden tenzij deze concept-versterkend werken en geclusterd worden;

De vestiging van een bedrijf (ook: voorziening) werkt concept-versterkend wanneer fysieke nabijheid van dit bedrijf tot een of meerdere andere bedrijven meerwaarde creëert. Meerwaarde door fysieke nabijheid kan voortkomen uit ketensamenwerking of schaal- of efficiencyvoordelen.

Eerste lid, onder g: Naast groen-blauwe-inrichting op het bedrijventerrein, moet het bedrijventerrein zelf landschappelijk worden ingepast.

Eerste lid, onder i: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

Tweede lid: In de Omgevingsvisie van de provincie Utrecht is de ambitie opgenomen van een duurzame en circulaire economie in 2050. Hierbij is ook het behoud van het goede economische vestigingsklimaat van belang. De provincie Utrecht is een gewilde provincie voor bedrijfsvestiging, niet in de laatste plaats vanwege de aantrekkelijke leefomgeving. De provincie Utrecht streeft dan ook naar duurzame stedelijke ontwikkeling, waaronder voor bedrijventerreinen. Een duurzame stedelijke ontwikkeling voor bedrijventerreinen:

1. bevordert een goede omgevingskwaliteit met een veilige en gezonde leefomgeving;
2. bevordert efficiënt ruimtegebruik, door te streven naar een zo hoog mogelijke floor space index;
3. geeft optimaal invulling aan de mogelijkheden voor productie en gebruik van duurzame energie;
4. draagt bij aan een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving, waaronder het tegengaan van hittestress en voldoende ruimte voor de opvang van water;
5. geeft optimaal invulling aan de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit;
6. draagt bij aan een duurzame, concurrerende economie.

Efficiënt ruimtegebruik: Efficiënt ruimtegebruik op bedrijventerreinen betekent dat de ruimte zo efficiënt mogelijk wordt benut, zowel de bedrijfskavels als de openbare ruimte. Hiervoor wordt op bedrijfskavels een zo hoog mogelijke floor space index gerealiseerd. Voorbeelden van mogelijkheden om bedrijventerreinen efficiënter te gebruiken zijn bijvoorbeeld de aanleg van ondergrondse of inpandige (collectieve) parkeervoorzieningen, het meer in de hoogte bouwen, het terugdringen van restruimte en gezamenlijk parkmanagement. Vanuit de ladder voor verstedelijking die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is opgenomen gelden dienaangaande ook voorwaarden, zoals het zoveel mogelijk hergebruiken van leegstaand of leegkomend vastgoed.

Duurzame mobiliteit: Duurzame mobiliteit is klimaatneutraal, toekomstbestendig en voldoet zo veel mogelijk aan de gewenste kwaliteit van de leefomgeving. Dit betekent onder andere terugdringing van het (fossiele) energieverbruik en van de CO₂-uitstoot.

Duurzame, concurrerende economie: Een duurzame economie is een op circulaire, schone en op groene grondstoffen gebaseerde en toekomstbestendige economie. Een concurrerende economie is een economie die zich blijvend vernieuwt en aanpast aan nieuwe omstandigheden en zo een aantrekkelijk vestigingsklimaat biedt aan bedrijven en een goede regionale en (inter)nationale concurrentiekracht kent.

Toelichting op artikel 9.28 Instructieregel windturbines in stiltegebied

Onder voorwaarden kunnen windturbines in een stiltegebied geplaatst worden. De windturbines moeten regionaal afgestemd worden, inclusief directe betrokkenheid van de provincie. Dit kan in de Regionale Energie Strategieën gebeuren, of afstemming in OER (Opwekking Energie op Rijksgronden), maar ook op een andere regionale manier. De regionale afstemming gaat over windturbines met een vermogen van 3 MW of meer. Bij de opstelling van de windturbines moeten de effecten zo beperkt mogelijk blijven. Ook moet aangesloten worden op het geluidsniveau van de stiltegebieden. Via vergunningverlening kan de meest stille beschikbare techniek aan de orde komen.

Toelichting op artikel 9.32 Omgevingsvergunning activiteiten in stiltegebied

Onder d: het gaat hier om het gebruik van vuurwerk als noodsignaal voor vaartuigen op het water.
Onder e: Airguns zijn wapens die de munitie naar buiten duwen door de uitzetting van een samengeperst gas. Hieronder valt onder andere een luchtbuik. Het inzetten van knalapparatuur is op grond van artikel 9.2730 toegestaan in de land- of tuinbouw, bijvoorbeeld voor het verjagen van wild of gevogelte om vruchten en gewassen te beschermen.

Hoofdstuk 10 – Uitvoering en procedures

Onderwerp	Omschrijving
Toelichting afdeling 10.1	Afdeling 10.1 Schadevergoeding met toelichting is geschrapt omdat de regels van die afdeling in een separate Verordening nadeelcompensatie worden opgenomen.
Toelichting op artikel Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan, derde lid	Onjuiste verwijzing: derde lid moet tweede lid zijn.

Toelichting op 10 (hoofdstuk) Uitvoering en procedures

10.1 (afdeling) Schadevergoeding faunaschade

10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie

Toelichting op artikel 10.1 Toepassingsbereik

De wet bevat in afdeling 15.1 een regeling voor nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie is de vergoeding van schade die de overheid veroorzaakt in de uitoefening van haar publiekrechtelijke taak of bevoegdheid die uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico en een burger of bedrijf onevenredig zwaar treft in vergelijking tot andere burgers of bedrijven. Nadeelcompensatie is daarmee een overkoepelende term voor schade die door de overheid wordt veroorzaakt.

Toelichting op artikel 10.2 Aanwijzing adviseur

-

Toelichting op artikel 10.3 Wraking adviseur

-

Toelichting op artikel 10.4 Werkwijze adviseur

-

Toelichting op artikel 10.5 Voorschot

-

10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade

Toelichting op artikel 10.61 Specifieke aanvraagvereisten tegemoetkoming faunaschade

Algemeen: De Verordening nadeelcompensatie provincie Utrecht heeft betrekking op de vergoeding van schade die veroorzaakt is door rechtmatig overheidshandelen. Schade die door dieren wordt veroorzaakt, valt niet onder de werking van die verordening.

Toelichting op artikel 10.11 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan

Derde lid: De eerbiedigende werking geldt niet voor het ~~derde~~ tweede lid van artikel 9.20 Instructieregel Detailhandel. Een nieuw plan, waarvan het ontwerp nog niet ter inzage is gelegd voor inwerkingtreding van deze verordening, moet in overeenstemming zijn met deze regel. Ook voor zover het bouw- en gebruiksmogelijkheden betreft die in het vigerend planologisch regime worden geboden. Op 10 januari 2019 is de 2e partiële herziening van de PRV (Herijking 2016) in werking getreden.

4. Bijlagen

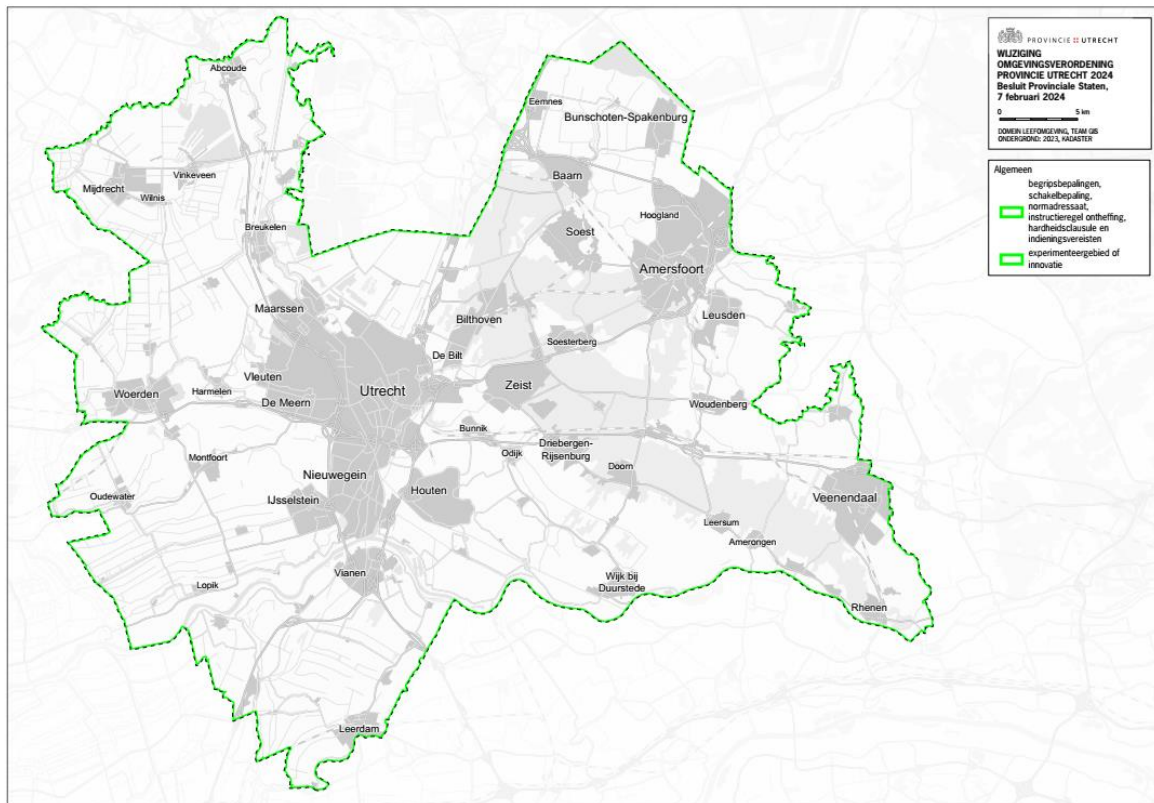
Bijlage A Kaarten

Online kunt u de kaarten bekijken via: [Vieweer verschillen werkingsgebieden](#). Hele kleine verschillen (kleiner dan 5 m2) zijn niet op de kaarten en in de viewer zichtbaar gemaakt, maar zijn wel verwerkt in de werkingsgebieden. Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen (tabelletje) weergegeven, gevolgd door de kaarten.

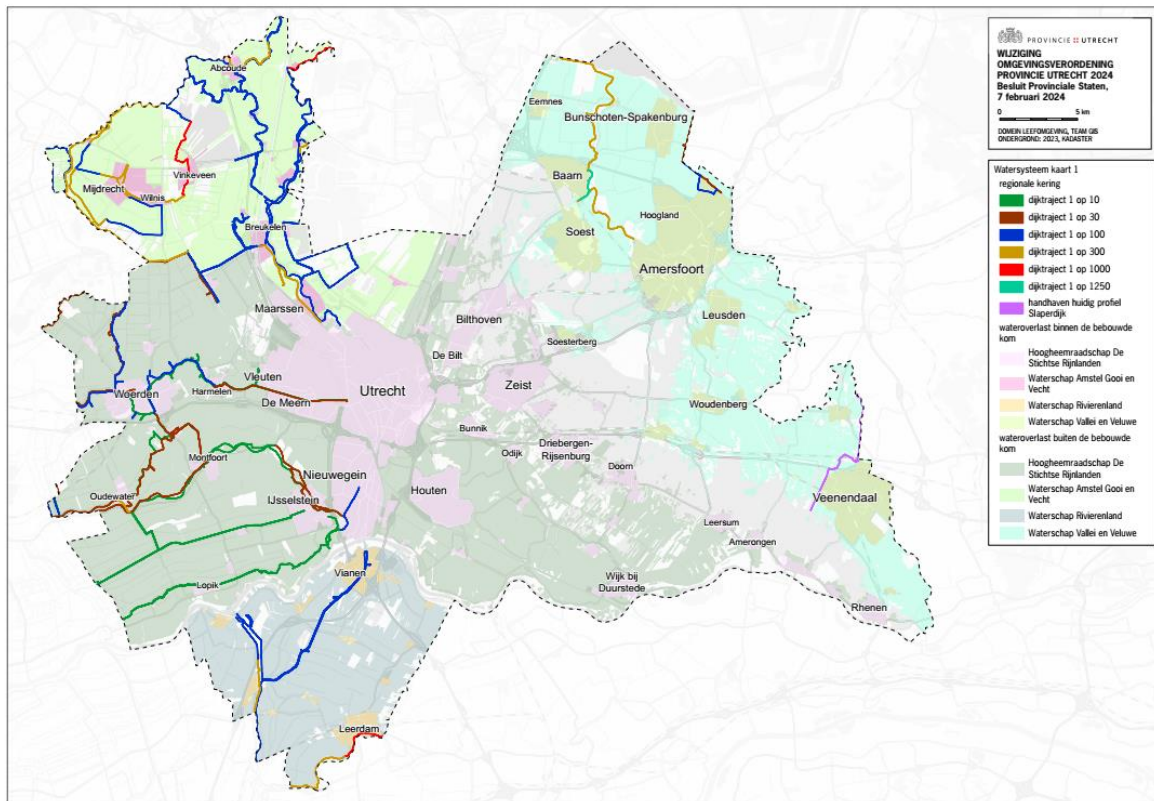
Onderwerp	Omschrijving wijziging
Algemeen werkingsgebieden	Werkingsgebieden zijn waar nodig geactualiseerd.
Hoofdstuk 2 Werkingsgebied zwemwater	In het Bodem- en Waterprogramma staan 27 werkingsgebieden. In de OVR maar 24 gebieden. Betreft een nadere verfijning van de gebieden bij Woudenberg en Tull en 't Waal. Daarnaast zijn de huidige gebieden te ruim ingetekend. Dit is gecorrigeerd.
Hoofdstuk 2 Werkingsgebied Gebied ligplaatsen	De begrenzing Gebied ligplaatsen gecontroleerd en aangepast daar waar de grenzen van Recreatieschap Loosdrecht de rivier de Vecht raken. Een klein industrieterrein is uitgesloten van kaart Gebied ligplaatsen omdat daar geen noemenswaardige NLCA waarden voorkomen.
Hoofdstuk 3	Aanpassing van werkingsgebieden grondwaterbeschermingsgebied, waterwingebied, en boringsvrije zone.
Hoofdstuk 3	Aanpassing gebied klein open bodemenergiesysteem. Dit is een zogenaamde geosom: hele provincie minus boringsvrije zone, waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied.
Hoofdstuk 3 Aanduiding strategische grondwatervoorraden in waterwingebieden	Waterwingebieden in 'matig-kwetsbare strategische voorraden' zijn abusievelijk aangeduid als 'kwetsbare strategische voorraad' op de kaart. Dit is veranderd in 'matig-kwetsbare strategische voorraden'.
Hoofdstuk 3 (Artikel 3.51) Aanpassing boringsvrije zone richting dorp Benschop	Op verzoek van Vitens (brief dec. 2022): Vitens neemt de winning Benschop in 2024 in productie. De aangepaste grondwaterbeschermingscontouren, die passen bij de winning Benschop, zijn opgenomen in de verordening. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een ondiepe en diepe bescherming, om op afstand van de winning niet meer te beschermen dan nodig en hierbij ruimte te laten voor de energietransitie.
Hoofdstuk 3 (Artikel 3.51) Aanpassen boringsvrije zone Langerak	Bij de laatste berekeningen van de bescherming van de drinkwaterwinning Langerak is gebleken dat aan de overzijde van de Lek ook een stukje boringsvrije zone moet komen. Dit is afgestemd met de gemeente Lopik.
Hoofdstuk 4	Actualisatie van de werkingsgebieden beperkingengebied beheer provinciale weg, het regionaal fietsnetwerk, geluidcontour binnen/buiten bebouwde kom en vaarwegen en luchtvaartterrein en buffer luchtvaartterrein
Hoofdstuk 4	Aanpassing luchtvaartterrein en buffer luchtvaartterrein. Dit zijn zogenaamde geosommen. Luchtvaartterrein: Gehele provincie <u>minus</u> Stedelijk gebied, NNN, Groene contour, Militair oefenterrein met natuurwaarden, Stiltegebieden, weidevogelkerngebied en ganzenrustgebied. Buffer luchtvaartterrein: bufferzone van 2 km rondom de NNN, Groene contour, militair oefenterrein met natuurwaarden, weidevogelkerngebied, stiltegebied en ganzenrustgebied buiten het stedelijk gebied.
Hoofdstuk 4 Afdeling 4.3 Lokale spoorweg	De contour voor de trambaan kan verkleind worden en daarmee worden onnodige vergunningsaanvragen voorkomen.
Hoofdstuk 6 Artikel 6.13 Werkingsgebied Waardevolle houtopstanden - oude bosgroeiplaatsen (nieuw)	Beleidswijziging vanwege Strategisch bosbeleid : <ul style="list-style-type: none"> Opnemen kaart (werkingsgebied) oude bosgroeiplaatsen.
Hoofdstuk 6 Werkingsgebied NNN	Aantal wijzigingen: <ul style="list-style-type: none"> kleine grenswijzigingen (herstel foutjes); de begrenzing van werkingsgebied NNN is aangepast aan de begrenzing uit het bestemmingsplan bij de kavels Westflank. Opschuiven van de grens; 20m richting vliegbasis. toevoegingen NNN compensatie.
Hoofdstuk 6	Aanpassing heeft verschillende aanleidingen: simpele wijzigingen (net niet goed op een kavel) en percelen die zijn ingericht en NNN worden.

Werkingsgebied Groene contour	
Hoofdstuk 6 Militair terrein binnen NNN	Militair terrein binnen NNN is aangepast deels door aanpassing NNN en deels door kleine aanpassing geometrie militair terrein.
Hoofdstuk 6 Werkingsgebied Weidevogelkerngebieden	Betreft gebieden die erbij komen en die eraf gaan. Basis hiervoor is de monitoring van 2021, met een uitgevoerde check of bekende lopende initiatieven/ bestaande plannen voor wonen, werken en energie hier geen last krijgen. Deze aanpassingen zijn opgenomen in het Natuurbeheerplan 2023 (door PS vastgesteld op 30 augustus 2022).
Hoofdstuk 7 UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies	De begrenzing van het Werelderfgoedgebied is aangepast (Rijksmonumenten bij Utrecht er in)
Hoofdstuk 7 UNESCO werelderfgoed Limes	Het ingeschreven Werelderfgoed en de bijbehorende bufferzone op de locatie Hoge Woerd (Utrecht) wijkt af van hoe deze in het nominatiedossier in januari 2020 werden voorgesteld en conform het nominatiedossier in de Omgevingsverordening zijn opgenomen. Een deel van het gebied 'UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)' betreft daardoor feitelijk kernzone en behoeft strengere regels; tevens ontbreekt het later toegevoegde zuidoostelijk deel van de bufferzone. Er zijn daarom regels toegevoegd voor Kernzone bij Hoge Woerd en de Bufferzone is uitgebreid. Daarnaast is het werkingsgebied voor de bufferzone aangepast zodat deze geen archeologische rijksmonumenten van de Limes omvat (hier stelt het Rijk al regels voor).
Hoofdstuk 7 CHS militair erfgoed	Uitbreiding UNESCO werelderfgoed Hollandse waterlinies is verwijderd uit CHS militair erfgoed
Hoofdstuk 7 CHS Archeologische waardevolle zone	Waar door uitbreiding limes bufferzone overlap is ontstaan is met CHS Archeologische waardevolle zone is deze uit de waardevolle zone verwijderd.
Hoofdstuk 7 Aardkundige waarden	Zienswijzen en behandeling van Omgevingsverordening leverden twee acties op: 1. willen we de steilrand ten noorden van Maarsbergen opnemen bij de aardkundige waarden? 2. bij Kamp Soesterberg kunnen aardkundige waarden van de kaart gehaald worden. Deze wijzigingen in de werkingsgebieden zijn doorgevoerd.
Hoofdstuk 8 Werkingsgebied Concentratiegebied glastuinbouw	Aanduiding van het glastuinbouwconcentratiegebied in de Ronde Venen is vervallen. De locatie is onder voorbehoud opgenomen in ontwerp PWW 2023 .
Hoofdstuk 9 Uitbreiding woningbouw en bedrijventerreinen onder voorwaarden mogelijk	Het werkingsgebied uitbreiding woningbouw en bedrijventerreinen onder voorwaarde mogelijk is gewijzigd. Dit is een zogenaamde geo-som: landelijk gebied minus NNN, Groene contour, Stille kern, Ganzenrustgebied, glastuinbouwconcentratie gebied, militair oefenterrein met natuurwaarden.

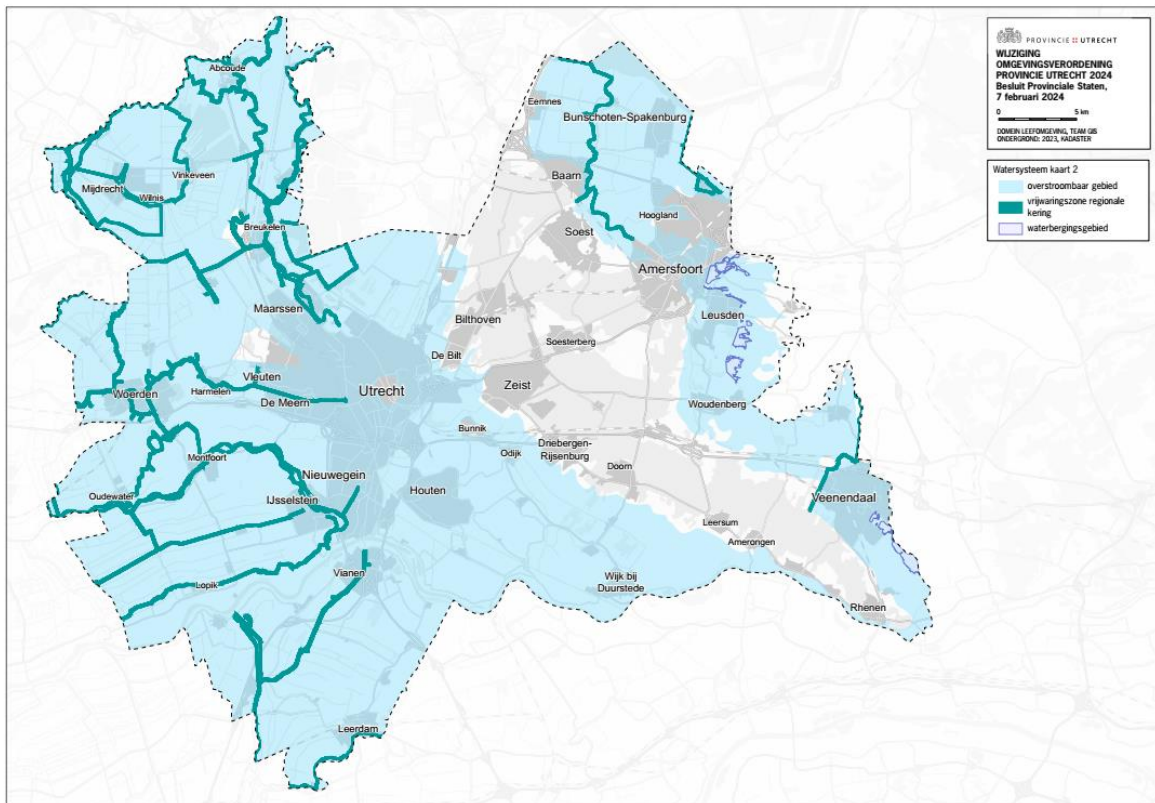
Hoofdstuk 1 algemeen

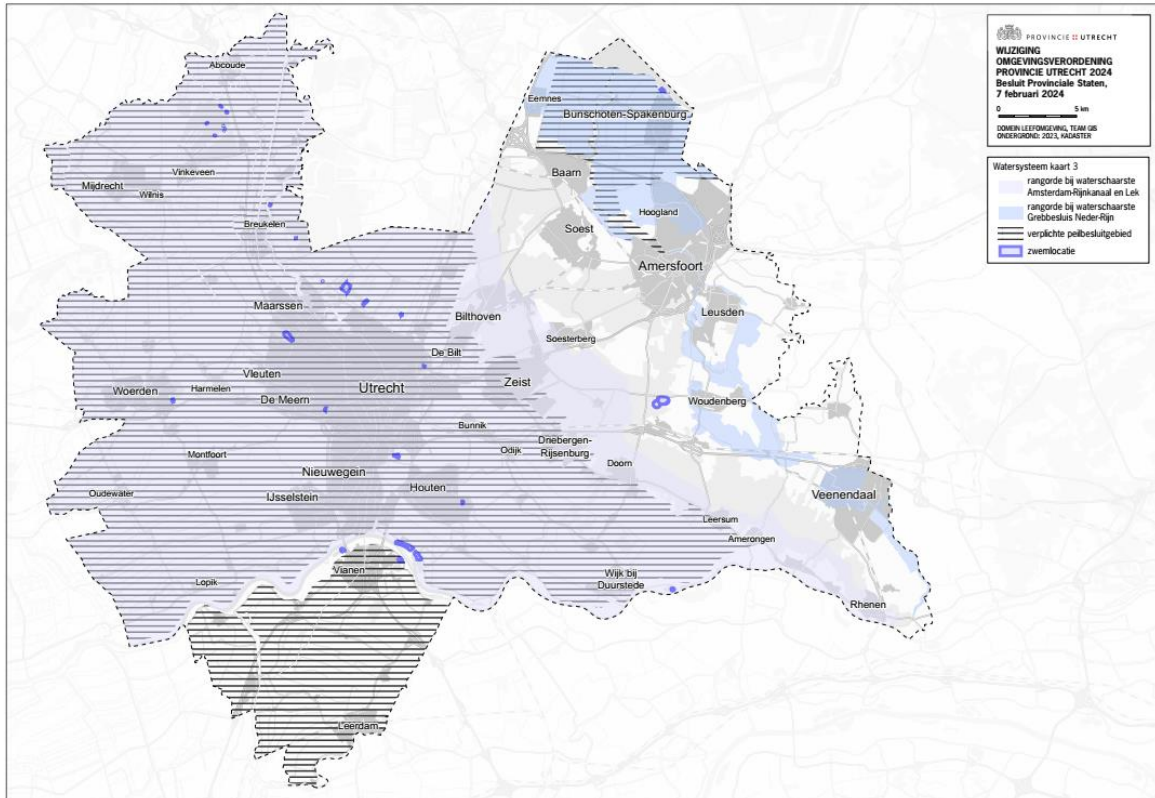
Hoofdstuk 2 Watersysteem kaart 1

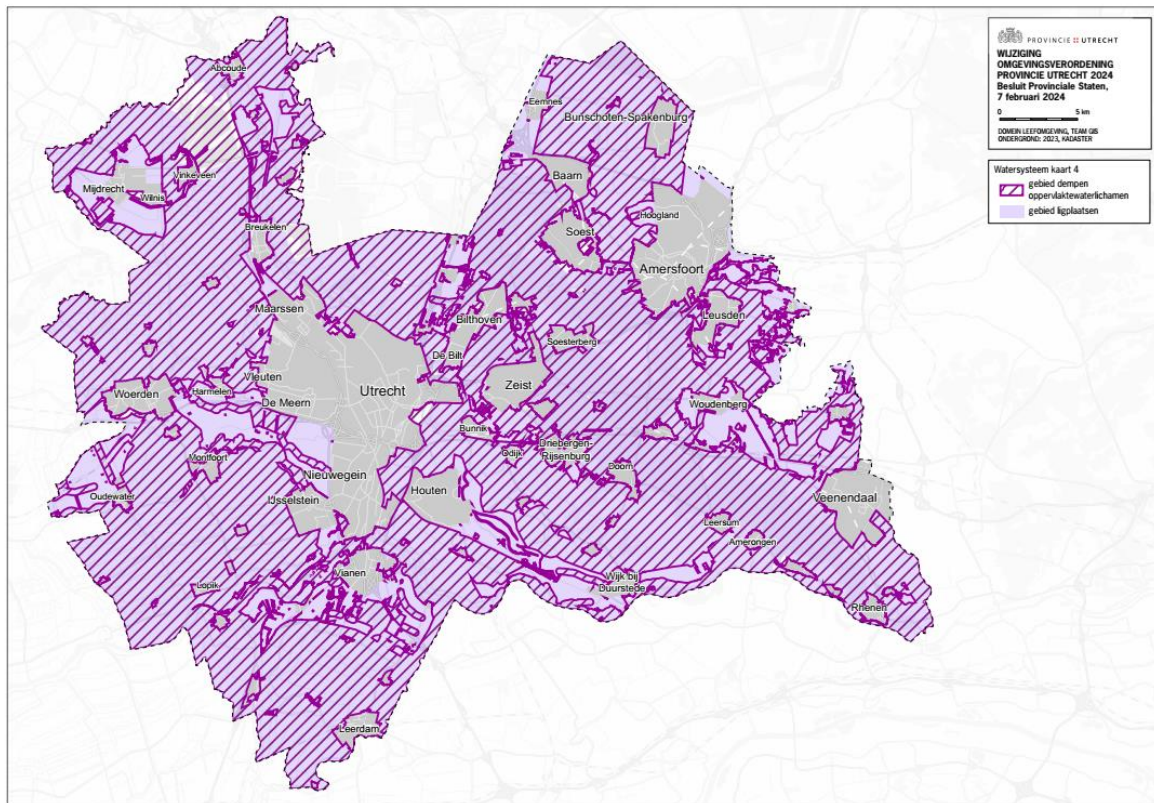
Hoofdstuk 2 Watersysteem kaart 2

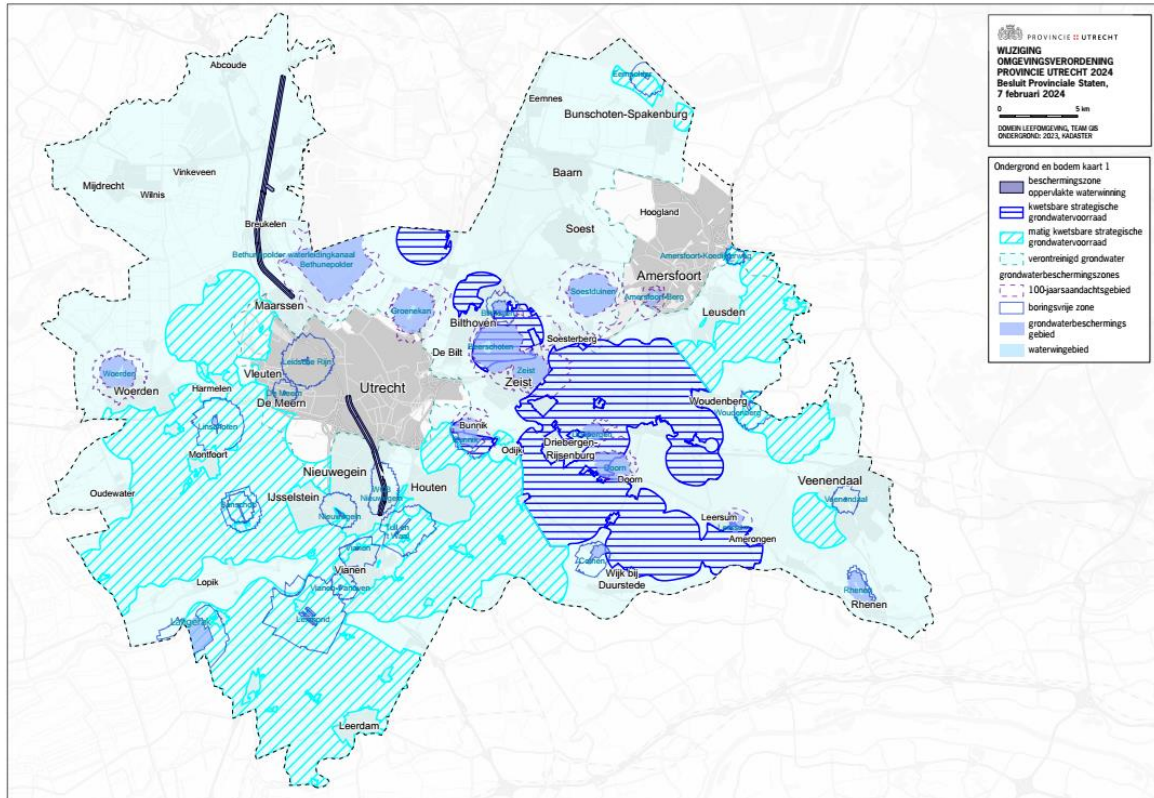
Hoofdstuk 2 Watersysteem kaart 3

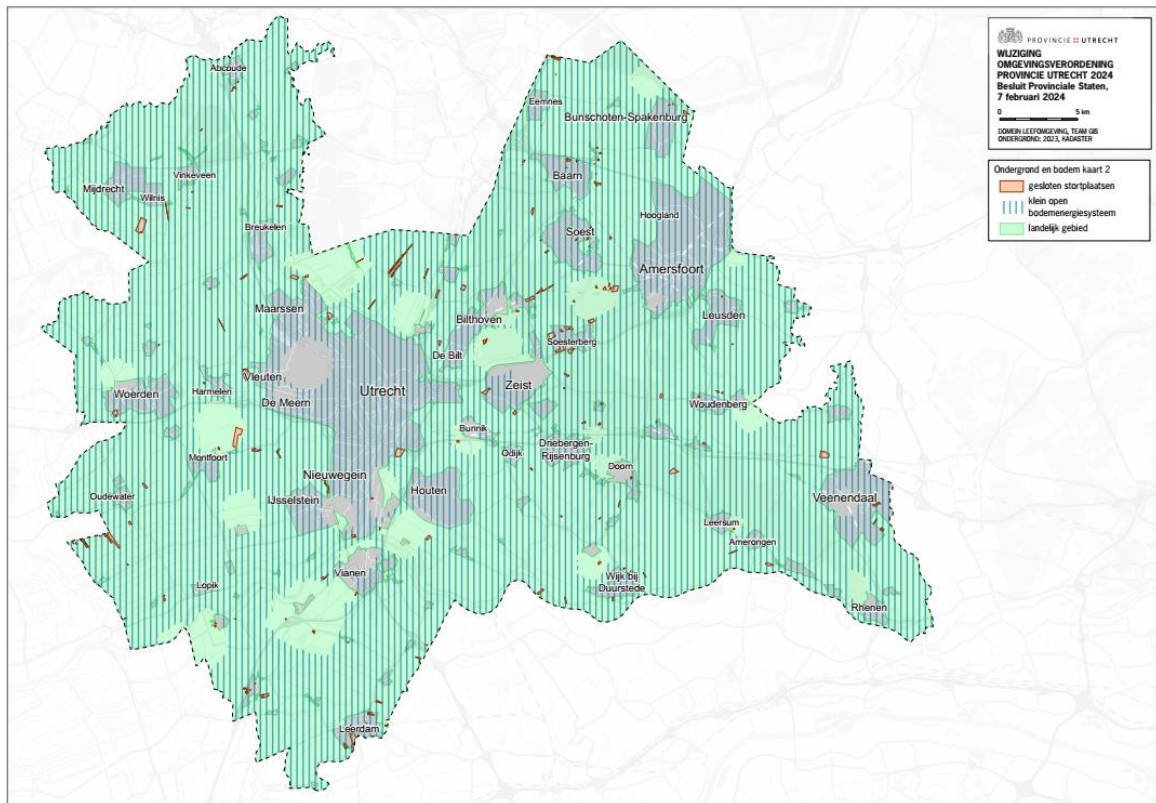
Hoofdstuk 2 Watersysteem kaart 4

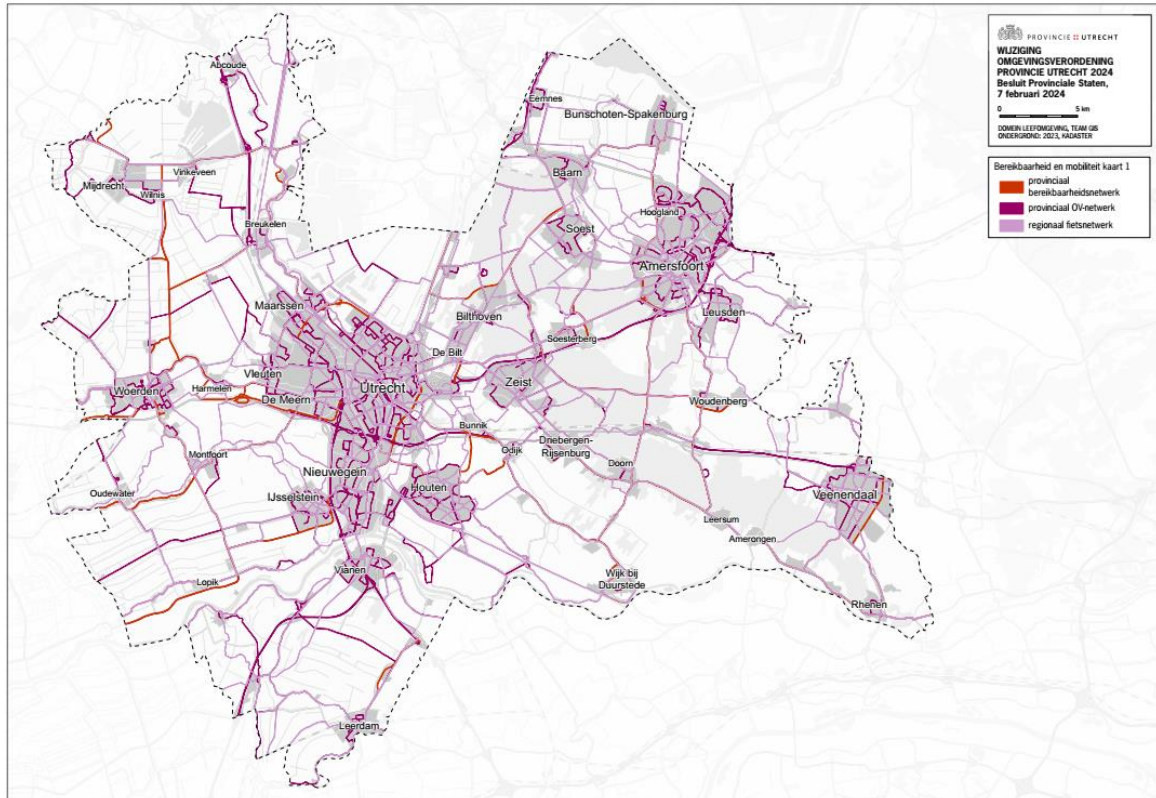
Hoofdstuk 3 Ondergrond en Bodem kaart 1

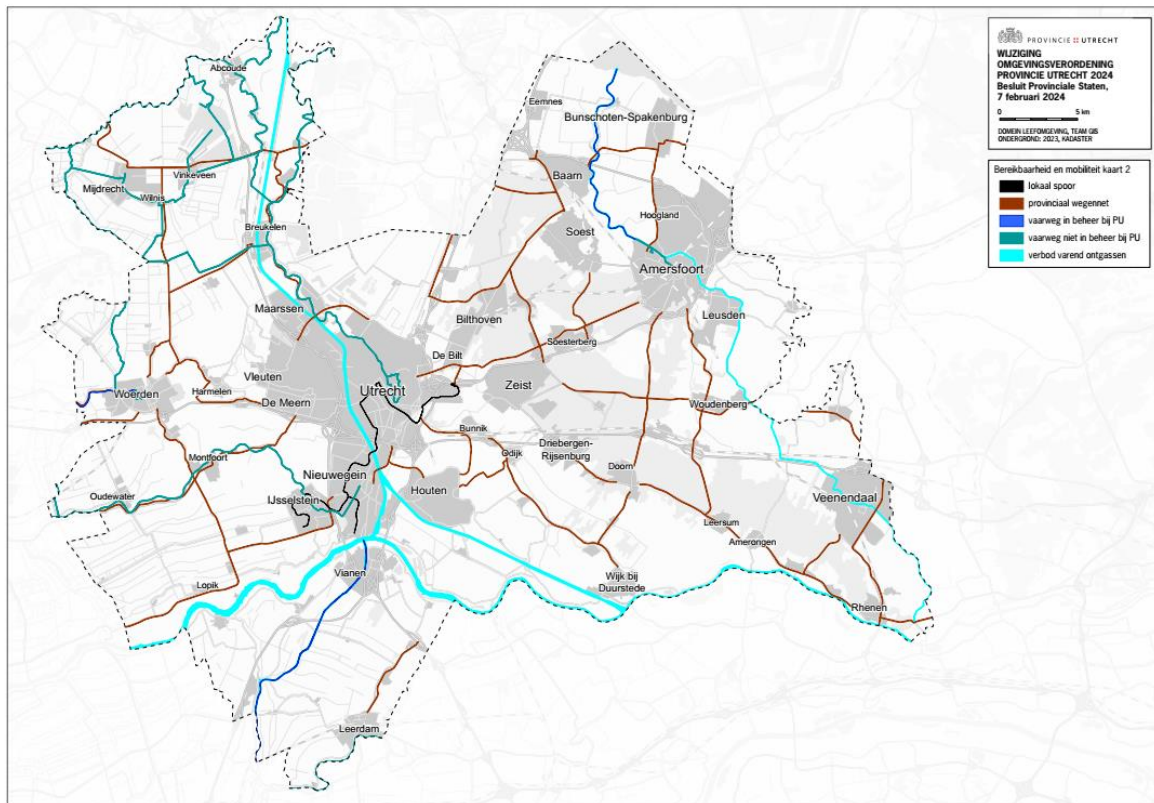
Hoofdstuk 3 Ondergrond en Bodem kaart 2

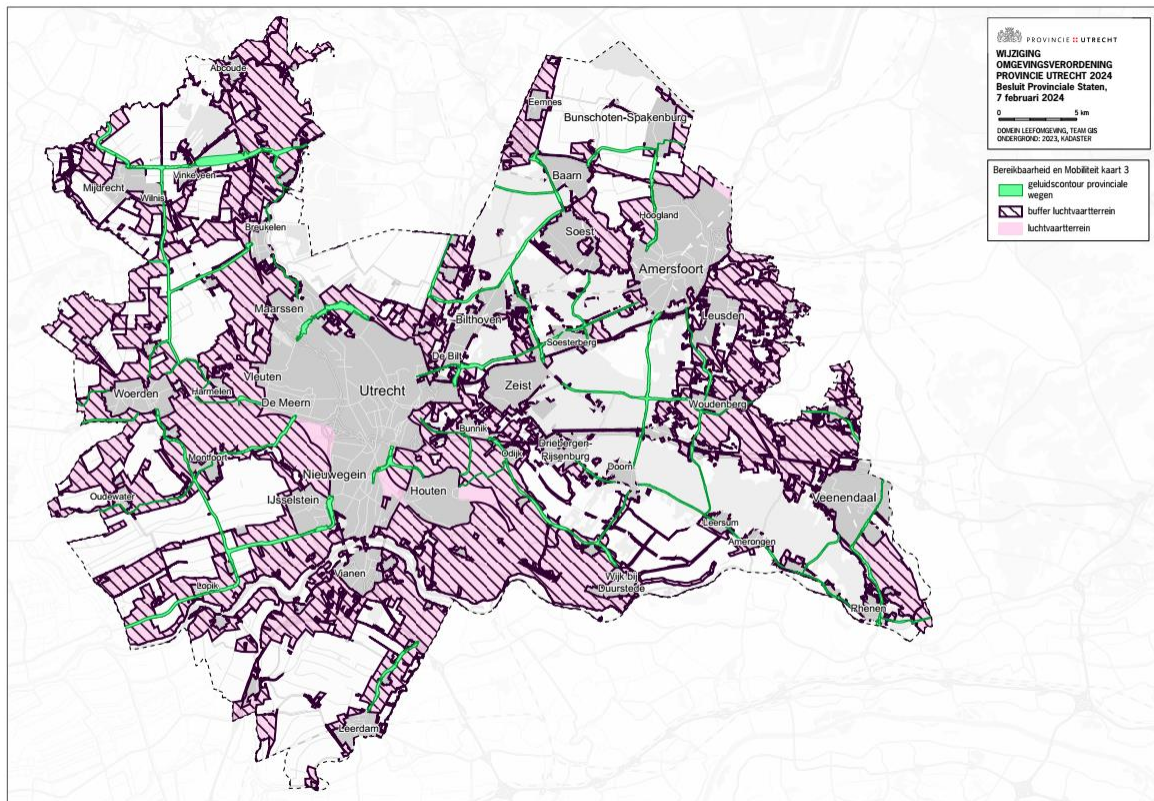
Hoofdstuk 4 Bereikbaarheid en mobiliteit kaart 1

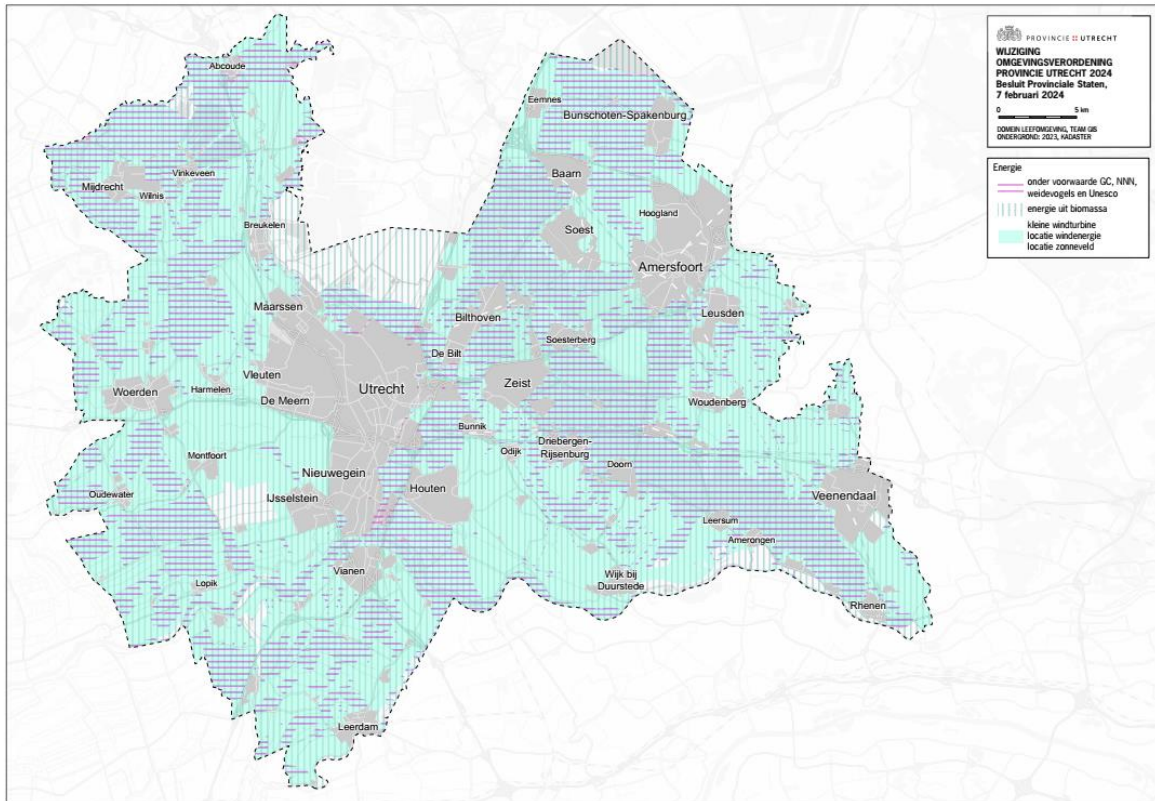
Hoofdstuk 4 Bereikbaarheid en mobiliteit kaart 2

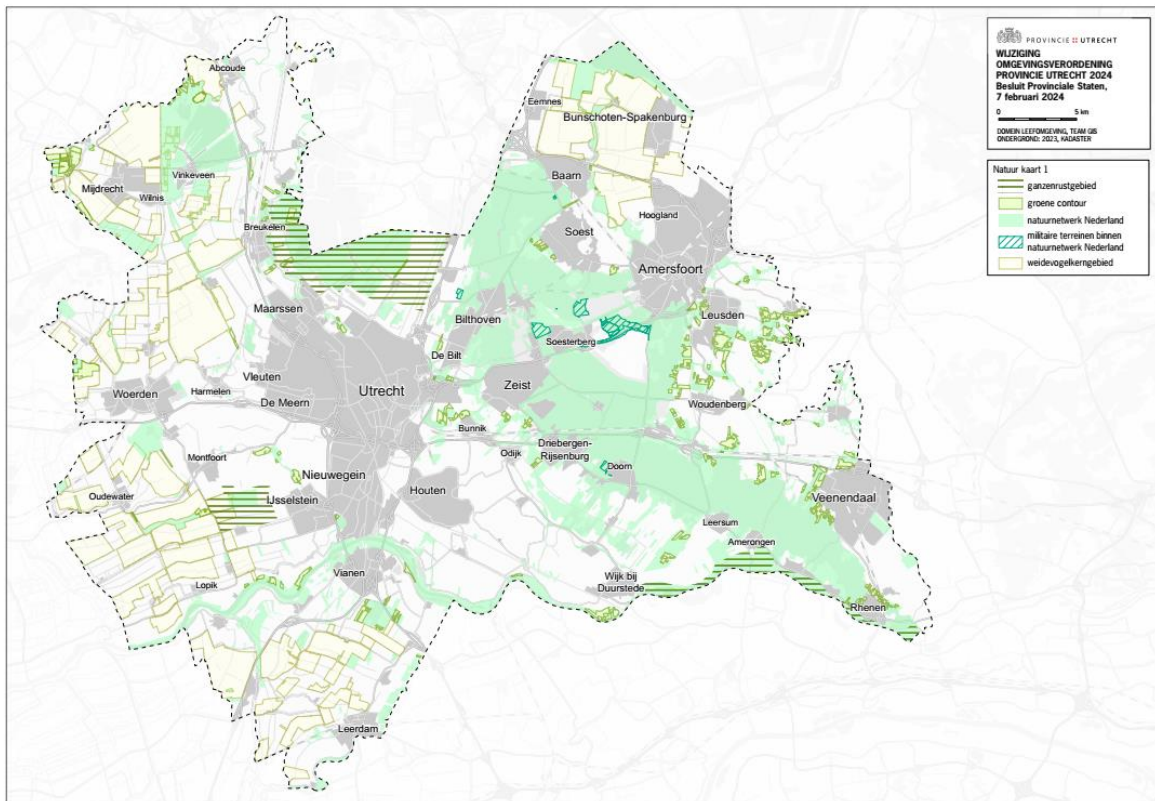
Hoofdstuk 4 Bereikbaarheid en mobiliteit kaart 3

Hoofdstuk 5 Energie

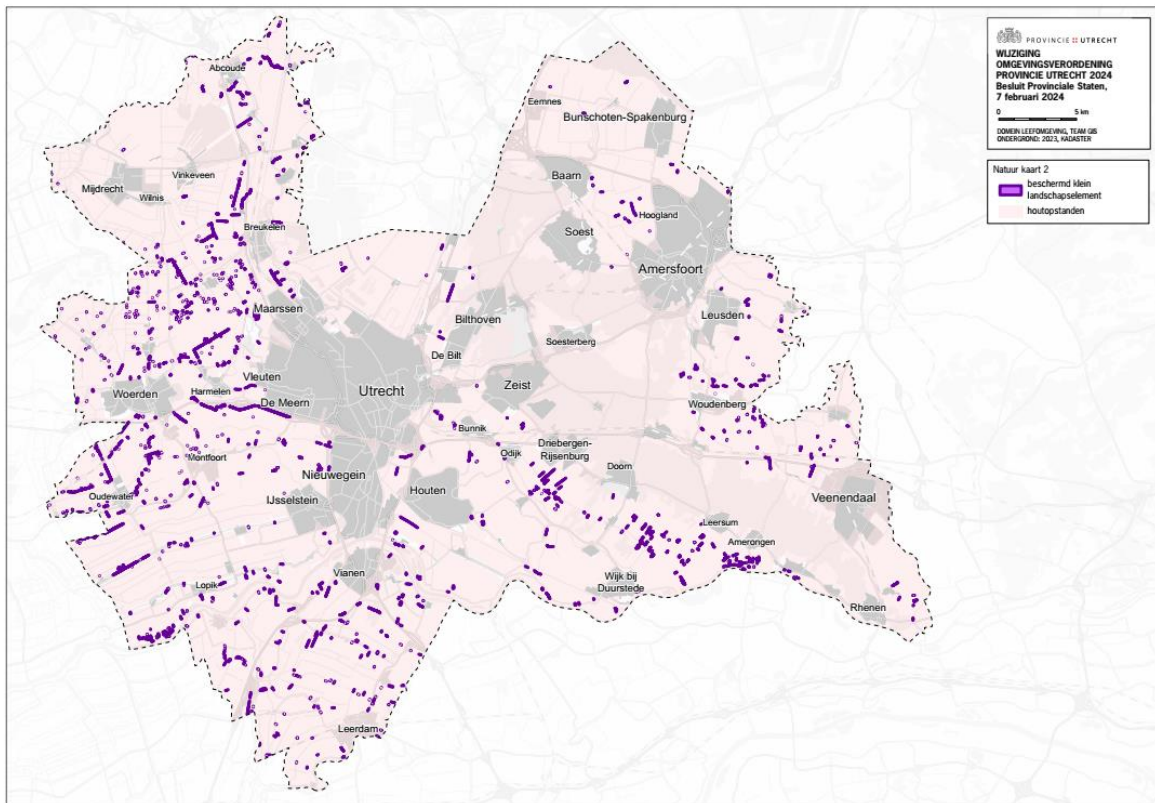

Hoofdstuk 6 Natuur kaart 1

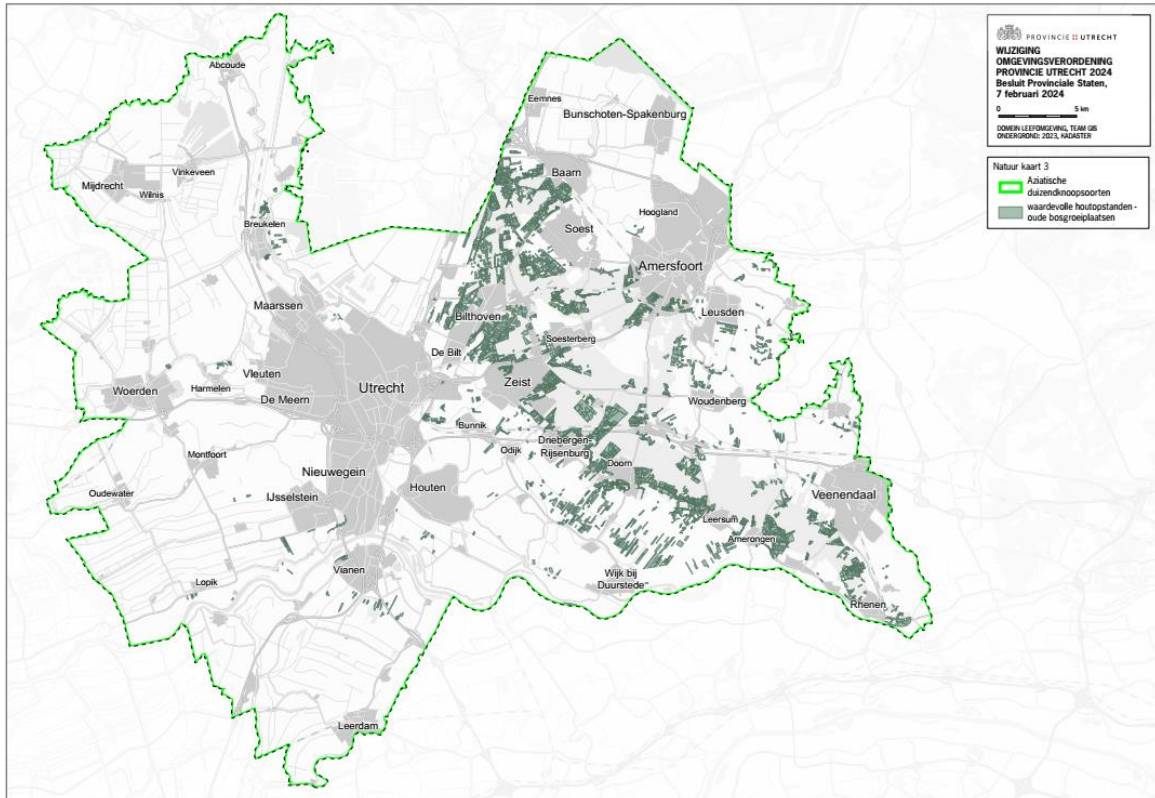

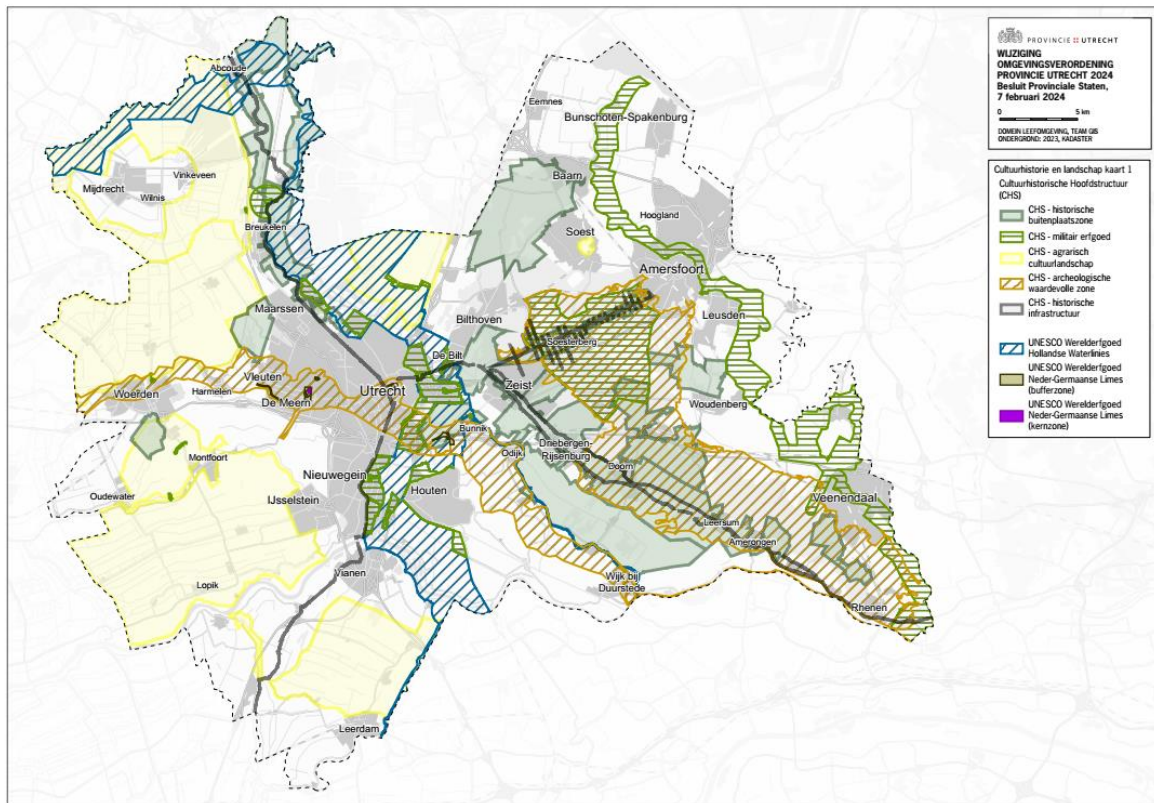
Hoofdstuk 6 Natuur kaart 2

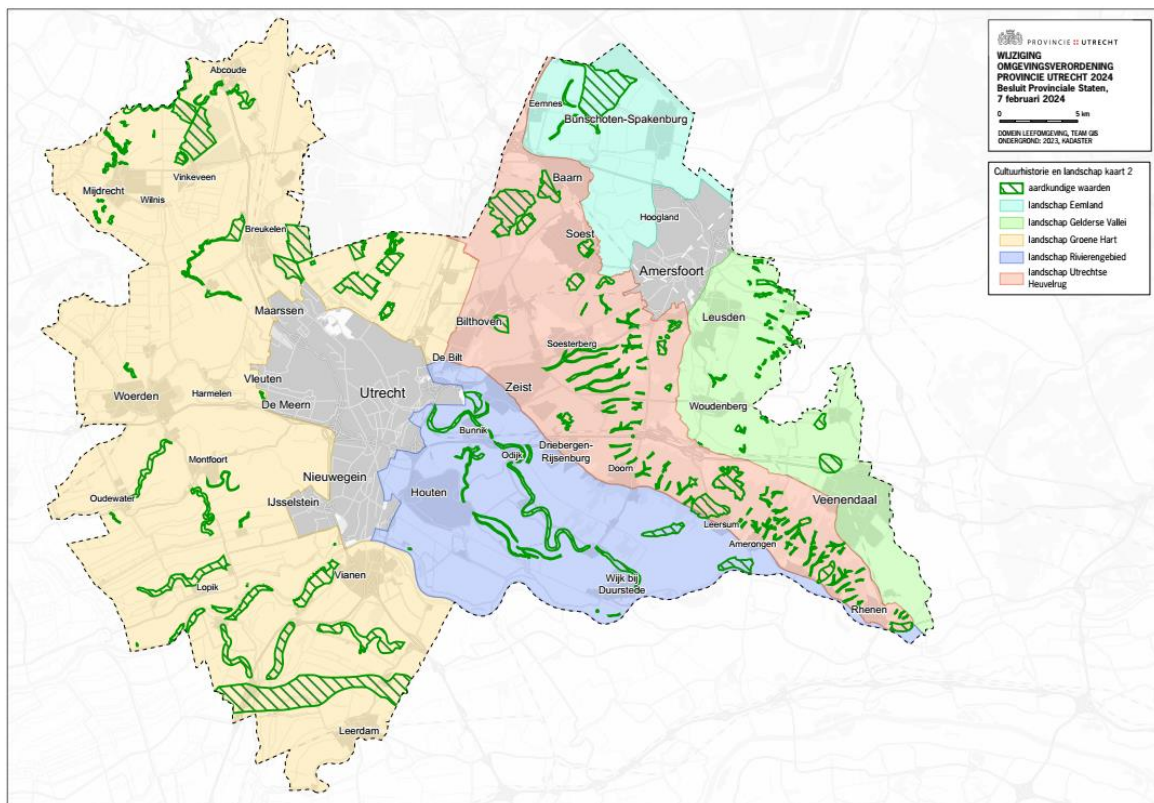
Hoofdstuk 6 Natuur kaart 3

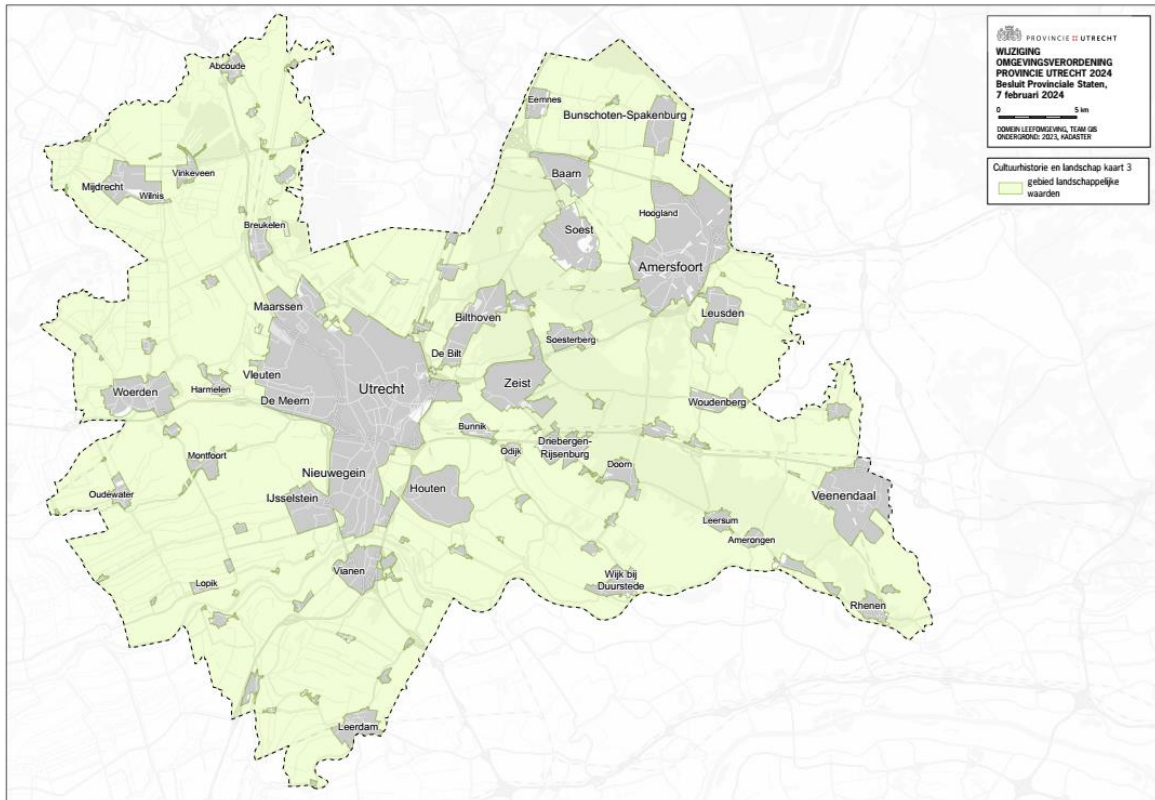
Hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en landschap kaart 1

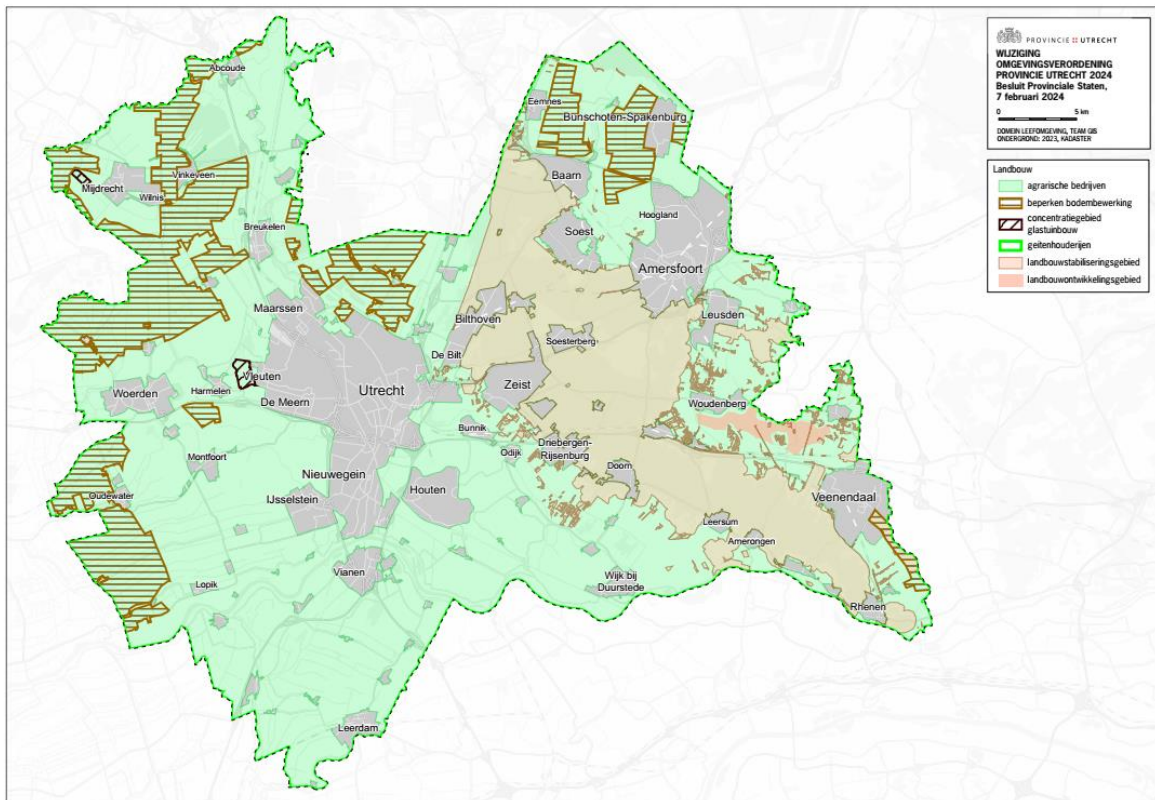
Hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en landschap kaart 2

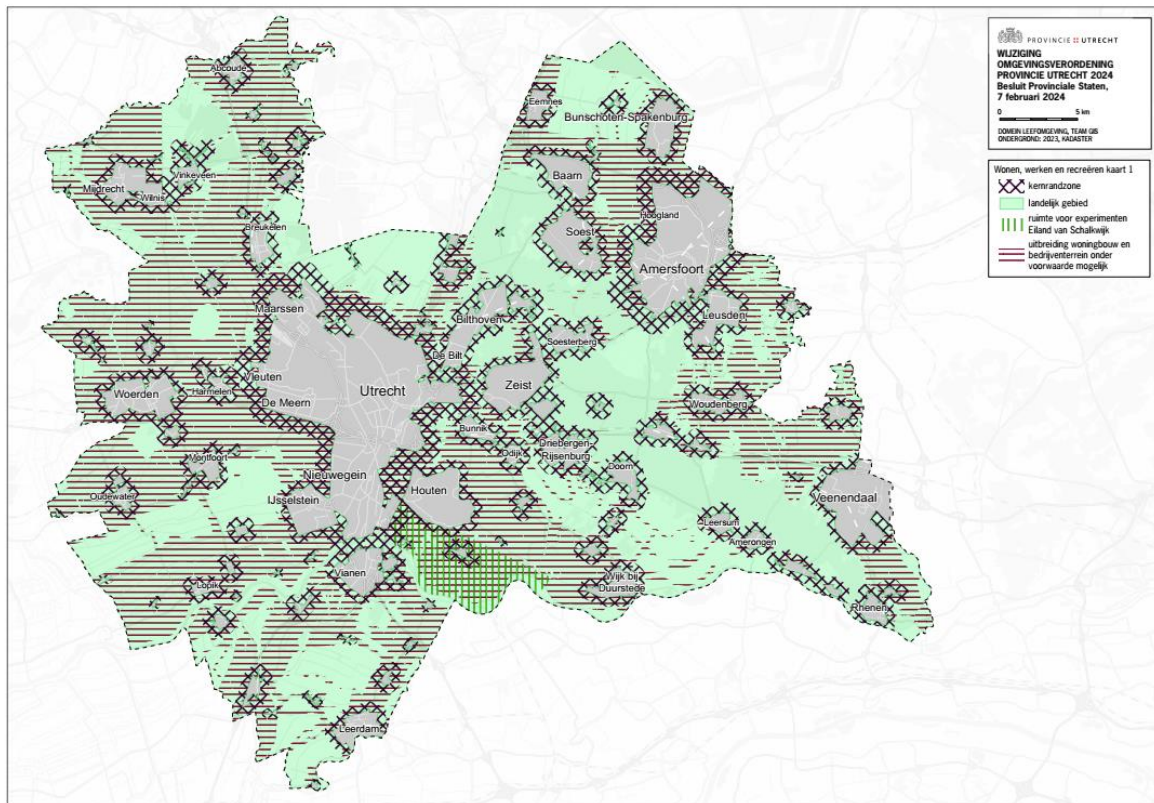
Hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en landschap kaart 3

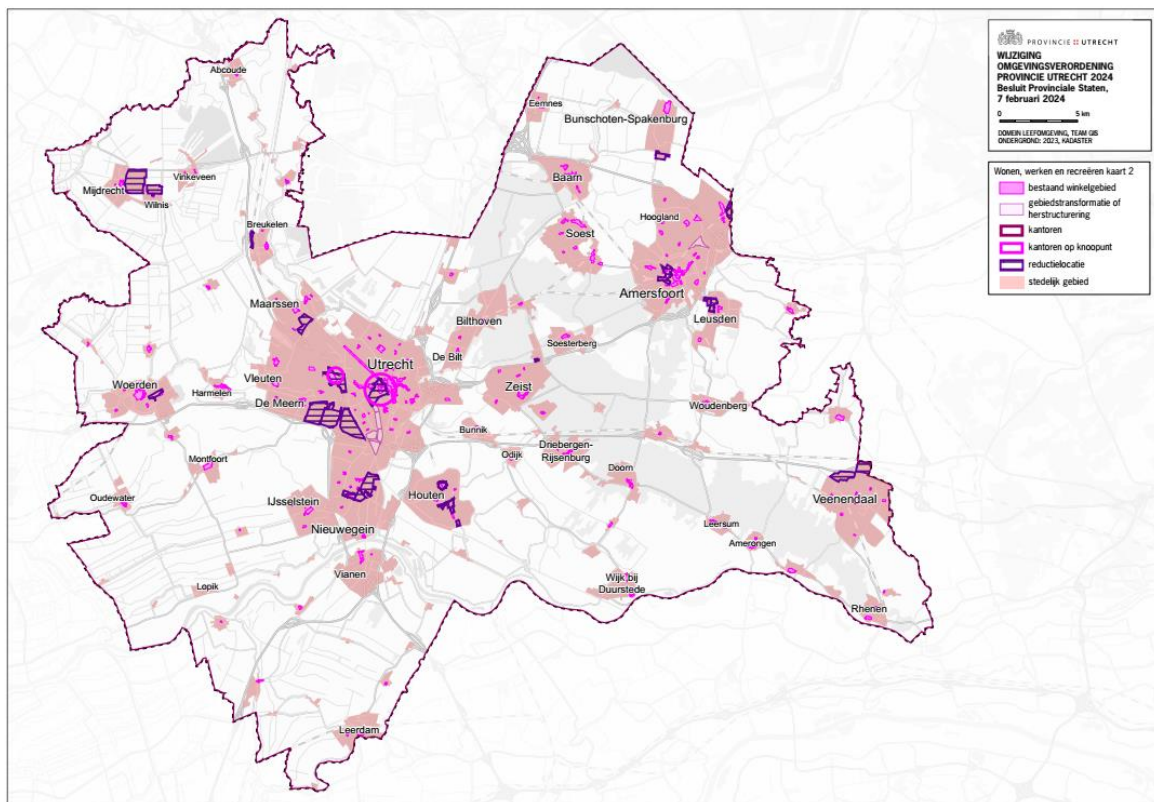
Hoofdstuk 8 Landbouw

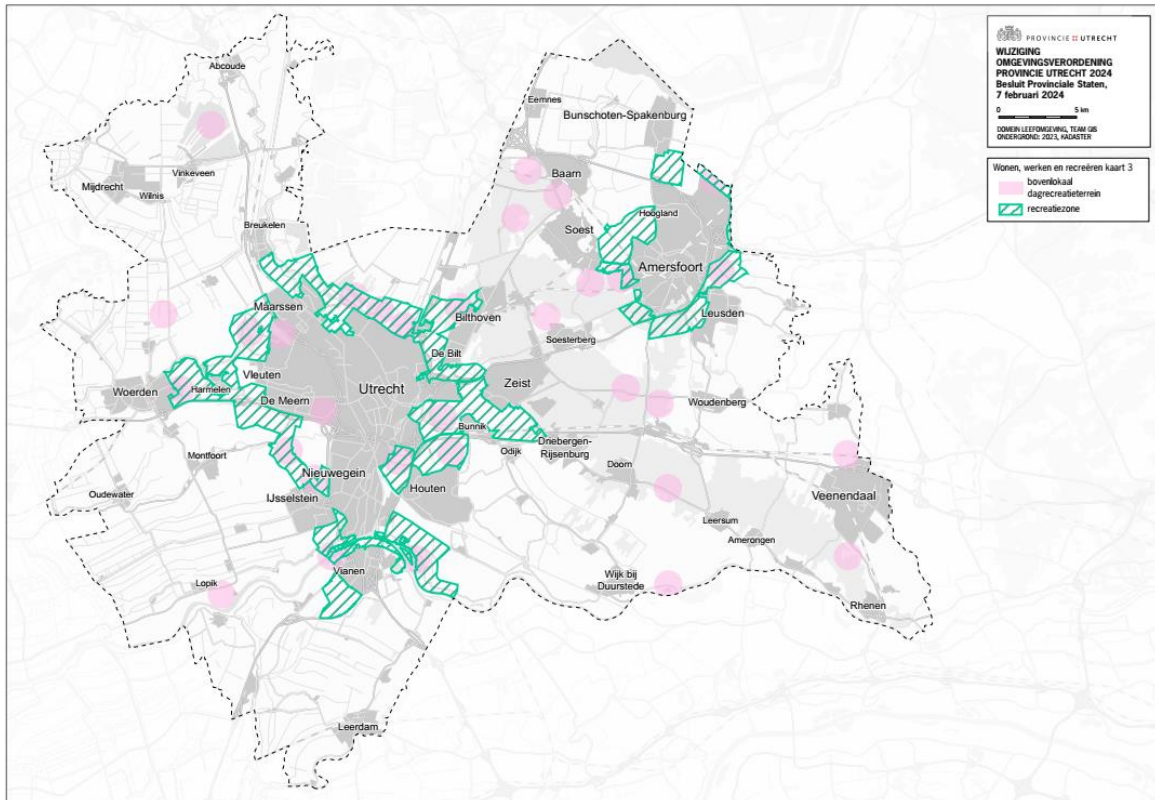
Hoofdstuk 9 wonen en recreëren kaart 1

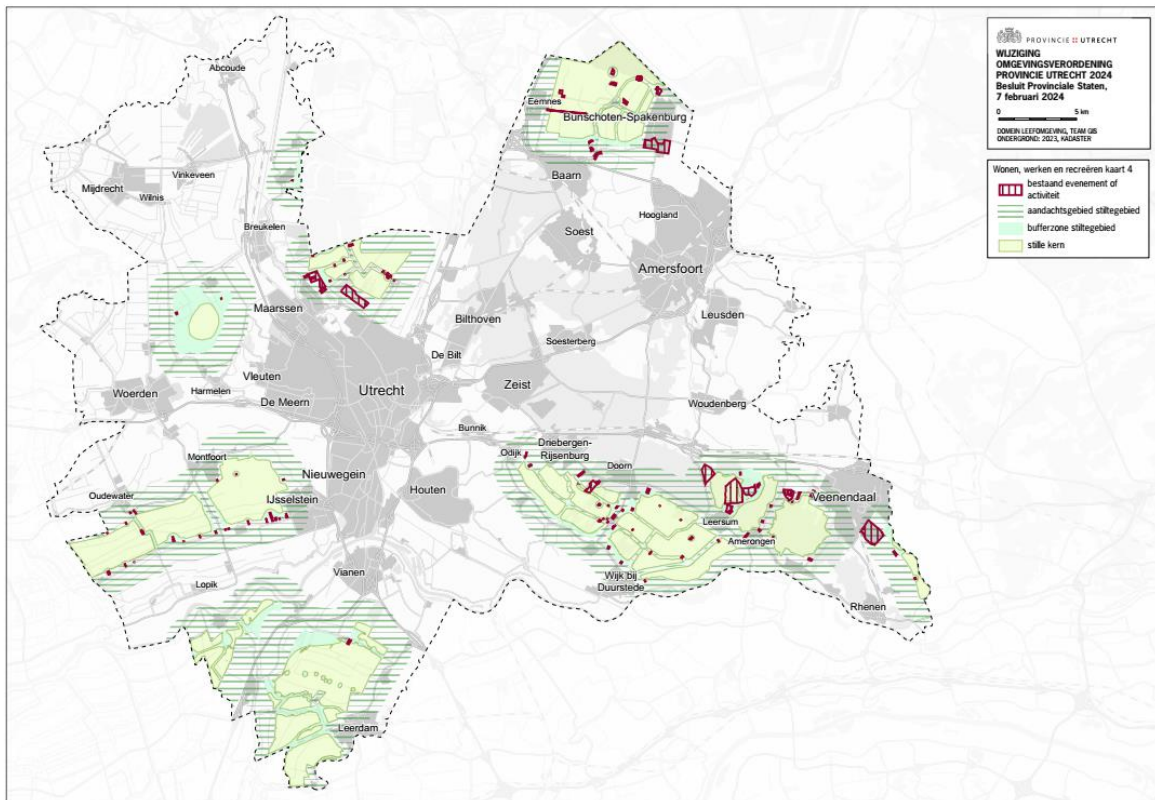
Hoofdstuk 9 wonen en recreëren kaart 2

Hoofdstuk 9 wonen en recreëren kaart 3

Hoofdstuk 9 wonen en recreëren kaart 4

Bekendmaking Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022

Op 14 juli 2023 hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 vastgesteld.

Provinciale Staten hebben op [30 maart 2022](#) de Omgevingsverordening vastgesteld. De Omgevingsverordening treedt gelijktijdig met de Omgevingswet in werking op 1 januari 2024. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening ([10 maart 2021](#)) hebben Provinciale Staten besloten om de Omgevingsverordening jaarlijks te herzien: er wordt geen geheel nieuwe Omgevingsverordening opgesteld, maar onderdelen van de verordening worden gewijzigd. Ook de terinzagelegging en besluitvorming gaan alleen over de te wijzigen onderdelen van de verordening. Hiermee blijft de Omgevingsverordening actueel.

Terinzagelegging

Het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 ligt vanaf dinsdag 22 augustus 2023 tot en met maandag 2 oktober 2023 ter inzage. Het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 is op papier tijdens kantooruren in te zien in het Huis voor de Provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht.

Digitaal inzien van de documenten

U kunt het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 als volgt digitaal inzien:

1. www.provincie-utrecht.nl/terinzage;
2. [op de gemeentelijke websites](#);
3. [op de websites van de waterschappen](#).

Online informatieavond

De provincie organiseert een informatieavond waarop u meer informatie kunt krijgen en uw vragen kunt stellen over het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 die ter inzage ligt. De online informatieavond is op 6 september 2023 van 19:30 uur tot 21:30 uur. U kunt zich hiervoor aanmelden via statengriffie@provincie-utrecht.nl.

Zienschijzen

Vanaf dinsdag 22 augustus 2023 tot en met maandag 2 oktober 2023 kan iedereen zienschijzen indienen op het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 bij Provinciale Staten. Dit kan op verschillende manieren:

1. online via een 'zienschijze-formulier'

Het zienschijze-formulier vindt u op www.provincie-utrecht.nl/terinzage.

2. digitaal via e-mail

Stuur uw zienschijze aan: statengriffie@provincie-utrecht.nl. Vermeld bij uw zienschijze: uw aanhef (de heer of mevrouw), voorletter(s), achternaam, adres, postcode en woonplaats, e-mailadres.

3. schriftelijk via een brief

Richt uw brief aan Provinciale Staten van Utrecht, t.a.v., de commissiegriffier Omgevingsverordening de heer R.J. Poort, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht. Vermeld bij uw zienschijze: uw aanhef (de heer of mevrouw), voorletter(s), achternaam, adres, postcode en woonplaats, e-mailadres.

4. mondeling op de hoorzitting

Voor degenen die niet digitaal of schriftelijk kunnen reageren, bestaat de mogelijkheid om dit mondeling te doen. Tijdens de hybride hoorzitting van Provinciale Staten op donderdag 21 september 2023 kunt u een mondelinge zienschijze indienen. U kunt hierbij niet in gesprek gaan met Provinciale Staten. U moet zich hiervoor aanmelden. Dit kan door te bellen met de Statengriffie 06-11568108 of te mailen naar statengriffie@provincie-utrecht.nl.

Wij verzoeken u de zienschijzen zo beknopt en concreet mogelijk te formuleren. Wilt u ook aangeven welk hoofdstuk en artikel het betreft? Hiermee zorgt u ervoor, dat u een zo concreet mogelijk antwoord krijgt op uw zienschijzen.

Heeft u nog vragen?

Mocht u nog vragen hebben over deze bekendmaking, dan kunt u die stellen via omgevingsbeleid@provincie-utrecht.nl. U ontvangt zo spoedig mogelijk antwoord.